

Străjer în calea furtunilor

Cadran militar buzoian

Anul III, nr. 6, decembrie 2009

1 Decembrie, Ziua Națională a României

Străjer în calea furtunilor

Adresa:

Buzău, str. Independenței nr. 24
Tel. 0338.117.937
www.fundatia-averescu.ro

Director : gl. mr. dr. Visarion Neagoe

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Redactor-șef:

cdor. Costel Avrănescu

Redactor-șef adjunct:

mr. Romeo Feraru

Secretar de redacție:

col. (r.) Constantin Dinu

Redactori:

- col. (r.) Mihai Goia
- col. (r.) Mihail Pîrllog
- preot militar Alexandru Tudose
- Emil Niculescu
- Viorel Frîncu

Departament economie:

lt. col. (r.) Gherghina Opreșan

Departament difuzare:

plt. adj. Dan Tincă

Tipar: Vega Prod SRL, Buzău

ISSN: 1843-4045

Responsabilitatea pentru conținutul materialelor publicate aparține exclusiv autorilor, conform art. 205-206 Cod penal. Reproducerea textelor și fotografiilor este permisă numai în condițiile prevăzute de lege. Manuscrisele nu se înapoiază.

Revista pune la dispoziția celor interesați spații de publicitate.

Numărul curent al revistei se găsește pe site-ul fundației, în format pdf.

S U M A R

- LIDERUL -

General maior dr. Visarion Neagoe: *Ziua Națională a României* (4)

- AGENDA FUNDAȚIEI -

- *Realizări și proiecte* (6)
- *150 de ani de la nașterea mareșalului Alexandru Averescu* (7)
- *Veteranul de război Nicolae Ghiță, la 100 de ani* (11)
- *Cupa "Mareșal Alexandru Averescu"* (12)
- *1 Decembrie, Ziua Națională a României. Concurs de istorie* (15)

- EVENIMENT -

- Emil Niculescu: *Ziua Armatei României* (17)
- Colonel Paul Rădulescu: *Statul Major General, 150 de ani de concepție și conducere militară* (19)
- Viorel Frîncu: *Presa militară din județul Buzău* (23)

- TEATRELE DE OPERAȚII -

- Locotenent colonel Daniel Oprea: *Irak, misiune îndeplinită* (29)
- Plutonier adjutant Dan Tincă: *Onor națiunii* (33)
- Locotenent Răzvan Bratu: *Parasutiștii buzoieni la înălțime și în Kosovo* (37)

- ISTORIE, CULTURĂ -

- Maior Romeo Feraru: *Comandanții Armatei a 2-a. Generalul Grigore C. Crăiniceanu* (39)
- General (r.) prof. univ. dr. Mircea Mureșan: *Frumos nume, "Străjer în calea furtunilor"* (42)
- Emil Niculescu: *Mihai Eminescu și militarii. Ultimii ani* (43)
- Alexandru-Mihail Tănase: *1919: Campania din Ungaria, final de epopee a armatei române în primul război mondial* (49)
- Gheorghe Petcu: *Județul Buzău - Legende și istorie* (55)
- Emil Niculescu: *Generalul Ion Dumitrache, comandantul Corpului de Munte, în al doilea război mondial* (60)
- Locotenent colonel Liviu Corciu: *Regimentul 48 Infanterie Buzău* (66)
- *Raftul cu cărți* (Mihai Goia, Constantin Dinu, Marin Ifrim, Doina Ciobanu, Bibliotecar) - (73)

- TEORIE MILITARĂ -

- Comandor Costel Avrănescu: *Delimitarea și securizarea frontierelor naționale și a spațiilor maritime - modalitate de afirmare a intereselor de securitate ale României în Zona Extinsă a Mării Negre* (79)
- Căpitan comandor Alfred Vasilescu: *Războiul continuu și războiul asimetric, din perspectiva statelor europene* (85)

- AREALUL BUZOIAN -

Gabriel Stăicuț: *Legiunea a XI-a Claudia în contextul descoperirilor de la Pietroasele* (93)

- MOZAIC BUZOIAN -

- Maior Romeo Feraru: *Exercițiul multinațional „BALKAN GUARD 09”* (95)
- Cel mai amplu exercițiu militar desfășurat în 2009 “ROUEX 09”* (97)
- Drapelul de Luptă al Comandamentului Operațional Întrunit a fost decorat* (99)

Revista se difuzează la toate structurile militare din județul Buzău, la asociațiile și fundațiile militare locale, precum și la instituțiile civile interesate de conținutul său.

1 Decembrie, Ziua Națională a României

Ziua Națională a României

Ziua națională se constituie ca o dată a anului în care o țară își dezvăluie, în fața propriilor cetățeni, dar și a lumii, istoria, originalitatea culturii, realizările în domeniul vieții economice și științifice, ca pe o expresie a conștiinței individualității sale.

Diverse popoare au optat în a-și desemna ziua națională în convergență cu specificul organizării lor politice. Monarhiile își fac din ziua suveranului propria sărbătoare, precum în Danemarca, Luxemburg, Japonia, Olanda etc. Republicile perpetuează ca zi națională amintirea unui eveniment crucial din trecutul lor istoric; unele serbează ziua națională în data declanșării revoluției de eliberare națională (Algeria, Argentina) sau momentul cuceririi independenței (Bolivia, Brazilia, Chile). Ziua națională a S.U.A. este probantă, și ea, pentru această categorie, celebrând "Declarația de independență", redactată de Thomas Jefferson și adoptată de Congres, la 4 iulie 1776.

Pentru alte țări, ziua națională marchează o etapă nouă în organizarea politică a comunității respective, astfel cum: crearea Confederației (Elveția și Canada), înscrierea unor pași importanți în democratizare, prin adoptarea constituției (Austria, Norvegia). Franța își serbează ziua națională la 14 iulie, în semn de cinstire a unui moment simbolic al revoluției din 1789, căderea Bastiliei, marcă a regimului absolutist. Republica Moldova a adoptat ca zi națională data de 27 august, ziua independenței declarate în 1990.

La noi, primele acțiuni destinate a statua ziua națională s-au plasat în timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza. La 24 ianuarie 1860, în orașele țării și, cu deosebire, la București și Iași au avut loc ample manifestări publice, cu arborare de drapele tricolore și reprezentări heraldice simbolice evocând, prin alăturarea acvile cruciate valahe și a capului de bour moldav, aspirația seculară de unitate națională. Peste tot s-au intonat cântece patriotice și arhipopulara "Hora Unirii". Sub impresia favorabilă pe care i-au făcut-o buzoienii, la 6 februarie 1859, când, în urma dublei alegeri, se îndrepta spre București și, modificând protocolul călătoriei, a rămas o noapte în capitala județului, găzduit în palatul episcopal, Cuza și-a petrecut prima aniversare a Unirii la Buzău.

Sosit de la Iași, în seara lui 23 ianuarie 1860, e întâmpinat în curtea Episcopiei de o numeroasă asistență, cetățeni "care doreau să vadă pe acea persoană ce consacra marele principiu al Unirii". În "iatacul domnesc", unde se odihniase cu un an mai de-

vreme, cheamă pe căpitanul Popovici, șeful escadronului, spre a fi informat asupra tonusului politic al capitalei de județ, pe care acesta i-o rezumă "cu francheță și exactitudine militară". Pe 24 ianuarie are loc o manifestație aniversară, unde profesorul Dimitrie Chirculescu ține o scurtă cuvântare, în care evidențiază că această zi, cea mai scumpă sărbătoare națională, este și mai prețioasă buzoienilor, pentru mândria de a-l avea pe domnitor în mijlocul lor (cum relatează ziarul "Naționalul", nr.10, 4 februarie 1860).

O adevărată sărbătoare a avut loc și în 1862 când, în consecința recunoașterii de către Înalta Poartă (decembrie 1861) a dublei alegeri a prințului (și colonelului) Cuza, s-au alcătuit primele organisme de stat ale României, un singur parlament, un singur guvern și o capitală unică (Bucureștii).

Neoficial, în a doua jumătate a veacului al XIX-lea, românii transilvăneni au sărbătorit, în fiecare an, ziua de 3/15 mai ca zi națională. Se reiterează simbolic importanța momentului în care, în timpul revoluției de la 1848, s-a săvârșit cel mai important moment al luptei pentru emancipare a locuitorilor acestei provincii românești, adunarea de la Blaj, unde, în prezența a 40.000 de oameni veniți din toate ținuturile Ardealului, s-a prezentat programul revoluției și s-a ales comitetul conducător al mișcării (Comitetul națiunii române). La Blaj, "mica Romă", cum o numea, în amintirea acelei zile și a școlilor naționale de acolo, Mihai Eminescu, s-a clamat, ca un legământ sacru: "Vrem să ne unim cu țara!" Spre perpetuarea amintirii acelor clipe de glorioasă istorie și ca semn că doleanțele de atunci îi animă în continuare, românii au inițiat așa-zisele "maialuri", adică sărbătorirea solemnă a zilei în care și-au dovedit demnitatea națională și dorul de libertate.

Programul "maialurilor" avea în vedere acțiuni în aer liber unde se organizau adunări populare, iar participanții, îmbrăcați în costume naționale tradiționale, deseori arborând cocarde tricolore, ascultau cuvântări patriotice mobilizatoare, predând ștafeta idealurilor către cei tineri. Entuziasmul și solemnitatea acestor acțiuni erau potențate de intonarea cântecelor identitare, a marșurilor revoluției pașoptiste, precum și a unor melodii devenite catechisme ale spiritului național, precum "Deșteaptă-te române" și "Pe-al nostru steag e scris Unire". Deseori, aceste manifestări erau organizate sub egida Societății ASTRA, din Sibiu, constituind și un prilej de promovare a noilor creații

artistice și literare românești, între care se numărau și versurile unor Coșbuc, Andrei Bârseanu, Octavian Goga; reprezentanți ai vieții cultural-științifice din “regat”, invitați la aceste serbări, strângeau legăturile frățești

Îngrijorate de amploarea unor acțiuni de acest fel, autoritățile austro-ungare, “chezaro-crăiești”, cum li se spunea, au luat măsuri severe pentru stoparea desfășurării adunărilor și confiscarea drapelului tricolor arborat de participanți ca simbol al apartenenței lor la națiunea română; este cunoscută, prin pana memorialiștilor și documentele istorice, monitorizarea severă a sărbătoririi lui Ștefan cel Mare, de la Putna, în 1871, la care au participat români din toate cele trei provincii istorice ale țării.

După instaurarea prințului Carol de Hohenzolern la conducerea României, sărbătoarea națională a fost legată, după uzanțele din toată Europa, de familia domnitoare. Astfel, ziua de 10 mai perpetua amintirea momentului în care, sosit la București, în 1866, principele Carol a depus jurământul către țară, declarând: “din clipa în care am călcat pe teritoriul României, am devenit român”. La consolidarea statutului de mare sărbătoare a românilor a acestei zile a contribuit și unul din actele ce s-au perceput ca fiind cruciale în istoria națională: la 9 mai 1877, Parlamentul țării a votat “Declarația de independență”, prezentată de Mihail Kogălniceanu. Din acel an, a intrat în obișnuința lucrurilor dubla semnificație a zilei de 10 mai, respectiv marcarea momentului înscăunării dinastiei și proclamarea independenței de stat. Noul statut juridic dobândit de România, prin jertfele ostirii participante la campania din sudul Dunării, în “ultima cruciadă din Europa”, cum i s-a mai zis războiului ruso-româno-turc, din 1877-1878, nu mai corespundea cu rangul de principat pe care țara îl avea, din punctul de vedere al formei de organizare. În urma unor ample acțiuni diplomatice, desfășurate cu demnitate și persuasiune, la 14 martie 1881, în urma recunoașterii internaționale, Carol I a fost proclamat rege, iar la 10 mai al aceluiași an, a primit “coroana de oțel”, forțată din țeava unuia din cele trei tunuri otomane capturate de Regimentul 2 Vânători, condus de maiorul buzoian Alexandru Candiano-Popescu, la cucerirea redutei “Grivița 1”, prima dintre fortificațiile cucerite de români la Plevna. Sub urmașii lui Carol I (Ferdinand, supranumit “cel loial”, Mihai, regent, Carol al II-lea și Mihai I) ziua națională a României a continuat să fie 10 mai.

În tot acest interval istoric, de ziua națională, atât în țară, cât și în străinătate (prin intermediul reprezentanților diplomatice), se inițiau ample și variate manifestări, cum au fost, în 1902 - sărbătorirea a 25 de ani

de la proclamarea independenței, în 1906 - Expoziția națională prilejuită de 40 de ani de domnie a fondatorului dinastiei regale etc.; de asemenea, se organizau parade militare și, conform legislației în vigoare, la 10 mai, se confereau, oamenilor politici din țară și colaboratorilor din străinătate, decorații.

După abdicarea silită a lui Mihai I, la 30 decembrie 1947, începând cu anul următor, a fost proclamată ca sărbătoare națională ziua de 23 august, dată la care România, ieșind din războiul antisovietic, s-a angajat, cu un efort militar și economic considerabil, în războiul antihitlerist. Prin această decizie se intenționa evidențierea contribuției României la accelerarea sfârșitului celui de al doilea război mondial, fapt recunoscut de altfel de oamenii politici din Europa și America și nu “eliberarea de sub jugul fascist de către glorioasa armată roșie”, cum încerca să acrediteze Moscova. Din păcate, această zi a deschis o cutie politică a Pandorei: perioada în care în țara noastră, lăsată la dispoziția Uniunii Sovietice, s-a instaurat regimul totalitar.

După Revoluția din Decembrie 1989, Ziua Națională a României a fost fixată a se sărbători la 1 Decembrie, opțiune determinată de profunda semnificație a evenimentului istoric pe care îl evocă: cea mai mare, strălucitoare, sperată și apropiată inimilor românești împlinire – 1 Decembrie 1918, când s-a făurit, prin vrerea și lupta întregului popor, unirea românilor de pe tot cuprinsul fostei Dacii într-un singur stat național unitar. Din perspectiva veacurilor, 1 Decembrie este un omagiu adus voievozilor ce au vegheat la independența țărilor române, a înfăptuitorului primei uniri a acestora, la 1600, Mihai Viteazul, și a tuturor domnilor “dătători de legi și datini”, care au fortificat sentimentul ființei naționale. Lor li se adaugă toți cei care, prin faptă și slovă, au pus temelie și cupolă spiritualității românești, martirii ideii de neam și liberă ființare a acestuia, de la Horea, Cloșca și Crișan la Tudor Vladimirescu, Bălcescu și Avram Iancu. La 150 de ani de la Unirea Principatelor, Cuza apare nu numai ca unul dintre înfăptuitorii idealului național, ci și ca un reformator și un direcționator al dezvoltării statului român modern. Înscriși în pagini de istorie militară și națională, eroii și combatanții de la 1877 și războiul de întregire, 1916-1918, au pus, prin vitejia și jertfa lor, mortarul construirii edificiului nostru statal. Toți acești actanți ai aspirațiilor naționale definesc această alegere, 1 Decembrie, prilej de omagiere a înaintașilor și sacru legământ de perpetuă veghe spre păstrarea acestui tezaur de gând și faptă de către generațiile viitoare. □

General maior dr. Visarion Neagoe,
președintele Fundației “Mareșal Alexandru Averescu”

Realizări și proiecte

Fundația „Mareșal Alexandru Averescu” este organizația independentă, neguvernamentală, care a luat ființă în 2005, și are ca membri un număr important de cadre militare în rezervă și retragere, precum și civili din municipiu.

Poate deveni membru al fundației orice persoană care acceptă prevederile Actului Constitutiv și ale Statutului și se obligă să le respecte.

Obiectivul principal al Fundației este reabilitarea Cercului Militar Buzău, încadrat în clasa de risc seismic I. Începând cu 1 decembrie 2008, activitățile acestuia se desfășoară în incinta Centrului militar de sănătate.

Fundația vizează consolidarea și reamenajarea acestei clădiri emblematice pentru arhitectura patrimonială a urbei, la începutul secolului trecut. Lăcaș de însemnătate publică și de vibrant atașament afectiv pentru numeroase generații de militari, casa oștirii a fost un lăcaș de cultură și destindere pentru militarii activi, rezerviști, veterani de război și familiile acestora. Maturii își celebrau acolo evenimente deosebite, ale vieții de familie și profesionale, camaraderești, sărbătorile naționale sau cele ale unităților.

După patru ani de activitate, avem realizări cu care ne putem mândri, dar și neîmpliniri datorate poate și „vremurilor”, dar și implicării unui număr relativ restrâns de membrii în „viața” fundației.

Revista fundației, „Străjer în calea furtunilor”, difuzată gratuit în școli și instituții din Buzău și București, ajunsă la a șasea apariție, este apreciată de cititori, acest lucru rezultând din mesajele primite la redacție și semnalările din presa militară și civilă.

Pentru că fundația are și scop caritabil, am sprijinit, cu sume de bani, militari care aveau nevoie de ajutor, traversând clipe grele ale existenței. Am fost alături, cu ocazia Sărbătorilor de Iarnă și celor Pascale, de copiii și bătrânii din centre speciale.

O preocupare a fundației este de a dezvolta proiecte cu instituții guvernamentale și neguvernamentale. Până în prezent am avut parteneriate cu Primăria și Consiliul Județean Buzău.

Prin organizarea de activități cultural-artistice și sportive am realizat legătura cu societatea civilă. O parte dintre cititorii acestei reviste au participat sau au fost informați de mass-media locală, despre excursiile efectuate la mausoleele din Mărăști și Mărășești, la Muzeul Militar Național și Muzeul Aviației. Am des-

fășurat o serie de concursuri sportive, la șah și fotbal în sală, la care au participat elevii din municipiul Buzău.

Pentru că fundația acordă o atenție deosebită problemelor cu care se confruntă veteranii de război, militarii activi și în rezervă, ne-am implicat în rezolvarea unor proiecte ale acestora.

Am reușit, cu sprijinul Primăriei Municipiului Buzău, al Oficiului Național și al Asociației Județene Buzău, „Cultul Eroilor”, să restaurăm Monumentul Regimentului 48 Infanterie și să reamenajăm Parcul Eroilor.

Am întreprins demersuri pentru stabilirea statutului Bisericii Eroilor Diviziei 5 Infanterie, în vederea retrocedării acesteia urmașilor celor care au contribuit la construirea acesteia.

În acest an, am primit aprobarea înființării Cimitirului Militar al Garnizoanei, a cărui amenajare se află în planul de activități al fundației pe anul viitor.

Am încheiat protocoale de colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean, Direcția Județeană pentru Sport și cu mai multe instituții de învățământ din Buzău.

Pentru viitor, ne-am propus o serie de proiecte, spre împlinirea cărora solicităm și sprijinul dumneavoastră.

Anul viitor vrem să obținem statutul de „fundație de utilitate publică”, ceea ce ne va permite să ne diversificăm activitățile, în vederea obținerii de fonduri pentru îndeplinirea țelului principal: reabilitarea Cercului Militar.

Un alt proiect este achiziționarea unei minitipografii, care, prin înființarea Editurii „Mareșal Alexandru Averescu”, să poată imprima cărți de istorie, beletristică etc. ale membrilor fundației și nu numai.

Sugestiile dumneavoastră ar putea lărgi paleta de proiectii ale viitoarelor activități ale fundației; tot astfel cum, la fel de benefică, ne-ar fi medierea unor relații cu alte fundații apropiate ca scop și, eventual, cu sponsori binevoitori, chiar și în această perioadă de recesiune, mai puțin prielnică actelor de mecenat.

Vă mulțumim pentru receptarea mesajului nostru și sperăm că, prin perseverență și decentă persuasiune, să putem izbândi în realizarea celor cuprinse în planul de proiecte al Fundației „Mareșal Alexandru Averescu”.

Consiliul Director

150 de ani de la nașterea mareșalului Alexandru Averescu

Fundația "Mareșal Alexandru Averescu" a organizat luni, 9 martie a.c., manifestări cultural-artistice și sportive, cu ocazia împlinirii a 150 de ani de la nașterea patronului spiritual al Armatei a 2-a. La sediul Comandamentului Operațional Întrunit "Mareșal Alexandru Averescu" a avut loc Ziua Porților Deschise, iar în sala de conferințe "Ștefan Gușă" s-a desfășurat sim-

pozionul "Mareșalul Alexandru Averescu, un om pentru istorie", în cadrul căruia au susținut comunicări acad. Șerban Papacostea, alți cunoscuți istorici români și basarabeni, moderator fiind domnul general locotenent dr. (r.) Florian Pință.

A urmat vizita la muzeul unității. Acesta cuprinde pagini din istoria Armatei a 2-a, al cărui prim co-

mandant a fost mareșalul omagiat, precum și o foto-expoziție reflectând aspecte din misiunile militarilor români în teatrele de operații. De asemenea, în cadrul unui ceremonial militar și religios au fost depuse coroane de flori la bustul mareșalului, aflat la intrarea în comandament.

La Muzeul Județean a avut loc vernisajul unei expoziții care oglin-

dește personalitatea marelui comandant român, organizată în colaborare cu Muzeul Militar Național "Regele Ferdinand I", cuprinzând obiecte, cărți în ediții princeps și decorații aparținând personalității evocate, fotografii inedite de la începutul secolului XX, arme din Primul Război Mondial.

A urmat, la Teatrul "G. Ciprian", un spectacol artistic, susținut de

Ansamblul "Doina" al Armatei, Teodora Bîrsan, Alexandru Petcu și "Ceata lui Constantin" și s-au acordat premiile "Cupei Averescu" la șah, competiție finalizată, sâmbătă, 7 martie, pe doua categorii, juniori și seniori.

La suita de activități dedicate memoriei mareșalului Alexandru Averescu au participat reprezentanți ai Comandamentului Opera-

țional Întrunit *Mareșal Alexandru Averescu*, ai administrației locale, Asociației Veteranilor de Război, Asociației Cadrelor Militare în Rezervă și Retragere, membrii fundației, elevi de la Școala nr. 15, Colegiul Național "B.P. Hasdeu", Liceul cu Program Sportiv, Grupul Școlar Industrial de Transport și Căi Ferate, mass-media și locuitori ai municipiului Buzău.

PROGRAMUL SIMPOZIONULUI

Moderator:

General locotenent (r.) dr. conf. univ. Florian PINȚĂ

- Acad. Șerban PAPACOSTEA: *Contemporan cu Averescu*

Secțiunea AVERESCU, MILITARUL

- Colonel (r.) dr. OTU: *Averescu - Prezan, dispute în vreme de război*

- Colonel dr. Mircea TĂNASE: *Căpitanul Alexandru Averescu și studiile geografo-militare publicate în revista "România Militară"*.

- General de brigadă (r.) prof. univ. cons. dr. Nicolae CIOBANU: *Considerațiile generalului Alexandru Averescu cu privire la rolul Misiunii Militare Franceze.*

- Colonel (r.) prof. univ. dr. Ion GIURCĂ: *Disputa generalilor.*

- Comandor (r.) Gheorghe VARTIC: *Alexandru Averescu în memoriile generalului Mihail Buttescu.*

- Căpitan-comandor dr. Marius-Adrian NICOARĂ: *Alexandru Averescu și începuturile întrebuițării în luptă a aviației militare române.*
- Colonel (r.) dr. Eugen ICHIM: *Conferirea ordinului Mihai Viteazul în Primul Război Mondial.*
- Colonel (r.) dr. Mihai GOIA: *Alexandru Averescu - de la voluntar, la mareșal, prin muncă, cinste și legalitate.*

Secțiunea AVERESCU, OMUL POLITIC

- Maior dr. Florin ȘPERLEA: *Generalul Alexandru Averescu și raportul dintre elita politică și cea militară, în Germania și România în Primul Război Mondial; o privire comparativă.*
- General maior (r.) dr. Mihail E. IONESCU: *Alexandru Averescu și alianțele externe ale*

României (1920-1938).

- Dr. Constantin I. STAN : *Decembrie 1921- Împrejurările părăsirii puterii de către guvernul condus de Alexandru Averescu.*
- Viorel FRÎNCU : *Alexandru Averescu, Partidul Poporului și presa din județul Buzău.*
- Ist. drd. Alin SPÂNU: *Generalul Alexandru Averescu în sprijinul invalizilor din războiul de întregire (1916 – 1919).*

Secțiunea AVERESCU, ECOURI DIN CONTEMPORANEITATE

- Emil NICULESCU: *Mareșalul Alexandru Averescu evocat de Pamfil Șeicaru.*
- Mihai NICEAINICU: *Alexandru Averescu, remarcabil gânditor militar.*

- ▲ Vernisajul expoziției, organizată la Muzeul Județean Buzău, în colaborare cu Muzeul Militar Național „Regele Ferdinand I”; a cuprins obiecte, cărți în ediții princeps și decorații aparținând mareșalului, fotografii inedite de la începutul secolului XX și arme din Primul Război Mondial.

▲ "Cupa Averescu" la șah.

▲ Ceata lui Constantin.

Parteneriat educațional

Reprezentanții Fundației „Mareșal Alexandru Averescu” și elevii claselor a VIII-a din Școala nr. 15 „George Emil Palade”, din Buzău s-au întâlnit joi, 11 noiembrie a.c., pentru a dezbate tema "Ieri și azi – lecția de demnitate a înaintașilor noștri".

Activitatea a fost găzduită de profesorii Alina Panait și Doina Balaban și a cuprins o scurtă introducere în proiectele desfășurate de Fundație cu alte instituții de învățământ, după care a urmat prezentarea, de către elevi, a propriilor eseuri cu tema generală **Onoare, demnitate, curaj**.

Discuțiile libere, ulterioare, au subliniat nevoia de modele reale a tinerei generații, într-o societate în care valori precum **onoarea și demnitatea** tind să fie marginalizate, desuete și anacronice, în contextul mediatic mercantil și al subiectelor de senzație.

Receptivi la provocările dezbaterii, elevii – puțin mai reținuți inițial - s-au lansat în polemici, surprinzător de mature pentru vârsta lor, susținute cu argumente foarte bine structurate. A fost un dialog al generațiilor, cu dese trimiteri spre valorile perene ale trecutului.

Părțile au convenit că acest gen de activități este benefic, atât pentru elevi, ca o aplicație practică a orelor de istorie și dirigenție, cât și pentru imaginea instituției militare, iar colaborarea va continua.

Ceșcariu Bogdan
clasa a VIII-a C
școala George Emil Palade

Ieri și azi,
lecție de demnitate
a înaintașilor noștri

Încă de când s-a format, poporul român a fost supus unor încercări. El este încercat mai întâi de români, apoi de migratori și în final de alți popoare ce dădeau anumite porțiuni din teritoriul țării.
Chiar dacă românii nu au fost creați de războaie, am supraviețuit datorită demnităților ce și-au scris săbiile și au luptat, dar mai ales datorită soldaților ce și-au apărut cu voință și dragoste țara, rămânându-și de ploaie, de vânt sau chiar de faptul că și-ar putea pierde viața.

Chiar și astăzi, românii se luptă pe fronturile din Irak și Afganistan pentru a ține terorismul departe și a salva oarmenii mesianici. Multe dintre ei și-au dat viața pe aceste fronturi, din dragostea de țară, din dragostea pentru o lume mai bună.

Trebue să le mulțumim și să apreciem dorința lor de a-și apăra țara chiar cu prețul vieții. Trebuie ca faptele lor să reprezinte pentru noi o lecție de demnitate și un exemplu ce ar trebui urmat.

Omagiu unui erou

Veteranul de război Nicolae Ghiță, la 100 de ani

Fundația "Mareșal Alexandru Averescu" a organizat, joi, 21 mai, în parcul din centrul comunei Amaru – județul Buzău, un ceremonial militar cu ocazia aniversării a 100 de ani de la nașterea unui „erou în viață” – Nicolae Ghiță – veteran de război.

Nicolae Ghiță s-a născut la 21 mai 1909. A luptat pe frontul de est, în cel de-al doilea război mondial, în perioada 1941 – 1942. A căzut prizonier, la Cotul Donului, și a stat în captivitate, în Siberia, șase ani, până în anul 1948. Are patru copii, nouă nepoți, nouă strănepoți și un stră-strănepot.

La ceremonial au participat membrii familiei sărbătoritului, reprezentanți ai administrației publice județene și locale, ai asociației veteranilor de război, cadrelor militare active, în rezervă și retragere,

membrii fundației și cetățeni ai comunei Amaru.

Plutonul de gardă a dat onorul militar deopotrivă sergentului în retragere Nicolae Ghiță, cât și generalului de brigadă dr. Visarion Neagoe, comandantul Garnizoanei Buzău.

Nicolae Ghiță, aflat într-o bună formă fizică, a mulțumit Armatei pentru surpriza făcută și a ciocnit o cupă de șampanie cu invitații.

Ceremonialul s-a încheiat cu un scurt spectacol susținut de fanfara garnizoanei Buzău, condusă de plutonierul adjutant principal Constantin Vulpe.

“Și în parc fanfara cânta...”

În colaborare cu Primăria Municipiului Buzău, Fundația "Mareșal Alexandru Averescu" a organizat, în foisorul din Parcul Crâng, concertul " i în parc fanfara cânta...".

Spectacolele s-au desfășurat în fiecare sâmbătă, în lunile iulie și august, repertoriul fanfarei cuprinzând valsuri, arii de operă, marșuri și melodii de promenadă, muzică ușoară și populară.

Cupa "Mareșal Alexandru Averescu"

Fundația "Mareșal Alexandru Averescu" a realizat, cu sprijinul Consiliului Județean Buzău și în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean și Direcția pentru Sport a Județului Buzău, o serie de întreceri sportive intitulate generic CUPA "MAREȘAL ALEXANDRU AVERESCU".

În data de 17 octombrie a.c. s-a desfășurat un concurs de șah, la care au participat elevi din instituțiile de învățământ preuniversitar și școlile generale din municipiul Buzău. Competiția a cuprins patru categorii

de vârstă, câștigătorii fiind următorii:

Categoria sub 10 ani

LOCUL I - STAN ANDREI MIHĂIȚĂ - Liceul de Artă;
LOCUL II - SAVA VLĂDUȚ CONSTANTIN - Școala nr. 11;

LOCUL III - VOICU ALEXANDRU ANDREI - Școala nr. 11.

Categoria elevi între 10 și 14 ani

LOCUL I - DOBRE MIHAI – Școala nr.12;
 LOCUL II - MANEA COSTIN – Școala nr.6;
 LOCUL III - CUCU TEODORA LAURA - Școala nr.11.

Categoria elevi între 14 și 16 ani

LOCUL I - DAN AURELIAN - Liceul "ALEXANDRU MARGHILOMAN";
 LOCUL II - IFTIME DIANA - Colegiul Național "B.P. HAȘDEU";
 LOCUL III - ȘTEFAN MIHĂIȚĂ - Seminarul Teologic "CHESARIE EPISCOPUL".

Categoria elevi între 16 și 18 ani

LOCUL I - POPESCU ȘTEFAN CLAUDIU – Colegiul Național "B.P. HAȘDEU";
 LOCUL II - ROȘIORU ANDREI - Seminarul Teologic "CHESARIE EPISCOPUL";
 LOCUL III - ȘTIBEI MARIAN - Seminarul Teologic "CHESARIE EPISCOPUL".

În perioada 19-21 octombrie, în sala Sporturilor "Romeo Iamandi", s-a derulat concursul de fotbal în sală la care au participat 9 echipe din liceele municipi-

ului Buzău: Liceul de Artă "MARGARETA STERIAN", Colegiul Agricol "DR. CONSTANTIN ANGELESCU", Grupul Școlar Industrial "GRIGORE C. MOISIL", Liceul cu Program Sportiv "IOLANDA BALAȘ SOTTER", Grupul Școlar Tehnologic "DIMITRIE FILIPESCU", Grupul Școlar "COSTIN NENIȚESCU", Grupul Școlar Industrial de Transporturi C.F., Seminarul Teologic Ortodox "CHESARIE EPISCOPUL" și Liceul Teoretic "ALEXANDRU MARGHILOMAN".

Echipele au fost împărțite în trei grupe, câștigătoarele jucând finala campionatului în sistem turneu. Acestea au fost:

- 1.Colegiul Agricol "DR. CONSTANTIN ANGELESCU";
- 2.Grupul Școlar Tehnologic "DIMITRIE FILIPESCU";
- 3.Grupul Școlar "COSTIN NENIȚESCU".

În urma desfășurării meciurilor din etapa finală, echipa Colegiului Agricol "DR. CONSTANTIN ANGELESCU" a câștigat CUPA "MAREȘAL ALEXANDRU AVERESCU".

Au mai fost acordate următoarele premii:

AGENDA FUNDAȚIEI

- Cel mai bun portar: Florin BÎSCEANU - Grupul Școlar "COSTIN NENIȚESCU";

- Golgheter: Georgian LUPAȘCU - Colegiul Agricol "DR. CONSTANTIN ANGELESCU";

- Trofeul fair-play: echipa Liceului de Artă "MARGARETA STERIAN".

Premiile, constând în cupe, diplome, mingi și tricouri, au fost înmânate de către generalul maior dr. Visarion Neagoe - președintele Fundației "Mareșal Alexandru Averescu" și reprezentanții Consiliului Județean, Inspectoratului Școlar Județean și Direcției pentru Sport a județului Buzău.

Fundația și-a propus ca, prin organizarea acestor concursuri, să contribuie la dezvoltarea calităților fizice și intelectuale și la stimularea spiritului de competiție și de echipă în rândul elevilor din municipiul Buzău.

1 Decembrie, Ziua Națională a României

Concurs de istorie

Fundația “Mareșal Alexandru Averescu” organizează, cu sprijinul Consiliului Județean Buzău și în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean, concursul de istorie “1 Decembrie - Ziua Națională a României”. Fundația și-a propus ca, astfel, să stimuleze elevii pentru studiul și cunoașterea istoriei naționale și să dezvolte spiritul de emulație, de echipă și de competiție între liceele din județul Buzău. Au fost planificate două etape. Primele cinci echipe clasate în etapa preliminară se califică în finală.

Au răspuns invitației fundației 11 instituții de învățământ preuniversitar: Colegiul Național “B.P. HAȘDEU”, Liceul cu Program Sportiv “IOLANDA BALAȘ SOTTER”, Liceul Teoretic “RADU VLĂDESCU”, din Pătârlagele, Grupul Școlar Industrial Transporturi Căi Ferate, Colegiul Național “ALEXANDRU VLAHUȚĂ”, din Râmnicu Sărat, Colegiul Național “MIHAI EMINESCU”, Grupul Școlar “COSTIN NENIȚESCU”, Seminarul Teologic Ortodox

“CHESARIE EPISCOPUL”, Liceul Teoretic “ȘTEFAN CEL MARE”, din Râmnicu Sărat, Liceul Pedagogic “SPIRU HARET” și Grupul Școlar Industrial “GRIGORE C. MOISIL”. Acestea au delegat pentru a participa la concurs, conform regulamentului, câte o echipă formată din trei elevi, coordonați de un profesor de istorie.

Etapa preliminară a avut loc la 25 octombrie, cu ocazia sărbătoririi Zilei Armatei României, în sala de conferințe “General Ștefan Gușă” a Comandamentului Operațional Întrunit. Concursul a constat în trei probe, un chestionar cu 10 întrebări, un eseu și o întrebare pentru fiecare liceu, trasă la sorți de către căpitanul de echipă.

Pentru buna desfășurare a întrecerii, organizatorii au constituit un juriu compus din istorici militari cu experiență în domeniu: maior Florin Șperlea, doctor în istorie - redactor șef adjunct la “Observatorul Militar”, căpitan comandor Marius Nicoară, doctor în istorie -

AGENDA FUNDAȚIEI

comandantul Centrului de Instruire din cadrul Școlii de Aplicație pentru Forțele Aerine "Aurel Vlaicu"- Boboc și profesor Sorin Turturică, muzeograf la Muzeul Aviației. Inspectoratul Școlar Județean a fost reprezentat de către inspectorul pentru istorie, profesor Dumitru Săndulache, doctor în istorie. Subiectele au fost stabilite din bibliografia propusă, respectiv capitole din lucrarea "O istorie sinceră a poporului român", de Florin Constantiniu, perioada 1821-1947.

După desfășurarea primei etape, în urma unui întreceri palpitante, conform punctajului obținut, s-au calificat în finală echipele Colegiului Național "B.P. HAȘDEU", Colegiului Național "ALEXANDRU VLAHUȚĂ", din Râmnicu Sărat, Seminarului Teologic Ortodox "CHESARIE EPISCOPUL", Liceului Teoretic "RADU VLĂDESCU", din Pătârlagele și Colegiului Național "MIHAI EMINESCU". Fiecare participant a primit o diplomă înmănată de organizatori, precum și câte o carte oferită de Fundația "General Ștefan Gușă".

Finala se va desfășura la 29 noiembrie, iar premiile, în valoare totală de 2000 lei, vor fi înmănate câștigătorilor, cu ocazia manifestărilor prilejuite de sărbătorirea Zilei Naționale, la 1 decembrie, pe platoul din fața Prefecturii Județului Buzău.

Maior Romeo Feraru

Nota Redacției: Rezultatele finale vor fi publicate în nr. 7 al revistei.

50 de ani de la instituire

Ziua Armatei României

Emil Niculescu, Cercul Militar Buzău

Contemplând zilele slăvite ale “scripturilor române”, fiind, pentru el, în evul mediu românesc, gazetarul Mihai Eminescu indica vectorii de forță ai acestora: *Armata și aristocrația, iată cele două mâini puternice ale vestiților și marilor domni din veacul nostru de aur.* Istoria, prin primul actant indicat de poetul național, s-a repetat și în tulburile veac XX, colecționarul a două conflagrații mondiale.

Conjuncturile în care România s-a angajat ca parte beligerantă în cel de al doilea război mondial, în urma Diktatului de la Viena și a răpirii Basarabiei, ca urmare a pactului Ribbentrop-Molotov, și evoluția fronturilor din răsărit, în anul 1944, au făcut ca, după trei ani de război în est și după lovitura de palat de la 23 august 1944, armata română să fie în postura de a se afla pe aliniamentele din 1940, trasate după ocuparea Ardealului de Nord de către administrația horthystă.

La 30 august 1944, trupele Corpului de Munte, acoperite de glorie, de la Nistru, până în stepa cal-mucă, Caucaz și Crimeea, se găseau la Brașov. Vânătorii de munte au eliberat, printr-un atac local, prima localitate – Vâlcele - din teritoriul cotoplit; la 1 septembrie au primit din partea comandantului, generalului Ion Dumitrache, o foaie volantă în care se consemna: *Ostași! Suntem astăzi pe baza de plecare de unde vom sări la atac pentru întregirea și înălțarea țării. Așteptăm de patru ani clipa aceasta de dreptate și pentru că după 3 ani de sângerare Dumnezeu ne-a învrednicit să fim încă în viață și să facem noi primul pas, să ne arătăm demni de această misiune. Cu salturi de săgeți să pătrundem îndrăzneți și siguri, știind că pretutindeni și în tot timpul frații ne așteaptă cu inimile la trecători...Cu Dumnezeu înainte...* Tot vânătorii de munte, împreună cu ostașii Regimentului 2 Infanterie din Divizia “Tudor Vladimirescu”, au eliberat, la 8 sep-

tembrie, cel dintâi oraș, Sf. Gheorghe, din cele aflate în zona de rapt.

Luptele pentru eliberarea Ardealului de Nord au cuprins și pagini de tragică epopee, cum s-a întâmplat la asaltul, desfășurat între 22 septembrie și 4 octombrie, pentru trecerea Mureșului și cucerirea cotelor 495 și 421 de pe Dealul Sângeorgiu. 11.000 de militari români au plătit cu viața această victorie, iar unul dintre combatanți se întreba, nu fără teme: *oare rigiditatea ordinelor comandanților sovietici de atunci nu poate fi interpretată ca un răspuns la acel “Ostași, vă ordon, treceți Prutul!”*, din 1941?

Generalul maior (r.) Emil Grădinescu, pe atunci ofițer în Regimentul 12 Roșiori, din Divizia 8 Cavalerie, își amintește împrejurările acelei risipe de vieți: *A fost posibil din nepăsarea, indolența și aroganța aliatului, care ne-a împins să atacăm berbecește. E drept că terenul îl avantaja pe inamic, dar o simplă manevră de*

flanc și spate, accesibilă și pentru judecata unui umil caporal, ar fi salvat de la pieire cam 90% dintre nefericiții căzuți acolo! Nu ne-am îngăduit mișcarea aceea elementară pentru că – auziți obtuzitate! – trebuia să trecem prin fâșia lor de ofensivă. Dar nici ei n-au făcut-o! Trebuia să învățăm cum se poate sângera și muri prostește. La regimentul meu pierderile au fost atât de mari, încât l-au desființat (“Observatorul militar”, nr. 41, 2009, p. 24).

La 11 octombrie, Divizia 18 Munte și sovieticii au eliberat Clujul, capitala Transilvaniei, aducând o mare bucurie inimilor românești. Armata 7 Gardă sovietică, Armata 4 română și Corpul 104 (din Armata 27 sovietică) au dus, timp de 17 zile, bătălia pentru Oradea. Atacul decisiv a avut loc în ziua de 25 octombrie, când a fost atacat Satu Mare de către trupele române și sovietice; Careiul a fost ocupat de trupele Corpului 6 armată român, și, în seara aceleiași zile, s-a depășit, prin luptă, granița veche, punându-se piciorul pe teritoriul maghiar. Primiți cu entuziasm de populație, în seara zilei de 25 octombrie, ostașii români săvârșesc gestul emoționant al reșezării bornelor de hotar pe frontiera dreaptă a patriei.

Între cei care și-au adus sacrificiul suprem pentru eliberarea Ardealului de Nord, se înnumăra și maiorul (post mortem, locotenent colonelul) Ion Buzoianu (născut în 1896, la Racovițeni, județul Buzău), comandantul Regimentului 2 infanterie din Divizia “Tudor Vladimirescu”, căzut, la 22 octombrie, în înclăștarea armată de la Băile Felix, lângă Oradea. Decorat, post-mortem, cu Ordinul “Mihai Viteazul” și ordinul sovietic “Steaua Roșie”, memoria îi este perpetuată prin numele unei străzi din Buzău și monumentul din orașul Râmnicu Sărat, unde și-a avut garnizoana unitatea cu care a plecat pe frontul de răsărit, Regimentul 9 infanterie.

Pentru eliberarea părții de nord-vest a României au fost angajate în luptă două comandamente de armată cu 28 de divizii, însumând 525.702 militari, din care s-au pierdut 58.310 combatanți - morți, răniți și dispăruți -, efort depășind cu mult prevederile Convenției de armistițiu; inamicul a înregistrat pierderi de 72.937 oameni, din care 66.274 prizonieri. În cursul ofensivei, au fost eliberate 872 localități, între care opt orașe.

Generalul Gheorghe Avramescu, comandantul Armatei 4 române, se adresa militarilor din subordine, prin Ordinul de zi nr. 382 bis, din 28 octombrie 1944: *La chemarea țării pentru dezrobirea Ardealului răpit prin dictatul de la Viena, ați răspuns cu însuflețire și credință în izbânda dreptății neamului românesc. Tineri și bătrâni ați pornit spre hotarele sfinte ale patriei și cu pieptul vostru ați făcut zăgaz de neînfrânt dușmanului care voia să ajungă la Carpați. (...) Zdrobit de focul năprasnic al artileriei și de necontenitele voastre asalturi, inamicul a fost izgonit din Ardealul scump.*

Prin ploi, prin noroaie și drumuri desfundate, zi și noapte ați luptat cu un dușman dârz și hotărât și l-ați învins. Azi, când avangărzile trec pe pământ străin pentru desăvârșirea înfrângerii definitive a dușmanului, gândul meu se îndreaptă către voi cu dragoste și admirație pentru faptele voastre de arme. Peste veacuri veți fi slăviți, voi ofițeri și ostași care ați eliberat Ardealul.

Istoriografia de după 1990 consemnează, și în derularea acestui moment istoric, un fel de “scenariu”, anume că eliberarea “ultimei brazde de pământ românesc” din Ardealul de Nord a fost ușor amânată, pentru a corespunde zilei aniversare a regelui Mihai I., cel decorat, mai apoi, de Stalin cu unul din cele cinci înalte ordine “Pobeda” (“Victoria”), pentru importanța pe care a avut-o, în desfășurarea ulterioară a războiului, “întoarcerea armelor” și participarea armatei române la înfrângerea puterilor militare ale Axei, în speță Germaniei și Ungariei.

Până după cel de al doilea război mondial, nu se sărbătorea Ziua Armatei. Tradițional se serbau zilele armelor (trupele de uscat, de Sf. Gheorghe, aviația, de Sf. Prooroc Ilie, marina, de Sf. Maria iar unele arme și specialități la diferite aniversări religioase, marcate de desemnarea propriilor patroni ocrotitori. În 1951, prin Decretul nr. 125 din 20 iulie, Ziua Forțelor Armate a Republicii Populare Române este desemnată a fi sărbătorită la 2 octombrie, dată rememorând faptul că, în 1943, Stalin a aprobat organizarea, pe teritoriul U.R.S.S., unei unități militare formată din voluntari români, recrutați din rândul prizonierilor de război, Divizia “Tudor Vladimirescu”, ce va deveni, după război, furnizoarea de loțiitori politici ai armatei populare.

Prin Decretul nr. 381, din 1 octombrie 1959, în condițiile dispariției cultului stalinist și relativului “dezgheț” din “lagărul” socialist, Ziua Forțelor Armate s-a stabilit a fi 25 octombrie, alegere motivată de eliberarea ultimei localități din Ardealul de Nord de sub ocupația horthystă.

La aniversarea a 65 de ani de la încununarea glorioasă a faptelor de arme, ce ne-au redat o parte din teritoriul antebelic al României Mari, aducem omagiul și gândul nostru de pioasă recunoștință celor jertfiți pentru dreapta cauză a integrității naționale, vitejilor înscriși în cartea de onoare a neamului și veteranilor de război.

Militarii de astăzi, din toate armele, aflați sub faldurile tricolorului și ale drapelelor de luptă, în calitatea lor de moștenitori ai tradițiilor de luptă și giranți ai libertății și demnității naționale, cinstesc ziua oștirii, oriunde s-ar afla, în toate misiunile în care România îi mandatează să o reprezinte, ducând mai departe deviza “Onoare și Patrie”.

Statul Major General, 150 de ani de concepție și conducere militară

Colonel Paul RĂDULESCU, Comandamentul Operațional Întrunit

Crearea, la 12 noiembrie 1859, a Statului Major General reprezintă un moment definitoriu în evoluția și modernizarea organismului militar românesc. Din primii ani ai existenței sale, acest organism de concepție și conducere militară, condus de personalități militare de prestigiu și încadrat cu ofițeri de înaltă competență profesională, s-a aflat în fruntea acțiunilor privind dezvoltarea și întărirea oștirii române, a sistemului național de apărare în ansamblul său.

Prin reformele și măsurile concepute și aplicate de Ministerul de Război și Statul Major General s-a asigurat ca, în preajma Războiului de independență din anii 1877-1878, România să aibă o forță militară viguroasă, cu o temeinică instruire, rezistență la eforturile cerute de câmpul de luptă, gata oricând să reziste agresorului, cu un moral excelent, potențat de rolul ce-i revenea în lupta pentru împlinirea idealului de emancipare de sub suzeranitatea otomană. Generalul Grigore Crăiniceanu, fost ministru de război și șef al Statului Major General, gânditor militar și membru al Academiei Române, remarcă: „*Numai grație sistemului original armata română putu în 1877 (...) să intre în război și să câștige acele răsunătoare victorii care ne-au adus independența țării*”.

Organizarea și funcționarea Statului Major General au fost puternic marcate de Războiul de indepen-

dență, la declanșarea căruia Statul Major General a organizat primul Mare Cartier General din istoria armatei române, aflat în subordinea „capului oștirii”, care era domnitorul Carol, și având în compunere un stat major propriu, precum și următoarele secții: operații, topografică, artilerie, geniu, inten-dență și sanitară.

Deși aflat la prima experiență de război, Marele Cartier General român, are meritul de a fi planificat și coordonat cu multă competență, timp de 11 luni, acțiunile armatei române: acoperirea strategică a frontierei dunărene; forțarea Dunării, înaintarea în dispozitivul strategic din zona Plevna; organiza-zarea și conducerea, împreună cu Marele Cartier General rus, a celui de-al treilea asalt general asupra Plevnei (30 - 31 august 1877), a operației de asediere a cetății Plevna (septembrie-noiembrie 1877), precum și a operației de asediu din zona Vidin-Belogradcik,

condusă exclusiv.

O recunoaștere a calităților militare ale comandamentului și armatei române, venită din partea adversarului de atunci, este suges-tivă: generalul V. Baker Pașa, par-ticipant la războiul ruso-româ-no-otoman din 1877-1878, evi-dențiază: „Nici un istoric militar im-parțial nu poate tăgădui că, fără ajutorul forțelor românești, întreaga armată rusă care lupta în nordul Balcanilor ar fi fost inevitabil bătută”.

În temeiul experienței rezultate din Războiul de Independență și sub influența evoluției generale a fenomenului militar, prin Înaltul Decret nr. 2945, din 29 noiembrie 1882, se înființează Marele Stat Major, organism distinct în cadrul Ministerului de Război, cu atribuții în planificarea, organizarea și con-ducerea activităților în domeniul apărării.

Structurat pe trei secțiuni, Marele Stat Major avea ca misiuni princi-

pale: întocmirea planurilor de mobilizare și de campanie, organizarea, înzestrarea și instruirea trupelor, formarea cadrelor de comandă și stat major, elaborarea proiectelor de pregătire pentru apărarea economiei, teritoriului și populației, probleme de topografie și geodezie, studierea inamicilor probabili.

Concomitent cu preocuparea pentru perfecționarea continuă a serviciului de stat-major și modernizarea acestuia, Marele Stat Major a desfășurat o intensă activitate pentru sporirea forței combative a armatei și elaborarea de studii, proiecte, ipoteze de război și variante de acțiune. Aportul Marelui Stat Major la dezvoltarea sistemului național de apărare a fost considerabil, în perioada 1882-1914, practic, nicio reformă esențială nu s-a adoptat și aplicat fără participarea sa.

O mostră a nivelului atins de arta de stat-major românească este

Planul de campanie al armatei române din cel de-al doilea război balcanic din 1913 (Ipoteza nr. 1 bis), avându-l ca autor pe generalul Alexandru Averescu, fost șef al Marelui Stat Major, între anii 1911-1913. Potrivit „Ipotezei nr. 1 bis”, elaborată în prima jumătate a anului 1913, armata română urma să fie concentrată de-a lungul Dunării și în Dobrogea, în scopul declanșării unei ofensive viguroase cu majoritatea forțelor, la sud de fluviu. Înaintarea trupelor române avea să se desfășoare pe două direcții strategice: una, principală, spre Sofia, spre a pune cât mai repede capăt războiului, iar alta, secundară, în, așa-numitul, „Cadri-laterul mic”.

Aspecte foarte interesante relevă și studiul Planurilor de campanie elaborate de Marele Stat Major în preajma primului război mondial și în anii neutralității României (1914-1916). Indiferent de discuțiile în legătură cu realismul lor, este cert

că ele au fost întocmite conform regulilor artei militare moderne și în concordanță cu obiectivul politicii externe românești. De asemenea, în conceperea lor, s-a avut în vedere realizarea surprinderii strategice a adversarului, prin desfășurarea aproape concomitentă a operațiilor de preluare a controlului asupra trecătorilor din Carpați, a mobilizării și concentrării forțelor și mijloacelor chiar pe câmpul de luptă și cunoaștem că, la un moment dat, șansele de reușită au fost foarte mari. De altfel, chiar personalități remarcabile ale armatelor aliate, precum generalul J. Joffre, șeful Marelui Cartier General francez, au apreciat ca deosebit de valoroase planurile românești de campanie.

Măsura valorii și capacității Marelui Cartier General a fost dată de deciziile îndrăznețe și foarte bine gândite adoptate, în vara anului 1917, la Mărăști, Mărășești și Oituz, executate cu un excepțional

Premiul național “Mareșal Alexandru Averescu” acordat de “Gândirea Militară Românească”

Ceremonia de lansare a numărului aniversar al revistei “Gândirea Militară Românească”, dedicat împlinirii a 150 de ani de existență a Statului Major General, precum și festivitatea de decernare a Premiilor Naționale “Gândirea Militară Românească”, ediția a XI-a, s-au desfășurat miercuri, 11 noiembrie, la sediul Ministerului Apărării Naționale.

Premiile au fost înmânate de amiralul dr. Gheorghe Marin, șeful Statului Major General.

Generalul maior dr. Visarion Neagoe a primit premiul “Mareșal Alexandru Averescu”, pentru lucrarea “Irak. Calvarul păcii”.

Participant la operațiile Coaliției din Irak, generalul Neagoe oferă publicului cititor o panoramă istorică, politică, socială și economică a Irakului anului 2007, o tentativă de a descifra o realitate, adesea, contradictorie și extrem de solicitantă. O carte de analiză și prezentare, ce beneficiază de expertiza militarului care se afla pe câmpul de luptă dintre Tigru și Eufrat.

spirit de sacrificiu de către comandanți și trupe.

Arta de comandament și de stat-major a armatei române s-a afirmat pe deplin în prima conflagrație mondială, împreună cu marii stat-majoriști ai Antantei, în fața unor adversari mai mult decât redutabili. Între comandanții inamici, care au suferit înfrângeri notabile în România, se numără: feldmareșalul von Mackensen, generalii von Seeckt, von Falkenhayn, von Morgen, arhiducii Carol și Iosif de Habsburg etc. Prin prestația sa, Marele Cartier General, la conducerea căruia, precum și în echipele de specialiști, s-au aflat cei mai reputați generali și ofițeri români în epocă (C. Prezan, C. Chirițescu, Al. Averescu, Gh. Mărdărescu, I. Antonescu etc.), a avut un rol esențial în crearea și consolidarea României Mari, în perioada în care drepturile naționale legitime se cereau apărate cu armele.

Învățămintele rezultate din campaniile Războiului de întregire (1916-1919) au stat la baza elaborării unor studii și reglementări juridice, normative și organizatorice de funcționare a Marelui Stat Major în perioada interbelică. Astfel, a crescut rolul atribuțiilor de concepere a ipotezelor de apărare a noilor frontiere naționale, ale celor de înzestrare și instruire a armatei și, îndeosebi, a diplomației militare românești, foarte activă și, practic, inițiatora demersurilor în stabilirea alianțelor militare din Balcani, Europa Centrală și de Sud-Est.

Activitatea întreprinsă de Marele Stat Major pe plan intern, de-a lungul perioadei dintre cele două războaie mondiale, a fost dublată permanent de prezența sa deosebit de semnificativă în relațiile militare internaționale, cu precădere în cele specifice de alianță. În acest sens, au fost elaborate proiecte de operații, studii, referate, rapoarte etc., care au constituit baza cooperării între armata română și armatele statelor aliate - Cehoslo-

vacua, Iugoslavia, Grecia, Turcia, Polonia, Franța, Anglia ș.a. Totodată, Marele Stat Major s-a preocupat și de colaborarea sa în alte planuri: unificarea armamentului și tehnicii de luptă, realizarea unui sistem integrat de transmisiuni, pregătirea cadrelor, aplicații de comandament, realizarea unei industrii naționale de apărare.

Chiar dacă preocupările și acțiunile Marelui Stat Major și ale șefilor săi în planul relațiilor militare externe nu au avut finalitatea scontată, România găsindu-se, la sfârșitul perioadei, izolată politic și militar, ele reprezintă o experiență deosebită, un efort de concepție și acțional remarcabil, a căror studiere oferă posibilitatea desprinderii unor concluzii valoroase și utile atât din punct de vedere științific, cât și din perspectiva necesităților actuale ale securității și apărării naționale.

Declanșarea celui de-al doilea război mondial, la 1 septembrie 1939, a avut un puternic impact asupra României, care a optat temporar pentru poziția de neutralitate, determinată de mai multe considerente: influența Pactului Ribbentrop-Molotov; inexistența unor tratate de alianță militară, cu prevederi clare de asistență între părți, îndreptate împotriva Germaniei; faptul că asupra frontierelor României nu s-a produs, pe moment, nicio acțiune de agresiune; convingerea pe care o aveau liderii de la București că nu se pot baza la nevoie pe sprijinul direct al aliaților occidentali și al Antantei Balcanice etc.

Izolată, într-o măsură importantă, pe plan militar, în vara și toamna anului 1940, România va deveni victima unor ample amputări teritoriale. Criza externă a fost dublată de o serioasă criză internă care a dus la instaurarea regimului de dictatură al generalului Ion Antonescu, la 5-6 septembrie 1940. Noul regim a orientat țara spre blocul Axei, considerat, în condițiile epocii, sin-

gurul în măsură să garanteze existența de stat și frontierele.

În aceste împrejurări dificile, Marele Stat Major, dovedind flexibilitate în analiză și activitate, a operat modificări importante ale dispozitivului de apărare a frontierelor: frontiera de est a redevenit, din septembrie 1939, frontiera cea mai expusă, prin înaintarea marilor unități sovietice în Polonia și ocuparea unei părți a teritoriului acestei țări (se reactualiza astfel posibilitatea unei agresiuni a U.R.S.S. în Bucovina și Basarabia).

În cele 1421 de zile de participare la război, Marele Stat Major român, ca organ de concepție și de conducere a trupelor, a fost garantul performanțelor românești pe câmpurile de bătălie. Poziția sa în cadrul comandamentului suprem național, dar, mai ales, servituțiile impuse de războiul de coaliție, au făcut ca, numai în două perioade, să fie în măsură să-și exercite atribuțiile de conducere operativă a trupelor: prima oară parțial, în perioada de început a războiului (22 iunie -16 octombrie), și a doua, integral, imediat după 23 august până la 7 septembrie 1944.

Chiar dacă nu a avut posibilitatea să se implice în permanență în conducerea nemijlocită a armatei române, activitatea Marelui Stat Major, pe multiple planuri (organizare, dotare, instruire, mobilizare, legături cu armatele aliate etc.), a fost, cu siguranță, impresionantă și plină de învățăminte. De asemenea, Marele Stat Major a reprezentat „nucleul tare” al oștirii într-o perioadă dramatică a istoriei naționale, fapt recunoscut atât de către înalta conducere de război germană, cât și de sovietici; de altfel, o țintă foarte importantă a celor din urmă și a agenturii comuniste din țară a fost tocmai Marele Stat Major, supus unei drastice epurări, după 6 martie 1945, în contextul instaurării, în etape, a unui regim totalitar în România.

Deosebit de complexe și dificile

au fost acțiunile desfășurate de Marele Stat Major român și liderii săi în primii ani postbelici. Din păcate, factorul politic intern, nou instituit, inspirat și, în final, subordonat total unor cauze externe, prin măsurile de epurare a armatei, sub lozincă „democratizării”, a lovit tocmai în acest element de stabilitate, consecințele cele mai grele le-a suportat Marele Stat Major, din rândul căruia au fost înlăturați generali și ofițeri cu cea mai valoroasă experiență.

În pofida vicisitudinilor vremii, multe cadre din conducerea armatei – Ministerul de război și Marele Stat Major – și-au păstrat „verticalitatea”, asigurând o anumită autonomie de conducere și acțiune, chiar dacă țara se afla sub regim de ocupație militară. Așa se face că Marele Stat Major, definit în epocă drept organ „de studii, concepții și planificare pentru organizarea și pregătirea forțelor armate”, a acționat și, într-o anumită măsură, a reușit să asigure și pregătirea armatei pentru apărarea țării. Sunt de relevant, în acest context, doar câteva din măsurile întreprinse în plan organizatoric pentru perfecționarea organismului militar, astfel: restructurarea unor comandamente de mari unități, instituirea „sistemului de mobilizare teritorială”, reînființarea centrelor de instrucție, sporirea puterii

de foc a unităților, asigurarea unui sistem adecvat de apărare anti-aeriană și anticar.

Anii '50 aduc în atenția Statului Major General o serie de situații cu consecințe asupra funcționării organismului militar românesc. Ele au fost determinate de modificarea situației internaționale din proximitatea teritoriului românesc, între care criza sovieto-iugoslavă, constituirea NATO și a Tratatului de la Varșovia, revoluția din Ungaria din 1956 și, desigur, retragerea trupelor sovietice din România (1958). Aceste evenimente au impus Statului Major General să procedeze la dislocări de unități, la executarea de fortificații pe litoral, în Banat și Oltenia, la întărirea frontierei de vest concomitent cu măsuri urgente de dotare cu armament adecvat, de regulă, din U.R.S.S.. Pe acest fond, au apărut noi concepte, precum războiul nuclear generalizat, care au direcționat prioritar eforturile Statului Major General către o instruire specifică acestui tip de război, neglijându-se instruirea trupelor cu armamentul clasic din dotare.

Acțiunea Statului Major General a fost serios afectată și grevată de greutatea insurmontabile, îndeosebi în anii '80, când factorul politic s-a implicat tot mai direct în probleme de ordin militar, amplificând artificial funcția de participare a armatei

în economia națională, în detrimentul misiunii sale fundamentale de pregătire pentru apărarea țării. Este remarcabilă capacitatea Statului Major General de a-și impune punctul de vedere – în pofida tuturor presiunilor politice – în sfera sa de competență. Greutățile specifice perioadei, care au dus la „explozia” din decembrie 1989, au fost suportate cu aceeași intensitate și de către organismul militar românesc în ansamblu, inclusiv de Statul Major General. Așa se explică fraternizarea, din primele momente, a armatei cu poporul, în decembrie 1989, când, din nou, ca și în timpul Războiului de întregire sau în vara anului 1944, Statului Major General i-a revenit misiunea de a salva națiunea, de a adopta hotărâri decisive pentru destinul patriei și de a le aplica cu fermitate în practică. Prin acest act energic, Marele Stat Major s-a reînscris definitiv în tradiția militară națională și a demonstrat că armata rămâne garantul existenței statului român.

În anii care au trecut de la Revoluția din decembrie 1989, principala preocupare a Statului Major General a constat în planificarea și conducerea procesului de restructurare și modernizare a Armatei. Concomitent, s-a acționat pentru rezolvarea numeroaselor și dificilelor probleme sociale ale militarilor, probleme generate de insuficiența acută a fondurilor alocate prin bugetul apărării.

Cu siguranță, opera înfăptuită de Statul Major General, în anii 1859 - 2009, poartă pecetea capacității șefilor săi – generali și ofițeri de elită ai armatei române. Activitatea lor exemplară în plan militar atât în timp de pace, cât și în vreme de război, precum și spiritul de dăruire manifestat se constituie într-o pilduitoare lecție de profesionalism și devotament, care merită să fie cunoscută și studiată. □

▲ Statul Major General (1902)

150 de ani de presă militară

Presă militară din județul Buzău

Viorel Frîncu, Biblioteca Județeană "V. Voiculescu"

În urmă cu 150 de ani, la 23 iulie 1859 în Principatele Unite, la București, apărea primul periodic militar, săptămânalul *Observatorul militar*, cu subtitlul „Diar politicu și scientificu”, tipărit cu caractere de tranziție. Însera în paginile sale articole cu caracter istoric, despre evoluția științei și artei militare pe plan național și internațional, probleme ale instruirii trupelor, informații militare din țară și străinătate etc. De menționat faptul că publicația a militat permanent pentru unirea celor două armate din Țara Românească și Moldova.

În actualul județ Buzău, prima publicație cu specific militar a apărut destul de târziu, în anul 1918, la Râmnicu Sărat și, paradoxal, a fost editată de armata germană de ocupație; avea titlul *Kriegs – Zeitung* (Jurnal de război) și era editată de Armata a 9-a germană, singurul exemplar existent în Biblioteca Academiei Române, fiind datat ca an II, nr. 194, din 10 aprilie 1918.

În anul 1930, la inițiativa generalului Constantin Dona, comandantul Garnizoanei Râmnicu Sărat, și cu sprijinul fratelui său, învățătorul Gheorghe Dona, apare *Biblioteca ostașului*, o revistă lunară de cultură care se adresa, deopotrivă, ofițerilor, cadrelor inferioare și trupei.

Tot la Râmnicu Sărat, apare la 1 iunie 1934, *Apărarea noastră*, „Organ de propagandă al Comisiunii județene de apărare pasivă Rm. Sărat” care, începând cu nr. 3, devine „Organ de propagandă aerochimică”. Îi va înceta apariția la 1 ianuarie 1935.

La 1 ianuarie 1935, la Buzău se face o încercare de a se edita o publicație având drept scop reflectarea vieții militare dintr-o Școală de instruire a t.r.-iștilor artileriști – *Caietul cu litere militare* -, cu subtitlul „Revista Bateriei a 4-a” (S.P.O.R.A. Craiova). Era rodul inițiativei a doi elevi t.r., Carol Schmidt și I. Petrescu, cu scopul declarat de a apare trimestrial. Primul număr și ultimul, tipărit la Institutul de arte grafice Ioan Călinescu din Buzău, în 4 pagini, cuprindea articole

umoristice cum ar fi „Interview expres cu Moș Crăciun”, în care acesta răspunde la una din întrebări astfel: „La conferința dezarmării participanții se duc pentru a studia mai bine mijloacele de înarmare”. În același registru ironic este publicat articolul „Cum și-au petrecut vacanța comandantii noștri” etc. În rest, se puteau citi proză, versuri, compuneri gazetărești, anunțuri de mică publicitate, apariții de cărți, corespondențe.

Abia în octombrie 1968, se poate vorbi de apariția unei publicații aparținând unei structuri militare recunoscute. Este vorba de *Aripi tinere*, cu subtitlul „Revista a Școlii de Aplicație pentru Aviație” de la Boboc., care devine „Revista Școlii de Aplicație pentru Forțele Aeriene «Aurel Vlaicu»”. Anunțată ca trimestrială, va apărea neregulat, anual, până în 1990, apoi semestrial. Între anii 1968 - 1970, președinte de onoare al revistei a fost g.-ral. (r) Gheorghe Negrescu, iar redactor șef c.-dor. Ștefan Apetrei. Au mai fost

ARIPI TINERE REVISTA ȘCOLII DE APLICAȚIE PENTRU AVIAȚIE.

COORDONATOR: Cpt. Alfred VASILESCU;
REDACTOR ȘEF: Lt. edor. Marius-Adrian NICOARĂ;
REDACTORI: Lt. edor. Robert ROȘIORU; Slt. Daniel STAN;
FOTOREPORTER: Lt. Gheorghe ENACHE;
TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ: Slt. Daniel STAN, Elena BONCIU

Răspunderea pentru materialele publicate revine autorilor. Reproducerea integrală sau parțială a materialelor, fără acordul prealabil al conducerii redacției, este interzisă. B21103/C4/2003

redactori șefi, pe rând: col. Gheorghe Colț (1979-1985), mr. Vasile Florea (1985 - 1990), mr. Ion Grădinaru (1991-1997), cpt. Bogdan Răducanu (1998-2004), cpt. cdor. Marius-Adrian Nicoară (2004 și urm.). Revista se imprimă la Tipografia Comandamentului Aviației (1968-1970), apoi la tipografia școlii (U.M. Boboc). Publicația prezintă aspecte din activitatea școlii de aplicație, evenimente din domeniul aviației, studii și cercetări, juridice etc. În prezent, revista apare sub îndrumarea comandantului Școlii de Aplicație pentru Forțele Aeriene, avându-l ca redactor șef pe locotenent comandorul Marius Nicoară.

Reînființarea Armatei a 2-a, în aprilie 1980, cu sediul comandamentului în Garnizoana Buzău, a produs și o încercare de a se edita o publicație reprezentativă – *În slujba patriei* -, dar după câteva numere alcătuite „la rece”, inițiativa a fost abandonată. Abia la 9 mai 1991, publicația va vedea lumina tiparului cu subtitlul „Săptămânal de educație patriotică și ostășească” (până la nr. 146), apoi bilunar cu subtitlul „Ziar editat de Armata a 2-a” (cu nr. 175/176). Redactori șefi s-au succedat: col. Gheorghe Burghilea (nr. 5-200 și după nr. 233/234), col. Gheorghe Șoană (nr. 201/202-231/232)

IN SLUJBA PATRIEI

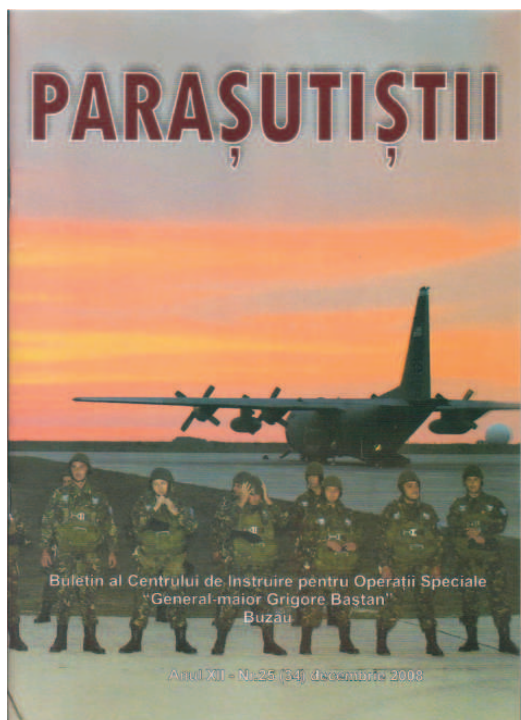
ZIAR EDITAT DE ARMATA A 2-A Anul IV Nr. 223-224 15-29 februarie 1996

NOUL AN DE INSTRUCȚIE sub semnul creșterii calității pregătirii pentru luptă

Ofensiva și... contraofensiva reformei

SĂ NE PRIVIM DIRECT ÎN OCHI! (III)

redacțional, printre aceștia numărându-se: mr. Francisco Stoica, cpt. Laura Toma, cpt. Eugen Mavriș, cpt. Dan Sarău, dar și de ziariști și publiciști civili, precum Nicolae N. Nicolae, Dumitru Dănăilă, Emil Niculescu etc. Publicația s-a imprimat la Tipografia Buzău a M.Ap.N., până când și-a încetat apariția. Din anul 2003, revista *În slujba patriei* a fost subordonată Corpului 10 Armată cu sediul la Iași, devenit, în urma reorganizării armatei, Brigada 15 Mecanizată „Podul Înalt”, în subordinea Corpului 4 Armată Teritorial.

La 10 iunie 1991, la Buzău, apare *Buletinul Trupelor de Parașutiști*, publicație editată de Comandamentul Trupelor de Parașutiști, până în 1997, când a fost preluată de Școala de Aplicație pentru Parașutiști de la Buzău. Începând cu nr. 12 (21) /dec. 2002, apare cu titlul *Parașutiștii* și este editată de Școala de Aplicație a Forțelor pentru Operații Speciale „General maior Grigore Baștan” (continuatoarea Școlii de Aplicație pentru Parașutiști) cu apariții semestriale. De la nr. 10/1997, director al publicației și, în prezent, președinte de onoare îl amintim pe gl. bg. (r) Mircea Moraru. Redactori șefi au fost: col. Mihai Marteș (nr. 1 - 9), col. Romulus Hodărnău (nr. 10 - 13); col. dr. Mircea Tănase (de la nr. 14), în prezent senior editor, și mr. Dragoș Axinia. Revista inserează, în marea majoritate, articole specifice armeei, pagini de istorie militară etc.

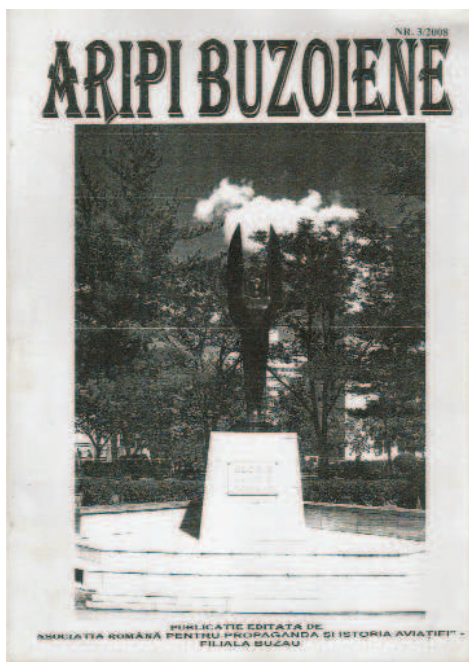
și lt. col. Iulian Negoită, până la încetarea apariției (2000). În opinia comandantului, gl. Ștefan Gușă, „ziarul va pune în circulație idei valoroase, capabile să contribuie la formarea profilului moral, civic și patriotic al tinerilor militari, la educarea acestora în spiritul voinței nestrămutate de a-și apăra patria și poporul împotriva oricărui dușman” (nr. 1). Apărut în 8, 10 și 12 pagini, publicația a beneficiat de un valoros corp

De-a lungul timpului, în județul Buzău au apărut și alte publicații cu specific militar sau reprezentând interesele ori activitatea unor societăți și fundații reprezentând cadrele militare.

Astfel, la 13 iulie 1920, la Râmniceu Sărat, apare

Fii Apărători ai Patriei, „Organ de luptă pentru apărarea intereselor demobilizaților, grade inferioare, din jud. R. Sărat”, devenit „... pentru apărarea intereselor Societății (cu an I, nr. 10/ 21 aug. 1920), și, din nou „... pentru apărarea intereselor demobilizaților...”

(cu an II, nr. 1/ 27 febr. 1921). Au ieșit 29 de numere, neregulat, până la 7 martie 1926, având ca directori pe Ionel C. Lupescu și C. I. Grigoriu. Foaia revendicativă, în slujba demobilizaților, clama faptul că „nu li se rezervă complet ce li s-a făgăduit”, în primul rând „împământenirea”.

Tot o publicația a demobilizaților apare la 20 noiembrie 1921, cu titlul *Sentinela Buzăului*, „Ziar pentru apărarea intereselor demobilizaților”, săptămânal ce apare „sub îngrijirea unui comitet” (5 nr., neregul.). Pe frontispiciu era înscrisă deviza: „Toți pentru unul și unul pentru toți”. Gazeta este de fapt purtătorul de cuvânt al societății demobilizaților, grade inferioare, „*Fii Apărători ai Patriei*”, așa cum rezultă și din „Primul cuvânt”, publicația angajându-se să lupte contra „dezertorilor” și să susțină „interesele vitale ale oricărui demobilizat”. Își încetează apariția în 21 iunie 1922.

Din anul 2007, la Buzău apar două reviste: *Aripă buzoiene* (20 iulie 2007), „Publicație editată de Asociația Română pentru Propaganda și Istoria Aviației – Filiala Buzău”, semestrială, având în colectivul de redacție pe: cdor (r.) Aurel Stan, cdor (r.) Marcel Smoleanu, cdor (r.) Eminescu Coșerea, și *Străjer în calea furtunilor*, „Magazin al Fundației «Mareșal Alexandru Averescu». Cadran militar buzoian”. De menționat că primul număr al revistei a apărut în august 1996, supliment al ziarului *În slujba patriei*, ca „ediție omagială, tipărită de Armata a II-a”, dar, abia la 1 august 2007 devine o publicație cu apariție regulată.

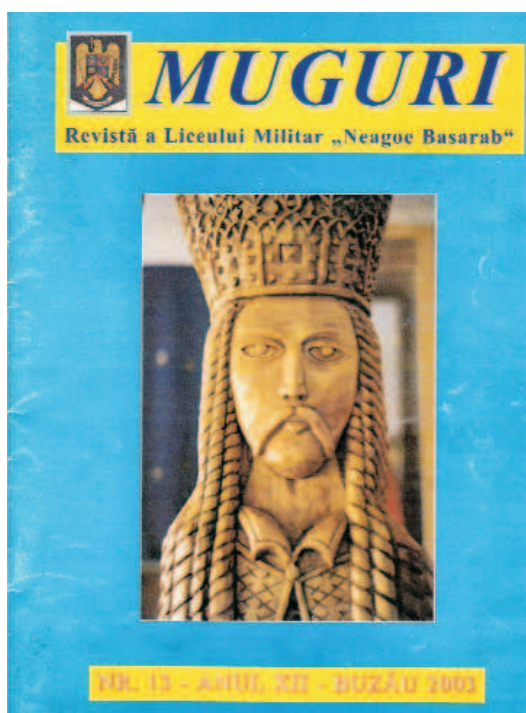
După cum se menționează într-o notă redacțională, „Revista se difuzează la toate structurile militare din județul Buzău, la asociațiile și fundațiile militare locale, precum și la instituțiile civile interesate de conținutul său.” Directori ai publicației au fost, până în prezent: gl. lt. dr. Florian Pință și gl. bg. Dan Ghica-Radu, iar redactor șef: col. dr. Mircea Tănase. În editorialul intitulat „Echipa de redacție” se menționează: „Obiectivul revistei este acela de a apropia militarii de toate gradele și vârstele din arealul buzoian, de a publica informații încă necunoscute din istoria importantei noastre garnizoane, alături de altele care au mai fost publicate dar nu sunt îndeajuns de cunoscute. (...) La fel de importantă este crearea de legături între vârstele militare, prin facilitarea accesului la informație și tratarea unor subiecte, gen magazin”. Colaborează atât cadre militare, cât și din societatea civilă, aceasta din urmă fiind reprezentată de: conf. univ. dr. Constantin I. Stan, Alexandru Gaiță, istorici, Emil Niculescu și Viorel Frîncu, publiciști etc.

În ceea ce privește publicațiile celeilalte structuri militarizate, reprezentând instituțiile din teritoriu al Ministerului de Interne, istoria lor începe după 1990.

Prima publicație apare, în martie 1991, la Râmnicu Sărat, cu titlul *Revista Poliției*, „Periodic al Poliției Râmnicu Sărat”, fondat de col. Neculai Zamfirescu, care precizează în articolul de fond: *Revista Poliției* se dorește a fi o încercare editorială, o modalitate de prezentare spre înțelegere a muncii și competenței, ordonate de lege, a polițiștilor. Un fapt de pregătire antiinfracțională și de informare cu privire la încălcările de lege.”

În aprilie 1992, la inițiativa regretatului chestor Ion Sultănescu, comandantul Inspectoratului Județean de Poliție, apare publicația *Informația* (7 numere, până în aprilie 1993), care devine *Informația Poliției* (23 nr., mai 1993 - dec. 1995) și apoi *Amprenta*, din 2/8 febr. 1996, cu subtitlul „Publicație a Inspectoratului de Poliție al Județului Buzău”, apoi „Săptămânal al...”. La început, redacția a fost compusă din lucrători ai M. I. (coord. cpt. Tudorel-Vasile Jipa), iar din dec. 1994, intră și ziariști din sursă externă: Gh. Mincă, N. Nicolae, Nistor Tănăsescu, Viorel Frîncu, Lucian Mănăilescu. Directorul „I. P.” și fondatorul „A”: Ion Sultănescu, șeful Inspectoratului de Poliție. Din 1996, directori sunt, pe rând: Gheorghe Duican, Gheorghe Coja, Constantin Manea, Gheorghe Mihalășcu, Marian Șerbulea, iar red. șefi: Tudorel-Vasile Jipa, Nistor Tănăsescu și Valentina Bucur (cu nr. 601). Devizele publicației: „Nimeni nu este mai presus de lege”, apoi „Nici o persoană care încalcă legea nu va rămâne nedescoperită!”.

nedescoperită!”. Fondatorul publicației precizează că aceasta „se va constitui într-un mijloc de luptă mult mai eficace și mai penetrant în prevenirea și combaterea criminalității”, realizând o deschidere către societatea civilă.

La 15 noiembrie 1995, la Buzău, apare *Poliția buzoiană*, „Ediție specială a publicației *Informația Poliției*”. Director: col. Ion Sultănescu. Red. șef: cpt. Tudorel-Vasile Jipa. Publicația a apărut cu prilejul Zilei Poliției Române.

Odată cu înființarea Liceului Militar „Neagoe Basarab”, apare în noiembrie 1992, la Buzău, revista *Muguri*, „... din structura Ministerului Administrației și Internelor”. Redactori șefi au fost, pe rând: lt.col. Teodor Emilian (nr. 1-4), Mariana Crăciun (nr. 5), Andrei Panait (nr. 6), Dragoș Ojog (nr. 7). Coordonații: prof. Gina Drăgoiu și Alexandru Duțu (nr. 8-11). Cu nr. 12, director este col. Valentin Grigore, comandantul școlii, coordonator prof. Vasile Anghel, iar redactor șef col. Vasile Tudorel Jipa.

Cealaltă structură militarizată a Ministerului de Interne, Comandamentul de Jandarmi Județean Buzău, editează, la 3 aprilie 2002 și 5 aprilie 2005, cu ocazia Zilei Jandarmeriei Române, respectiv Ziua Jandarmeriei Buzoiene, la împlinirea a 110 ani de la înființarea Companiei de Jandarmi Rurali Buzău, revista *Jandarmeria buzoiană*, din consiliul de conducere făcând parte: col. Ioan Chiorescu, mr. Nicolae Ghiță, mr. Gh. Lăzărescu, iar redactor șef lt.col. Florin Buduluș.

***

De-a lungul timpului, ziariști și publiciști buzoieni, militari și civili, și-au pus măiestria condeiului în slujba oștirii române, mulți dintre ei rămânând înscriși în istoria presei militare. Din respect pentru aceștia, vom rememora scurte fișe biobibliografice:

- 1841, ianuarie, 27. Lipia (jud. Buzău): se naște **Alexandru Candiano-Popescu**, general, avocat, poet, memorialist, ziarist, rămas celebru prin mișcarea republicană de la Ploiești, din anul 1870 (m. 25 iun. 1901, București). În anul 1867, a fondat ziarul *Perseverența* și, mai târziu, *Democrația*.

- 1854. Palanca – Ojasca, comuna Măgura (jud. Buzău): se naște **Alexandru Iarca**, general, cunoscut ca unul dintre cei mai reputați gânditori militari. A absolvit Școala de Artilerie și Geniu în anul 1876, dedicându-și o parte a timpului studiului fenomenelor militare, cu deosebire privind doctrina militară. Are o contribuție de o autentică valoare în paginile prestigioasei reviste *România Militară*, unde dezvoltă un punct de vedere polemic asupra eficacității fortificațiilor

Cetății București (m. 1933, Buzău).

- 1898. Dărămați, azi Valea Râmnicului (jud. Buzău): se naște **Ion D. Drăgan**, publicist militar. Profesor la Școala de ofițeri de rezervă infanterie Ploiești, Liceul Militar Chișinău, la Școala de ofițeri de aviație și la Școala de Geniu din București. S-a afirmat în publicistica militară, debutând la *România* (Iași, 1917), apoi la: *România militară*, *Revista infanteriei*, *Revista caveriei*, *Revista aeronauticeii* etc. A publicat studii privitoare la aeronautică.

- 1910, noiembrie, 29. Buzău: se naște **Pompiliu Ionescu**, ziarist, absolvent al Facultății de Drept. A fost redactor și editor al publicației *Grefa* - gazeta funcționarilor judecătorești (20 dec. 1935-20 ian. 1938), prim redactor la *Acțiunea Buzăului* (1935-1941), a lui George Gh. Pâslaru, apoi redactor la *Crai Nou*, organul căminelor culturale. A colaborat la *Gând Nou*, *Curierul*, *Reporterul*, *Vremea nouă*, *Carnet literar*, *Vocea Buzăului*, *Cuvântul sanitarului*. Corespondent zonal la *Curentul*. A fost vicepreședinte al Asociației Presei Buzoiene. Încetează din viață (1941), în timpul luptelor pentru dezrobirea Basarabiei (sergent t. r. în Regimentul 8 Dorobanți Buzău).

- 1913, Pârscov (jud. Buzău): se naște **George Gh. Pâslaru**, editor, publicist, ziarist și patron al unor publicații buzoiene (m. 1961, București). Absolvent al Academiei de Studii Comerciale din București, a fost corespondent la *Curentul*, încă din clasa a IV-a de liceu. În 1933, conduce publicația *Albatros*, revista Asociației Studenților Buzoieni „Al. Marghiloman”, având colaboratori pe V. Voiculescu și V. Maximilian. Este editor și director al gazetei *Acțiunea Buzăului* (1934-1941), cel mai bun săptămânal din acea epocă. În 1939, tipărește publicația *Acțiunea literară*, supliment al gazetei *Acțiunea Buzăului*, la care colaborează: Ioan Georgescu, Margareta Isbășoiu, Gr. Trancu-Iași, Ion Sofia Manolescu, Aron Cotruș, Al. Călinescu, Virgil Carianopol. În toamna anului 1941 este numit „șeful propagandei presei din Transnistria, consilier tehnic pe lângă Ministerul Propagandei”. În 1944, este director-propr. al ziarului bucureștean *Capitala* și corespondent pentru Buzău la *Timpul*. A scris volumul *1918 – 1940. România așa cum a fost, tipărit la București*, în 1940, și *Drumuri de sânge. De la Prut la Odessa*, volum de reportaje de război (Ed. „Muguri”, București, 1942), această ultimă carte fiind rodul însoțirii Regimentului 9 Râmnicu Sărat în luptele pentru eliberarea Basarabiei.

- 1928. satul Băiești, comuna Cernătești (jud. Buzău): se naște **Constantin I. Tatu**, jurnalist militar și scriitor (m. 7 sept. 1999, București) Debutează în ziaristică, în 1947, la gazeta locală *Chemarea Buzăului*. În anul 1949, este încadrat ca redactor la ziarul *Scânteia Tineretului*, unde participă efectiv la editarea primului număr, ca publicație cotidiană (1 apr. 1949). La 6 mart. 1950, devine ofițer cu gradul de locotenent,

fiind repartizat ca redactor, la revista *Pentru Patrie*, ulterior îndeplinind diverse funcții în redacțiile publicațiilor *De strajă patriei* și *În slujba patriei*, inclusiv cea de red. șef. În perioada 1960-1982, este redactor șef al gazetei *Grănicerul*, organ de presă a Comandamentului Grănicerilor din România. Se pensionează, cu gradul de colonel, la 31 oct. 1985. Între anii 1985-1990, este redactor la revista *Presa noastră*, publicație lunară a Consiliului Ziariștilor din România.

- 1939, septembrie, 27. Călinești (jud. Argeș): se naște **Nicolae N. Nicolae**, ziarist, doctor în științe politice. Este absolvent al Facultății de Filologie a Universității București (1963), promoția „G. Călinescu”. Având și o specializare în ziaristică, este repartizat, în urma cererii sale, la ziarul *Flamura Prahovei* din Ploiești, unde lucrează ca redactor și secretar de redacție. Din 1991 devine redactor civil la gazeta *În slujba patriei*, al cărei editor este Comandamentul Armatei a 2-a. Totodată, colaborează la *Amprenta*, săptămânal al Inspectoratului Județean de Poliție.

- 1946, ianuarie, 12. Bacău: se naște **Gheorghe Burghilea**, ofițer, jurnalist militar (m. 15 mart. 2006, Buzău). În perioada 1991 – 1996, a deținut funcția de redactor șef al publicației *În slujba patriei*, „săptămânal de educație patriotică și ostășească”, editat la Buzău de Armata a II-a.

- 1947, iulie, 26. Chiojdu (jud. Buzău): se naște **Valeriu Pricină**, ziarist militar, poet. În anul 1972, a absolvit Facultatea de Limbă și Literatură Română a Universității din București și, din același an, lucrează la redacția Emisiunilor Militare a Radioteleviziunii Române, ca, în 1990, să devină redactor șef.

- 1949, octombrie, 12. Pârscov (jud. Buzău): se naște **Ion Sultănescu**, chestor, editor și publicist (m. 30 martie 2005, București). În anul 1990, se numără printre întemeietorii publicației *Ancheta*, editată de Inspectoratul Județean de Poliție Brăila, iar după mutarea sa la Buzău, în calitate de comandant al I.P.J., fondează, în anul 1996, săptămânalul *Informația Poliției*, devenită, ulterior *Amprenta* și revista *Poliția buzoiană*. Până la avansarea sa în funcție, ca director al Direcției Poliției de Ordine din I.G.P.R., și plecarea sa la București, în 1999, a semnat, în fiecare număr al *Amprentei*, editoriale și alte materiale publicistice, inclusiv epigrame. A coordonat volumul „Din cronică poliției la curbura Carpaților. Obârșii, istorie, evoluție” (Ed. MAD Linotype, Buzău, 1996).

- 1952, octombrie, 27. Buzău: se naște **Viorel Frîncu**, ziarist, publicist. Între anii 1995-2001 a ocupat funcția de redactor la săptămânalul *Informația poliției*, (*Amprenta*), publicație a Inspectoratului de Poliție a Județului Buzău. Este fondator și redactor șef al revistei umoristice *Carambol* (din 2003), redactor la revista *Străjer în cale furtunilor*, editat de Fundația „Mareșal Al. Averescu” (din 2007) și secretar de redacție al revistei de cultură *Diagonale* (director Radu

Voinescu), din iunie 2008.

- 1953, iunie, 24, Clondiru (jud. Buzău): se naște **Mioara (Vergu) Iordache**, ziarist. Este licențiată în ziaristică, absolventă a Facultății de Ziaristică, București, (1978); masterat în ziaristică. Președinte al Societății Ziariștilor din România (1992-1994). Colaborări la: *Revista Poliției Capitalei* (1991-1992) și *Strategii XXI*, publicație a Academiei de Înalte Studii Militare.

- 1954, septembrie, 26. Pleșcoi, com. Berca (jud. Buzău): se naște **Emil Niculescu**, poet, eseist, istoric literar, publicist. Este redactor la publicațiile *Amprenta* și *Străjer în calea furtunilor*, magazin editat de Fundația „Mareșal Al. Averescu” Buzău (2007), și redactor șef al revistei de cultură *Diagonale* (2008).

- 1956, martie, 15. Buzău: se naște **Vasile–Tudorel Jipa**, ziarist militar, editor. Este absolvent al Școlii Militare de Ofițeri Activi a Ministerului de Interne (1981) și al Facultății de Drept a Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” (1994), fiind și licențiat în Drept al aceleiași instituții (1997). A absolvit cursurile post-universitare în domeniul Drept umanitar internațional la Universitatea București – Facultatea de Drept (1999-2000), cu teza *Protecția ziaristilor în misiuni periculoase în zone de conflict armat*. Debutază la ziarul Inspectoratului de Poliție al județului Buzău (*Informația*), în anul 1992, apoi devine redactor șef la *Informația Poliției*, devenită *Amprenta*, și la revista *Poliția buzoiană*.

- 1958, decembrie, 8. Dâmbroca (jud. Buzău): se naște **Radu Voinescu** (Nicolae Baboi), poet, prozator, eseist, critic literar, estetician, jurnalist. Absolvent al Școlii Militare de Ofițeri Activi „Nicolae Bălcescu”, Sibiu, și al Facultății de Filologie a Universității din București. Doctor în științe filologice al Universității din București. Ziarist militar la săptămânalul *Apărarea patriei*, ulterior, Observatorul militar, din 1985, și la revista *Viața armatei*, din 1994 până în 2001, când trece în rezervă pentru a se dedica literaturii și publicisticii independente. La inițiativa sa a luat ființă, în ianuarie 1990, revista *Orizonturi militare*, devenită mai apoi *Spirit militar modern*. A întemeiat, împreună cu un grup de scriitori și jurnaliști buzoieni, revista *Diagonale* (2008). Membru fondator al Societății Ziariștilor din România și al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România. Colaborări la cele mai importante reviste literare din România și la Radio România Cultural.

- 1960, aprilie, 16. Florica, comuna Mihăilești (jud. Buzău): se naște **Nistor Tănăsescu**, ziarist și poet. Este absolvent al Facultății de Ziaristică din București. Din 1996 lucrează ca ziarist militar la publicația *Informația poliției*, devenită ulterior săptămânalul *Amprenta* (redactor șef).

- 1960, iunie, 26. Cănești (jud. Buzău): se naște **Laurențiu Sfinteș**, ziarist militar de radio și televiziune, fost ofițer cu relații publice al Batalionului 96 Geniu, în Bosnia-Herțegovina. După absolvirea cursurilor primare și gimnaziale, a urmat Liceul Militar „Dimitrie Cantemir” și apoi Școala Militară „Nicolae Bălcescu” din Sibiu. Este repartizat la o unitate de construcții, după care lucrează în presa militară, la publicațiile: *La datorie*, *Revista de Istorie Militară*, *Viața Armatei*. Se transferă apoi la radio, după care efectuează un stagiul de specializare în Canada. La revenirea în țară devine ziarist de televiziune.

- 1961, ianuarie, 4. Bucov (jud. Prahova): se naște **Mircea Tănase**, ofițer, jurnalist, publicist, doctor în științe militare. A absolvit Liceul Industrial „1 Mai” din Ploiești (1980), Școala Militară de Ofițeri Activi de Transmisiuni din Sibiu (1983), Academia de Înalte Studii Militare, specializarea Transmisiuni, București (1994) și Facultatea de Istorie a Universității București (2002). În anul 2001, a absolvit Colegiul de Comandă și Stat Major din cadrul Academiei de Înalte Studii Militare, iar din anul 2007 este doctor în științe militare. A fost redactor șef al revistelor *Parașutiștii*, editată de Școala de Aplicație a Forțelor pentru Operații Speciale (1997-2008) și *Străjer în calea furtunilor*, editată de Fundația „Mareșal Al. Averescu” (2007-2008). De la 15 nov. 2008, col. dr. Mircea Tănase este redactor șef al revistei *Gândirea Militară Românească*. Este autorul unor volume de istorie militară.

- 1971, septembrie, 14, sat Florica com. Mihăilești, (jud. Buzău): se naște **Valentina Bucur**, inginer, ziarist. Din aprilie 2006, este redactor la săptămânalul *Amprenta* și din 2007 redactor șef, la aceeași publicație.

- 1975, iulie, 29. Buzău: se naște **Adelin-Laurențiu Petrișor**, unul din cei mai cunoscuți jurnaliști de război. Absolvent al Facultății de Drept din cadrul Universității București (1999), își începe cariera de jurnalist în 1994. Are patru premii acordate de A.P.T.R.

- 1976, martie, 30. Buzău: se naște **Cătălin Adrian Țițăreanu**, jurnalist. Absolvent al Școlii Superioare de Jurnalistică București (2000). Redactor la cotidianul *Opinia*. În anul 2005, este autorul expoziției de fotografii „Afganistan - teatrul de război în imagini și reportaje”.

Irak, misiune îndeplinită

În anul 2003, Comandamentul Operațional Întrunit „Mareșal Alexandru Averescu” introducea în teatrul de operații primele detașamente românești pe pământ irakian.

După 6 ani de experiență într-un teatru de operații, Armata României raportează „misiune îndeplinită”!

Tendențele de globalizare a terorismului și consecințele probabile ale aplicării lor îl proiectează drept principala amenințare și provocare la adresa securității și a stabilității internaționale, a construcției democratice a lumii, a eforturilor de difuzare largă a prosperității sociale.

istoria și evenimentele din 11 septembrie 2001 au demonstrat că, din punct de vedere practic, securitatea absolută, respectiv absența oricărei amenințări la adresa stabilității și existenței unui stat este un scop ideal ce nu poate fi atins de nici o țară, indiferent de potențialul economic și militar pe care-l deține.

Cooperarea transatlantică este esențială pentru apărarea valorilor noastre și pentru riposta în fața amenințărilor și a provocărilor comune, din orice parte ar veni acestea.

Angajamentul ferm al României de a participa la lupta internațională împotriva terorismului s-a concretizat și prin participarea structurilor militare românești la misiuni de sprijin al păcii în teatrul de operații din Irak, în perioada martie 2003 – iunie 2009, o durată de peste șase ani de zile. Diversitatea genurilor de armă din care au provenit detașamentele: infanterie, geniu, protecție NBC, poliție militară, medical, informații, precum și ofițeri de stat major și legătură în comandamentele multinaționale a determinat îndeplinirea unei spectru variat de misiuni: de stabilizare și

sprijin al păcii, de pază și protecție, deminare și construcții, cercetare și recunoaștere, control și monitorizare trafic, sprijin medical, contribuind semnificativ la promovarea stabilității, securității și valorilor comunității irakiene.

Cea mai importantă structură care a desfășurat misiuni în acest teatru de operații a fost de nivel batalion de infanterie, introdus în luna iulie 2003, primul dintr-o serie de 12 cicluri de rotire fiind Batalionul 811 Infanterie, unitate care a executat două misiuni, în perioadele iulie 2003 – ianuarie 2004 și august 2006 - februarie 2007. A fost urmat de Batalionul 26 Infanterie (ianuarie - iulie 2004), Batalionul 812 Infanterie (iulie 2004 - ianuarie 2005), Batalionul 2 Infanterie (ianuarie - august 2005), Batalionul 20 Infanterie (august 2005 - februarie 2006). Toate acestea au acționat în subordinea Brigăzii multinaționale italiene, dispuse în Camp White Horse, localitatea An Nasiryah și, începând cu luna ianuarie 2005, în Camp Mittica, lângă localitatea Tallil.

Principalele misiuni ale acestor unități au fost: pază a Campului White Horse, patrulare în aria de responsabilitate, escortă personal, patrulare pe principalele căi de comunicații și în principalele localități din cadrul ariei de responsabilitate, intervenție în zona de patrulare, precum și acțiuni civili-militari (CIMIC).

Din luna februarie 2005, centrul de greutate și efortul principal au fost schimbate, concentrându-se pe formarea capacităților de securitate ale statului irakian, în conformitate cu Rezoluția Consiliului de Securitate în UNSCR – 1546.

Începând cu luna februarie 2007, odată cu introducerea în teatrul de operații a Batalionului 495 Infanterie, au loc restructurări în compunerea Forței Multinaționale, ceea ce a dus la resubordonarea contingentului național către Divizia Multinațională Sud-Est (MND SE/UK), precum și la modificarea misiunilor, acestea menținându-se până în luna februarie 2008, odată cu încheierea misiunii Batalionul 32 Infanterie în teatrul de operații.

Misiunile au constat în principal în: paza și protecția podului strategic peste fluviul Eufrat, asigurarea protecției Forțelor Coaliției și sprijinul libertății de mișcare a acestora, asigurarea forței de intervenție rapidă, acțiuni de securizare și protecție în aria de responsabilitate, realizarea legăturilor cu liderii locali, precum și susținerea procesului de reconstrucție locală prin realizarea de proiecte CIMIC.

Aceste unități au fost constituite din aproximativ 400 de militari, având în dotare tehnică specifică, totalizând un număr de aproximativ 100 mijloace, din care aproximativ 50 mijloace - tehnică esențială pentru misiune. În scopul îmbunătățirii mobilității și interoperabilității pe timpul desfășurării misiunilor, în comun cu partenerul american, începând cu luna iunie 2008, batalionul de infanterie a fost dotat cu un număr de 40 vehicule de luptă tip HMMWEE, de proveniență americană.

Din analiza acțiunilor desfășurate, pe durata unei rotiri, batalionul a executat în medie 1800 de misiuni, din care 20 % de escortă, 30 % patrule și puncte control trafic, 30 % pază, iar 20 % alte misiuni.

Din luna februarie 2008, odată cu intrarea în teatru de operații a Batalionului 151 Infanterie, cât și pe timpul misiunii Batalionul 341 Infanterie (august 2008 – februarie 2009), are loc o nouă reorganizare, batalionul intrând în subordinea Diviziei Multinaționale Centru (MND C/SUA), fără a fi modificări la misiunile executate.

Urmare a modificărilor survenite în statutul forțelor din Irak, prin expirarea mandatului forțelor multinaționale, începând cu februarie 2009, Batalionul 26 Infanterie „*Scorpionii Ro ii*”, constituit în Detașament de Instruire, a executat misiunile în baza unui acord bilateral între Guvernul Republicii Irak și Guvernul României, acord ce a permis desfășurarea de misiuni specifice, cu caracter preponderent de instruire, până la 31 iulie 2009. Misiunile executate au fost de instruire și de consiliere a forțelor de securitate irakiene, protecția facilităților, intervenție, escortă, control și coordonare trafic, asistență și sprijin umanitar, realizarea legăturilor cu liderii locali, susținerea procesului de reconstrucție.

Compania de Poliție Militară, cu un efectiv mediu de 100 militari, a desfășurat misiuni în perioada iulie 2003 – august 2006, parcurgând 6 cicluri de rotire. A acționat în subordinea Regimentului Multinational Specialized Unit (MSU), din cadrul Grupării de forțe întrunite italiene. A fost dispusă în Campul MSU de la Muzeul orașului An Nasiryah și Camp Mittica/Tallil.

Polițiștii militari au desfășurat misiuni specifice, în medie 250 pe etapă, pentru asigurarea securității personalului și tehnicii dispuse în Camp Mittica, misiuni de recunoaștere și patrulare, control trafic, asigurarea securității unor transporturi de valori, însoțire VIP etc.

Detașamentul de Geniu, constituit în medie din 150 militari și dotați cu tehnică specifică de geniu, a fost introdus în luna iulie 2003 și extras în luna august 2006, parcurgând 6 cicluri de rotire.

A acționat în subordinea Diviziei Multinaționale Centru - Sud (MND CS Polonia), cu dislocare în Camp Charlie și, apoi din ianuarie 2006, în camp Echo.

Misiunea detașamentului a fost una specifică, de sprijin genistic pentru forțele multinaționale, cu componentă atât militară, cât și civilă. Geniștii români au construit și reparat poduri, au amenajat platforme de aterizare pentru elicoptere și pentru parcare tehnicii militare.

Au amenajat elemente pentru protecția forțelor prin construcții pe verticală și orizontală, în comandamente sau baze militare. O altă misiune a fost cea de montare și întreținere a podurilor tip Mabey and Johnson;

Acțiunile lor s-au concretizat în transportul de materiale a peste 158.000 metri cubi de pietriș sau pământ, excavarea a peste 70 900 metri cubi de pământ, executarea unor lucrări de compactare și terasare a unor platforme însumând peste 200 000 metri pătrați, lucrări de infrastructură – reparare și întreținere drumuri – peste 25 000 metri.

Au executat 20 misiuni de inspecție la podurile din zona de responsabilitate, lucrări de tâmplărie prin care s-a renovat un spital de companie, o capelă, săli de internet și birouri. Îndeplinirea cu responsabilitate a misiunilor de amenajare și extindere a campului Echo, a permis comandamentului Diviziei Multinaționale Centru-Sud să fie mutat cu o lună mai devreme decât fusese planificat.

Compania UNAMI, constituită în medie din 100 militari, și-a desfășurat misiunile în perioada martie 2005 – aprilie 2007, parcurgând 4 etape de rotire. A acționat în subordinea Forței Multinaționale (MNF I), iar misiunea acesteia a fost ca, alături de forțe din S.U.A. și Marea Britanie, să asigure securitatea personalului O.N.U. dislocat în Basrah Palace Island. Compania a executat misiuni de escortă, pază și securitate și a organizat puncte de control pentru persoane și autovehicule.

Detășamentul Medical, constituit în medie din 20 militari a fost introdus în luna iulie 2003 și a fost extras în luna iunie 2009, după 9 rotiri. A fost subordonat Task Force Medical din cadrului MNF I, iar misiunea acestuia a constat în acțiuni specifice desfășurate sub coordonarea partenerului american, în Camp Cropper și Camp Bucca.

Compania de Apărare Nuclear Bacteriologică și Chimică – (Compania 383 Apărare N.B.C), a participat în perioada 12 aprilie – 17 octombrie 2003 la acțiunile militare care s-au desfășurat de către coaliția multinațională împotriva Irakului, prilej cu care militarii săi s-au afirmat ca foarte buni specialiști în domeniul apărării și protecției chimice și bacteriologice. A acționat în subordinea Brigăzii Cluster din Kuwait.

Principalele misiuni ale companiei au constat în monitorizarea nucleară (radiologică) și chimică, decontaminarea echipamentelor ce urmau a fi repatriate, supravegherea și paza obiectivului în raionul portului de îmbarcare, precum și asigurarea stingerii incendiilor, în caz de accident aviatic, la heliport.

O participare semnificativă în cadrul operațiilor au avut-o militarii români care au încadrat funcții în comandamentele multinaționale. Astfel, în toată această perioadă, au participat un număr de aproximativ 25 militari/ciclu de misiune, încadrând funcții din domeniul informații, operații, logistică, geniu și reconstrucție.

Din decembrie 2006, ofițerii care au încadrat funcția de locțiitor al șefului de stat major al Forței multinaționale pentru operațiile coaliției, au fost numiți

reprezentanți naționali (SNR) în Irak. Prin activitatea celor 5 generali și a unui colonel, care au încadrat această funcție, s-a realizat un plus de valoare și de imagine efortului depus de militarii români în cadrul Coaliției multinaționale. Printre aceștia s-au aflat și comandanți ai Comandamentului Operațional Întrunit „Mareșal Alexandru Averescu”, generalul maior Dan Ghica-Radu și generalul maior Visarion Neagoe. Ceilalți ofițeri care au îndeplinit această funcție sunt: generalii de brigadă Gabriel Gabor, Mihai Chiriță și Cătălin Tomescu și colonelul Ioan Mancu.

În scopul asigurării sprijinului logistic pentru contingentele naționale, în teatrul de operații din Irak, în luna februarie 2004 a fost introdus Elementul de Sprijin Național. Ofițerii și subofițerii încadrați în această structură și-au desfășurat misiunile specifice până în luna august 2007, pe durata a șapte serii.

Misiunea contingentelor militare românești în teatrul de operații Irak s-a încheiat, în mod oficial, în data de 04 iunie 2009, când, în baza Tallil s-a desfășurat ceremonialul de încheiere a misiunii.

Succesul misiunilor acestor contingente a fost facilitat și de aportul structurilor din țară care au asigurat conducerea – Comandamentul Operațional Întrunit și generarea forțelor – Statul Major al Forțelor Terestre și Direcția Medicală. Trebuie evidențiat sprijinul pentru dislocarea forțelor în/din teatrul de operații care a fost realizat cu aeronave aparținând Statului Major al Forțelor Aeriene (aproximativ 14 zboruri/rotire) și cu nava Albatros a Statului Major al Forțelor Navale.

Și cum în luptă există și pierderi, dacă pierderile materiale sunt recuperabile, pierderile umane ca urmare a acțiunilor de luptă sunt cele care dau măsura jertfei supreme pentru îndeplinirea misiunii primite. Să ne aducem aminte de jertfa sublocotenentului p.m. Hâncu Bogdan, din cadrul Companiei de Poliție Militară, căzut la datorie, în data de 24.06.2006, lângă localitatea An Nasyriah și a sublocotenentului p.m. Grosaru Ioan, din B. 32 I., căzut la datorie în data de 21.09.2007, lângă localitatea Tallil.

Din punct de vedere militar, participarea la aceste operații a fost apreciată ca o etapă strategică indispensabilă în procesul integrării depline în structurile euroatlantice, constituind un instrument al pregătirii forțelor și un vector esențial care să evidențieze capacitățile și disponibilitățile de interoperabilitate ale Armatei României.

România, ca țară membră a Alianței Nord-Atlantice, a demarat un proces de transformare fundamentală a structurii de forțe, având ca scop adaptarea Armatei României la mediul actual și viitor. Se înscriu în acest context nu numai măsurile legislative și abordările doctrinare, privind procesul de instruire, planificare și înzestrare conform standardelor NATO, demarate și implementate în armată, ci și mutațiile în gândire și acțiune, fără de care integrarea în procesul de

comandă și control, în ciclul decizional și de acțiune de tip NATO nu ar fi fost posibilă.

Un alt element de ordin strategic îl constituie faptul că aplicarea standardelor operaționale NATO, într-o primă etapă, numai în unitățile participante la aceste misiuni, a permis identificarea căilor și modalităților eficiente de implementare a acestora la nivelul întregii armate, asigurându-se astfel eșalonat „vocabularul” militar și operațional comun, necesar pentru eficientizarea relațiilor funcționale în cadrul structurilor militare multinaționale.

Principalele beneficii ale participării contingentelor la campania din Irak au fost: confirmarea fermității angajamentului României de a participa la lupta internațională împotriva terorismului și furnizor de securitate; realizarea și perfecționarea conceptelor și capacităților de proiectare a forței în teatrele de operații din afara teritoriului național; creșterea interoperabilității structurale și acționale a forțelor românești participante la misiuni în afara teritoriului național, perfecționarea deprinderilor personalului de stat major de a lucra în mediu multinațional; perfecționarea pregătirii personalului și creșterea capacităților operaționale și de interoperabilitate a structurilor prin implementarea unui program propriu de pregătire și misiuni în cooperare cu alte forțe și structuri multinaționale (implementarea sprijinului aerian în operațiile forțelor terestre și integrarea sprijinului unor subunități primite sub

TACOM, mijloace de război electronic, echipe EOD, poliție militară, forțe speciale și subunități de cercetare);

Menținerea în continuare a nivelului participării cu forțe și mijloace la operațiunile în sprijinul păcii sub conducerea organismelor internaționale mandatate, atât prin relația directă cu acestea, cât și în cadrul inițiativelor de cooperare regională și subregională la care România este parte, rămâne o constantă a politicilor militare. Aceasta implică stabilirea unor principii și măsuri care vizează: nivelul maxim de forțe și mijloace alocate în acest sens; identificarea resurselor de finanțare astfel încât procesul de reorganizare și modernizare al armatei să nu fie afectat; înzestrarea forțelor destinate pentru aceste misiuni cu mijloace și tehnică compatibilă NATO; reproiectarea sistemului logistic astfel încât să răspundă cerințelor asigurării forței la nivelul standardelor NATO în domeniu; selecționarea și pregătirea personalului pe criterii similare aplicate în cadrul Alianței.

Ca urmare, apreciem că în perioada pe care o parcurgem, cu provocări tot mai diverse, este foarte dificil pentru un stat să mai rămână în expectativă ca un simplu spectator. Răspunsul la aceste provocări trebuie să fie unul categoric și determinant. Și Armata României trebuie să fie parte la acest răspuns. □

Locotenent colonel Daniel Oprea

29 iulie 2009, zi istoric pentru Armata României

Onor națiunii

În piața Arcului de Triumf, locul mărturiei victoriilor și jertfelor militarilor români în Războiul de Independență, în Războiul de Reîntregire și în cel de-al Doilea Război Mondial, s-a desfășurat ceremonialul dedicat militarilor români care au participat la misiunea din Irak, în baza Rezoluției Consiliului de Securitate al ONU

nr.1511/2003, prin care militarii români au prezentat onorul națiunii.

România și Armata Română au sărbătorit evenimentul istoric care a marcat încheierea a 6 ani de „lupte” pe pământul irakian pentru un „Irak mai liber”, misiune la care au participat aproximativ 8.415 militari.

De remarcat că Armata României

a plătit prețul acestui sacrificiu pentru poporul irakian cu sânge și lacrimi pentru a fi în măsură, la sfârșit de mandat, să raporteze „misiune îndeplinit”. Este vorba de pierderea camarazilor noștri Bogdan Hîncu și Ion Grosaru care, din nefericire, nu au răspuns prezent la acest ceremonial. România a plătit acest preț pentru

că și-a asumat obligația de a fi parte activă a comunității internaționale, a efortului de a edifica o lume sigură. Sacrificiul acestor militari nu a fost zadarnic. Armata României a creat, prin tot ce au făcut militarii în acești șase ani, o stare de spirit și o imagine deosebită în rândul comunității internaționale și al populației irakiene.

La ceremonialul organizat de M.Ap.N. pentru finalul misiunii României în Irak, a participat un număr impresionant de civili care au urmărit cu interes și respect alocuțiunile și parada militară.

Președintele României, Traian Băsescu, prezent la ceremonial, a decorat drapelul mai multor unități participante la misiune în Irak și a rostit un discurs în care a subliniat efortul militarilor, al familiilor lor, mulțumindu-le cu această ocazie, iar în final a menționat că Armata Română a participat la cea mai complexă operațiune în afara teritoriului României după cel de-al

doilea Război Mondial.

La acest important eveniment din viața Armatei Române, au mai participat: Președintele Camerei Deputaților - Doamna Roberta Anastase, Ministrul Apărării Naționale – Domnul Mihai Stănișoară, fostul președinte al României - Domnul Ion Iliescu, președintele Curții de Conturi – Domnul Nicolae Văcăroiu, directorul SIE - Domnul Mihai Răzvan Ungureanu, directorul SRI - Domnul George Maior, ambasadori acreditați la București, generali din armatele Aliate: generalul-maior Patrick Paul, din Statele Unite, generalul de brigadă Witold Poluchowicz și generalul de brigadă James Bashall din Marea Britanie, precum și alți invitați.

După prezentarea onorului, intonarea imnului și discursul președintelui a urmat defilarea propriu-zisă. Comandantul Comandamentului Operațional Întrunit – general de brigadă dr. Visarion NEAGOE – a raportat președintelui României că

trupele românești participante la operațiile militare din Irak și-au îndeplinit misiunea.

Primul drapel de luptă care a trecut pe sub Arcul de Triumf, decorat de către Președintele României cu Ordinul "Virtutea Militară" în grad de "Cavaler", cu însemn de război, a fost Drapelul de Luptă al Comandamentului Operațional Întrunit „**Mare al Alexandru Averescu**”, structură care exercită comanda operațională asupra contingentelor ce execută misiuni în afara teritoriului statului român. La comanda acestuia s-au aflat, în perioada participării Armatei României la misiunea din Irak, următorii: generalul maior dr. Cornel Paraniac, generalul maior dr. Teodor Frunzeti, generalul de brigadă dr. Ștefan Oprea, generalul locotenent dr. Florian Pință, generalii de brigadă Dan Ghica-Radu și Visarion Neagoe.

Dispozitivul a fost constituit din blocuri, organizate pe detașamente, cu trupe și tehnică ale

unităților participante la misiunea din Irak. Comandantul blocului de defilare a fost generalul maior dr. Ion Pâlșoiu, locțiitorul șefului Statului Major al Forțelor Terestre.

Primul detașament care a defilat a fost cel care a purtat drapelul Republicii Irak urmat de drapelele Italiei, Poloniei, Marii Britanii și Statelor Unite, națiuni care au asigurat, prin unitățile lor din teatrul de operații, controlul operațional al forțelor române prezente la misiune.

Apoi, în ordine, detașamentul Batalionului 811 Infanterie, "Dragonii Transilvani", cel care, la 17 iulie 2003, sub comanda locotenent-colonelului Petru Pah, a deschis misiunea forțelor românești în provincia Dhi Qar din Irak. Militarii acestui batalion au mai efectuat, ulterior, o misiune în Irak, între iulie 2006 și februarie 2007, sub comanda locotenent colonelului Tudorel Dragonici. În cele două participări, membrii acestui batalion au efectuat, aproximativ trei mii de misiuni, tehnica de luptă însumând un rulaj de mai bine de 1.250.000 de kilometri.

Cel de-al doilea batalion prezent la ceremonie a fost Batalionul 812 Infanterie "Șoimii Carpaților" din Bistrița, ai cărui militari au efectuat misiunea în provincia Dhi Qar din Irak, în perioada iulie 2004 - februarie 2005, sub comanda colonelului Dorin Blaiu. În cele șapte luni de prezență în Irak, "Șoimii Carpaților" au executat peste 1.700 de misiuni de patrulare, pază, recunoașteri, escortă logistică și activități CIMIC.

A fost de asemenea prezent la ceremonie Batalionul 2 Infanterie "Călugăreni", care s-a aflat în Irak sub comanda locotenent colonelului Daniel Petrescu, în perioada ianuarie-august 2005. Acest batalion a fost prezent în șase teatre de operații de pe trei continente, cu o participare în timp de peste 1.750 de militari. De fiecare dată, unitatea s-a întors cu efectivul complet. Militarii acestui batalion au efectuat în Irak 1.331 misiuni, parcurgând

aproape 400.000 de kilometri cu tehnica din dotare.

Batalionul 20 Infanterie Dolj - "Scorpionii Negri" - a fost de asemenea participant la defilare. Militarii din acest batalion au fost prezenți în Irak, în perioada august 2005 - ianuarie 2006, sub comanda locotenent colonelului Nicolae Ioan, executând peste 1.400 de misiuni.

O subunitate a Batalionului 280 Infanterie Mecanizată, reprezentând camarazii aflați în misiunea din Afganistan, a fost de asemenea prezentă la defilare. În perioada ianuarie - iulie 2006, batalionul din Focșani a efectuat misiuni în Irak, sub comanda locotenent colonelului Ștefan Bălan.

Batalionul 495 Infanterie "Căpităni Ștefan Șoverth", ai cărui militari au fost prezenți în Irak în perioada februarie-august 2007, sub controlul operațional al comandantului Diviziei Multinaționale de Sud-Est, exercitat de Marea Britanie, a fost de asemenea reprezentat la ceremonie. Comandantul celor 405

militari dislocați inițial în provincia Dhi Qar, apoi în provincia Al Muthanna a fost locotenent colonelul Petre-George Constantin. Pe durata misiunii lor în Irak, militarii acestui batalion au efectuat peste 1.200 de misiuni.

Au fost reprezentați și militarii din Batalionul 32 Infanterie "Mircea", din Timișoara, supranumiți "Scorpionii Galbeni", dislocați în provinciile Dhi Qar și Al Muthanna, în perioada august 2007 - februarie 2008, sub comanda locotenent colonelului Gheorghe-Cristian Dinulică.

Batalionul 151 Infanterie "Războieni", sub comanda locotenent colonelului Dan Cîșlariu, a fost de asemenea reprezentat la defilare. Militarii au acționat în Irak, sub control operațional britanic și american, pentru stabilizarea și reconstrucția provinciilor Dhi Qar și Al Muthanna, în perioada februarie-august 2008. O parte a acestui batalion a acționat și sub comandă NATO, în Afganistan. Militarii ieșeni au avut peste 600 de misiuni de

patrulare și intervenție rapidă, de supraveghere permanentă a podului strategic de peste râul Eufrat, precum și 24 de proiecte de reconstrucție, dintre care 9 finalizate. De asemenea, a fost reprezentat Batalionul 341 Infanterie "Rechinii Albi" Topraisar, comandat în Irak de locotenent colonelul Vasile Vreme. Batalionul a efectuat misiuni în teatrele de operații din Kosovo, Afganistan și Irak. Au îndeplinit în Irak peste 1.000 de misiuni și au parcurs 217.000 de kilometri în sudul Irakului. Au acționat la Tallil, sub control operațional american.

Ultimul Batalion prezent în Irak a fost de asemenea reprezentat la ceremonie. Este vorba despre Batalionul 26 Infanterie "Neagoe Basarab" - Scorpionii Roșii. Batalionul a efectuat două misiuni în Irak, o dată la misiunea Antica Babilonia sub comanda locotenent colonelului Nicolae Ciucă, în anul 2004 și a doua oară, sub comanda locotenent colonelului Gabriel Toma, la operația Iraq Sunset, în perioada februarie - iulie 2009.

A fost de asemenea prezent la ceremonie Detașamentul de Informații Militare, compus din militari specializați în obținerea de date și informații din surse umane, din imagini transmise de avioanele fără echipaj uman la bord și din monitorizarea spectrului electromagnetic. Militarii din acest detașament au fost dislocați în Irak de-a lungul a 60 de luni, iar modul de îndeplinire a misiunilor a fost un factor determinant în decizia NATO de a desemna România ca țară gazdă și principal responsabil pentru pregătirea militarilor aliați specialiști în obținerea de informații din surse umane.

Au fost reprezentați la defilare și cei 850 de militari din cadrul detașamentului de Geniu care, între august 2003 și iulie 2006, au participat la misiunea din Irak. Ei au construit și revitalizat căi de comunicații, heliporturi, lucrări terasiere și de fortificații. Tehnica auto utilizată în Irak a însumat un rulaj total

de peste 700.000 de kilometri, iar tehnica de geniu a funcționat continuu mai bine de 15.000 de ore.

Au fost reprezentați și cei 400 de militari români dislocați în Irak, la Basrah, în perioada martie 2005 - aprilie 2007, în cadrul misiunii UNAMI. Misiunea lor a fost de a proteja patrimoniul și pe demnitarii Organizației Națiunilor Unite. Ulterior, ei au primit scrisori de mulțumire și felicitări din partea unor înalți oficiali ONU.

Au fost prezente la defilare un detașament NBC aparținând Brigăzii 81 Mecanizată și un detașament de Poliție Militară ai cărui membri au acționat în Irak, în perioada iulie 2003-iulie 2006. Dislocată la An Nassiriyah și, ulterior, la Camp Mittica, în provincia Dhi Qar, compania de Poliție Militară, cu un efectiv de 100 de militari pentru fiecare contingent, s-a aflat sub controlul operațional al regimentului italian de carabinieri.

Defilarea s-a încheiat cu reprezentanții detașamentului medical, prezent în Irak în perioada noiembrie 2004 - iunie 2009, sub control operațional american, la penitenciarele din Abu Ghraib, Camp Bucca și Camp Cropper. În toată această perioadă, 180 de persoane din cele nouă serii au asigurat servicii de asistență medicală calificată, în echipe mixte româno-americane în toate condițiile tactico-operative.

Pe timpul defilării, deasupra Arcului de Triumf au trecut șase aeronave ale Bazei 90 Transport Aerian folosite în timpul misiunii din Irak - trei aeronave C-130 Hercules și trei aeronave AN-26.

În perioada 2003-2009, aviatorii militari au efectuat 216 misiuni cu aeronave C-130 și AN-26, însumând 2.820 de ore de zbor. Aeronavele militare au transportat peste 9.400 de militari și mai bine de 2.200 de tone de materiale.

A fost constituit și un bloc de defilare al tehnicii militare participante la misiunea din Irak, trecând pe sub Arcul de Triumf autovehiculele HMMWV, TAB-uri, autospecialele de protecție NBC, utilaje de geniu, autospeciale medicale, sistemul de cercetare aeriană fără pilot de tip Shadow 600, care a executat de pe aerodromul din Al Kut misiuni de recunoaștere, supraveghere, identificare, monitorizare și indicare a țintelor de pe suprafața terestră, pe distanțe de 200 km, cu durata de maxim 14 ore.

Misiunea României în Irak a durat șase ani și șapte zile. Aceasta a început la 17 iulie 2003 și s-a încheiat la 23 iulie 2009 când ultimii militari din Irak au revenit în țară.

În concluzie, militarii Armatei României, participanți la misiune în teatrul de operații Irak au raportat „MISIUNE ÎNDEPLINITĂ” □

Plutonier adjutant Dan Tincă

Parașutiștii buzoieni la înălțime și în Kosovo

Deși, în 2009 provincia Kosovo nu mai reprezintă un real teatru de război, în care să se uzeze "forța militară brută", totuși lupta se duce poate și mai aprig în plan imagologic, între două tradiții, două credințe, două paradigme diametral opuse.

E ușor atunci când poți alege între bine și rău, între vechi și nou, între alb și negru, dar multicolorul Kosovo, le îmbină indivizibil pe toate; îmbină câmpia cu zona montană, arhaicul cu noul, ospitalitatea și sociabilitatea balcanică cu ura mocnită, de sute de ani.

Kosovo a fost provincia în care au acționat și parașutiștii din Compania 2, Batalionul 60 Parașutiști din Buzău, de la începutul primăverii, în martie, când au aterizat pe aeroportul din Priștina, și până la venirea toamnei, pe la începutul lui

septembrie, când s-au îmbarcat în avion și au decolat, cu direcția "acasă" - Buzău, România, mai exact aerodromul militar Boboc, leagănul multor parașutiști buzoieni.

Acolo, în Kosovo, nu foarte departe de țară, la aproximativ 1000 de kilometri de Buzău, militarii români au executat, în cadrul KFOR, misiuni de patrulare, puncte control trafic și posturi de observare. Mulți soldați voluntari, subofițeri și ofițeri au fost la prima misiune, dar toate au un început. Deși plecaseră de acasă dorind să realizeze, la întoarcere, cât mai multe, chiar "trei'ntr'unu", ei bine, au avut parte chiar de... patru'ntr'unu'. Cum? Păi au prins într-o singură misiune patru anotimpuri. Din prima zi a început să ningă, până când stratul de zăpadă

a ajuns la 30-40 de centimetri, dar nici asta nu a afectat în vreun fel executarea misiunilor - băieții erau bine pregătiți. Apoi a început să se încălzească... nu a mai trecut mult timp până a venit vara, dar până atunci totul a inverzit... Pe lângă misiunile executate în bază, cât și în afara acesteia, militarii români au primit invitații de la parteneri pentru a participa la diverse activități sportive, împreună cu militarii italieni, sloveni, maghiari, spanioli și alții, la care s-au situat, constant, pe locuri fruntașe, demonstrând că se încadrează în "standardele europene", din acest punct de vedere.

Dar să revenim la "casa" militarilor români din Kosovo - baza Camp Villagio -, în stilul cazon italian și cu iz de lavazza și parfumuri scumpe de Roma. De aici plecau militarii

români în misiuni pe care cred că le-au îndeplinit la nivelul cerințelor impuse de situație, dacă nu cumva puțin peste acestea.

Deși mulți dintre militari nu aveau și experiența altor misiuni, cred că au fost suficiente șase luni de interacțiuni cu partenerii străini pentru acumularea de noi cunoștințe profesionale, dar și pentru a observa diferențe "culturale".

În perioada misiunii, buzoienii au avut o strânsă colaborare și cu co-naționalii din ministerul "frate" - jandarmii -, care au arătat că "dacă se vrea, se pot face multe", și asta din toate punctele de vedere.

În misiunea din teatrul de operații Kosovo, militarii din Batalionul 60 Parașutiști și-au îndeplinit misiunea cu succes, primind felicitări de la partenerii străini, ridicând astfel standardul de pregătire a misiunilor românești în Balcani.

Locotenent Răzvan Bratu

▲ Generalul de flotilă aeriană Liviu Burhală, locțiitorul comandantului Comandamentului Operațional Întrunit, citește ordinul de misiune.

Comandanții Armatei a 2-a

Începând cu acest număr, ne-am propus să prezentăm biografia fiecărui comandant al Armatei a 2-a, mai ales că, unii dintre ei, au fost mai puțin investigați de istoriografii de până în 1989. Unii, cum este cazul generalului de divizie Nicolae Ciupercă, născut la Râmnicu Sărat, nu au putut ocoli martirajul sistemului concentraționar politic, care a dăinuit între 1944 și 1964.

Contemporanii vor putea să ne onoreze cu gândurile și amintirile lor despre perioada în care au fost liderii acestei structuri militare sau a celei care i-au continuat tradițiile de luptă.

ARMATA A 2 - A *

1. General de divizie Alexandru AVERESCU – 14.08.1916 – 26.08.1916;
26.09.1916 - 30.01.1918
2. General de divizie Grigore CRĂINICEANU – 26.08.1916 – 26.09.1916
3. General de corp de armată Arthur VĂITOIANU – 06.02.1918 – 01.05.1918
4. General de divizie Nicolae CIUPERCĂ – 12.09.1939 – 22.09.1940
5. General locotenent Stan MARCU – 01.05.1960 – 14.06.1963
6. General maior Gheorghe ION – 14.06.1963 – 10.06.1965
7. General maior Ioan ȘERB – 10.06.1965 – 08.07.1969
8. General locotenent Nicolae MILITARU – 08.07.1969 – 05.06.1978
9. General colonel Vasile MILEA – 05.06.1978 – 31.03.1980
10. General maior Ion DÂNDĂREANU – 17.04.1980 – 24.01.1990
11. General locotenent Paul CHELER - 01.02.1990 – 07.02.1990
12. General locotenent Dumitru PLETOS – 07.02.1990 – 26.02.1990
13. General locotenent Ștefan GUȘĂ – 26.02.1990 – 28.03.1994
14. General maior Nicolae PĂȘTINICĂ – 19.07.1994 – 18.10.1995
15. General de brigadă Eugen BĂDĂLAN – 18.10.1995 – 12.09.1997
16. General de brigadă dr. Mircea MUREȘAN – 12.09.1997 – 21.01.1999
17. General de brigadă Mihai PALAGHIA - 05.02.1999 – 10.08.2000

COMANDAMENTUL OPERAȚIONAL ÎNTRUNIT *

continuatorul tradițiilor de luptă

18. General de brigadă dr. Cornel PARANIANIAC – 15.01.2000 – 01.12.2004
19. General de brigadă dr. Teodor FRUNZETI – 01.12.2004 – 15.03.2006
20. General de brigadă dr. Ștefan OPREA – 01.09.2006 – 03.11.2006
21. General locotenent dr. Florian PINȚĂ – 03.11.2006 - 30.04.2008
22. General de brigadă Dan GHICA-RADU – 15.05.2008 – 17.03.2009
23. General de brigadă dr. Visarion NEAGOE – 17.03.2009 –

* Gradele înscrise în dreptul comandanților sunt cele avute la numirea în funcție.

Comandanții Armatei a 2-a

Generalul Grigore C. Crăiniceanu

----- Maior Romeo Feraru, Comandamentul Operațional Întrunit

Grigore Crăiniceanu (n. 20 iulie 1852, Crainici, județul Mehedinți, m. 01 octombrie 1935), fost bursier al Colegiului "Sf. Sava", din București, se înscrie, în 1869, la Școala militară din Iași, iar în 1871 la Școala de ofițeri de geniu din București, pe care o absolvă, în 1873, cu gradul de sublocotenent. După un scurt stagiul la Batalionul 1 Geniu, urmează cursurile Școlii de Aplicație în Artilerie și Geniu din Bruxelles, unde, timp de doi ani, îl are ca profesor pe generalul H. Brialmont, specialist de anvergură europeană în domeniul fortificațiilor, care îi va marca decisiv formația. În timpul campaniei independenței, conduce lucrările de fortificații pe Dunăre (Calafat) și în Bulgaria (Plevna, Rahova și Vidin), experiență ce îi va prilejui prima apariție editorială, *Prima lecție a războiului 1877-1878*, unde sesiza nevoile armatei pentru ceea ce cade în atribuțiile genului.

Prin calitățile personale probate prin funcțiile de comandă, didactice și de conducere deținute în arma genului, urcă în vârfurile ierarhiei militare: căpitan (1879), maior (1884), locotenent colonel (1888), colonel (1892), general de brigadă (1902), general de divizie (1909). Profesor de fortificații la Școala de

Aplicații de Artilerie și Geniu (1884 - 1891), Școala Superioară de război (1883 - 1896), forjează pe ideea că fortificațiile reprezintă *cheia tacticei și strategiei războiului*, o importantă operă teoretică, în care se succedă: *Cursul de fortificație pasageră* (5 vol., 1883), *construirea cetăților și fortificarea țării cu aplicațiuni la fortificarea României* (1883), pentru care a fost distins de Academia Română cu premiul Herescu-Năsturel⁽¹⁾, *Experiență cu cupolele la București* (1886, în franceză), *Fortificația permanentă actuală* (Paris, 1889), *Utilizarea cetăților* (1889), *Geografie militară. Frontiera Carpaților. Idei de apărare* (1894), *Tratat de fortificațiune* (1911), *Organizarea rezervelor armatei* (1912), *Despre istoria armatei române* (1912), *Din istoria noastră militară în 1912 și 1913* (1914), *Despre războiul european* (1915), *O luptă pentru întregirea neamului* (2 vol., 1928-1933).

A îndeplinit misiuni importante pe linia amenajării genistice și a colaborat la pregătirea Planului de amenajare genistică a țării, adoptat în 1882, la construirea "cetății București" (1884 - 1900), prevăzută cu 17 forturi și 18 baterii intermediare, la edificarea liniei fortificate Focșani - Nămolosa - Galați

(trei "fronturi întărite" cu 676 guri de foc) și amenajarea Capului de pod Cernavodă (1900 - 1912), unde exista și o cazemată cu două etaje "tip Crăiniceanu".⁽²⁾

Pentru trupele de geniu locotenent colonelul Crăiniceanu (pe atunci comandant al R. 2 Ge. Focșani), deoarece vechile manuale de specialitate erau depășite, coordonează editarea, în 1898, a așa-numitei *Cartea caporalului*. Primul șef al genului din Cetatea București a fost (1895) locotenent colonelul Constantin Prezan, viitorul mareșal; în 1896, fortul Chitila, complet utilat, a fost vizitat de împăratul Franz Josef al Austro-Ungariei și reprezentanți ai puterilor străine.⁽³⁾

Garnizoana cetății cuprindea 33.000 de militari; în perioada neutralității, 1914 - 1916, s-a hotărât dezarmarea cetății și a liniei fortificate Focșani - Nămolosa - Galați, piesele de artilerie din cupole și cazemate, montate pe afeturi, au devenit artilerie de însoțire a infanteriei, antiaeriene și tunuri de munte, iar cele "de cetate" (105, 150 și 210 mm.) au fost repartizate Capului de pod Turtucaia și s-au constituit primele trei regimente de artilerie grea.⁽⁴⁾

Funcțiile pe care le-a ocupat

generalul Gr. Crăiniceanu au mai fost inspector general al genului (1904 - 1907). Șef al Marelui Stat Major General (01.04.1907 - 01.11.1909), ministru de război (1909 - 1910).

Ca recunoaștere a meritelor științifice și contribuției sale la dezvoltarea gândirii și artei militare naționale, în special a suprafortificațiilor, Academia Română, la 18 mai 1911, îl alege între membrii săi titulari, prilej cu care, modest, se pronunță în discursul de recepție: *Onoarea pentru mine este nemărginită și vă mulțumesc din inimă, asigurându-vă de recunoștința mea. Dar socotesc că nu atât meritele v-au îndemnat la aceasta, cât patriotismul ce vă încălzește, cât marea stimă și iubire ce aveți pentru Armata română. Acest motiv prețuiește pentru mine mai mult decât meritele mele, căci îmi dovedește că toți recunosc și dătoresc Armatei gloria Națiunii și independența Patriei.*

Trecut în rezervă la limită de vârstă (1912), este rechemat în activitate, în vremea războiului balcanic (1913), iar, la 26 august / 8 septembrie 1916, se încredințează comanda Armatei a 2-a, până la 5 / 18 septembrie, moment în care trebuie să asigure conducerea acestei mari unități ofensive la nord de Carpați.

Deși, inițial, Armata a 2-a a acționat ofensiv, pătrunzând în dispozitivul inamic pe adâncimi cuprinse între 70 și 120 km., într-un ritm mediu de 3-4 km pe zi⁽⁵⁾, conjuncturi cu totul vitrege (un front de peste 220 km., distanța mare, în adâncime, dintre cele trei alinamente succesive, rezerva strategică inexistentă) vor pune armata română într-o situație de inferioritate acută față de inamic; feldmaresalul von Falkenhayn va lovi cu marile sale unități pe Valea Oltului, în spațiul dintre armatele 1 și a 2-a române, apoi în flancul stâng și centrul Armatei a 2-a, astfel încât, din criză de timp, forțe și mijloace,

se hotărăște evacuarea Brașovului, rechemarea generalului Al. Averescu la comanda Armatei a 2-a.

Marele Cartier General, în 28 septembrie / 9 octombrie 1916, cu Înaltul Ordin nr. 1855 destinat Armatei de Nord informa că încredințase generalului de divizie Averescu Alexandru *conducerea operațiunilor grupului de armate format din Armata a 2-a și Armata de Nord*, căruia îi solicita un proiect de operațiuni pentru acest grup, în care veți arăta și operațiunile ce credeți că trebuie executate de forțele din Oltenia în legătură cu grupul d-voastră.⁽⁶⁾

Istoria militară a avut răgazul să evalueze că eșecul de pe frontul transilvănean al trupelor comandate de generalul Crăiniceanu nu i se poate imputa integral, Marele Cartier General fiind, el însuși, la acele momente, ezitant și dezorientat strategic.

Generalul Crăiniceanu a contribuit, în continuare, cu experiența sa la fortificarea și modernizarea liniei dintre portul dunărean și poarta Moldovei, Focșani.

Pentru prestația sa militară a fost decorat cu ordinele românești "Steaua României" și "Coroana României", "Virtutea militară" și distins cu ordine și medalii franceze, spaniole, portugheze și bulgare.

Anvergura sa culturală s-a evidențiat prin redactarea unei lucrări, importante în epocă, *Limba română în armată* (1890), o analiză a terminologiei militare de specialitate, colaborări la revistele *Ostașul* (1881-1882), *Revista armatei* (1883-1887) iar, din 1889, a fondat colecția *Cercul publicațiilor militare*, în scopul realizării unei biblioteci militare și de cultură generală pentru cadrele armatei române.

Într-un necrolog, la 3 octombrie 1935, Gheorghe Țițeica, secretarul

▲ Delegația militară japoneză condusă de generalul Maresuke Noghi, învingătorul de la Port Arthur, la Fortul 1 Chițila. Este încadrat de ministrul de război, Nicolae Filipescu, și generalul Grigore Crăiniceanu. 1911.

general al Academiei Române, spunea: *generalul Crăiniceanu era un reprezentant distins al armatei, al acelei idei sfinte de apărare națională pe care știa s-o expună în lucrările sale cu competență și cu căldură... Ori de câte ori era vorba de termeni tehnici cei mai potriviți pentru orice specialitate în orice discuție privitoare la ortografie, cuvântul plin de aprindere ostășească al generalului Crăiniceanu se impunea discuției. Era comparat, prin competența profesională cu care a slujit Academia Română, cu generalii Constantin Hârjeu și Constantin Brătianu, demni membri al aceluiași înalt for.*

Note:

1. Florian Gheorghe, Mihai Popescu și Ion Rotaru, *Prezențe militare în știința și cultura românească. Mic dicționar*, Editura Militară, 1982, p. 112.
2. Teofil Oroian și Gheorghe Nicolescu (coordonatori), *Șefii Statului Major General român (1859-2000)*, Editura Fundația "General Ștefan Gușă", 2001, p.60-61.
3. Petre Zaharia, Emanoil Ene și Florea Pavlov, *Istoria armei geniu din armata română*, Vol.1, Editura Militară, 1994, p.143; 146.
4. Cornel I. Scafeș și Ioan I Scafeș, *Cetatea București. Fortificațiile din jurul Capitalei (1884-1914)*, Buzău, Editura "Alpha MDN", 2008, p.56.
5. *Istoria militară a poporului român*, Vol.5, Editura Militară, 1988, p.210.
6. *Marele Cartier General al armatei române. Documente 1916-1920*, Editura "Machiavelli, 1996, p.141.

Ne scriu comandanții Armatei a 2-a

Frumos nume, „Străjer în calea furtunilor”

Salut noblețea misiunii de „străjer”, deși, personal, mă încercă nostalgia, după ce au dispărut: Armata 1, a 2-a, a 3-a și a 4-a, lăsând cam prea mult loc liber altor structuri, care nu se pot substitui terenurilor de instrucție, poligoanelor sau punctelor de comandă care „zumzăiau” de tineri. Acum, albinele pot să-și desfășoare, fără prea mare concurență, activitatea meliferă... Spațiile populare cândva de soldații aflați la instrucție, le sunt acum la discreție.

Îmi amintesc cu plăcere un fapt, de pe timpul cât am fost comandant al Armatei a 2-a, iar domnii generali Apostol Nicu și Chelaru Mircea erau comandanți de corpuri de armată. Într-una din zile, intempestiv cum era, generalul Chelaru „ne-a convocat”, pe mine, pe generalul Palaghia și generalul Apostol la o „întâlnire” la Bîrlad.

Am plecat, dimineața, și am nimerit într-un „furnicar militar”: ofițeri, maiștri, subofițeri și militari în termen, mulți precum frunza și iarba, care trudeau de zor în poligon. S-au prezentat noile idei privind instruirea centralizată, foarte bine concepută și pusă în practică de cei care au fost Corpul 10 Armată.

Așa s-au născut SMOI-urile (standarde militare operaționale și de instrucție).

Era un „peisaj” uman atât de larg animat, încât, în calitate de comandant, nu te sfiai a sta „în calea furtunilor”.

General (r.) prof. univ. dr. Mircea Mureșan
comandant al Armatei a 2-a
(12.09.1997 – 21.01.1999)

La cea de a 120-a comemorare

Mihai Eminescu și militarii. Ultimii ani

Emil Niculescu

“Regi, oșteni și învățați”

Într-una din postumele eminesciene (*O, adevăr sublime*), se schițează un top al celor care, prin fapta și gândirea lor, au dat temelie și farmec timpurilor: *Istoria omenirii cu regi de poezie./ Cu regii de războaie e ca și un poem*. Alăturarea nu este accidentală, Ștefan Cazimir, între alții, semnală că *incorporarea numenului (...) e formulată ipotetic în “Luceafărul”, în strofele absente din ediția Maiorescu: “Cere-mi cuvântul meu de-ntâi,/ Să-ți dau înțelepciune?// Vrei să dau glas acelei guri/ Ca dup-a ei chemare/ Să se ia munții cu păduri/ Și insulele-n mare?// Vrei poate-n faptă să arăți/ Dreptate și tărie?/ Ți-aș da pământul în bucăți/ Să-l faci împărăție.// Ți dau catarg lângă catarg,/ Oștiri spre a străbate/ Pământu-n lung și marea-n larg./ Dar moartea nu se poate...”* Demiurgul apare aici limpede în ipostaza unui mag dispus să apese pârghiile secrete care produc deplasarea prototipului. Hyperion, ca idee a geniului, o poate revela în chipuri variate, prin înțelepciune, creație artistică, putere politică sau militară.⁽¹⁾

Petru Creția, comentând aceeași versiune maximală, identifică în întruhipările din zona de sus a numenului următoarele ipostaze și personalitățile care le-au întruhipat: *absolutul sfințeniei (Budha), al înțelepciunii filozofice (Platon), al verbului poetic (Orfeu) sau al faptei istorice: biruința militară și dominația politică (Alexandru cel Mare)*.⁽²⁾

Un elogiu al cărții, aparținând lui Ștefan Aug. Doinaș, e consonant vecinătății “profesionale” formulate de Eminescu: *filosoful, savantul, creatorul de ficțiuni semnificative care e scriitorul, fiecare în felul său, sunt agenți ai realului în aceeași măsură cu omul de acțiune - muncitor, luptător sau bărbat politic*. Într-o poezie de Al. Philippide, Alexandru cel Mare, demn discipol al lui Aristotel, monologhează: *“Cunoașterea e tot o cucerire”*.⁽³⁾

În ambele citate din versurile eminesciene, se întâmplă ca artistul să preceadă, în ordinea enumerării, militarul, războinicul; altundeva, sub pecetea scepticismului, a sentimentului nimicniciei omenești, eticheta se tulbură, ierarhiile nu mai contează: *Microscopice popoare, regi, oșteni și învățați/ Ne succedem generații și ne credem învățați*.

Evocând timpul eroic al evului mediu românesc, Eminescu nu uita gloria lui militară, argumentând, în paginila revistei “Timpul” (9 decembrie 1882): *Dar de ce n-am aminti cu iubire trecutul? Fără îndoială vechii Domni și-au întins armele până la Dunăre și Nistru, și “scut creștinătății” precum (i)și numea biserica și evul mediu, n-au existat pentru a face rușine generației actuale.(...) Precum lumina unor stele ce s-au stins demult călătorește încă în univers, încât raza ajunge la ochiul nostru într-un timp în care steaua ce au revărsat-o nu mai există, astfel din zarea trecutului mai ajunge o rază de glorie până la noi, pe când cauza acestei străluciri, tăria sufletească, credința, abnegațiunea nu mai sunt*. Față de vremurile a căror figuri emblematice erau acei viforoși și înțelepți Basarabi și Mușatini (*Descălecători de țară, dătători de legi și dătimi*), contemporaneitatea i se vădea “epigonică”.

Gazetarul a pus, ori de câte ori a avut prilejul, în lumină preeminența militară a foștilor domni ai țării române, mergând până la etimologia titulaturii acestora: *Din dicționarul lui Miclosich constatăm că cuvântul voievod e compus din două, din voi (bellum, război) și verbul voditi (ducere), deci înseamnă conducător de război, belli, dux, Herzog* (“Timpul”, 3 martie 1881); și Hyperion apare împrumutând aspectul acestei glorioase înfățișări: *Părea un tânăr voievod/ Cu păr de aur moale...* Glosând în marginea timpilor de aur ai “scripturilor române”, va evidenția atuurile acelor mari conducători militari, legiuitori, ctitori și gospodari: *Armata și aristocrația, iată cele două mâini puternice*

▲ Mihai Eminescu în anul 1887, - litografie de Th. Mayerhofer, după o fotografie realizată la Botoșani de către Jean Bielig.

ale vestiților și marilor domni din veacul nostru de aur.

Renașterea oștirii naționale, prin crearea, la 1830, a "strajei pământești", o vede ca pe o promisiune a recâștigării demnității și independenței naționale, o re-deșteptare a virtuților militare strămoșești; în "Epigonii", junkerul Vasile Cârlova este elogiât pentru vibrantele versuri din "Marșul oștirii române", care îl trec între efigiile merituoșilor pionieri ai propășirii naționale: *L-ale țării negre flamuri Cârlova oștirea cheamă.*

În prelungirea concepției de stat natural, în perimetrul Daciei antice, a gazetarului de la "Timpul", G. Călinescu remarca faptul că, totuși, "În calitate de naționalist, Eminescu nu putea a fi un teoretician absolut al păcii, ca unul ce-și dădea seama că pacea, relativă într-o lume de luptă, provine din defensivă și armonizarea intereselor. De aceea nu are decât cuvinte de laudă pentru domnitorul Carol că alcătuiseră o armată: "Cu cât mai mult datori vor fi românii să recunoască acel just instinct istoric al Prea Înălțatului nostru Domn, care a creat în țară această oștire disciplinată și echipată pe atât cât l-a iertat starea noastră înapoiată în cultură și calamitățile economice. În aceea înțelepciune a faptelor și fără a-și așeza convingerile în teorii, M.S. Domnitorul a fost acela care a simțit că nici un drept nud nu are putere în lumea noastră, unde domnește și unde se desfășoară cu extremă asprime lupta pentru existență".⁴ Poetul, în avântat toast patriotic de junețe, are un discurs destul de antitetic, în care coexistă tendința unor vindicte istorice, dar și aspirația către fertila și creștineasca iubire de oameni: *Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie, / Țara mea de glo-*

rii, țara mea de dor? / Brațele nervoase, arme de tărie, / La trecutu-ți mare, mare viitor! / (...) Vis de răzbunare negru ca mormântul / Spada ta de sânge dușman fumegând. / (...) Îngerul iubirii, îngerul de pace, / Pe altarul Vestei tainic surâzând, / Ce pe Marte-n glorie să orbească-l face, / Când cu lampa sboară lumea luminând.

"Nu Prometeu place femeilor, ci Ahile"

Există în poezia lui Mihai Eminescu pasaje ce ar în-dritui o anume fobie față de uniforma militară strălucitoare, de paradă/bal, detectabile și, de multe ori, trecute în contul unui sentiment de inferioritate pecuniară, ce, în ecuația unei rivalități sentimentale, l-ar fi dezavantajat: *Între-un poet nemernic, ce vorbele înnoadă / Ca în cadență rară să sune trist din coadă, / Și-n tre-ofițerul țanțoș cu spada subsuoară, / Alegere nu este, alegerea-i ușoară; / Pocnind în a lui haine el place la neveste, / Fecioara-nfiorată își zice: acesta este...* ("Icoană și privaz"). Imaginea este cumva șar-jată, poetul se consideră, el însuși, un luptător, dar pe alte baricade, nu mai puțin, în intimitatea lor, eroice: *De mult mă lupt când măsura / Ce plină e ca toamna mierea-n faguri, / Ca s-o aștern frumos în lungi și-raguri, / Ce fără piedici trec, sunând cenzura; / Ce aspru mișcă pânza de la steaguri, / Trezind în suflet patima și ura, / Dar iar cu dulce glas îți umple gura / Atunci când Amor timid trece praguri* ("Iambu"); silabele, desfășurate ca tiraliorii, înaintând impetuos și asumându-și marțial cenzura, fac din autor un servent atât al lui Eros cât și al lui Ares. Dealtfel, creatorul acestor uniforme fusese, la o anumită vreme, generalul I. Em. Florescu, ministru al lui Cuza, unul dintre fruntașii conservatorilor, pentru apărarea căruia gazetarul Eminescu a angajat mai multe dueluri publicistice; un nepot al generalului, stabilit în S.U.A., scria despre ilustrul înaintaș: *Poate datorită extraordinarei sale vanități, Florescu a avut o pasiune pentru uniforme, insigne, medalii, embleme ale genului de armă, trese ale gradului, steaguri ostășești, plăci comemorative. El susținea că armata trebuie să arate totdeauna bine, o armată bine îngrijită și bine îndrumată fiind o chestiune de mândrie personală. (...) Florescu a desenat hainele zilnice și oficiale pentru toate categoriile de genuri de armă, atât pentru ofițeri cât și pentru trupă, inspirându-se din modelele franceze. (...) Și astfel armata română a dobândit renumele de a fi una din cele mai elegante, fastuoase armate din Europa la ceremoniile de paradă.*⁵

Relativ la rivalitățile amoroase ale poetului cu mili-tarii, mai mult imaginate decât reale, G. Călinescu conchidea: *Competitorul victorios al luceafărului este în general, în poezia eminesciană "ofițerul", omul marțial de strălucire exterioară, lipsit de complicație in-*

▲ Generalul Ioan Emanoil Florescu, fotografie din 1865.

telectuală, ba chiar inapt, și, curios, plăcut intelectualilor. Spre a înnobila situațiile să zicem că nu Prometeu plece femeilor, ci Ahile care sparge cu spada Ilionul spre a fura pe nefasta Elenă.⁽⁶⁾

Lucrurile nu vor fi stat totdeauna astfel, cum observă și Zoe Dumitrescu-Bușulenga, notând că, în iarna anului 1878, Eminescu se va afla în casa Mitei Kremnitz, cumnata lui T.Maioreșcu și viitoarea traducătoare în germană a poetului, într-o companie deloc iritantă: *Crăciunul l-a petrecut tot la familia Kremnitz, împreună cu câteva persoane, foarte puține, străine, printre care Vietinghoff, ofițer prusac, tânăr, și el cu o viață personală nefericită, și el musafir zilnic al casei.*⁽⁷⁾

Bazat pe mărturiile unor contemporani, Alexandru Paleologu desfide imaginea unui Eminescu trăitor în mizerie, considerând-o, în ce privește vremea în care a fost gazetar la "Timpul" (1877-1883), o legendă; argumentul ar fi că, deși iregular, până la urmă salariul i se plătea iar datoriile făcute între timp puteau fi totdeauna onorate. *Cu salarii echivalente alții întrețineau o familie. Poetul era însă cheltuitor, avea porniri euforice de larghețe, era pururi îndrăgostit, stare ce îndeamnă la gesturi dispendioase.*⁽⁸⁾ Contemporanii și, mai mult, prietenii au reținut fluctuantă "dispoziție" financiară a poetului, dictată de irepresibile pulsioni sentimentale; Caragiale, pe când îi era coleg de redacție, a înregistrat următoarea secvență, care, se pare, era repetabilă: *Așa, odată, ca totdeauna, înamorat și fără ban, a venit de dimineață la redacție foarte amărât; avea acu, numaidecât, "nevoie de o sumă însemnată, dacă n-o găsea se împușca". (...) Seara, se afla unde...? La bal mascat la teatre. Trepădase toată ziua după cămătar, îl găsisse, din norocire, luase iar bani cu*

procente orbești, își cumpărase un rând de haine de lux, cilindru, botine de lac, mănuși galbene, și, deghizat astfel cât putuse de bine, umbla de colo colo pân mulțimea de gură-cască. Urmărea foarte gelos persoana gândurilor lui, care avea o patimă nespusă pentru flirt sub mască și domino – lucru ce prin trivialitatea lui, lovea pe poet și-n amor și-n mândrie ("Două note"). Dacă și Caragiale, unul din cele mai mânăspartă personaje din istoria literaturii române, care izbutise să lichideze, destul de repede, ceea ce i se cuvenea din importanta moștenire a Momuloaiei, era contrariat de excesele lui Eminescu, atunci sunt temeuri a crede că ele erau pregnante.

Slavici, pentru o bună parte a comportării poetului, infirmă și el, așa cum observa Lucian Raicu, imaginea boemului incurabil: *În timpul pe care l-am petrecut la Viena, el ținea mult să aibă locuință comodă, largă, curată, liniștită și luminoasă, să se îmbrace curat și bine, să-și aleagă mâncărurile după plac, să fumeze țigări fine, să-și gătească el însuși cafeaua de Mocca și bea numai vinuri de calitate superioară ori apă curată; criticul apreciază loialitatea relatării memorialistului, nu numai în spirit dar și în literă: "Era un om cu trebuințe puține dar apucături boierești, care știa să sufere și să rabde fără să se plângă și respingea cu un fel de oroare tot ceea ce i se părea vulgar ..." și nuanțează, indicând că imaginea poetului grevat de suferințe materiale ar vulgariza și ar înjosi un concept mult mai larg al suferinței din alte pricini decât cele materiale.(...) Forțele lăuntrice nemăsurate ("geniale") covârșeau stăpânirea de sine (altfel ireprobabilă). Memorialistul "înțelege și nu condamnă."*⁽⁹⁾

Dacă ar fi să privim apucăturile boierești ale lui Eminescu prin grila de salarizare a funcționarilor publici, inclusiv ale militarilor epocii, s-ar putea constata că poetul era, la un moment dat, mai bine plătit decât fratele său, locotenentul Matei Eminovici. Prin 1871 erau vreo 64.000 de funcționari publici a căror retribuție reprezenta aproape o treime din bugetul de stat. Diferențele de salarizare erau marcante, *înregistrându-se deosebiri de până la 5.000 lei. Ministrul de finanțe era retribuit cu 5.000 de lei pe lună, (...) un arhivar primea 600 lei iar un ofițer din corpul sergenților de oraș 550 lei, în timp ce subofițerului i se plătea 170 lei.*⁽¹⁰⁾

Primul salariu de gazetar al lui Eminescu (la "Curierul" din Iași) depășea pe cel al unui subofițer. La 1877, anul în care vine în București, la "Timpul", soldele ofițerești erau următoarele: generalul de divizie, 1.200 lei și 200 accesorii; generalul de brigadă, 1.000 lei plus 150 accesorii; colonelul, 800 plus 100 accesorii; maiorul, 400 plus 60 accesorii; căpitanul, 260 plus 40 accesorii; locotenentul, 180 plus 50 accesorii iar sublocotenentul 140 plus 140 accesorii.⁽¹¹⁾

La 5 ianuarie 1882, poetul îi scria Veronicăi Micle: *Tolla dragă, poziția mea la "Timpul" e tot cea de mai înainte, ba mai bună chiar. Așa numita direcție politică*

nouă nu e decât întreprinderea negustorească a trebii, e un nume valabil în piață, care plătește polițe și achitează cheltuielile de tipografie. Noii mei colaboratori sau corectori sunt mediocrități, n-am ce împărți nici în clin, nici în mânecă. Fac pe săptămână trei articole și s-a mântuit. *Leafa este aceeași (400)*.⁽¹²⁾

Era, chiar dacă luăm în calcul ușoara deteriorare a monedei naționale, în urma răscumpărării rublelor din timpul războiului de independență, o retribuție apropiată soldei unui maior. Ori, fără suma de "accesorii" (destinată, probabil, echipamentului), o soldă de maior permitea un trai înlesnit.

Un Eminescu neînțeles, nefericit, strivit de lume și de împrejurări, ne previne Alexandru Paleologu, este o imagine "idealizată" de gustul romantic al epocii, portretul real al scriitorului conturându-se altfel decât clișeu încetățenit: *Din afirmații private neatestestate documentar, știu că purta fracul cu prestanță la seratele amicale unde se dovedea un bun dansator. Nu va fi fost desigur un dandy, dar nu este de crezut că umbla ca un vagabond. Nu se putea să se prezinte vestimentar în ținută neingrijită. Frecvența, în casa lui Maiorescu, de nu și aiurea, societatea cea mai aleasă, intra adesea la "Hugues" și alte restaurante și localuri de prim rang (și în ce epocă, gândiți-vă!), mergea la sesiunile Parlamentului. Era la treizeci de ani una din figurile notabile ale Capitalei. Era un domn.* Sunt observații în perimetrul bunului simț, deși par paradoxale, fiindcă inerția "fotografiei" boeme a mundanului Eminescu a obținut aproape cu totul prezența lui mondenă.

Din mărturii militare

În tabloul "aniversar" al societății "Junimea" se cuprind și portretele unor ofițeri frecventatori ai muzelor și cenaclului, din care am aminti: Gheorghe Bengescu-Dabija, frații Schelitti, Iancu Alecsandri, Mihail Cristodulo-Cerchez, Carol Scrob, Theodor Șerbănescu, Al. Candiano-Popescu și alții, enumerați și de memorialistul "Convorbirilor literare", Iacob Negruzzi, pe "căprării", să zicem, astfel cum li se făcea apelul la ceremoniile burlești de la banchete, *când se glorificau membrii după tot felul de categorii: într-un an, de exemplu, după meserii: jurisconsultii (Tasu, Buicliu), militarii (Cerchez, Schelitti, Șerbănescu, Bengescu), bărbații politici (Carp), artiștii (Verussi), prelații (Creangă) etc.*⁽¹³⁾

Colonelul Ioan (Iancu) Alecsandri, (1825-1884), fratele bardului de Mircești, primul nostru agent diplomatic la Paris, apropiat colaborator al lui Cuza și autorul unei nuvele publicată la "Convorbiri", va încredința paginilor revistei (nr.4, 1884) și *O scrisoare adresată domnului...*, destinatarul fiind T. Maiorescu, unde evocă o întâlnire literară, petrecută cu zece ani mai devreme, în care *domnul Eminescu ne dădu cetera, între altele, de poezia "O nuntă împărătească",*

*publicată azi sub titlul "Călin". Acea întâlnire a fost ilustrată nu numai de prezența tânărului scriitor, dar și prin demonstrațiile mele cam zgomotoase în favoarea acelei poezii... Expeditorul face o acoladă peste timp, venind la apărerea volumului lui M. Eminescu, publicat prin afectuoasa dumitale îngrijire, (în care, n.m.) nu numai "Călin", dar numeroase din ale lui scrieri mi-au pricinuit plăceri mult mai simțitoare decât întâia lor cetera în "Convorbiri".⁽¹⁴⁾ În continuare, junimistul militar, însușindu-și, cu modestie, rolul de glosator al ediției princeps din "Poezii" (1883), semnaleză *întâlnirea de idei, înrudirea dintre câteva rânduri din "Satira I" ("Scrisoarea I", n.m.) și textul unui document chaldean tradus de d-l Oppert, profesor de asiologie la "College de France", membru al Academiei.**

Așează în paralel textul despre facerea lumii din tăblițele chaldeie și versurile eminesciene, revelând faptul că există o consonanță între acestea, în pofida a 4.000 de ani ce le despart, izvodită de comunitatea de porniri filosofice sau poetice, nu din principii religioase; intenția comentatorului este aceea de a pune în lumină una din cele mai frumoase bucăți ale literaturii noastre, de a contempla cu uimire lumile siderale, imensitățile desfășurate sub penelul măestru al scumpului nostru poet, conchizând că acesta a dat o cosmogonie supremă în versuri incomparabile.

Cu o agilitate de spadasin, Ioan Alecsandri parează calomnioasa prezumție că *Eminescu ar fi citit și el pe Oppert și pe alții și că, prin urmare, cosmologia lui nu e altceva, sub formă modernă și mai cultă, decât o dibace potlogărie literară, săvârșită de un român asupra unui chaldeian pus în neputința de a protesta.* Fără a contesta cultura poetului, care nu e deloc profan de carte, și ar fi putut consulta și pe mai mulți alți doctori în texturi ieroglifice, în tâlcuire de stele și suluri chaldeane din timpurile frumoase și glorioasei *Semiramida, ba și mai vechi încă,* notează că, față de scriitorul textului antic, *atât de laconic cât și de întunecos,* Eminescu a realizat *într-o limbă încă necultivată, în câteva versuri strănse "ca bobocul detrandafir", cum zice un poet oriental, cea mai frumoasă și mai strălucitoare imagine a zidirii lumii, prin care deodată se înalță un lirism, ce bucură l-aș numi eroic, când sufletul lui a pătruns în sânul mărețelor mistere.* O adevărată campanie pro-eminesciană, de ridiculare a inamicilor poetului, într-un moment când acesta fusese, în urmă cu un an, declarat bolnav de "alienațiune".

Privitor la această "scrisoare deschisă" a colonelului, Gheorghe Bulgăr semnala că *este un document rar: o primă reacție, competentă, după lectura volumului "Poezii", ediția princeps-Maiorescu, o dovadă de foarte adâncă afecțiune și prețuire pentru tânărul confrate, recunoscut drept un mare artist al limbii noastre.* Epistola era a unui "diletant" rafinat, iar intuiția genului eminescian precumpănește orgoliul de a fi fratele

fostului laureat de la Montpellier, *acelui, rege al poeziei*, cum însuși poetul îl numea pe Vasile Alecsandri.

În 1884, după externarea din spital, scriitorul, vajnic opozant al guvernului liberal (1876-1888), reîntră în atenția colonelului Radu Mihai, prefect al poliției Capitalei; astfel că se poate bucura de un alt fel de "cinstire": *directorul poliției din București a crezut că era cazul să se cinstească cu poetul la un birt. Cel ce a însemnat fapta i-a comunicat lui Slavici: "Dacă nu vom fi cu mai multă grijă, este posibil ca cei care vor să-l ruineze pe Eminescu, să-și atingă scopul".*⁽¹⁵⁾ Imaginea scriitorului asupra vajnicului militar liberal, aflat într-o funcție cheie, atât din punct de vedere profesional, cât și în ce privește propensiunile culturale, "bibliofile" ale acestuia, transpare și articolele sale din "Timpul": *Buni nevinovați se țin (...) luni de zile prin închisori, după avizul unui geniu în criminalistică, a profundului și deșteptului de Radu Mihai. Biblioteca acestuia din urmă în ramura dreptului penal nu e tocmai bogată în volume. Cincizeci și două de cărți, împărțite în cupe, trefle, carale și pici, iată clauza ordinii publice și a justiției în România ("Timpul", 28 ianuarie 1881). Afecțiunea colonelului față de poet va fi probată și de faptul că, în mai 1887, când se vota sprijin financiar pentru scriitor, Radu Mihai, Ministrul de Interne, a tăiat din bugetul județului Botoșani suma prevăzută pentru ajutorarea lui Eminescu.*⁽¹⁶⁾

În 1888, când, și în urma unui scandal pornit de la furniturile pentru armată, liberalii pierd guvernarea și generalul I.Em. Florescu câștigă, prin vot, președenția Senatului, iar la Camera deputaților se afla, pe aceeași poziție, Lascăr Catargiu, se introduce *proiectul de acordare a unei pensii pentru scriitorul bolnav; în urma votului, proiectul de lege pentru pensia de 250 lei obține unanimitatea celor 65 de parlamentari (...). Până la sancționarea regală, mai trecură două luni și jumătate, fiindcă abia la 12 februarie 1889, Carol I iscăli decretul aferent. Câteva zile înainte, însă, Eminescu se prăbușise a treia oară.*⁽¹⁷⁾

Rarele sale ieșiri în societate (în octombrie 1884, participă, împreună cu Creangă, la "Centenarul lui Horia"), rarele colaborări la "Convorbiri literare" sau "Familia" îi prilejuiesc trăirea pe viu a unor versuri de altădată: *Din ce în ce mai singur mă-ntunec și îngheț; până și Iosif Vulcan pare să-l fi uitat pe poetul atât de călduros salutat la debut, în 1866, fiindcă, la propunerea directorului revistei "Familia", în 12/24 aprilie 1886, colonelul Theodor Șerbănescu devenea primul ofițer membru corespondent al secției literare a Academiei.*⁽¹⁸⁾

Au rămas, relativ puțin cunoscute, pagini de evocare a poetului datorate unor militari. Colonelul Ionescu-Dobrogeanu l-a cunoscut, înainte de a îmbrățișa cariera armelor, în 1884, când Eminescu locuia la *baba Safta muscălăgioaica, în strada Speranței*. Cunoștința i-a fost facilitată de Dumitru Stăncescu (1866-1899),

coleg de școală al memorialistului, mai apoi scriitor și culegător de folclor, fiul lui C.I. Săncescu, fost director al Teatrului Național; acesta i-a adus prima ediție a versurilor eminesciene, apoi, l-a condus la locuința scriitorului, primiți fiind într-o ținută cu totul neprotocolară: *un halat vechi peste cămașa de noapte, iar, în picioarele goale, niște pantofi de pâslă tot așa de vechi*. Portretul poetului este credibil și chiar literar: *Avea fruntea lată și încadrată de un păr frumos negru, puțin ondulat și dat pe spate, unde era tuns în formă de chică cârlionțată, așa cum poartă plăieșii bucovineni. În ochii lui negri și mari se citeau urmele proaspete ale unei zguiduirii sufletești. Nu i-aș putea numi vioi, ci din contră galeși, triști și aiuriți. Mustața stufoasă și tunsă deasupra buzelor și la sfârcuri*. Invitat de viitorul colonel, la el acasă, poetul se prezintă cu totul altfel decât la prima cunoștință: *Avea o ținută corectă și foarte îngrijită. Purta un costum gri deschis, cu cravată neagră "lavallier" și o pălărie moale de pâslă, puțin turtită în față*. Urcați într-un fel de prepeleac înghebat în coroana unui falnic tei, sunt martorii unei lecturi ad-hoc: *Eminescu își citea singur poeziile. Îi plăcea să le citească cu glas tare, declamator și să gesticuleze. Era atât de transportat că dase drumul glasului lui vibrător, care se asuzea până în stradă.*⁽¹⁹⁾

Memorialistul a tipărit aceste pagini, pentru întâia oară, în volumul "Omagiul lui Eminescu" (Tipografia "Universul", 1934). Împreună cu lt. col. D. Petrovici, lt. cdor. N. Cristescu și contraamiralul I. Bălănescu, cărora li s-au adăugat personalități civile din Dobrogea, a înființat comitetul "Pro Eminescu", care își propunea strângerea fondurilor necesare unui monument al poetului, la Constanța, pe promotoriu, și editarea volumului omagial pomenit.

O altă afectuoasă evocare se datorează soldatului Ion Popescu, autorul articolului "Peste groapă", apărut, în decembrie 1889, în revista "Fântâna Blanduziei", publicația ce îl avea ca director de onoare pe poet. Oșteanul l-a cunoscut în redacția tinerei reviste; când află că scriitorul a fost internat în casa din strada Plantelor, tânărul se duce să-l vadă și are surprinderea a nu-i părea atât de bolnav pe cât se aștepta: *Intrând, făcusem fără voie zgomot cu sabia și Eminescu întoarse capul. – Uite cățaua! Strigă el bucuros – și-și făcu loc printre ceilalți (...) Trecurăm într-o odăiță pe lângă salon și ne așezarăm pe o canapea. – Vii de la cazarmă? Atunci n-ai tutun, fă o țigare. Îmi tremurau mâinile destul de tare ca Meșterul să nu observe cât eram de emoționat. Și răsă cu poftă – Te-ai speriat de nebuni? Sunt oameni pașnici. Scriitorul părea în toată firea, numai că fuma mai des, iar la plecare își rugă musafirul să-i aducă ceva de citit; Mă distrez – îi spunea Eminescu – studiind ticurile colegilor (și apăsă asupra cuvântului) de aici, dar tot mă plictisesc. – Ai citit "Corespondența" lui Jules de Goncourt? – Nu. – Atunci ți-o aduc. – Și ceva gazete. Chiar toate, dacă*

Cortegiul funebru - desen de Constantin Jiquidi.

poți. În urma vizitelor făcute la sanatoriu, Ion Popescu conchide: *Mediul, groaznicul mediu în care era condamnat să trăiască și care ar zdruncina p'un om cu totul sănătos – cu condiția să n-aibă nervi ca odgoanele de la vapoare – acest mediu a provocat catastrofa. Să-l fi dus cineva pe Eminescu la țară, în liniște, în singurătate (...), în loc să fi fost ținut între morții-vii din casa din strada Plantelor, Meșterul ar fi fost și astăzi între noi.*

Problema sănătății lui Eminescu au studiat-o, mai târziu, colonelul doctor docent Constantin Vlad (“Eminescu din punct de vedere psihanalitic”, 1932) și colonelul doctor docent Ion Nica – “Eminescu, structura psiho-somatică” (1972); punctul de vedere al celui din urmă a fost însușit și de alți cercetători: *Sub influența tratamentului cu mercur, Eminescu a făcut o polinevrită și encefalopatie mercurială.*⁽²⁰⁾ Mergând și mai departe, unii cercetători ai epocii și documentelor (Nicolae Florescu – “A doua moarte a lui Eminescu”, Constantin Barbu) găsesc explicația sfârșitului poetului în iritanta sa poziție politică, exprimată în presă; înscenarea bolii și tratamentul eronat cu mercur îi ghidează spre grava concluzie că scriitorul a fost victima unei crime politice.

În după-amiaza zilei de 17 iulie, când cortegiul mortuar se îndrepta spre cimitirul Bellu, în urma dricului ce purta rămășițele pământești ale poetului, alături de personalități cunoscute: Lascăr Catargiu, primul ministru, Mihail Kogălniceanu, T. Maiorescu, dintre militari participau generalul G. Lahovari, de la Societatea geografică, și colonelul Ion Algiu, fostul șef de stat major al diviziei comandate de generalul Mihail Cerchez, primul comandant al garnizoanei Plevna, simpatizant al Partidului Conservator.

Existase, cum semnala, în 1909, căpitanul în rezervă Matei Eminescu, într-un volum, coordonat de Cornelii Botez, (21 un incident între Alexandru Lahovari, fost ministru de justiție, el însuși conservator, și gazetarul de la “Timpul”; demnitarul, excedat de libertățile pe care și le lua publicistul, față de “linia partidului”, ar fi exclamat, vizându-l, poate, pe T. Maiorescu, girantul scriitorului: “Mai potoliți-l pe Emi-

nescu!”. Grigore Ventura, într-un discurs funebru, puncta asupra “inconvenientului” publicist: *el a fost ziarist, a fost chiar dintre acei de frunte. Dar laurii nepieritori nu i-a cules ca soldat al condeifului, ci ca poet.*²²

Înmormântarea celui care, după G. Călinescu, a fost *cel mai mare poet care l-a ivit și-l va ivi vreodată*, poate, pământul românesc, s-a petrecut pe o ploaie mărunță. Nu s-au înregistrat incidente.

Note:

1. Ștefan Cazimir, *Stele Cardinale. Eseu despre Eminescu*, Editura “Eminescu”, 1975, p. 41
2. Mihai Eminescu, *Constelația Luceafărului. Sonetele. Scrisorile*, Ștefan Cazimir, *Stele cardinale. Eseu despre Eminescu*, Editate și comentate de Petru Creția, Editura “Humanitas”, 1994, p.121.
3. Ștefan Aug. Doinaș, *Lectura poeziei*, Editura “Cartea românească”, 1980, p. 338.
4. G. Călinescu, *Opera lui Mihai Eminescu*, Vol.2, Editura “Minerva”, 1986, p.37.
5. Radu R. Florescu, *Cuza, Florescu și reforma armată în perioada 1859-1866*, în: *File din istoria militară a poporului român*, Vol.12, Editura Militară, 1984, p.96.
6. G. Călinescu, *Studii și comunicări*, Editura Tineretului, 1866, p. 179.
7. Zoe Dumitrescu-Buşulenga, *Eminescu. Viață. Creație. Cultură*, Editura “Eminescu”, 1989, p.148.
8. Alexandru Paleologu, *Alchimia existenței*, Editura “Cartea românească”, 1983, p. 22.
9. Lucian Raicu, *Fragmente de timp*, Editura “Cartea românească”, 1984, p. 97-98.
10. Dan Berindei, *Societatea românească în vremea lui Carol I (1866-1876)*, Editura Militară, 1992, p. 261.
11. Maior D.I.Georgescu, *Istoria armatei române și a războaielor poporului românesc*, Tipografia geniului, 1928, p. 149.
12. *Dulcea mea Doamnă/ Eminul meu iubit, Corespondență inedită Mihai Eminescu – Veronica Micle*, Editura “Polirom”, 2000, p. 339.
13. I. Negruzzi, *Amintiri din “Junimea”*, Editura “Minerva”, 1970, p. 356.
14. *Pagini vechi despre Eminescu*, Antologie, texte stabilite, note și prefață de Gh. Bulgăr, Editura “Eminescu”, 1976, p. 18-23.
15. D. Murărașu, *Mihai Eminescu. Viața și opera*, Editura “Eminescu”, 1983, p. 381.
16. I.D. Marin, *Eminescu la Ipotești*, Editura “Junimea”, 1979, p. 213.
17. Augustin Z. N. Pop, *Pe urmele lui Mihai Eminescu*, Editura Sport - Turism, 1978, p. 311.
18. *Istoria militară a poporului român*, Vol.5, Editura Militară, 1988, p.249.
19. Colonelul Ionescu Dobrogeanu, *Cum l-am cunoscut pe Eminescu*, în: “*Viața armatei*”, nr.1, ianuarie 1999, p.8.
20. Ovidiu Vuia, *Misterul morții lui Eminescu*, Editura “Paco”, 1996, p. 93.
21. *Omagiu lui Mihail Eminescu cu prilejul a 20 de ani de la moartea sa*, Editura “Socec”, 1909, p. 69.
22. *Eminescu. Un veac de nemurire*, Album alcătuit de Victor Crăciun, Vol. 1, Editura “Minerva”, 1980, p. 348.

1919: Campania din Ungaria, final de epopee a armatei române în primul război mondial

Alexandru-Mihail Tănase, elev la Colegiul Național "B. P. Hasdeu", Buzău

În 1918, Imperiul austro-ungar, înfrânt în război, dar și sub presiunea minorităților naționale, s-a destrămat. Dacă partea austriacă s-a separat într-un mod organizat, fără violență, în schimb în partea ungară a imperiului au avut loc confruntări armate, întinse și pe parcursul anului 1919. În ceea ce privește regatul Croației, Slavoniei și Dalmației, acesta și-a proclamat independența, la 29 octombrie 1918, intrând ulterior în componența Iugoslaviei.¹

La 3 noiembrie 1918, la semnarea armistițiului, în Ungaria era la putere un guvern condus de Mihály Károlyi, un aristocrat cu vederi pro-Antanta. La 16 noiembrie 1918 a fost abolită monarhia și a fost proclamată Republica Ungară, Károlyi devenind președintele republicii, iar Dénes Berinkey prim-ministru. Încercarea guvernului ungar de a oferi minorităților naționale autonomie culturală și administrativă s-a lovit de refuzul și de dorința acestora de a se separa de statul ungar. Întâlnirea dintre generalul francez Louis Franchet d'Esperey (comandantul șef al Forțelor Aliate din Europa de sud-est) și contele Károlyi (Belgrad, 13 Noiembrie 1918), a avut ca rezultat încheierea unei convenții militare, care stabilea o linie de demarcație între România și Ungaria (în Transilvania), Banatul și Baranya fiind puse sub ocu-

pație franco-sârbă.

Viitoarele granițe ale Ungariei cu România, Slovacia și Iugoslavia nu erau stabilite, Tratatul de la 16 august 1916, dintre România și Antanta (care prevedea ca România să primească toată Transilvania, Banatul, Maramureșul, Crișana) nu mai era în vigoare, deoarece fusese încălcat de România, aceasta încheind la 7 mai 1918 cu Puterile Centrale Pacea de la București.

La 13 Noiembrie 1918 armata română (remobilizată la 10 noiembrie) a traversat Carpații în Transilvania și a intrat în Târgu Mureș (25 noiembrie), Bistrița (4 decembrie), Brașov (7 decembrie), încât la mijlocul lui decembrie a atins linia de demarcație fixată la Belgrad de francezi. La Sibiu s-a instalat un consiliu guvernamental. Având sprijinul generalului Henri Mathias Berthelot (comandantul forțelor

aliat din România și sudul Rusiei), românii au depășit linia de demarcație, deși acest lucru nu a fost agreat de Franchet d'Esperey și Georges Clemenceau, invocându-se și decizia Adunării Naționale de la Alba-Iulia. La 24 decembrie armata română a ocupat Clujul și și-a continuat înaintarea până la 22 ianuarie, pe aliniamentul Sighetu Marmației - Zalău - Zam. În același timp, cehii și slovacii au reocupat părți importante în teritoriul fostului imperiu austro-ungar.

În ianuarie 1919 ofensiva armatei române în Transilvania a fost oprită, la sugestia Franței (care invocă necesitatea respectării aranjamentelor teritoriale concepute la Paris), pe linia: vest Sighetu Marmației – vest Baia Mare – vest Zalău – est Ciucea – Zam (la vest de Deva)². Consiliul Suprem aliat (cunoscut și sub numele de Consi-

▲ Mihály Adam Georg Nikolaus Károlyi von Nagykárolyi (n. 4 martie 1875, Budapesta - d. 20 martie 1955, Vence, Franța) a fost un conte de Carei. Ca lider al Ungariei a proclamat prima Republică ungară 1918-1919. Prim-ministru 31 martie 1918 - 19 ianuarie 1919. Președinte 11 ianuarie 1919 - 21 martie 1919.

liul celor Zece - șefii de guvern și miniștrii de Externe ai S.U.A, Marii Britanii, Franței, Italiei și Japoniei) din 26 septembrie 1919 prevedea stabilirea unei linii de demarcație și a unei zone neutre între România și Ungaria, zonă care cuprindea orașele Arad, Oradea și Satu Mare, în scopul de a evita orice conflict susceptibil de a stânjeni lucrările în curs ale Conferinței de Pace. Partea ungară nu a agreat această hotărâre și nu a acceptat să-și retragă trupele înapoia aliniamentului desemnat, mai mult, au existat poziții dure din partea unor membri ai cabinetului Karolyi, care propuneau soluția rezistenței armate și ridicării la luptă a maselor, printr-o posibilă cooperare cu comuniștii. Divergențele din cadrul guvernului

ungar privitor la atitudinea de urmat în această situație a creat condițiile favorabile ascensiunii la putere a comunistului Bela Kun, cel care promitea rezistența armată și o alianță cu Rusia bolșevică. Se crease astfel în Ungaria o situație deosebit de confuză, prielnică marilor dezordini sociale pe fondul cărora s-a proclamat Republica Sfaturilor, care avea să dureze 133 de zile.

Constatând lipsa de fermitate a Puterilor Aliate în situația astfel creată și considerând consolidarea regimului bolșevic de la Budapesta ca un real pericol politic, dar mai ales militar, conducerea statului român a luat decizia, la 10 aprilie 1919, de a trece la ofensivă cu forțele sale armate din Transilvania pentru eliberarea spațiului românesc. Însuși Regele Ferdinand considera că înaintarea armatei române în Transilvania era o "necesitate absolută atât din punct de vedere al politicii noastre externe, cât și din acela al situației interne"³.

În această situație, Marele Cartier General român a dispus ca forțele proprii din Transilvania să fie împărțite în două mari grupuri:

1. Grupul de nord, comandantul său fiind generalul Traian Moșoiu. Grupul era compus din: Detașamentul mixt *General Olteanu* (concentrat în regiunea Sighet) format din: o brigadă roșiori, 2 batalioane de infanterie, o baterie de artilerie, Divizia 2 Cavalerie (în regiunea Baia Mare), Divizia 7 Infanterie (în regiunea Zalău) și Divizia 6 Infanterie (în regiunea Huedin-Ciucea), reprezentând linia 1. În linia 2 activa Divizia 16 Ardelenească, concentrată pe Valea Almașului, în spatele Diviziilor 6 și 7 Infanterie.

2. Grupul de sud, comandat chiar de comandantul Comandamentului Trupelor din Transilvania, generalul Gheorghe Mărdărescu. Acest grup era format din: Divizia 2 Vânători și Regimentul ardelenesc "Beiuș" în linia 1, Divizia 1 Vânători

▲ Béla Kun, inițial Béla Cohen, (n. 20 februarie 1886, Lele, în română Lelei, Comitatul Sălaj - d. în 1938 ori 1939, în Uniunea Sovietică) a fost un politician maghiar comunist provenit dintr-o familie de evrei. Kun a condus în anul 1919 revoluția bolșevică din Ungaria. A fost de profesie jurist, însă a activat și ca ziarist.

în linia 2, iar în linia 3, Divizia 18 Ardelenească asigurând poziția de rezervă generală.

Forțele ungare aflate în plin proces de mobilizare și organizare a noilor structuri aveau prezente la est de Tisa 7 divizii și 1 brigada marină, cu un efectiv de 56.215 combatanți⁴, precum și 2 divizii și 1 brigadă independentă concentrate în nord-vestul și vestul Transilvaniei. O poziție cheie avea Divizia 38 infanterie, având efective de peste 11.000 de luptători, care închidea operativ Poarta Someșului pe aliniamentul Teceul Mic – nord-vest Zalău – Remeți⁵. La acestea se adăugau unități din "Garda roșie" (grupuri de bolșevici) și așa-numitele bande înarmate, compuse din elemente naționaliste.

După cum a consemnat genera-

lul Gheorghe Mărdărescu într-o lucrare apărută în anul 1922, "în preajma ofensivei din aprilie, în linia 1 se găseau: 20.000 de oameni, 72 guri de foc și 5 trenuri blindate⁶, repartizate astfel: a) pe valea Tisei, în fața Detașamentului mixt General Olteanu, 3.000 bolșevici unguri și ucrainieni, iar la vest de Sighet până la Hust, Regimentul 1 Secui cu un efectiv de 1700 combatanți și 4 guri de foc; b) pe valea Someșului, în fața Diviziei 2 Cavalerie, Regimentul 2 Secui și Regimentul 12 Honvezi, având un efectiv de 2400 oameni, numeroase mitraliere, 6 guri de foc și un tren blindat; c) pe valea Crișului Repede, în fața Diviziei 6 române, în regiunea Ciucea-Oradea, 8 batalioane din regimentele 3, 4 și 21 Honvezi și regimentele 37, 39 și 51 infanterie, însumând 5.000 de com-

▲ Gheorghe D. Mărdărescu, (n. 4 august 1866 Iași - d. 5 septembrie 1938 Neuheimbad, Germania).

A fost comandantul trupelor din Transilvania, denumit și *Generalul Ungariei* (1919-1920), decorat de Regele Ferdinand și Regina Maria cu Ordinul militar "Mihai Viteazul" clasa III-a pentru acțiunea contra regimului bolșevic a lui Béla Kun. Ministru de Război (1922-1926).

batanți. *Împreună formau Brigada 39 infanterie ungară, având 18 guri de foc și un tren blindat; d) pe valea Crișului Negru, în regiunea Criștior-Vaşcău, regimentele 4 și 21 Honvezi, regimentele 37, 82 și 101 infanterie, având 8 guri de foc și un tren blindat; e) pe valea Crișului Alb, în regiunea Ciuci-Ineu, o brigadă de infanterie (cu punctul de comandă la Sebiș) în compunerea căreia intrau subunități din regimentele 2 Honvezi, 33, 46 și 31 Infanterie și Batalionul 28 Vânători. În total, 3.000 de combatanți, 20 guri de foc, 2 trenuri blindate și o escadrilă de 3 avioane⁷. Aceștia li se adăugau și efectivele de la Centrele de recrutare de la Satu Mare (2.000), Șimleu (1.000) și Oradea (6.000). În linia 2 erau concentrați circa 50.000 combatanți cu 65 guri de foc. În total, armata ungară dispunea de 70.000 de combatanți, 37 guri de foc și 5 trenuri blindate.⁸*

Pentru conducerea operațională a trupelor române, Marele Cartier General a constituit Comandamentul Trupelor române din Transilvania. Planul de campanie elaborat în vederea ofensivei⁹ includea ca principale obiective:

1. Ofensiva energetică spre vest prin depășirea Munților Apuseni și atingerea, în prima fază, a liniei Huszt – Satu Mare – Carei – Oradea – Salonta, ulterior a liniei Gura Someșului – Debrețin – Oroshaza – Szeged și chiar dincolo de această linie, până la Tisa.

2. O acțiune hotărâtoare a Grupului de nord prin care Detașamentul mixt *General Olteanu* să păstreze împreună cu Brigada 2 Roșiori sectorul ocupat pe Valea Someșului, făcând recunoașteri ofensive pe tot frontul pentru a fixa forțele inamicului în această parte, până când Diviziile 6 și 7 Infanterie, prin înaintarea lor, vor ocupa localitățile Oradea și Carei.

3. Înaintarea Diviziei 2 Vânători pe văile Crișului Alb și Crișului Negru (cu coloana principală pe Valea Crișului Alb), cu misiunea de a pune stăpânire pe ieșirea din de-

fileul Ciucea (Vârful) și a ocupa localitățile Radna, Sebiș și Beiuș, servind drept pivot în timpul acțiunilor hotărâtoare a Grupului de nord.

4. Întrebuințarea rezervei generale, fie în sectorul Diviziei 2 Vânători, fie în sectorul principal, după necesități.

Acest plan de acțiune avea la bază concepția Marelui Cartier General român, întocmită, ca și alte multe alte documente operative în baza cărora au acționat Comandamentul Trupelor din Transilvania și unitățile subordonate, de șeful Biroului Operații, locotenent colonelul Ion Antonescu.¹⁰

Ofensiva armatei române a fost declanșată în noaptea de 15 spre 16 aprilie, la ora 3, pe toată întinderea liniei frontului, de la Hodod (la nord de Zalău) până la râul Mureș (limita sudică) – un front de peste 200 km. În prim plan au fost angajate diviziile 6 și 7 Infanterie și 2 Vânători.

Prin acțiuni energice, atacând de front, de flanc și prin învăluire, sprijinite de subunități de artilerie de câmp, de obuziere și de autotunuri, cele trei divizii românești au reușit să spargă, până la 18 aprilie, frontul ungar pe toată întinderea sa, deschizându-și drumul în Câmpia Crișanei. Bilanțul comunicat de Marele Cartier General al armatei române, datat la 17 aprilie, înregistra faptul că trupele române suferiseră, ca pierderi: 2 ofițeri și 19 soldați morți, 8 ofițeri și 96 soldați răniți și 1 ofițer și 10 soldați dispăruți, în timp ce partea ungară înregistra pierderi deosebit de mari. Astfel, numai în zona Crișului Alb fuseseră înhumate "mai mult de 300 de cadavre"¹¹. În schimb, succesele repute de bolșevicii unguri pe frontul cehoslovac le sporiseră acestora considerabil moralul, ceea ce i-a conferit guvernului Garbai-Kun încrederea în succesul unei viitoare acțiuni militare împotriva României. Deși Puterile Aliate au protestat energic și au încercat să țină sub control situația din Un-

garia, aceasta a trecut la o puternică ofensivă contra trupelor române, Armata Roșie ungară urmând să angajeze în această acțiune disperată 8 divizii și 3 brigăzi independente.

În acest timp, armata română avea angajate în apărare pe Nistru, de la Hotin și până la Marea Neagră, Diviziile 4, 5, 9, 10 și 15 Infanterie, cărora li se mai adaugă Divizia 1 Cavalerie, toate acestea având misiunea de a interzice orice încercare a invaziei bolșevicilor ruși¹². Celelalte forțe disponibile ale armatei române rămăseseră pentru nevoile frontului pe Tisa, grupate în cadrul Comandamentului Trupelor din Transilvania și executând misiunea de acoperire. Totalul forțelor era: 92 batalioane de infanterie, 58 escadroane de cavalerie, 80 baterii de artilerie, 2 trenuri blindate¹³.

Ofensiva ungară s-a declanșat în noaptea de 20 iulie, după un puternic bombardament cu tunuri de toate calibrele. Atacul principal s-a produs în zona Szolnok (aici acționând 3 divizii), simultan însă cu atacurile din regiunea Tokaj (executate de o divizie și 2 brigăzi independente) și cel din regiunea Csongrad-Mundszent, unde a atacat Divizia 2¹⁴. Lupte crâncene au avut loc la Timar, Rakamez, Tiszadob, Tiszadada, Szabolcs, Tiszaszalar, Gura Crișului și Mindszent. În regiunea Tokaj, în ziua de 20 iulie, forțele ungare au reușit să treacă Tisa, cu 2 regimente din brigăzile independente 2 și 3, ca ulterior, sub presiunea forțelor trecute pe malul stâng al Tisei, să treacă și celelalte subunități, constituind astfel un cap de pod.¹⁵

Riposta trupelor române a fost însă fermă, trupele ungare fiind forțate să se retragă la vest de Tisa, cu serioase pierderi.

În noaptea de 29/30 iulie 1919, Divizia 2 Vânători română a trecut Tisa. Concomitent, Divizia 1 Infanterie a executat acțiuni false de trecere a râului în sectorul Szolnok. Tot în cursul dimineții de 30 iulie,

sub protecția unităților române care efectuaseră deja forțarea, Divizia 1 Vânători a început să treacă pe malul drept al Tisei, pe podul construit lângă Tiszabo. Până în seara de 30 iulie, pe lângă unitățile de vânători, a reușit să execute trecerea și Divizia 6 Infanterie, iar Divizia 1 Infanterie era pregătită, la Tiszabo, în vederea executării trecerii.

La operațiunile de trecere a Tisei de către unitățile armatei române au asistat, timp de 3 zile (30, 31 iulie și 1 august 1919) și Regele Ferdinand, Regina Maria și primul ministru Ion I.C. Brătianu, însoțiți de generalul Constantin Prezan, șeful Statului Major General al armatei române¹⁶. Până în seara zilei de 31 iulie au reușit să treacă pe malul drept al Tisei toate marile unități române. Astfel, la nord era concentrat Grupul *General Traian Moșoiu*, la centru Grupul *General Ștefan Holban*, iar la sud, Grupul *General Demetrescu*.

Înaintarea armatei române a continuat spre Budapesta și, în seara zilei de 3 august 1919, un mic detașament, comandat de generalul Ruscescu (3 escadroane din Regimentul 6 Roșiori, 3 grupuri de mitraliere și o secție de tunuri), în urma unei întrevederi cu membrii noului guvern de la Budapesta, s-a instalat în cazarmă "*Arhiducele Iosif*". La 4 august 1919, au intrat în Budapesta trupele Diviziei 1 Vânători, punând stăpânire pe oraș și pregătind intrarea altor trupe române în condiții de siguranță deplină.

În ceea ce privește atitudinea trupelor române față de populația din Budapesta, în mare parte bucuroasă că scăpase de partizanii politici ai lui Bela Kun și de perspectiva bolșevizării țării, dar care se aștepta la acțiuni represive din partea armatei române, se poate afirma cu certitudine că acestea s-au comportat civilizată, implicându-se în mod efectiv în efortul de redresare a vieții economice și sociale.¹⁷ Poate fi astfel menționat faptul că, preluând asupra sa, din proprie inițiativă, misiunea de a

aproviziona cu alimente populația Budapestei, comandamentul militar român a cedat administrației maghiare toate depozitele capturate, ca fiind proprietatea statului ungar. Mai mult, din depozitele proprii de subzistență, armata română "*de ocupație*", a cedat jumătate din cantitățile de alimente pentru hrănirea locuitorilor capitalei. Grupul *General Moșoiu* trimitea zilnic la Budapesta 30 de vagoane cu grâu și 10 vagoane de legume, iar din stocul armatei române, un număr important de cai, deveniți impropriei serviciului, au fost cedați pentru a fi tăiați în abatoare și distribuiți populației. Cu toate acestea, acțiunea de denigrare și dezinformare dusă de cercurile naționaliste maghiare sub tutela unor diplomați occidentali, nu a lipsit. Nu este de mirare, așadar, că deși au recunoscut, în

▲ Generalul Henri Mathias Berthelot (n. 7 decembrie 1861 la Feurs, Franța; d. 28 ianuarie 1931), general al armatei franceze. În Primul război mondial a fost șef de stat major al comandantului-suprem al trupelor franceze pe Frontul de vest, mareșalul Joseph Joffre. A petrecut și două perioade în România, ca șef al Misiunii militare franceze.

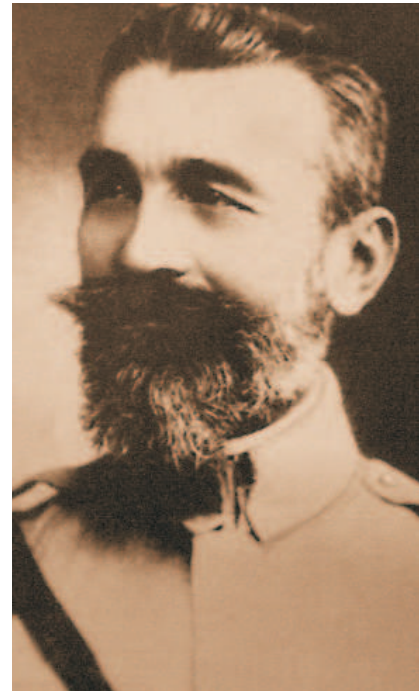
numeroase rânduri, meritele armatei române în sprijinirea eforturilor autorităților ungare de relansare a vieții economice și instaurarea unui climat politic normal, dar mai ales în redresarea situației alimentare a populației, membrii Comisiei Militare Inter-aliat au obstrucționat de multe ori activitatea Comandamentului român la Budapesta, făcând presiuni și demersuri diplomatice pentru a grăbi retragerea armatei române din Ungaria și aducerea la putere a amiralului Horthy.

În aceste condiții, considerând că prezența armatei române în Ungaria nu mai este necesară, obiectivul strategic politico-militar fiind îndeplinit, în prima jumătate a lunii septembrie 1919 Înaltul Comandament român a cerut retragerea acesteia în țară. La 9 septembrie, primul ministru Ion I.C. Brătianu a trimis la Budapesta o telegramă prin care cerea ca, de comun acord, Constantin Diamandy, înaltul comisar al guvernului român, și generalul Gheorghe Mărdărescu să stabilească data retragerii și să transmită la Paris un comunicat pentru presă, din care să reiasă că: *“În fața atitudinii Consiliului celor Patru în chestiunile Ungariei și pentru a evita motive de neînțelegere, România a decis să-și retragă trupele de ocupație”*¹⁸. Intenția românilor de a evacua Budapesta a stârnit reacții imediate în lumea diplomaților occidentali. Aceștia considerau prematură evacuarea Ungariei de către trupele române, *“deoarece ar fi o catastrofă pentru Antanta și ar avea în mod inevitabil drept consecință lăsarea Europei Centrale în anarhie”*¹⁹. Întrucât s-a apreciat și de către reprezentanții puterilor Antantei că nu era posibilă o retragere a armatei române în luna septembrie, deoarece nu erau asigurate încă deplin liniștea și securitatea populației, această operație a fost amânată până când Poliția ungară urma să fie complet organizată. La 20 octombrie 1919,

▲ Generalul Traian Moșoiu (n. 2 iulie 1868 la Tohanul Nou, județul Brașov - d. 15 august 1932). În perioada 1918 - 1919 a participat la eliberarea Transilvaniei. În perioada 2 martie 1920 - 12 martie 1920 a fost și ministru de război.

înaltul comisar român la Budapesta înainta președintelui Consiliului Militar Interaliat un memoriu, în care îi aducea la cunoștință hotărârea României de a-și retrage armata, insistând asupra necesității *“de prima urgență”*, ca trupe locale să-i înlocuiască pe soldații români. Astfel, la 11 noiembrie 1919, generalul Gh. Mărdărescu și C. Diamandy adresau populației ungare o ultimă *“Proclamație”*, prin care anunțau retragerea armatei române și evacuarea Budapestei. *“Părăsind capitala Ungariei – declarau autorii Proclamației – România ține să afirme că după ce a fost atacată pe Tisa, atac care a motivat acțiunea sa, ea nu a fost condusă decât de legitima apărare, ca și de necesitățile militare. Orice idee de persecuție sau de revanșă i-a fost complet străină”*²⁰. A doua zi, la ora 13, cei doi oficiali români

▲ Generalul Ștefan Holban (n. 15 mai 1869, Vaslui - d. 2 decembrie 1939, București). A participat la acțiunea contra regimului bolșevic al lui Bela Kun în Ungaria din 1919.

aveau să părăsească și ei Budapesta.

Campania din Ungaria, *“o campanie pentru liniștea Europei”*²¹, încheia astfel epopeea armatei române în primul război mondial, la capătul căruia s-a împlinit visul de veacuri al poporului român: întregirea sa națională. □

Note:

¹ http://ro.wikipedia.org/wiki/Republica_Sovietic%C4%83_Ungaria

² L. Leuștean, *România, Ungaria și Tratatul de la Trianon, 1918-1920*, Editura Polirom, Iași, 2002.

³ I. Tepelea, *1919. O campanie pentru liniștea Europei*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1995, p.89.

⁴ *Ibidem*, p. 94.

⁵ *Ibidem*, p.94.

Trupele române intră în Budapesta, 1919.

⁶ *Ibidem*, p. 95.

⁷ General Gh. D. Mărdărescu, *Campania pentru desrobirea Ardealului și ocuparea Budapestei*, București, 1922, p. 44.

⁸ *Ibidem*.

⁹ *Ibidem*, p. 40.

¹⁰ I. Tepelea, *Op. cit.*, p. 103.

¹¹ D. Preda, V. Alexandrescu, C. Prodan, *În apărarea României Mari – Campania armatei române din 1918-1919*, București, Editura Enciclopedică, 1994, p. 223.

¹² D. Preda, V. Alexandrescu, C. Prodan, *Op. cit.* p. 268.

¹³ I. Tepelea, *Op. Cit.*, p. 169.

¹⁴ Gh. D. Mărdărescu, *Op. cit.*, p. 113.

¹⁵ *Ibidem*.

¹⁶ *Ibidem*, p. 149.

¹⁷ *Ibidem*.

¹⁸ *Ibidem*, p. 318.

¹⁹ *Ibidem*.

²⁰ *Ibidem*, p. 321.

²¹ I. Tepelea, *Op. Cit.*

◀ Armata română în fața Parlamentului din Budapesta, 1919.

▲ Copii maghiari hrăniți de soldați români.

Județul Buzău - Legende și istorie

----- Gheorghe Petcu

Gheorghe Petcu face parte dintre puțini buzoieni pentru care istoria județului nostru are din ce în ce mai puține secrete. Dacă unii au preferat să păstreze pentru ei din tainele Buzăului, Gheorghe Petcu a vrut să împartă și cu ceilalți din bogata istorie a județului. Astfel, de-a lungul timpului, pe parcursul unei ample documentări făcute la fața locului, pentru că autorului îi place să simtă senzorial istoria, Gheorghe Petcu a realizat monografii și albume, a scris cărți despre personalitățile locale, s-a implicat în conservarea unor monumente, are lucrări în domeniul sociologiei. Amintim doar "Municipiul Buzău - Album monografic", apărut în cinci limbi, "Municipiul Rîmnicu Sărat - Album monografic", "Adina Paula Moscu. Documente și mărturii.", "Dimitrie Gusti- Despre cultură", ș.a..

"*Județul Buzău - Legende și istorie*" este cea mai recentă carte, în două volume, ce prezintă intimități ale secolelor trecute, mistere și enigme ale plaiurilor buzoiene, și din care publicăm două întâmplări hazlii.

DOMNITORUL CAROL LA PRIMA VÂNĂTOARE ÎN JUDEȚUL BUZĂU, DUPĂ CE VINE ÎN ROMÂNIA LA 10 MAI 1866. PREFECTUL JUDEȚULUI BUZĂU, PANTAZI GHICA, AJUTĂ PE REGE SĂ VÂNEZE CUMPĂRÂND URȘI DE LA ȚIGANI

Contactul cu realitățile românești este brutal. Totul e neașteptat aici și totul e relativ. Sunt, într-adevăr, cum va recunoaște tânărul suedez Roos, „trăsături de moravuri ce pot părea curioase în ochii unor occidentali” și e o țară în care nu te poți plictisi. Binele e secundat îndeaproape de rău, răul e adesea urmat de rău, absurdul e lege, viața circ, dar oamenii așteaptă mai mult decât oricând ca cele rele să se spele, cele bune să se adune și viitorul să fie altfel. Sunt multe de făcut sau poate e adevărat că totul e de făcut. Regele Carol a acceptat „misiunea de a reorganiza țara”. Cere tuturor „să muncească cu răbdare la opera comună”.

Curând după venirea noului principe s-a pus la cale în cinstea lui o mare vânătoare de urși la Buzău. Prefectul, temându-se că nu vor fi destule exemplare în bătaia puștii Maiestății Sale, a cumpărat vreo 10 urși de la țigani și i-a mânat în pădure. În strigătele hăitașilor „urșii au ieșit la iveală, unul drept în fața lui Vodă, care, punând pușca la ochi foarte emoționat, era gata să tragă, când ursul s-a ridicat în picioare și,

mormăind, a început să joace. Regele, mâniat, n-a mai continuat vânătoarea.” Prefect de Buzău era, la acea dată, Pantazi Ghica, personalitate incomodă, fire aventuroasă, la Paris crai, la București gazetar, judecător, deputat, nuvelist și erou ridiculizat într-o amintire „de vechi sufleor” a lui Caragiale. C.A. Rosetti, însă, îi laudă „nobilile și cavaleriștile simțăminte”. Ca organizator de vânători regale, Pantazi Ghica și-a pus probabil doar imaginația de scriitor la contribuție, fără alte simțăminte, fie ele sau nu cavaleriști. Pentru Carol, descendent al unei vechi familii germane, obișnuit cu performanța vânătorească să se obțină, ca la orice altă luptă, cinstit și cu primejdie, ursul care se scoală în picioare să danseze trebuie să fi avut efectul unei ghiulele care-ți explodează în față. În timpuri despotice, organizatorul ar fi putut plăti cu viața, dar Carol nu e un despot, iar Pantazi Ghica scapă fără pedeapsă și moare abia în 1882, de „moarte bună”.

În viața cotidiană există asemenea întâmplări mici care se transformă în oglinzi de bălci. Din ele, ceea ce se numește îndeobște „chipul” unui popor râde la propria sa imagine, la cea solemnă, din oglinda mare a istoriei. Carol însuși „râdea, istorisind întâmplarea, mulți ani după aceea”. Dar în jurul lui sunt destui oameni care nu glumesc cu oglinda istoriei și, încă de la

început, Carol se sprijină pe ei.

Carol I vizitează țara pentru a găsi un loc potrivit pentru a-și ridica "Peleşul". Ia în calcul și Mânăstirea Ciolanu, dar calul pe care îl călărea își rupe piciorul în fața Mânăstirii Ciolanu. Crede că este un semn de la Dumnezeu și alege Sinaia. Donează Mânăstirii Ciolanu un policantru și reconstruiește Cetățuia Doamnei Neaga.

REGELE CAROL I PARTICIPĂ LA MANEVRELE MILITARE ȘI LOCUIEȘTE LA RÂMNICU SĂRAT, ÎN CASELE PRIMARULUI GHEORGHİȚĂ LUPESCU, ÎN ANUL 1901

Textul următor a fost preluat din Monitorul Oficial, 3 octombrie 1901. În măsură minimă (spre a păstra cât mai mult savoarea limbii practicate la acea vreme), a fost modificată grafia unor caractere, spre a face textul mai ușor de citit și de înțeles.

CAROL I,
Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate!

(...)

Râmnicu-Sărat, 28 Septembrie 1901

(...)

La orele 2 p.m., Majestatea Sa Și-a mutat cartierul la Râmnicu Sărat. Înainte de a părăsi Sihlele, Regele a exprimat dnei Elena C. Grădișteanu și dlui I. Grădișteanu înaltele sale mulțumiri pentru călduroasa ospitalitate ce i s'a dat în castelul Sihlea, apoi, luându-și rămas bun, a mers la gară, împreună cu A.S. Principele de SaxaMeiningen și A.S.R. Principele Moștenitor, de unde, la orele 2 ½, un tren regal L-a dus la Râmnicu-Sărat. În același tren s'au urcat d. prim-ministru Sturdza, d. ministru Brătianu, d. general Warthiadi și d. locotenent colonel Georgescu.

Pe peronul gării de la Râmnicu-Sărat se aflau dnii generali Popescu, Comăneanu și Candiano, autoritățile locale și mai multe doamne și persoane din societate.

M.S. Regele a binevoit a vorbi cu mai multe din per-

¹ Exemple: ă înlocuit cu e sau, uneori, cu ă; ă înlocuit cu u; ó cu oa (în unele cazuri); ı cu i; é cu ea (în unele cazuri); ê cu â (în unele cazuri); d cu z etc.

soanele prezente, apoi, urcându-Se în trăsură cu Altețele Lor, S'a îndreptat spre Catedrală. La intrarea în biserică, Suveranul a fost întâmpinat de P.S.S. Episcopul de Buzău, cu crucea și Evanghelia. După terminarea serviciului divin, Majestatea Sa și Altețele Lor au mers la casele dlui Lupescu, primarul orașului, unde a fost instalat cuartierul Majestății Sale. Dșoara Lupescu a oferit Majestății Sale un frumos buchet de flori.

Atât în gară, cât și d'alungul stradelor, o mulțime de

▲ Casa Gheorghică Lupescu (1888-1889), arhitect Anghel Saligny. Imagine din 1939.

lume aclama pe Suveran. Orașul este frumos împodobit cu arcuri de triumf și steaguri.

La orele 4 ½, M.S. Regele și A.S.R. Principele Moștenitor, însoțiți de d. prim-ministru Sturdza, d. ministru Brătianu, d. general Warthiadi și adjutanții de serviciu, a vizitat gimnasiul Vasile Boerescu. Aci a fost primit de d. director Munteanu, care a prezentat Majestății Sale pe profesorii gimnasiului. O muzică instrumentală și vocală, compusă numai din elevi ai școlii, a cântat imnul național. Majestatea Sa a inspectat toate clasele, punând întrebări elevilor și ascultând cu mult interes explicațiunile date de profesori asupra mersului învățământului; Regele a binevoit a exprima satisfacțiunea Sa dlui director și dlor profesori. Apoi, urmă visita spitalului județului, unde d. doctor Popescu, șeful spitalului, conduse pe Majestatea Sa în toate sălile ocupate de bolnavi. Regele'i cercetă, interesându-Se de starea fiecăruia, de felul boalei și de tratamentul urmat.

De la spital M.S. Regele a mers la penitenciarul județului, construit după sistemul cel mai nou, unde a fost primit de d. A. Ciocina, director. Regele vizită pe deținuți în celulele lor, cercetându'i asupra delictelor comise și examinând de aproape localurile, starea personalului, serviciul de pază, regimul condamnaților. Suveranul a binevoit a grația pe trei deținuți de restul pedepsei ce mai aveau a face, ordonând ca ei să fie puși în libertate imediat.

La orele 7 ½ seara, a avut loc în palatul administrativ un prânz, la care M.S. Regele binevoit a invita pe toate notabilitățile orașului. Au luat parte A.S.R. Principele României, A.S. Principele de Meiningen, d. prim-ministru Sturdza, d. ministru Brătianu, dnii generali Băicoianu și Warthiadi, P.S.S. Episcopul de Buzău, d. I. Grădișteanu, fost ministru, d. prefect, d. primar, dnii senatori, deputați, actuali și foști, magistrați, funcționari superiori, comercianți și mari proprietari ai județului.

În timpul prânzului a cântat muzica regimentului 8 infanterie. După prânz s'a făcut cerc. Majestatea Sa și Altețele Lor au binevoit a Se întreține cu persoanele prezente până la orele 9 ½, când S'au retras.

Sâmbătă, 29 septembrie, la orele 9 și jumătate, M.S. Regele, împreună cu A.S. Principele moștenitor de SaxaMeiningen, A.S.R. Principele Ferdinand, încălică la Cuartierul regal din Râmnic, și însoțit de dnii general Băicoianu, general Carcalețeanu, oficerii și atașaii militari străini și de Casa Sa militară, străbătu stradele orașului, aclamat de populațiune, îndreptându-Se spre pozițiunile ocupate de trupe, unde, ajungând la orele 11, dete ordin de a se începe lupta.

Ideea specială a acestei zile era următoarea: corpul de Nord are misiunea de a respinge un inamic, ce ocupă înălțimele de la Est de Orația și să pună stăpânire pe RâmnicuSărat.

(...)

M.S. Regele a urmărit manevra cu deamănuntul, în-

▲ Penitenciarul de la Râmnicu-Sărat.

A fost construit, ca închisoare județeană, în timpul domniei lui Carol I, iar printre primii deținuți care i-au îndurat ororile au fost rasculații din 1907. Nefiind prea încăpătoare, aici erau trimiși unii dintre deținuții politici considerați cei mai periculoși. Pe timpul dictaturii lui Carol al II-lea și-a căpătat renumele de lăcaș al crimei organizate. A fost desființat la 13 aprilie 1963.

cepând cu corpul de Nord, unde sosi la timp pentru a observa modul cum trupele iau formația de luptă și deschid focul, apoi a trecut la corpul de Sud, unde, de la un flanc la celalt, a urmărit toate fazele luptei, oprind mișcărilor greșite și făcând aprecierile și observațiunile cuvenite șefilor respectivi.

După terminarea luptei, Regele rămase încă mult timp pe câmpul de manevră, privind trupele ce se în-colonau spre cantonamente, interesându-se de distanța ce au a străbate, lungimea marșurilor ce au executat, de starea trupei, a echipamentului, a materialului, și, urmat de un numeros stat-major, Se îndreptă spre orașul Râmnic, unde ajunse, în același timp cu trupele, la orele 4 ½.

Seara, la orele 7, a avut loc, în sala palatului administrativ, un prânz, la care au luat parte: A.S. Principele de SaxaMeiningen, A.S.R. Principele Ferdinand, dnii miniștri D. Sturdza și I.I.C. Brătianu, generalii, atașajii militari, comandanții de brigăzi, șefii de corpuri și servicii, prefectul județului, primarul orașului, dnii senatori și deputați ai județului, președintele consiliului general, în total 120 de persoane.

La acest prânz, M.S. Regele a pronunțat următoarele cuvinte:

“Simt de apurarea o vie bucurie când mă găsesec în mijlocul armatei, pe care țara o privesce cu mândrie și Eu cu adevărată dragoste.

Încrederea netăgăduită, care România are în oștire, ne impune sfânta datorie să muncim fără preget și să unim toate puterile noastre spre a răsplăti însemnate jertfe, cari țara face pentru apărarea sa.

În fiecare ceas armata trebuie să fie gata să împlinească falnica sa misiune, să fie scutul de oțel al Patriei.

Acest înalt scop poate fi dobândit numai prin o școală practică.

Salut, dar, cu o deosebită satisfacție manevrele din ștăttimp, cari au dat un nou îndemn armatei; erau de un mare folos pentru acei cari sunt chemați a conduce unități tactice.

Aducându-vă mulțumirile Mele pentru silințele desfășurate în timpul concentrărilor și manevrelor, închin acest pahar în sănătatea corpului al treilea de armată, care s'a arătat vrednic de așteptările Mele.

Al doilea pahar îl ridic în onoarea județului și orașului Râmnicului, care Mi-a făcut o primire așa de călduroasă și a arătat cel mai viu interes pentru armată.

Mullumind pentru dovezile de credință ce Râmniceii Mi-au dat și astă-dată, urez județului și orașului prosperitate și sănătate.”

La care d. D. Sturdza, președinte al consiliului și ministru adinterim la războiu, a răspuns:

“Prezența Majestății Voastre în mijlocul poporului e tot-d'a-una o zi de sărbătoare pentru dânsul; căci fiecare cetățean scie că Majestății Voastre se datoresce

așezământul României în prezent, asigurarea României în viitor.

Prezența Majestății Voastre în mijlocul armatei e pentru dânsa o nouă însuflețire de ași îndeplini datoria pentru Patrie și Rege, căci, sub conducerea Majestății Voastre, a reînviat vitejia neamului românesc.

Popor și armată sunt pătrunși de o convicțiune profundă, că Majestatea Voastră vegheați neadormit la binele și fericirea Regatului; căci dorințele și cugetările Majestății Voastre s'au adevărit prin fapte mărele, înălțătoare și bine-făcătoare pentru Patrie.

Popor și armată, plini de iubire și de venerațiune pentru Regele și Căpitanul lor, urează Majestății Voastre ani mulți de domnie, plini de fericire și de glorie.

Îngăduiți, dar, Majestatea Voastră ca, după manevrele desăvârșite, să strigăm cu toții:

Să trăiți Majestatea Voastră!

Să trăiască Majestatea Sa Regina!

Să trăiască Altețele Lor Regale Principele Moștenitor, Principesa Maria și Auguștii Lor copii!

Să trăiască Alteța Sa Principele ereditar de Saxa-Meiningen, Augustul prieten al Majestății Sale Regelui!”

După masă Regele a făcut cerc, binevoind a con-vorbi, atât Majestatea Sa, cât și A.S. Principele de SaxaMeiningen, cu toate persoanele prezente; iar la orele 10 S'au retras la cartierele Lor.

Tot parcursul de la palatul administrativ și până la Cartierul regal era foarte frumos iluminat și o mulțime de lume pe străzi saluta și aclama cu entusiasm pe Suveran în trecerea Sa.

Duminică, 30 Septembrie, la orele 9 și jumătate, M.S. Regele, însoțit de d. D. Sturdza, președintele consiliului de miniștri, d. I.I. Brătianu, ministru al lucrărilor publice, d. general Warthiadi, șeful casei militare, și adjutantul de serviciu, a mers de a vizitat școalele și primăria. Stradele străbătute de Majestatea Sa erau frumos împodobite cu steaguri și verdeață; iar o mulțime de lume venită din tot județul, a vedea pe suveran, 'L aclamau cu strigăte vii de «Ura», pe tot lungul lor; multe doamne, soțiile marilor proprietari din județ, au prezentat buchete de flori A.S.R. Principesei Maria.

La ambele școale, M.S. Regele a fost întâmpinat de d. prefect al județului, de d. primar al orașului și de corpul profesoral; iar elevii au cântat imnul regal.

După ce a vizitat primăria, Majestatea Sa S'a întors la Marele cartier unde a luat dejunul, iar la orele 11 a mers pe câmpul de lângă gară pentru a trece în revistă trupele, însoțit de A.S. Principele de SaxaMeiningen, A.S.R. Principele Moștenitor, A.S.R. Principesa Maria, Care sosise în ajun la Sihlea, unde a fost oaspele dnei Elena C. Grădișteanu și Care purta uni-forma de colonel de roșiori; era asemenea urmat de

Casa militară, oficerii străini și atașajii militari.

Trupele se găseau în bătaie pe două linii, infanteria, în linia întâia, în coloana înduoită, iar artileria și cavaleria, în linia a doua, în coloană de baterii și escadroane.

La sosirea Majestății Sale la flancul drept al trupelor, d. general Băicoianu 'l presintă raportul, iar trupele dete onorul, muzicile intonând imnul regal, apoi luând galopul trecu pe d'înaintea frontului, urând la fiecare unitate, cu glas tare: «Sănătate copii» și care fu primită în urale prelungite.

După terminarea revistei, trupele se așezară în coloană pentru defilare (...).

(...)

A.S.R. Principesa Maria a defilat în capul regimentului 4 roșiori.

După defilare, Majestatea Sa strânse oficerii superiori ai corpului de armată, în fața cărora făcu critica manevrei timp de mai bine de o oră. Arată, cu Înalta Sa competență, greșelile ce s'au făcut și cum ele se pot îndrepta; asemenea le exprima mulțumirea Sa pentru gradul de instrucțiune al trupei, ceea ce a făcut ca manevra să fie reușită și să dea imaginea ade-

vărată a realității, de și timpul a fost atât de defavorabil.

În acest timp trupele s'au masat pe dreapta și pe stânga șoselei, la bariera orașului; iar Majestatea Sa, în trecerea Sa, fu primit cu cele mai entusiaste strigăte de «Ura» a întregului corp de armată.

Regele părăsi Râmnicul, pentru a se întoarce la Sinaia, cu un tren regal, la orele 2 și jumătate. Pe peronul gării era așteptat de prefectul și primarul local, cu toate autoritățile civile, P.S.S. Episcopul de Buzău, senatorii și deputații județului și foarte multă lume din oraș și județ, cari la pornirea trenului, aclamară viu pe Suveran.

Trenul regal se opri în gara Ploesci, unde se găsea pentru întâmpinare autoritățile civile locale și o mulțime de lume, și unde Majestatea Sa 'și luă rămas bun de la oficerii străini și atașajii militari; iar la orele 6 și 25 seara sosi în gara Sinaia, de unde M.S. Regele, împreună cu A.S. Principele de SaxaMeiningen, Se duse la castel; iar AA.LL.RR. Principesa și Principele Moștenitor, la Foișor.

*120 de ani de la naștere***Generalul Ion Dumitrache,
comandantul Corpului de Munte,
în al doilea război mondial**

----- Emil Niculescu

Între chipurile de mari comandanți, păstrate de memoria armatei române într-o aură legendară, în pofida stigmatizării lor de către regimul instaurat în urma celui de al doilea război mondial, se află și cel al generalului Ion Dumitrache, figură luminoasă și eroică între vânătoria de munte. Cugetul și fapta distinsului comandant s-au imprimat adânc în conștiințele și sentimentele foștilor camarazi de luptă, ostașilor care l-au respectat și i-au urmat ordinul până la sacrificiul de sine. Mândru de obârșia sa țărănească, generalul a manifestat față de ostașii săi, majoritatea plugari, o fraternitate și o grijă părintească.

S-a născut, la 25 august 1889, în comuna Ciorăști, județul Râmnicu Sărat, într-o familie de țărani, proprietari a 5 ha. de pământ. După anii de învățătură în satul natal, va urma gimnaziul din Rm. Sărat și cursul superior al liceului, la Focșani. Pentru plata taxelor la Școala militară de ofițeri de infanterie, din București, unde este admis în 1909, familia va trebui să sacrifice un hectar din pământul moștenit.

Sublocotenent, la absolvirea școlii, în 1911, este repartizat la Regimentul 38 Infanterie "Neagoe Basarab" din Brăila, în rândurile căruia va lua parte la războiul de întregire națională. În primul an al conflagrației, unitatea sa a dus lupte grele de apărare în Dobrogea, la Stâlp, Cocargeaua, Tusla, Valul lui Traian, Cernavodă, Mura-

tan și Cobadin. După o scurtă refacere, va lua parte la aprigele bătălii de pe Valea Prahovei, pe Argeș, la Călugăreni, Târgoviște și Bulbucata. În vara anului 1917, Regimentul 38 Infanterie se ilustrează în luptele din 1-6 august, la Mărășești. Generalul Henri Cihoschi, comandantul Diviziei 10 infanterie, va cita, pentru vitejie, regimentul, în Ordinul de zi nr. 90, din 10 august 1917. Peste 200 de ofițeri, subofițeri și ostași ai regimentului au fost citați în ordinele de zi ale unității sau ale diviziei au primit ordine și medalii. ⁽¹⁾ Între aceștia și Ion Dumitrache, rănit de două ori, decorat și avansat la gradul de locotenent și, apoi, de căpitan. ⁽²⁾

Din 1919 până în 1921, urmează cursurile Școlii Superioare de Război, calificându-se "pentru stat major și înalte comandamente".

▲ **Generalul Ioan Dumitrache** a fost unul dintre cei patru renumiți ofițeri ai Armatei Române decorați cu Ordinul "Mihai Viteazul" clasa a III-a cu spade, în 1945. Din rândul acestei elite a făcut parte și generalul de divizie Leonard Mociulschi.

 Maior, va fi repartizat la comandamentul Diviziei 1 de vânători, din Arad, apoi (în 1924), la Divizia 1 Munte din Sinaia. Vor urma alte garnizioane ale aceleiași arme: Caransebeș și București. În 1935, avansat colonel, comandă Grupul 4 vânători de munte din Bistrița. În anii 1938-1939, pe lângă comanda

militară, a îndeplinit și funcția de prefect al județului Năsăud. În toamna anului 1939 a fost promovată comandant al Brigăzii 2 mixtă munte, unitate ce avea misiunea să apere granița maramureșeană de pe Tisa.

După Diktatul de la Viena, Brigada a primit ordin să se retragă spre sud, apoi, transformată în Divizia 2 Munte, va pleca pe frontul reîntregirii, în Est.

La 10 mai 1941, Ion Dumitrache a fost avansat general. La declanșarea acțiunilor de luptă pentru eliberarea Bucovinei, Divizia 2 munte va acționa în flancul drept al Armatei 3 române, eliberând ținutul Herței, trecând Prutul și înaintând spre Hotin. Prin configurarea frontului, dar și ca urmare a avântului vânătorilor de munte pe câmpul de luptă, această divizie a fost vârful de lance al trupelor române eliberatoare în Bucovina și Basarabia. În zilele de 6-8 iulie 1941, s-a dat lupta pentru eliberarea Hotinului, unde unitatea condusă de Ion Dumitrache a fost principala forță de luptă. Podul de peste Nistru fiind distrus de germani, *toate unitățile sovietice îngrămădite între oraș și Nistru s-au predat*. Tricolorul românesc a fost înălțat de vânătorii de munte pe cetatea Hotin. În ordinul de zi dat de comandantul Brigăzii 2 mixtă munte, în 14 iulie, la Româncăuți, se amintea: *Se vor pomeni în veci de veci cei care au căzut la Conac, la Rucșin, la Dăncăuți, la Lacul și Pădurea Hotinului, în Hotin, la Anad ori ori Atachi. Dintre voi au căzut acolo și voi ați învins, în zilele de 6, 7 și 8 iulie la Hotin. (...) Fiți mândri, se vor mândri cu voi și copiii și părinții voștri. Să îngrijiți ca cinstea aceasta să o păstrați întreagă până la sfârșitul războiului, și întorși la casele voastre veți fi distinși de toată nația că sunteți vitejii din miază-noapte, de pe Prut și de la Nistru.*⁽³⁾

Prin Decretul Regal Nr. 2886 din 17 octombrie 1941, se conferă Or-

dinul Militar "Mihai Viteazul", clasa a III-a, generalului de brigadă Ion Dumitrache, Comandantul Brigăzii 2 mixtă munte, *Pentru curajul și abnegația de care a dovedit în atacul Hotinului, unde a stat tot timpul în zona cea mai primejdioasă pentru a da exemplu trupelor sale.*⁽⁴⁾

Înaintarea a continuat cu impetuoșitate și, în noaptea de 18/19 iulie, divizia a trecut Nistrul, împreună cu alte brigăzi din Corpul de Munte. Jertfele vânătorilor de munte pe timpul forțării și luptelor din capul de pod s-au cifrat la *56 ofițeri, 12 subofițeri, 1558 trupă – morți răniți sau dispăruți (...). Au fost cucerite 38 cazemate, au fost distruse 84 care de luptă și mașini blindate ale inamicului și au fost doborâte două avioane de luptă ale acestuia.*⁽⁵⁾

La 21 august 1941, vânătorii de munte vor depăși Bugul, iar, pe 16 septembrie, Niprul. După luptele din Stepa Nogai, când trei armate sovietice au fost încercuite (3-10 octombrie 1941), Divizia 2 Munte a fost dispusă pe litoralul Mării de Azov, până la 6 decembrie 1941, când se reîntoarce în țară pentru refacere.

În 6 iulie 1942, *cu un efectiv de 17.000 de oameni, imbarcați în 60 de trenuri, divizia se îndreaptă pentru a doua oară spre front. Era prima divizie care făcea acest lucru.*⁽⁶⁾ În jurnalul unității se consemna că *în iulie 1942, plecăm din nou, cu aceeași încredere în Dumnezeu și în steaua norocului.*⁽⁷⁾

Subordonată unei mari unități germane, divizia a fost dirijată întâi pe Don, și apoi în Caucaz, unde, alături de Divizia de Munte, comandată de generalul Leonard Mociulschi, a fost supusă unor grele încercări. La 21 decembrie 1942, în urma războiului de gherilă dus de partizanii ruși, comandantului Diviziei

▲ Ion Dumitrache decorându-l pe maiorul Nicolae Ciubotaru. În spate se află colonelul Leonard Mociulschi, tovarăș de arme și brav camarad al colonelului Dumitrache (1940).

2 munte, generalul Dumitrache, raporta pierderea a 210 ofițeri, morți, răniți, dispăruți și bolnavi, a 40 de subofițeri și a 6517 trupă, adică 43% din efectiv; comandantul avea, totuși, satisfacția că *icterul (la trupa română) nu este așa de virulent ca la trupele germane, deoarece soldații noștri mănâncă ceapă și usturoi crud.*⁽⁸⁾ Având responsabilități similare diviziilor de munte germane și o comportare vitejească, divizia vânătorilor, așa cum aprecia, pe atunci, generalul von Kleist, prin *Marile fapte de arme săvârșite, dau posibilitatea Armatei 1 blindate să treacă la operațiuni decisive*. La cucerirea Nalcikului de către germani, vânătorii români au avut un rol decisiv, cum se menționează și în felicitarea expediată acestora de comandantul Corpului 3 blindat german: *Pentru Divizia 2 Munte română, recunoștință și urări de noroc, pentru atingerea Nalcikului!*⁽⁹⁾

În urma acestor fapte de arme, comandantului diviziei, prin Decretul Regal Nr. 353 din 15 februarie 1943, i se conferă Ordinul "Mihai Viteazul" clasa a II-a, *Pentru priceperea și energia cu care a condus atacul supra orașului Nalcik* ⁽¹⁰⁾, aceasta după ce, prin Ordinul de zi nr. 34, din 10 noiembrie 1942, mareșalul Ion Antonescu le remarcase meritele militare și spiritul de sacrificiu: *vitejii ostași ai acestei divizii de munte au zdrobit ultimele încercări de rezistență ale inamicului, aruncându-i resturile înfrânte și dezorganizate în munți și capturându-*

I mii de prizonieri și un bogat material de război.

Pentru minunatele fapte de arme și frumoasa victorie a vânătorilor de munte în "Bătălia de la Nalcik", care va rămâne în istoria marilor noastre izbânzii, transmit generalului Dumitrache, ofițerilor și ostașilor acestei divizii glorioase, mulțumirile Majestății Sale Regelui și recunoștința Patriei și mă închin cu adâncă reculegere în fața Eroilor căzuți în lupte pentru înfrângerea dușmanului nostru de totdeauna. ⁽¹¹⁾

Încurajat de succesele de la Stalingrad, inamicul va continua să

atace impetuos, astfel că divizia va începe retragerea din Caucaz, această mișcare executându-se în subordinea Corpului 52 armată german. Generalul Auleb, comandantul acesteia, aprecia, într-un ordin de zi dat la despărțirea de vânătorii români: *Divizia 2 Munte a intrat în subordinea mele după o retragere grea de câteva sute de kilometri, executată în lupte continue. A trecut ultimii 200 km., cu un spirit de sacrificiu demn de relevat (...) toți comandanții și trupa fiind expuși la cele mai grele condiții de marș. Toate acestea le-au trecut în condițiile cele mai bune, rezolvându-le umăr la umăr cu camarazii lor germani – în frunte cu eroicul și viteazul ei comandant, generalul Dumitrache.*

La finalul lunii martie 1943, divizia era scoasă din capul de pod Kuban, întrucât înaltul comandament aprecia că efortul militar al acesteia o îndreptățește să-și lege rănile și să aibă un răgaz de odihnă; după refacere, la 3 iunie 1943, participă la rezistența din Crimeea, o rezistență dramatică și scump plătită de vânătorii de munte, care asigurau coasta de sud și de vest a peninsulei.

În aprilie 1943, Diviziile 1, 2 și 3 vânători dau lupte grele pe pozițiile Sevastopolului, respingând peste 24 de atacuri inamice, sprijinite de artilerie și care de luptă. La 11 mai 1944, Corpul 49 german a hotărât evacuarea Crimeei, între trupele ce urmau să asigure această operațiune fiind și vânătorii români. Din jurnalul de operații al Corpului de Munte rezultă că, la 1 aprilie 1944, efectivele vânătorilor din Crimeea se ridicau la 30219 ofițeri, subofițeri și trupă. Dintre aceștia au fost evacuați 18441, iar pierderile (morți, răniți și dispăruți) s-au cifrat la 11113, o treime din efective jertfindu-se pentru camarazii lor, faptă ce a dat o și mai înaltă considerație acestei arme. ⁽¹²⁾

Ajunși în țară, subordonații generalului Ion Dumitrache din Divizia 2

Photo: Avramescu family collection

▲ **Generalul de brigadă Ioan Dumitrache** (dreapta) salutând trupele Diviziei 2 Munte împreună cu generalul de divizie Gheorghe Avramescu

Munte vor primi din partea comandantului, prin Ordinul de zi 30469, din 28 aprilie 1944, consilii și îndemnuri pe care, în scurtă vreme, cursul istoriei le va spulbera: *Ostași! (...) Cădeți în genunchi acolo, la primul pas, cu fața la răsăritul de soare dincotro ați venit și cu suflet luminat de bucuria că ați scăpat din iad. Să făgăduiți lui Dumnezeu că: - Nu veți uita niciodată pe acei care au căzut în întunericul din răsărit pentru înălțarea țării și pentru scăparea voastră. Ei rămân pentru totdeauna sfinții noștri între sfinții din calendar. (...)*

Inamicul hrăpăreț pe care îl cunoașteți bine, a încălcat hotarul nostru de la Nistru și amenință cotropirea căminelor voastre. Apărați-le.⁽¹³⁾

Puternica personalitate și înzestrarea pentru cariera militară ale comandantului vânătorilor de munte fusese confirmată de campania din Est - este avansat general de brigadă, în 1942, și general de divizie, în 1943.⁽¹⁴⁾ - va fi răsplătită prin numirea sa în funcția de comandant al Corpului de Munte și al zonei Brașov, în 1944. În cadrul operației române de acoperire, această unitate a primit misiunea de a apăra zona aflată în imediata apropiere a liniei de demarcație cu Ungaria) și să anihileze

▲ Calul, unul dintre cei mai de nadejde tovarasi ai vanatorului de munte.

leze forțele inamice aflate în zonă, deoarece, chiar în noaptea de 23 spre 24 august, germanii ocupaseră mai multe obiective din oraș și din împrejurimi (stația C.F.R., liceele "Honterus" și "Evangelic", înălțimile Varthe, aerodromul Ghimbav etc.).

Acționând cu energie Corpul de munte a înfrânt până pe 25 august trupele inamicului, iar până pe 28 august a recuperat aerodromurile de la Ghimbav și Brașov. În același timp, Armata 1 transmitea Corpului de Munte, la 25 august, prin ordinul 41616, să ia măsuri pentru împiedicarea oricărei pătrunderi de unități germane din direcția Buzău, Nehoiș, Brașov, care ar căuta, eventual, ca, din regiunea Teliu, Satulung, să pătrundă spre Sinaia, pe la sud de Brașov.⁽¹⁵⁾

În ziua de 30 august 1944, când se împlineau patru ani de la pronunțarea Diktatului de la Viena, trupele Corpului de Munte au executat un atac cu caracter local, eliberând prima localitate - Vâlcele - din teritoriul cotropit. La 1 septembrie 1944 o foaie volantă, semnată de generalul Dumitrache, adresată vânătorilor, consemna: *Ostași! Suntem astăzi pe baza de plecare de unde vom sări la atac pentru întregirea și înălțarea țării. Așteptăm de 4 ani clipa aceasta de dreptate și pentru că după 3 ani de sângerare Dumnezeu ne-a învrednicit să fim încă în viață și să trecem noi primul pas, să ne arătăm demni de această sfântă misiune. Cu salturi de săgeți să pătrundem îndrăzneți și siguri, știind că pretutindeni și în tot timpul frații ne așteaptă cu inimile la trecători...Cu Dumnezeu înainte!*⁽¹⁶⁾

La 5 septembrie continuă ofensiva vânătorilor, în zona Doboliei de Jos, Ilieni, Chichiș, Aita Seacă și tot atunci se desfășoară discuții, la nivel de comandament, între generalul de divizie Ion Dumitrache și generalul locotenent G.G. Trofimenko, comandantul Armatei 27 sovietice, în scopul de a stabili

coordonatele cooperării cu forțele Corpului 33 Armată sovietic, în compunerea căruia se afla și Divizia de voluntari români "Tudor Vladimirescu", pentru reluarea ofensivei în direcția fixată anterior de comandantul Corpului de munte.⁽¹⁷⁾

La 8 septembrie, două batalioane de vânători și Regimentul 2 de "panduri" pătrund în orașul Sf. Gheorghe; era primul oraș românesc eliberat, după patru ani de cruntă și nedreaptă stăpânire horthystă. Corpul de Munte eliberează Odorheiu și, la 18 septembrie, Târgu Mureș. Lichidând, prin lupte grele, rezistențele inamicului eşalonate pe Valea Oltului superior, pe o adâncime de circa 180 km., Corpulș de munte a înregistrat un remarcabil succes operativ.

În ziua de 14 octombrie vânătorii vor cuceri Gherla, iar la 16 octombrie sunt scoși din misiunea operativă. Scoaterea comandamentului Corpului de Munte și a Diviziei 2 Munte din dispozitivul operativ a fost rezultatul "protocolului" impus de ruși, cele două unități intrând în rândul celor ce urmau a fi desființate, sub monitorizarea Comisiei Aliate de Control; astfel 50% din trupele de vânători de munte au fost scoase de pe front.

La 19 octombrie, generalul Ion Dumitrache a înaintat comandantului Armatei 4 române *Istoricul asupra operațiunilor Corpului de Munte în lunile august, septembrie, octombrie 1944*, din care cităm: *Corpul de Munte a terminat operațiunile de eliberare a Ardealului de Nord, după 60 de zile de luptă, fără întrerupere, zi și noapte. Pierderile suferite sunt grele: a) morți, 37 ofițeri, din care un general (Gri-gore Bălan, n.m.) și doi locotenenți colonei; 25 subofițeri, 833 trupă; b) răniți, 127 ofițeri, din care un general și trei locotenenți colonei, 116 subofițeri, 3.961 trupă; c) dispăruți, 21 ofițeri, 8 subofițeri și 1238 trupă (...). Marile unități au satisfacția că au îndeplinit misiunile lor, pătrun-*

▲ General de brigadă Ioan Dumitrache, purtând Ordinul Mihai Viteazul cls. a III-a și Crucea de Fier clasa I-a.

zând întotdeauna în pozițiile inamice fără să fi fost puse vreun moment în derută, au fost victorioase și niciodată înfrânte.⁽¹⁸⁾

Meritele marelui comandant care a fost generalul Ion Dumitrache au fost unanim recunoscute; în Ordinul de zi 384, din 28 octombrie, comandantul Armatei 4 română, generalul Gheorghe Avramescu, era primul citat: *Pentru strălucitele fapte de arme citez prin ordin de zi pe Armata 4, Corpul de Munte și pe comandantul său, generalul de divizie Ion Dumitrache...*⁽¹⁹⁾ Prin Decretul Regal Nr. 2254, din 15 noiembrie 1944, se conferă Ordinul Militar de război "Mihai Viteazul", cu spade clasa III-a, la patru generali, între care și Gheorghe Avramescu, motivația pentru comandantul Corpului de Munte fiind: *Pentru modul cum s-a distins în grelele acțiuni, dar încununat de succes în perioada de timp cuprinsă între 24 august – 12 oc-*

tombrie, întreprinse la Brașov, Tg. Mureș, Gherla, pentru eliberarea Ardealului.⁽²⁰⁾

Sovieticii nu-i vor ierta, însă, victoriile din campania de pe frontul din est, deși acolo se făcuse cunoscut ca un comandant corect în relațiile cu populația civilă, pe care a protejat-o împotriva exceselor. Un ordin de zi dat de generalul Dumitrache acolo preciza: *Ostași, luptăm cu arma în mână împotriva inamicului și nu împotriva populației.* Un subordonat își amintește că, la o întâlnire, le-a spus: *Și voi ați lăsat în țară mame, soții, copii și bătrâni, cerându-le o comportare civilizată, cerându-le să se poarte frățeste cu populația civilă, care nu trebuie să vadă în armata română decât luptători, nu hoți sau asasini.*

În pofida acestor "cărți de vizită" și a faptului că nu era pe lista celor ce au încălcat legile războiului, întocmite în Uniunea Sovietică, în februarie 1945, în urma unui anunț acuzator, potrivit căruia la Nalcik, în 1942, ar fi ordonat represalii împotriva populației civile și și-ar fi însușit, din capturile de război, diferite materiale, generalul Ion Dumitrache era arestat și ținut cu domiciliu forțat în clădirea comandamentului Corpului de Munte din Brașov (până la 15 august 1946). În urma unei vizite a lui Petru Groza la Moscova, denunțul a fost etichetat ca fiind "calomnios", și i se redă funcția de comandant al Corpului de Munte. La 23 august 1947 Ion Dumitrache este avansat la gradul de general de armată, și în septembrie, iese la pensie, mulțumit că a terminat o *aspră carieră de 40 de ani cu mâinile și obrazul curat, trecut prin două mari războaie numai la front, din primul*

cu 3 împușcături în corp, și din al doilea cu sănătatea șubrezită de munca de zi și noapte. Cu toate acestea, începând cu 5 februarie 1949 reîncep incriminările, este audiut la Parchetul Curții București și, din 12 iulie 1949, este închis la Jilava; în 7 octombrie 1950 s-a propus clasarea dosarului, dovădindu-se netemeinicia acuzațiilor. Între cei care au probat prin scrisori că generalul a avut o conduită fără de cusur față de populația civilă, va aduce argumente, într-o scrisoare de mulțumire, primarul de la Nalcik, iar în Crimeea, la Simferopol, vânătorii de munte au avut, din 1943, până în ianuarie 1944, când a fost desființată la insistențele comandamentului german, o cantină, pentru alimentarea populației civile nevoiașe, din rația soldatului. În ce privește "capturile de război", generalul arăta că era vorba de două cămile, găsite părăsite într-o localitate mlăștinoasă a Mării de Azov, care, aduse în țară de Batalionul 15 vânători de munte, au fost predate, la ordinul său, unei grădini zoologice.⁽²¹⁾

În armată generalul Dumitrache a avut o poziție demnă, dezavuînd, în 1946, metodele pe care le introduseseră ocupanții sovietici; inspec-tând o unitate, unde loțiitorii politici încercau să practice măsuri importate din răsărit, spre pildă aplauze, care să punteze lozincile lansate de ei, comandantul Corpului de Munte a făcut observația că *armata își poate dovedi caracterul prin sobrietate și nu prin manifestări zgomotoase.*

Distinsul general a trăit ultimii ani ai vieții la Brașov și, din martie 1977, își doarme somnul de veci, alături de Andrei Mureșanu, în cimitirul Groaveri din Scheii. După 1990, o editură brașoveană i-a editat volumul *Divizia de Cremene. (Memorii din campania 1942-1944).*

Note:

¹⁾ Simion Asandei, *Regimentul*

“Neagoe Basarab”, Editura Militară, 1979, p. 45-47; 74-79.

²⁾ Ioan Vlad, *Generalul Ion Dumitrache*, în: “Oastea și țara”, nr. 6-7, mai 1994, p.9.

³⁾ Jipa Rotaru, Alesandru Duțu și Florica Dobre, *Campania din Est în ordine de zi (1941-1944)*, Vol.1, Editura “Metropol”, 1993, p.80-81.

⁴⁾ Eugen Ichim, *Ordinul militar de răzbiu “Mihai Vi-teazul*, Editurile “Modelism” & “Jertfa”, 2000, p. 117.

⁵⁾ Vasile Pricop, Gheorghe Suman și Marin Zaharia, *Epopeea vânătorilor de munte*, Editura Militară, 1992, p.102-103.

⁶⁾ Ion Vlad, *Op. cit.*, p. 10.

⁷⁾ Vasile Pricop, Gheorghe Suman și Marin Zaharia, *Op. cit.*, p. 125.

⁸⁾ *Op. cit.*, p. 127.

⁹⁾ Ion Vlad, *Op. cit.*, p. 10.

¹⁰⁾ Eugen Ichim, *Op. cit.*, p. 156.

¹¹⁾ Florica Dobre și Alesandru Duțu, *Campania din Est în ordine de zi*, Vol. IV, Editura “Vasile Cârlova”, 1997, p.108.

¹²⁾ Vasile Pricop, Gheorghe Suman și Marin Zaharia, *Op. cit.*, p. 150; 152.

¹³⁾ Florica Dobre și Alesandru Duțu, *Op. cit.*, p.202.

¹⁴⁾ *Memoria armatei române. Figuri de mari ostași români stigmatizați de regimul comunist*, în: *Memoria. Revista gândirii arestate*, nr. 7, noiembrie 1992, p. 131.

¹⁵⁾ Ion Șuța, *Dimensiunea istorică a primei operații a românilor din războiul antihitlerist*, Editura “Facla”, 1985, p.85.

¹⁶⁾ Vasile Pricop, Gheorghe Suman și Marin Zaharie, *Op. cit.*, p.167.

¹⁷⁾ *România în anii celui de al doilea război mondial*, Vol. 3, Editura Militară, 1989, p. 69.

¹⁸⁾ Gheorghe Suman și Vasile Pricop, *Istoria vânătorilor de munte din armata română*, Editura Militară, 1998, p. 184.

¹⁹⁾ *Mesajul patriotic al unor ordine de zi. Documente care elogiază vitejia și eroismul armatei române în războiul antihitlerist*, Editura Militară, 1980, p. 30.

²⁰⁾ Eugen Ichim, *Op. cit.*, p. 183.

²¹⁾ Alesandru Duțu și Florica Dobre, *Drama generalilor români (1944-1964)*, Editura Enciclopedică, 1997, p.119-125.

▲ Vânători de munte aliniați pentru inspecție, în aprilie 1942, în Crimeea. Se observă ciorapii albi regulamentari, numai la ofiterul din prim plan

▲ Vânători de munte în Caucaz

▲ Vânătorii de munte observă pozițiile sovietice, înaintea unui atac.

„Eroi fără nume în fața voastră ne închinăm covârșiți de evlavie și admirațiune. Voi ați biruit moartea dându-ne nouă viață, în veci fie preamărită jertfa voastră frați necunoscuți, adusă din plin pentru mântuirea noastră“

Epitaf pe monumentul eroilor Regimentului 48 Infanterie Buzău, Cimitirul din Dealul Dăii, jud.Sibiu

Momente de glorie în Războiul pentru Întregirea Națională

Regimentul 48 Infanterie Buzău

--- Locotenent colonel Liviu Corciu, Comandamentul Operațional Întrunit

Idea unui articol despre faptele de arme ale Regimentului 48 Infanterie Buzău a venit în toamna acestui an, în urma inițiativei Fundației „Mareșal Alexandru Averescu” de a se implica în restaurarea monumentului acestei unități, aflat la intrarea de sud a orașului, în bariera Ploiești. Ca mai toate regimentele înființate în ajunul Primului Război Mondial și acesta a fost demobilizat și i s-a pierdut urma, în trecerea timpului și în memoria oamenilor, doar monumentul eroilor înălțat în anul 1926, puternic marcat și el de curgerea vremii, de intemperii și de indiferența contemporanilor, mai încerca să trezească un fior de amintire.

Pentru aniversarea Zilei Armatei României, Primăria municipiului Buzău a reamenajat parcul în care a fost înălțat monumentul, iar, împreună cu Oficiul Național pentru Cultul Eroilor, a finanțat restaurarea acestuia, cinstind astfel, în mod firesc, memoria și jertfa înaintașilor.

Fundația „Mareșal Alexandru Averescu” mulțumește și pe această cale Primăriei municipiului Buzău, Oficiului Național pentru Cultul Eroilor, Centrului de Studii și Păstrarea Arhivelor Militare Istorice de la Pitești,

Direcției Județene Buzău a Arhivelor Naționale ale României, Asociației „Cultul Eroilor” Buzău, precum și tuturor celor știuți și neștiuți care au pus umărul cât de puțin la a readuce în atenția colectivă faptele de arme, de un eroism atât de simplu dar săvârșite în condiții excepționale, ale înaintașilor generațiilor de azi din municipiul și județul Buzău. (Autorul)

Regimentul 48 Infanterie Buzău a fost constituit în anul 1914, în cadrul efortului de mobilizare al României, ca parte a Brigăzii 26 I. din Divizia 13 Infanterie Ploiești, comandată de gl. Sănătescu, fiind constituit din 3 batalioane de infanterie, 1 baterie de artilerie calibrul 53 mm și o companie de mitraliere.

Practic, pe structura unui nucleu de ofițeri și instructori din Regimentul 8 Infanterie Buzău, unitate cu tradiție ce participase atât în campania 1877 – 1878 la Războiul de Independență, cât și la Războiul Balcanic din anul 1913, din contingentele din rezervă și completare, a fost constituită o nouă unitate.

Este important de subliniat faptul că majoritatea celor care încadrau regimentul erau rezerviști, deoarece, în general, la unitățile constituite la mobilizare, încadrarea, dotarea, coeziunea de luptă și moralul trupelor nu este la aceiași parametri ca la unitățile din armata regulată care sunt mai omogene.

La intrarea României în război, în baza ordinului de mobilizare a comandamentului Corpului 3 Armată Teritorial, R.48 Infanterie începe pregătirile necesare și pe data de 24 august/06 septembrie 1916, părăsește garnizoana Buzău și se deplasează în raionul de concentrare al Diviziei 13 Infanterie.

În 27 august/09 septembrie se transportă cu trenul prin defileul Oltului și debarcă pe front în localitatea Turnu Roșu, după care se pune imediat în marș spre localitatea Tâlmăciu, județul Sibiu¹.

Între 27 august/09 septembrie și 05 septembrie/18septembrie, R.48 I. intră în dispozitiv de luptă la sud-est de Sibiu, pe flancul drept al *Grupului Olt* și îndeplinește o serie de misiuni de luptă cu caracter preponderent defensiv în zona localităților Sadu, Tâlmăciu, Veștem și Avrig.²

Grupul Olt, cum mai era cunoscut Corpul I Armată, era comandat de generalul Ion Popovici și avea în componență Divizia 23 Infanterie ce ocupa centrul și flancul stâng al dispozitivului, Divizia 13 Infanterie - comandant generalul Sănătescu pe flancul drept al acestuia și o brigadă de cavalerie. Misiunea Diviziei 13 Infanterie era aceea de a menține flancul drept și de a face legătura cu cel stâng al Armatei a II a române, care încă nu intrase în dispozitiv, în zona Avrig - Porumbacu³.

Inamicul direct al Diviziei 13 Infanterie era *Grupul de est*, format din Divizia 3 cavalerie germană și Divizia 1 cavalerie austro-ungară, întărit cu unități de infanterie și artilerie, printre care și artileria Corpului alpin

bavarez.

Grupul de est poziționat la nord-est de Sibiu, era comandat de generalul de husari Eberhard von Schmettow și avea misiunea de a apăra flancul stâng al dispozitivului german și de a cuceri înălțimile de la nord de Avrig, în scopul de a bloca joncțiunea dintre *Grupul Olt* și Armata a II a română⁴.

Aceasta era situația forțelor din jurul Sibiului; la nord de oraș, dispuse într-un arc de cerc, forțele germane și austro-ungare, totalizând 36 de batalioane, organizate în 4 divizii de infanterie și 2 divizii de cavalerie, cu o zdrobitoare putere de foc a armamentului greu, pe de altă parte, la sud de oraș *Corpul Olt*, totalizând 25 de batalioane, organizate în două divizii de infanterie și o brigadă de cavalerie, fără a avea artilerie îndestulătoare și cu tunuri de munte ori artilerie de calibru mare ca și inexistente⁵.

Constantin Kirîțescu descrie cel mai bine în lucrarea sa⁶ inegalitatea de forțe participante la bătălia Sibiului, atât din punct de vedere numeric, al zdrobitoarei superiorități a armamentului de artilerie și a mitralierelor, al echipamentului specific războiului în teren muntos, dar mai ales a experienței de război a inamicului.

Majoritatea trupelor germane avea 2 ani petrecuți pe cele mai aprige câmpuri de bătălie ale Europei,

comandanții aveau experiența manevrelor, a conducerii trupelor și a focului de artilerie și se aflau sub comanda unui ilustru strateg prusac, feldmareșalul Erich von Falkenhayn, dornic, după eșecul de la Verdun, să-și dovedească capacitatea militară.⁷

În acest timp *Grupul Olt* avea în componere forțe de origine cam amestecată, nou înjghebate și lipsite de omogenitate, formate cu preponderență din rezerviști și milițieni⁸, fără nicio experiență în războiul de munte, precum era și R.48 Infanterie, având comandanți neexperimentați, ce trebuiau să înceapă a face școala adevăratului război⁹.

Data fiind situația frontului, în data de 22 septembrie, generalul Popovici încearcă să consolideze poziția defensivă pe flancul drept al *Grupului Olt* și dispune inițierea unor energice acțiuni ofensive, pe întreg sectorul D.13, în special asupra localităților Cașoț, Cornățel și Glimboca.

În acest context primește botezul focului R.48 Infanterie, participând la luptele din zona Cornățel, mai precis în localitatea Roșia (Rotenberg)¹⁰. Atacul de noapte din dealul Rotenbergului, desfășurat în data de 09/22 septembrie, început la orele 03 și care a durat până la ora 07 dimineața, este practic, primul episod memorabil din istoria regimentului, prin prisma eroismului ostașilor săi și a pierderilor severe suferite: 22 de ofițeri și 1150 subofițeri și trupă¹¹, însuși comandantul regimentului, colonelul Jecu, fiind grav rănit. De altfel, se pare că acesta a fost doar începutul destinului tragic al colonelului Jecu, care nu va mai

conduce regimentul în nicio încleștare cu inamicul, demisionează din armată, și moare, aproape orb, înainte de începutul celui de-al doilea război mondial.¹²

Episodul este considerat de unii cercetători ca un act de curaj nebun, fără precedent, când ostașul român a luptat împotriva armamentului automat și artileriei a două divizii inamice (*Grupul Schmettow*) la care se adăuga artileria grea a Corpului Alpin Bavarez, comasate pentru a sprijini flancul stâng al frontului inamic de la Sibiu, aceasta fiind singura posibilitate de a explica masivele pierderi.

Șase ani mai târziu¹³, la 9 septembrie 1922, pe același loc, un comitet de inițiativă format din patru căpitani de rezervă care au luat parte la luptele purtate de Regimentul 48 Infanterie Buzău și au scăpat cu viață din acele eroice confruntări, cu sprijinul Asociației „Mormintele Eroilor“ din Buzău, cinstesc memoria camarazilor căzuți, prin organizarea unui serviciu divin și a unui parastas în localitatea Daia, precum și prin ridicarea unui ansamblu monumental în cimitirul din localitate.

În emoționantul apel adresat cu acest prilej populației orașului de pe Cibin se menționează: „*Lubiți cetățeni: Fiii acestui județ Buzău, ce făceau parte din Regimentul 48 Infanterie Buzău și-au vărsat din belșug sângele lor, pe câmpul de luptă, în atacul de noapte de la Rotenberg (Roșia), Daia și Noul Săsesc (N-E de Sibiu) pentru întregirea neamului românesc, în zorii zilei de 9 septembrie 1916, fiii acestui oraș și județ (Buzău) și-au îndreptat cu drag privirile către voi,*

înainte de a pleca la luptă, unde din 68 de ofițeri și 3600 trupe, la apelul de seară au mai răspuns prezent numai 15 ofițeri și 800 de soldați, restul își dăduseră tributul de sânge (2853)¹⁴, cinstind din belșug cu sângele lor, numele de buzoian. Cum ei și-au îndreptat ultima privire către voi, luându-și rămasul bun, și voi, datori sunteți, să vă îndreptați gândul către ei și să le slăviți memoria acestor bravi luptători, prin ridicarea unui creștinesc semn, acolo unde se găsesc osămintele lor, acolo unde dându-și fericiți sufletul pentru întregirea neamului ultimul gând a fost: Buzăul.”

Ca urmare a pierderilor considerabile suferite regimentul este retras de pe linia I în localitatea Mohu, și este trimis spre refacere și completare în localitatea Brad, devenind ulterior rezerva Grupului Olt. În ciuda considerabilei jerve de sânge perioada de refacere este scurtă, astfel, în 13/26 septembrie, completat cu efective din rezervă, la comandă cu maiorul Popescu Dumitru din Regimentul 5 Vânători¹⁵, R.48 Infanterie primește ordin de a se pune în marș nu către Sibiu, unde începuse contraofensiva germană, ci spre sud, către localitatea Boița, cu misiunea de a curăța de inamic defileul Oltului¹⁶.

Pentru a respecta adevărul istoric și a face mai bine înțeles rolul și importanța acțiunilor de luptă ale R.48 Infanterie, trebuie să ne întoarcem la ziua de 22 septembrie 1916, în flancul drept al dispozitivului german din jurul Sibiului, unde Corpul alpin bavarez începe o operație îndrăznească ce nu putea fi încredințată decât unei trupe excepționale¹⁷: este vorba de ampla manevră de întoarcere prin M-ții Sebeșului, în urma căreia se urmărea blocarea Văii Oltului, în spatele trupelor române.

Corpul alpin bavarez, *Deutsche Alpenkorps*, era o unitate de elită a armatei germane, cu o excelentă reputație pe câmpul de bătălie, special echipată și instruită pentru lupta în munți, foarte bine dotată cu mitraliere, aruncătoare ușoare și chiar artilerie grea, obișnuită a fi trimisă în cele mai dificile încleștări și a i se încredința cele mai grele misiuni.

Practic, Corpul alpin bavarez a fost „plimbat” de nu mai puțin de 10 ori de pe un front pe altul în funcție de interesul strategic al comandamentului german: Tirolul de Sud 1915, Serbia 1915, Verdun 1916, România 1916, Alsacia 1917, din nou România – frontul de la Mărășești 1917, Sudul Italiei 1917, Flandra 1918, Somme 1918, Serbia 1918.¹⁸ Unul dintre membrii acestei unități de elită, participant și la campaniile din România, era comandantul companiei a II a din batalionul Wurtemberg, căpitanul Erwin Rommel, viitorul mareșal.

Misiunea primită de marea unitate germană comandată de generalul german Krafft von Dellmensingen, era ca până la 12/25 septembrie, în

prezua pornirii la ofensivă a Armatei a IX-a germane, să ajungă, din zona Poiana Sibiului – Jina unde își avea dispozitivul, până pe aliniamentul: vârful Robu (cota 1900 m), vârful Mare (cota 2065 m), vârful Prejba (cota 1745 m), Gihan (cota 1411 m), pasul Turnu Roșu, ajungând astfel în spatele Corpului 1 Armata român, pe comunicația sa de aprovizionare și evacuare.¹⁹

Feldmareșalul von Falkenhayn intenționa să transforme campania din România din anul 1916 într-un exemplu clar al doctrinei *Bewegungskrieg* - războiul din mișcare - la nivel operațional, o campanie mobilă în contextul generalizat al războiului de tranșee, caracteristic frontului din vestul Europei.

Cu nefericitul concurs al comandamentului român²⁰, misiunea celor aproape 10 000 de militari inamici, ce

▲ Floarea de colț - *Edelweiss* - simbolul Corpului Alpin Bavarez, adversarii ostașilor R.48 Infanterie Buzău în luptele din defileul Oltului. **Sursa:** <http://www.trenchfighter.com>

au parcurs aproximativ 60 de kilometri²¹ cu întregul material și echipament de război, extrem de dificilă datorită lipsei căilor de comunicații și desfășurată la altitudini de peste 1500 m, a fost dusă la îndeplinire exact așa cum fusese planificată, astfel că în data de 12/25 septembrie Corpul alpin bavarez se afla cu o parte a efectivului în dispozitiv în localitatea Lunci, pe vechea frontieră, iar cu un al doilea grup asigura flancul de sud dinspre Rm.Vâlcea, amenințând în același timp localitatea Căineni.

După aprecierea lui C. Kirițescu²², unul dintre punctele slabe ale frontului românesc din jurul Sibiului era faptul că singura legătură spre sud cu țara se putea face pe traseul Boița-Turnu Roșu-Căineni, linie

de comunicații de importanță strategică, vitală pentru aprovizionare dar și pentru retragere.

Cu alte cuvinte, controlul defileului de către forțele inamice ar fi însemnat, în mod sigur, sfârșitul campaniei *Grupului Olt*, ce s-ar fi găsit astfel înconjurat de Corpul Alpin dinspre sud, *Grupul Schmettow* dinspre est, blocând joncțiunea cu Armata a II a, în timp ce grosul forțelor inamice erau deja în ofensivă dinspre nord.

În această situație, *Grupul Olt* nu mai putea conta nici pe ajutorul *Grupului Jiu*, dinspre vest nici al Armatei a II a, dinspre Brașov, dar mai mult, prin dezvoltarea ofensivei către sud, inamicul ar fi putut surprinde flancul și spatele celorlalte două grupuri de armate, *Grupul Cerna* și *Grupul Jiu*, care operau spre apus, pe văile râurilor cu aceleași nume.

Cu toate pierderile considerabile suferite și cu toată perioada insuficientă de refacere, R.48 Infanterie era, în acel moment, singura unitate disponibilă, pe care comandamentul român al *Grupului Olt* o putea trimite în luptă, spre sud, către spatele dispozitivului propriu, pentru a respinge inamicul și a menține cu orice preț sub control defileul Oltului.

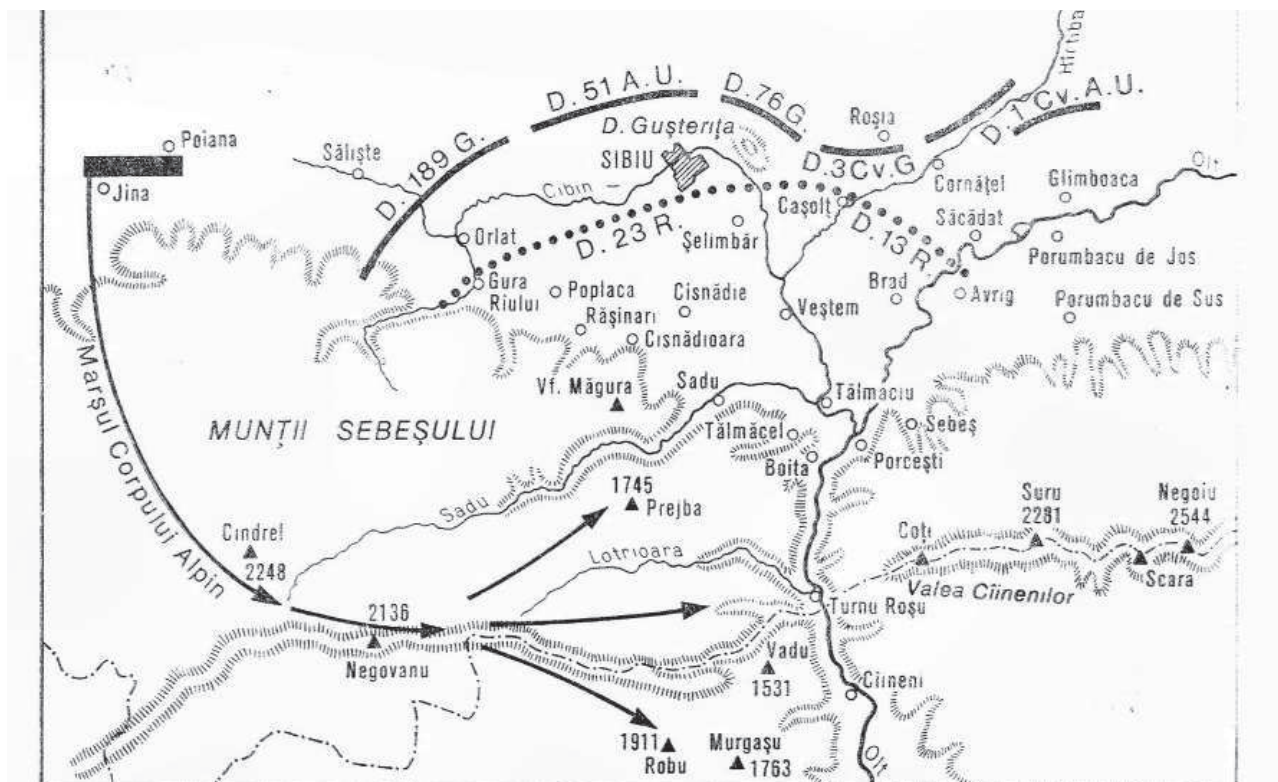
Regimentul se pune în marș în data de 13/26 septembrie către Boița unde se împarte în trei coloane²³, astfel: prima coloană, compusă din 3

companii și 2 mitraliere, sub comanda noului comandant, maiorul Popescu Dumitru, urmând șoseaua și defileul Oltului, coloana a doua, compusă din două companii și o mitralieră, sub comanda maiorului Buruiană, pe dreapta Oltului, urmând valea Pleșei până la Piatra Giurcului, iar a treia coloană, compusă din 2 companii și o mitralieră, sub comanda maiorului Alexandru Dobrescu, urmând creasta din stânga Oltului.

Drumul de la Boița la Căineni este străbătut prin încheștări aprige, prin lupte de zi și de noapte, susținute fără odihnă pe parcursul a nouă zile de marșuri și de confruntări; coloanele de pe centrul și stânga dispozitivului întâlnesc inamicul la Râul Vadului și-l împing până la poziția întărită de la Lunci, poziție ocupată chiar de români pe perioada neutralității²⁴, după ce cuceresc casă cu casă cazarma grănicerilor, în timp ce coloana din dreapta respinge inamicul pe valea Pleșei, cu ajutorul Regimentului 1 Grăniceri.

Până pe 16/29 septembrie, Regimentul 48 Infanterie Buzău luptă continuu pentru *alungarea mitralierelor*²⁵ inamice care făceau imposibilă trecerea prin defileu, reușind cu greu să treacă spre localitatea Căineni 195 cai și 42 de trăsurile din trenul regimentar.

Misiunea comună celor trei coloane ale regimentului, de a scoate inamicul din pozițiile de la

▲ Harta operațiilor din jurul Sibiului

Sursa: C. Kirîțescu, *Istoria războiului pentru întregirea României, 1916 – 1919*, vol.I, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1989, p.262

Lunci și Căineni, este îndeplinită cu succes de vreme ce, deși înfrânt²⁶ în fața Sibiului, *Grupul Olt* s-a putut retrage și s-a putut strecura pe defileul Oltului, cu majoritatea forțelor sale²⁷ datorită, în principal, intervenției rapide, hotărâte și luptelor eroice purtate de Regimentul 48 Infanterie Buzău, la care trebuie adăugat și ofensiva dinspre sud a trupelor Diviziei 20 infanterie conduse de generalul Praporgescu, alături de marșul *Brigăzii Moșoiu*, dinspre Tâlmaciu peste vârful Coți,²⁸ în valea Căineni.

Despre vitejia ostașilor români în bătălia de la Sibiu, corespondentul de război german Koester²⁹ scria: „*Bătălia de la Sibiu s-a dat împotriva unui dușman încăpățânat. Cel care ar încerca să înjosească vitejia dușmanului(...) ar comite cea mai mare greșeală în contra propriilor noastre trupe.*”

De asemenea, un alt corespondent de război³⁰, de astă dată este vorba despre britanicul Hamilton Fyfe, corespondent special pe lângă Armata română, scria în revista *War Illustrated* despre calitățile soldatului român³¹: „...este zămbitor, cu ochi inteligenți, scăpărători.

(...)Are demnitatea naturală a omului care trăiește în armonie cu natura în munți, în păduri, pe câmpii. În comportamentul său față de ofițeri este respect, dar nicio urmă de servilism.

În prezența oricui se găsește vorbește și se poartă ca un bărbat printre alți bărbați. L-am observat pe câmpul de luptă pe timpul înaintărilor, al retragerii, în condiții în care trebuia să riposteze rapid împotriva

unor forțe inegale.

Am fost cu el în tranșee, am cântat și am dansat cu el în satele din spatele frontului unde se afla la refacere, am călătorit cu el în trenuri, am mărșăluit alături de el pe drumuri.

Sunt convins că nu există în altă parte un material mai bun (...).

Aș putea ilustra neînfricarea soldatului român relatându-vă cum țâșnește înainte cu baioneta, oricând un atac la baionetă era permis. Cum cucerea piese de artilerie și chiar și o fortăreață – fortăreața Alionului pe Dunăre, luându-le cu asalt.

Aș putea umple o pagină cu exemple ale acestui fel de curaj. (...).

Cu atât mai prețioasă este jertfa Regimentului 48 Infanterie Buzău în bătăliile purtate în cadrul *Grupului Olt*, cu cât mai mare era diferența între echiparea și instruirea sa și a adversarilor săi, inegalitatea situației tactice pe câmpul de luptă și pregătirea și experiența corpului ofițeresc aflat la comandă.

Demoralizați, în urma pierderilor uriașe suferite chiar în debutul campaniei, fără a avea timp să se refacă fizic și psihic după sângeroasa jertfă din dealul Rotenbergului, ostașii Regimentului 48 Infanterie Buzău, majoritatea lor rezerviști, fără experiența frontului, au găsit în ei înșiși resurse pentru a pleca în marș forțat, să-și răzbune camarazii căzuți și să salveze situația frontului.

Ei au luptat pe defileul Oltului, având o mitralieră la 2 companii³², împotriva unui inamic de elită, superior

numeric și ca dotare, împotriva participanților la campania de la *Col di Lana*³³ din Alpii Tirolezi, la bătălia de la *Thiaumont*³⁴ și *Fort Vaux*³⁵ de pe frontul Verdunului, cei care influențaseră decisiv campania germană din Serbia, special echipați și antrenați pentru războiul în teren muntos, și care în fața hotărârii și curajului lor au suferit pierderi grele³⁶.

În lipsa unor dotări elementare, absolut necesare ducerii războiului - foarfecele pentru sârma ghimpată, telefoanele de campanie ori periscopele de tranșee, insuficiența armamentului automat ori a artileriei, cu o instrucție uneori precară - diferența a fost făcută de bărbăția, curajul și eroismul dus până la jefă al soldatului român, considerat la vremea respectivă, pe bună dreptate, „*cel mai bun soldat din lume*”, soldat care, cu bruma de echipament cu care a intrat în război a reușit, printr-un curaj nemaivăzut în fața superiorității inamicului și cu bărbăția caracteristică omului învățat cu greutățile traiului de zi cu zi, să reziste.

Cu privire la înfrângerile suferite în campania din anul 1916, același corespondent de război britanic scria: „*Faptul că Romania a suferit înfrângeri nu este, repet, vina soldatului român. Acesta a făcut totul și chiar mai mult decât atât din ceea ce se putea aștepta de la el.*”

*A suferit îngrozitor din vina altora. În condiții mai ferice nu ar exista un soldat mai bun în întreaga lume.*³⁷

Intervenția Regimentului 48 Infanterie pe defileul Oltului a zădărnicit planurile ofensivei generalului Erich von Falkenhayn de a bloca defileul Oltului și a dat posibilitatea Marelui Cartier General român să trimită și alte forțe pentru a evita primejdia încercuirii *Grupului Olt* și, pe cale de consecință, o catastrofă națională, înlăturând pericolul care plana și asupra *Grupului Cerna* și a *Grupului Jiu*, situație ce ar fi însemnat practic ieșirea României din război.

Epoopea Regimentului 48 Infanterie Buzău în Primul Război Mondial a continuat, culminând cu contraatacul de la *Pădurea Răzoare* din vara anului 1917, despre care vom vorbi într-un număr viitor.

Note:

¹ Centrul de studii și păstrarea arhivelor militare istorice, Pitești, fondul R.48 Infanterie, dosar nr.11, fila 129;

² Centrul de studii și păstrarea arhivelor militare istorice, Pitești, fondul R.48 Infanterie, dosar nr.11, fila 129;

³ C. Kirișescu, *Istoria războiului pentru întregirea României, 1916 – 1919*, vol.I, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1989,

⁴ C. Kirișescu, *Istoria războiului pentru întregirea României, 1916 – 1919*, vol.I, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1989, p.263.

⁵ Idem, p.261.

⁶ Idem, p.266.

⁷ Fost ministru de război al Germaniei, fost șef al Marelui Stat Major german, începând cu 19.09.1916 comandantul Armatei a IX germană din Transilvania.

⁸ C. Kirișescu, *Istoria războiului pentru întregirea României, 1916 – 1919*, vol.I, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1989, p.261.

⁹ Idem, p.266

¹⁰ C. Dumitrescu, *Colecția de manuscrise, vol.IX B – Material documentar privind viața orașului Buzău - Armata, Arhivele Naționale ale României, Direcția Județeană Buzău.*

¹¹ Centrul de studii și păstrarea arhivelor militare istorice, Pitești, fondul R.48 Infanterie, dosar nr.11, fila 130;

¹² C. Dumitrescu, *Colecția de manuscrise, vol.IX B, – Material documentar privind viața orașului Buzău - Armata, p.237, Arhivele Naționale ale României, Direcția Județeană Buzău.*

¹³ Victor Neghină, *Cimitirul din Dealul Dăii: carte vie scrisă cu sânge de eroi*, Revista Transilvania nr. 3

¹⁴ Autorul ia probabil în calcul și militarii răniți

¹⁵ Idem;

¹⁶ C. Kirișescu, *Istoria războiului pentru întregirea României, 1916 – 1919*, vol.I, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1989, p.268

¹⁷ Idem, p.264

¹⁸ <http://www.trenchfighter.com>

¹⁹ Lt.col.drd. Ioan Parean, *Crint, tabara si poligon de instructie in teren muntos al Academiei Fortelor Terestre, loc incarcat de istorie multiseculara*, Revista AFT, nr.1/2001.

²⁰ *Gl. Popovici retrage subunitatea de grăniceri care asigura supravegherea zonei*, C. Kirișescu, *Istoria războiului pentru întregirea României, 1916 – 1919*, vol.I, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1989, p.265

²¹ Jacob Lee Hamric, *Germany's Decisive Victory: Falkenhayn's Campaign in Romania, 1916* [M.A. Thesis: Eastern Michigan University, 2004], *Michigan War Studies Review.*, 2005, p.28.

²² C. Kirișescu, *Istoria războiului pentru întregirea României, 1916 – 1919*, vol.I, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1989, p.260

²³ Centrul de studii și păstrarea arhivelor militare istorice, Pitești, fondul R.48 Infanterie, dosar nr.11, fila 130;

²⁴ C. Kirișescu, *Istoria războiului pentru întregirea României, 1916 – 1919*, vol.I, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1989, p.265

²⁵ Centrul de studii și păstrarea arhivelor militare istorice, Pitești, fondul R.48 Infanterie, dosar nr.11, fila 130;

²⁶ Idem, p.275

²⁷ „*Forțele lui Falkenhayn nu au reușit să prindă în încercuire pe români, iar cele două divizii care se apărau la Sibiu au reușit să scape fără pierderi semnificative*”, Jacob Lee Hamric, *Germany's Decisive Victory: Falkenhayn's Campaign in Romania, 1916* [M.A. Thesis: Eastern Michigan University, 2004], *Michigan War Studies Review.*, 2005

²⁸ C. Kirișescu, *Istoria războiului pentru întregirea României, 1916 – 1919*, vol.I, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1989, p.274

²⁹ Idem, p.275,

³⁰ Hamilton Fyfe, corespondent special pe lângă Armata română din partea War Illustrated,

³¹ War Illustrated Magazine, 17 Martie, 1917.

³² Centrul de studii și păstrarea arhivelor militare istorice, Pitești, fondul R.48 Infanterie, dosar nr.11, fila 130

³³ Vârf în Alpii Tirolezi (2462m) unde *Deutsche Alpenkorps* a reușit să oprească ofensiva armatei italiene.

³⁴ Poziție strategică pe frontul de la Verdun cucerită succesiv, de mai multe ori, atât de germani cât și de francezi în vara anului 1916

³⁵ Idem.

³⁶ <http://www.trenchfighter.com>

³⁷ *That Rumania has suffered defeats is not, I repeat, the fault of the Rumanian soldier. He has done all, and more than all, that could have been expected of him. He has suffered sorely for the faults of others. There would, under happier conditions, be no better soldier in the world.*

Rumania's Tragic Story by Hamilton Fyfe, Special Correspondent with the Rumanian Army, from 'the War Illustrated' 7th April, 1917.

Jurnal de pe frontul irakian

RAFTUL CU CĂRȚI

Generalul de brigadă dr. Visarion Neagoe, profesor universitar, semnatar a peste 20 de cărți cu tematică militară și 100 de studii și articole de specialitate, revine în garnizoana și librăriile buzoiene cu un nou volum: „185 de zile în Irak (Jurnal de front, iunie - decembrie 2007)”, Editura Militară, 2009, 362 p., apariție ce reprezintă primul jurnal de campanie, după al Doilea Război Mondial, al unui general român în activitate.

Lucrarea valorifică experiența intervalului iunie - decembrie 2007, când a îndeplinit funcția de locțiitor al șefului de stat major pentru operațiile Coaliției Forței Multinaționale din Irak, o provocare ce venea, după ce, în ultimii ani, prezent în Comandamentul 2 Operațional Întrunit de la Buzău, participase la coordonarea activității militarilor români din teatrele de operații din Balcanii de Vest, Afganistan și Irak.

Cartea relatează modul în care se adaptează, integrează și lucrează, la Bagdad, în cadrul unui staff care, sub mandatul Consiliului de Securitate al O.N.U., are de îndeplinit misiuni precis formulate, în spirit de echipă și corp, necesare conducerii acțiunilor militare. Cronologic, sunt prezentate etapele și surprizele acestei „odisee”, de la zborul către zona de conflict, bombardamentul informațional pe care îl presupune statutul combatanților de acolo, până la acțiunile operative din teatrul de război, unde competența se întâlnește cu spiritul camaraderesc al militarilor coaliției.

Se prezintă „cartea de vizită” a trupelor române, în raport cu pregătirea, înzestrarea, logistica, politica de personal și poziția în societate a militarilor americani, aspecte ale experienței sociologice și psihologice acumulate de aceștia, felul în care pun în practică, în acele condiții „de teren”, mândria de a aparține unei categorii de forțe de elită. Viața socială, activitățile forțelor de securitate irakiene, evocări ale trecutului istoric al statului dintre Tigru și Eufrat, vestigiile antice și locurile de rezonanță biblică (Zigurat, casa lui Avram și Cetatea Biblică) dau pitoresc și atractivitate paginilor jurnalului.

Sunt înfățișate contribuția și efortul țărilor care participă la Coaliție, România fiind situată pe locul 9 din 53 de state.

Cititorul are posibilitatea să afle modul în care este organizată o bază militară multi-națională, un adevărat oraș cu infrastructură și utilități, în care trăiesc 30.000 de militari și 10.000 de civili, ce asigură logistica trupelor.

Dar cel mai important, cititorul, avizat sau nu, are posibilitatea să lectureze o experiență de neuitat pentru un militar de carieră, care prezintă sincer, dezinvolt operații militare, întâmplări, incidente de securitate, oameni și fapte în care sunt implicați soldați din peste 25 de armate ale lumii. Camaraderia, spiritul de cooperare, ca și modul în care eroii cărții încearcă să fie utili unei cauze în care cred – eradicarea terorismului, securizarea și democratizarea Irakului – reprezintă repere ale luptei și existenței acestora. În același timp, este fidel reflectată nevoia protagoniștilor jurnalului de repere, de încredere și de credință a autorului, cât și a camarazilor săi, într-un mediu ostil, în care „dacă nu ai șansa de a scăpa (de bombardamente), o poți avea pe aceea de a deveni erou...”.

Constatăm că, dincolo de o aparent simplă relatare a faptelor și întâmplărilor trăite de soldații români în misiunile din teatrele de operații, jurnalul de război se constituie într-un autentic document, unde rigoarea militarului de carieră, talentul și sensibilitatea reporterului de teren exersat ne dau sentimentul de martor.

Colonel (r.) Mihai Goia

O nouă frescă a parașutismului militar

Lucrarea "Parașutismul militar din România – tradiție și actualitate" reprezintă rodul unei pasiuni și preocupări mai vechi a autorului, colonelul dr. Mircea Tănase, asupra istoriei acestei arme, cu un trecut, dacă nu îndelungat, cu siguranță consistent și demn de a fi cunoscut. Se are în vedere rele-

varea principalelor momente legate de apariția și evoluția parașutismului militar românesc, circumscris istoriei trupelor aeropurtate pe plan mondial. Cartea vine în continuarea unei serii de articole publicate de autor în revista "Parașutistii", editată de mulți ani de către structura de învățământ de profil de

la Buzău - Centrul de Instruire pentru Operații Speciale - acolo unde, de mai mulți ani, ființează și Muzeul Parașutiștilor, precum și în alte publicații științifice din zona militară și civilă. Volumul continuă alte două lucrări ale sale: "Salt în istorie - parașutiștii din România în anii celui de-al doilea război mondial" și "Trupele aeropurtate în cel de-al doilea război mondial".

După aproape 25 de ani de activitate în trupele de parașutiști, cu

greutățile dar și cu frumusețea unei profesii de excepție, monograful acestei arme de elită redactează o "cronică" a acesteia, pe care o dedică "tuturor camarazilor".

Cei din breaslă sau doar pasionații de istoria acestui gen de armă vor găsi informații privitoare la valoarea spiritului de corp, puterea de sacrificiu și dorința de a învinge întotdeauna a "cavalerilor cerului albastru". În același timp, lucrarea poate oferi celor interesați datele

necesare pentru susținerea, cu argumentele istoriei, a unor inițiative și decizii privind viitorul acestor luptători din cadrul Armatei României.

Fără pretenția exhaustivității, cartea rămâne deschisă investigării unor noi informații, care, la o eventuală reeditare, vor nuanța și îmbogăți fresca parașutismului militar.

Colonel (r.) Constantin Dinu

Aripile unui Icar versat

Noua carte a prozatorului Cornel Diaconu (ofițer în rezervă și prozator în ofensivă), "Aripi de ceară", apărută la Editura "Raluca" din Buzău, în condiții grafice foarte bune, ne întărește convingerea că avem de-a face cu un scriitor robust, versat în meandrele... actului epic. Într-o scurtă și decentă prefață, cu multe citate din cartea respectivă, Lucian Mănăilescu își încheie discursul cu o constatare onestă: "...cel puțin în lumea literară a Buzăului, numele lui Cornel Diaconu reprezintă deja o certitudine". Oricât de neutru ai vrea să fii față de o carte, fie că ești sau nu critic literar, ci doar simplu cititor, uneori lectura te fură, te transformă într-o ființă sentimentală. Mai pe scurt, îți place ceea ce citești și, automat, uiți toate "regulile" cititului cu tentă... critică. Cornel Diaconu are îndemânarea de a-și construi firul epic dintr-un material rezistent, convingător prin faptul că, în frazele sale, nu există ezitări, acestea având o curgere adaptată la relieful sentimental, desfășurându-se când mai repede, când mai încet, în funcție de încărcătura emoțională a personajelor. E o chestiune de "reglaj" narativ. Romanul "Aripi de ceară" e destul de complicat în sensul bun al cuvântului. Are cel puțin trei planuri vizibile, palpabile. E un roman de dragoste topită (de aici și titlul?), cu personaje principale, Victor și Alexandra, rănite în fibrele unor întâmplări fără explicații posibile. Are și datele unui roman de factură ceva mai lărgită, adică se

(re)varsă în două lumi aparent greu de îmbinat, cea a personajelor principale, într-un fel, mai vizibile, și cea a lumii de rând, a "figuranților" cu rost, totuși, în ansamblul cărții. Cornel Diaconu rupe silențios ritmul narațiunii, intertextualizează, propune un joc psihologic antrenant, ceva între profunzime și derizoriu, totul făcut într-o variantă artistică indis-

cutabilă. Ca romancier, acest autor nu are deloc "aripi de ceară", ci de navetă spațială de ultimă generație. Omul de zi cu zi Cornel Diaconu este o ființă tăcută, rezervată și respectuoasă. Nu face din scris un capăt de țară, chiar dacă, din câte îi tot spunem noi, e deja un scriitor cu statut clar, are valoare și conștiință scriitoricească. În rest, despre noua sa carte, care se lasă mai greu de povestit, vă pot spune că e o lucrare complexă, ceva ce nu poate avea numai un anume gen de cititori. Marile tensiuni ale romanului se găsesc în pasajele cu litere cursive, un fel de schimb de scrisori între cei doi îndrăgostiți sau simple, însă profunde, note de jurnal intim, pe alocuri având chiar și evidente accente de monolog interior.

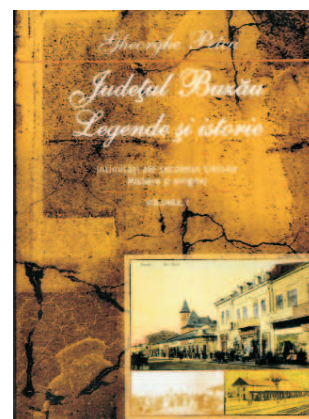
Marin Ifrim

Întâmplări redade cu farmec

Domnul sociolog Gheorghe Petcu a devenit o persoană emblematică pentru istoria Buzăului, prin lucrările realizate. "Județul Buzău. Legende și istorie. Intimități ale secolelor trecute. Mistere - enigme", 2 vol., Buzău, Ed. "Alpha MDN", 2008, 304 + 304 p., ne oferă date, știri, evenimente, întâmplări și momente mai puțin cunoscute din istoria națională și provincială.

Lucrarea reprezintă o noutate, din două puncte de vedere: pe de o parte, prin unicitatea materialului folosit și, pe de altă parte, modul de redactare, prin

care autorul își dezvăluie însușirile de povestitor, trece de la metodele pur sociologice la prezentarea unei lucrări documentare, integrând în istoria locală evenimente și întâmplări mai puțin cunoscute. Autorul a folosit o bibliografie

impresionantă de lucrări publicate la sfârșitul secolului XIX și în secolul XX, scrisori, consemnări în jurnale, povestiri publicate, dar și știri, evenimente povestite de urmașii unor familii, cândva personalități în Buzău. Fiecare eveniment este bine încadrat și urmărit de la declanșare până la finalizare.

Deosebit de interesantă și valoroasă este bibliografia folosită. O mare parte din lucrările citate sunt unicate, puțin cunoscute, și chiar manuscrise.

Micile întâmplări și legendele redactate cu mult farmec de autor au rolul de a umaniza și personajele prezente, aducând trecutul mai aproape de noi, făcân-

du-ne să constatăm că uneori norocul, dar și intrigile pot genera evenimente și pot crea situații cu recul social, economic și istoric. Tot acest "balcanism", considerat adesea ca un mare defect, își are avantajele lui, căci ne face imprevizibili, creativi și - de ce nu - simpatici, expansivi, trăsături care umplu viața de șarm.

Pentru toate acestea, noua lucrare a domnului Gheorghe Petcu merită citită și însușită, căci oferă date noi și îmbogățire spirituală.

Profesor dr. Doina Ciobanu

170 de ani de presă buzoiană

Prin "Vestitorul bisericesc" (1839), gazeta "religioasă și morală", cea dintâi de acest fel din țară, apărută prin grija cărturarului Dionisie Romano, cititor al școlii naționale din urbe și viitor episcop, presa buzoiană se anversează ca pionieră a publicisticii naționale. O nouă "certificare" a acestui statut de noblețe, după demersurile mai vechi, dar încă neîncheiate, ale lui Al. Oproescu, o aduce Viorel

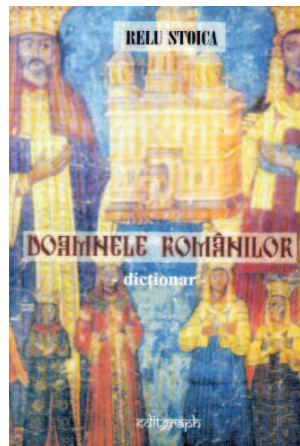
Frîncu prin "Istoria presei buzoiene și rămnice în date (1839-2008)" - Buzău, Editura "Editgraph", 2009, 418 p., plus iconografie.

Tinzând spre concizie, exhaustivitate și cea mai strâns posibilă proximitate a informației (680 de fișe de publicații, posturi de radio și televiziune locale) lucrarea a fost gândită a fi parte constituentă, cum ne confiază, într-un "cuvânt începător", Marian Petcu, vicepreședintele Asociației române de istorie a presei, a unui proiect de aspirații și anvergură hasdeană: o enciclopedie a jurnalismului național în date. Structurată pe mai multe capitole, între care cele cu pondere fiind catalogul cronologic al presei și notele biobibliografice ale unui număr de aproape 180 de ziariști și publiciști, lucrarea se dorește și se dovedește un auxiliar prețios pentru toți cei interesați de istoria mai veche și mai nouă, politica, viața culturală, economică și socială a arealului investigat. "Armat" cu indici: cronologic, alfabetic al numelor de persoane, geografic, de tipografie, al denumirilor de asociații, instituții, întreprinderi, organizații etc., uvrăjul valorizează informații pertinente, datele factuale înlesnind documentarea și startul spre informație în cele mai diverse zone.

Evenimente de presă convenționale și neconvenționale, un număr de studii și comunicări prilejuate de unele congrese și simpozioane sau articole privind subiectul, "prestate" în seriale locale și naționale, constituie o anexă și o rotunjire binevenită, agrementând cu pete de culoare această lucrare, prin profil și țeluri, sobră și concisă; astfel, am aminti o intervenție având subiectul: "Alexandru Averescu, Partidul Poporului și presa din județele Buzău și Râmnicu Sărat".

Cu aceste atuuri, cartea lui Viorel Frîncu are toate șansele de a valida speranțele cu care publicistul o investește, aceea de a fi și "un omagiu adus truditărilor celei de-a patra puteri în stat - PRESA."

"Trecute vieți de doamne și domnițe"

Un util și, stilistic, agreabil instrument de documentare îl constituie volumul "Doamnele Românilor. Dicționar" (Buzău, Editura "Editgraph", 2009, 140 p.), alcătuit de Relu Stoica. Argumentul reiterării figurilor din fresce, țevre și tapiserii, evocate, în parte, cu mult farmec narativ, pe la mijlocul secolului trecut, de Nicolae Gane, este acela că ele au țesut pânze de neam canavaua, nu întotdeauna în tonuri de

pastel, a istoriei: "Prin ele s-a asigurat dinastia domnitoare, prin rudele lor importante din zona sud-est europeană s-au asigurat alianțe și sprijin pentru domnia soților lor, prin zestrea lor au avut un rol mare în creșterea prestigiului și puterii domnilor și, nu de puține ori, au condus direct, fie ca regente, fie din umbră. Cele mai multe dintre ele au avut o viață tristă, plină de primejdii și privațiuni, au trăit în exil, de multe ori urmărite de cămătari. Ele au trebuit, în lipsa soților morți sau surghiuniți de către

Poarta Otomană, să asigure creșterea și educația copiilor și să lupte pentru drepturile la tron ale băieților lor”.

Chipurile, câte li s-au păstrat, sunt redade în hieratismul lor bizantin de ctitorite sau dagherotipurile de epocă, de multe ori convenționale, dar păstrătoare ale unei apuse solemnități și ale unor destine de excepție. Cronologica și alfabetică defilare a cortegiului aduce, între altele, și două dintre doamnele de obârșie buzoiană.

Cea dintâi, după leatul viețuirii, este Rada, din spița boierilor de la Cislău și Sărata, soția lui Vlad Vintilă, zis și de la Slatina, (1532-1535), ctitor al mănăstirii de la Menedic/Meledic, pierit într-un “accident de vânătoare” – un complot al voievodului împotriva unor boieri bănuți de “hiclenie”, căruia i-a căzut victimă însuși urzirorul; chipul i-a rămas pe două țesături, de ea însăși brodate, datorite mănăstirii Cultumuz de la Athos.

Cealaltă este legendara doamna Neaga, “soția nefericită a lui Mihnea Vodă Turcitu” (1577-1583; 1585-1591), zămislițoarea domnului Țării Românești, Radu Mihnea (1601-1602; 1611-1616), stegar al luptei antiotomane. Retrasă, după mahomedanizarea soțului, la Cislău (Buda), a ctitorit mănăstiri și biserici, cea mai cunoscută fiind Ciolanu, pe care le-a înzestrat cu moșii, face danii Episcopiei Buzăului, unor mănăstiri kievene și athonite. Cucernică și filantroapă au păstrat-o, trecută în folclor ca într-o frescă votivă, și paginile lui Al. Odobescu dedicate plaiurilor Bisocii.

Un panteon al eroilor buzoieni

Contribuțiilor, de până acum, asupra însemnelor de recunoștință și pios omagiu dedicate celor jertfiți pentru țară, din ținuturile Buzăului și Râmnicului-Sărat, răspândite în presă, culegeri de studii ale Muzeului Județean Buzău, repertoarii, multe apărute sub egida Editurii Militare, dedicate “altarelor eroilor” neamului, monografiilor de localități, li se adaugă,

decisiv, un volum (in quarto), semnat de Relu Stoica: “Monumente și eroi buzoieni (1877-1878, 1913, 1916 - 1919, 1941 - 1945, 1989)”, Buzău, Editura “Omega”, 2009, 302 p., o acritică sumă cu major adaos la subiect. Într-o precuvântare, pr. Mihail Milea, că tomul are șansa de a fi un catechism al istoriei adevărate și, de multe ori, anonime care poate “sensibiliza generația tânără, ca să se plece cu evlavie în fața acestor monumente (...) și să-i pomenească mereu în gân-

durile lor pe acești eroi, care ne-au dat demnitate, libertate, crez și drum...”

Întreprinderea, cu totul anevoioasă, cerând o răbdare benedictină, e cu atât mai meritorie cu cât, în pofida condiției de pelerin a autorului, până în ultimul cătun de pe coclauri, se declară, fatalmente, în unele zone, lacunară: “*multe biserici nu dețin pomelnice ale eroilor, iar din arhivele multor primării au dispărut dosarele cu cei morți și dispăruți, mai ales din Al Doilea Război Mondial, pe frontul din Est, pe unele monumente sunt înscrisuri greșite, multe omisiuni, eroi din alte localități...*”

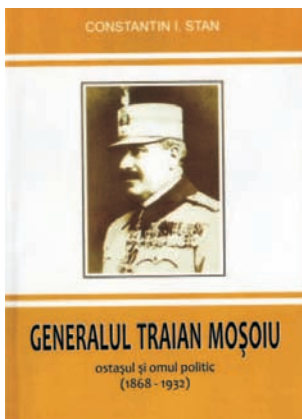
Instituționalizarea însemnelor de recunoștință s-a făcut, în 1919, prin prevederile păcii de la Versailles, ce impunea statelor beligerante obligații privind întreținerea monumentelor ostașilor căzuți pe câmpurile de luptă; la noi a existat, inițial, societatea “Mormintele eroilor”, devenită, în 1927, “Cultul eroilor”, sub oblăduirea patriarhului Miron Cristea; desființată, în 1948, a reintrat în atribuții la 1997 (filiala Buzău, în 2001). Pe lângă monumentele datorate acesteia, administrațiilor, obștilor sătești autorul inventariază și pe acelea, modeste și, de multe ori, ignorate, ridicate din bănuțul văduvei sau al urmașilor. Ordinea în care sunt rânduite filele acestui “memorandum” este alfabetică, pe localități, cronologică, pe campanii și, iarăși, alfabetică a eroilor.

Pentru buzoienii care își cunosc spița, de câteva generații, și obârșia, este un prețios ghid în a-și identifica înaintașii, jertfiți pentru țară, locurile unde își dorm somnul cel veșnic sau în care sunt pomeniți, pe monumente, plăci memoriale, troițe și, de Înălțare sau sărbătorile “moșilor”, a le aprinde la căpătâi o lumânare. Cartea este un vrednic memento al faptului că Istoria este o sumă a micilor istorii.

Generalul Traian Moșoiu, ostașul și omul politic (1868-1932)

Istoricul Constantin I. Stan publică ediția a doua, revăzută și adăugită (Buzău, Editura “Alpha MDN”, 2009, 250 p.) a monografiei dedicată lui Traian Moșoiu, cărei primă formă a apărut, în 2003, (Editura Casei Corpului Didactic “I. Gh. Dumitrașcu Buzău, 164 p.), ceea ce denotă, întâi, vocația perfecționistă a autorului și, pe de altă parte, generozitatea administrației și instituțiilor culturale municipale în a încuraja astfel de demersuri.

Generalul, unul dintre comandanții marcanți ai armatei române în războiul întregirii și campania în Ungaria, din 1919, împotriva republicii roșii a lui Kuhn

Bela, măsură de securitate a României realizate prin Marea Unire. A fost un om politic marcant al deceniului al treilea din secolul trecut, între care și membru al Partidului Poporului, ministru în timpul guvernării generalului Alexandru Averescu, a fost, el însuși, autor al unor memorii de front, "Memorial de război (august-septembrie 1916)"

(Cluj, Editura "Dacia", 1982).

Transilvănean, născut la Bran, demisionar din armata chezarocrăiască, Traian Moșoiu trece munții și, în 1893, este primit în oastea română, cu gradul de sublocotenent, fiind repartizat la Regimentul 9 Infanterie Râmnicu –Sărat, unde rămâne până la 1900; în 1897, se va căsători cu o buzoiancă, Maria Fortunescu, născută în comuna Niculești; este legat, și mai târziu, de garnizoanele Buzău și Râmnic prin faptul că, în 1900-1903, este comandant al companiei teritoriale din Regimentul 9 Infanterie; în 1909 a cumpărat o moșie, de aproape 100 ha., în perimetrul actual al comunei Vintilă Vodă, confiscată, fiului său, Traian, în 1945.

Am adăuga multiplele merite ale militarului și omului politic, reliefate cu acribie de Constantin I. Stan, sensibilitatea față de cultură, în speță literatură; în epoca ministeriatelor sale, poate și mai apoi, având o situație materială bună, a înfăptuit mai multe gesturi de mecenat; printre beneficiari, "se numără următorii: Ionel Teodoreanu, Mihail Sadoveanu, Lucian Blaga, Cezar Petrescu, Sextil Pușcariu, Adrian Marino (Maniu, n.m.) și alții. Însuși generalul a avut o fiică poetă (Mariana Moșoiu)" - în: Dumitru Cristea - Mânzălești, "De la Vlad Vintilă Voievod la comuna Vintilă Vodă", Buzău. Editura "Alpha MDN", 2004, p. 203 (vezi și: "Mânăstirea cetate de la Vintilă Vodă și vechiul plai al Slănicului", coordonator Ion Dedu, Editura "Scrisul prahovean", 2001).

Testimonii identitare

Într-o vreme de promovare agresivă a "discriminării pozitive" a minorităților, cartea semnată de Eduard și Valeriu Nicolescu, "Grecii de Buzău", (Vol. 2, Buzău, Editura "Editgraph", 2009, 336 p. și ilustrații) editată bilingv, emană un echilibru și o măsură reconfortante, o mărturie a fructuoasei conviețuirii, de peste patru secole, a "coloniei" grecești cu locuitorii Buzăului și Râmnicului Sărat. Ctitori, încă de vremea lui Matei Basarab, un Badea Obredi a înălțat biserica Greci

(sau Neguțători), comercianți, prelați (Filitti), politicieni (Marghiloman, Arion, Pherekide, Fleva), mecenați (Hrisoscoleu, Evanghelie Zappas, donator, la 1860, a 1.000 de galbeni pentru armată, Demetriade, sponsorii bursei franceze a picturii lui Ion Andreescu), oameni de presă (Costa-Foru) grecii de Buzău au făcut daruri tuturor domeniilor vieții economice, politice, culturale naționale și locale.

Între oamenii de arme sunt amintiți căpitanul Constantin Caloian, în vremea lui Brâncoveanu, la Râmnic, căpitanul Negoită Dedulescu (1670), Vasile Cârlova, din Verneșteni, avea, în capătul de început al spiței, pe Luca Cipriotul, episcop de Buzău și sfetnic al lui Mihai Viteazul, Grecenii de Râmnic – un căpitan în miliția pământeană, Nicolae Greceanu, persecutat pentru participarea la revoluția pașoptistă, colonelul Dimitrie Costaforu, aghiotant șef al ștabului domnesc al lui Barbu Știrbei, căpitanul Constantin Filitti, ofițer aghiotant al lui Cuza, în timpul vizitei la Constantinopol, Mihai Marghiloman, prefect al poliției Capitalei, în vremea lui Cuza și Carol, ofițerii din familiile Costa-Foru și Trestianu. Generalul Alexandru Iarca (familia Erculeștilor) a fost un important teoretician militar, la cumpăna dintre veacul al XIX-lea și cel care a trecut.

Mai aproape, în războiul întregirii naționale, căpitanul Mihail Metaxa cade eroid, în 1917, la apărarea Văii Oltului, ofițerul de cavalerie Constantin Filitti participă la eroica șarjă de la Prunaru, un alt ofițer de cavalerie, Ion I. Leonida, cu strămoși în Rumelia, devine invalid de război al aceleiași campanii pentru România Mare; în ultimul război mondial, comandorul Teodor Greceanu, pilot de vânătoare, cu ascendenți între croniciarii munteni, obține cele mai înalte ordine de război, române și germane, de la "Mihai Viteazul la "Crucea de Fier", participant, în anii '50, la una din marile evadări din închisorile politice.

Lucrarea se adaugă, în chip necesar și meritoriu, altor cercetări, anterioare, privind comunitatea evreiască (Marilena Oprea) sau aceea a "sârbilor"/bulgarilor de Buzău (Viorel Frîncu), punând o importantă pată de culoare pe suveica neamurilor ce s-au țesut în istoria acestui areal.

Anticariat

Un roman “de războiu” de pe frontul din est

Sunt zece ani de la petrecerea de pe această lume a învățătorului Constantin N. Mogoș (27 august 1910-11 noiembrie 1999), născut la Cotorca, comuna Glodeanu Siliștea, județul Buzău, fiul lui Nicolae Mogoș, combatant în campania din Bulgaria (1913) și apoi în “Războiul cel Mare” (1916-1918), care, pentru el, va fi și mai lung (căzut prizonier, la Turtucaia, se va întoarce din captivitate în 1919). Urmează cursul primar în satul natal, cu învățătorul-preot Dobre Marinescu, tatăl viitorului general Gheorghe D. Marinescu, apoi Școala Normală din Buzău, pe care o absolvă în 1929. Învățător în comunele județului și, între 1934 - 1974, în Cotorca, unde a fost, mulți ani, director (în 1946 obținuse gradul de merit în învățământul primar). Absolvă și Școala de ofițeri (1930 - 1932) și participă, cu gradul de căpitan în rezervă, cu Regimentul 8 Infanterie Buzău, la campania 1941 - 1944, fiind demobilizat la 15 iunie 1946. Pe frontul din Basarabia este rănit, la Dalnik, lângă Odesa, la 18 septembrie 1941, și, mai apoi, în 15 iunie 1943; a fost decorat cu ordinele “Coroana României” și “Steaua României”, în grad de cavaler, cu spade și panglică de “Virtute Militară”.

Încă din perioada antebelică, alcătuiește o colecție muzeală, răvășită, în 1944, de trupele, “dizidente” față de sovietici, ale generalului Vlasov, găzduite în școală; mai târziu, din 1982, materialele arheologice, documentare și etnografice din colecția sătească sunt organizate, devenind o secție a Muzeului Județean Buzău.

Experiența luptelor din Basarabia și Crimeea și a primei răni stau la temelia primului “roman de războiu”, cu tentă autobiografică, al unui buzoian, “Lovit de schija brandului”, tipărit, în luna octombrie 1942, într-un tiraj de 1500 de exemplare, plus 25 hors commerce. Sunt prezente tensiunea luptelor, dorul de casă din momentele de repaus, proiecțiile epistolare, ce, de la coșbuciana “O scrisoare de la Muselim Selo”, nu se schimbaseră radical (locotenentul Doru Muguraș, de la Buzău, eroul cărții, parcurge, în calitate de cenzor militar, corespondența primită, când e cazul celor căzuți pe front, și expedită de soldați), momentele premergătoare atacurilor, în care conștiința “războiului sfânt” este perceptibilă în rugăciunile subordonaților, nu doar ca efect al serviciului de propagandă, ci și ca un reflex al speranței creștine în lupta contra “balaurului roșu”: ...*într-armează-ne cu puterea Crucii Tale, ca oarecând pe oștirea sfântului și marelui împărat Constantin, împotriva lui Maxențiu și a lui Lichinie,*

spre a birui pre toți vrăjmașii țării noastre, care se'ncearcă a ne încălca drepturile și pământul strămoșesc! Ajută-ne cu puterea Crucii Tale a pune pe fugă pe toți potrivnicii...

Rana din piept a eroului, e operată la spitalul din Tiraspol, și urmează un lung drum spre țară, cu un tren sanitar, urmând linia Nistrului, Tighina, Chișinău, cu cap

terminus la Brașov, pe aleea Regina Maria, la stânga de poarta cetății, cum urci pe strada Mureșenilor, e școala primară evanghelică, unde se afla spitalul în care urma să-și petreacă timpul de convalescență, sub atenta și caritabila supraveghere a unor doamne din urbe, deconspirate în dedicația cărții: Antoaneta Halmaghiu și Maria Pop. Narațiunea este partajată în două părți aproape egale: cea a frontului și aceea a spitalelor, ambele reflectând o stare de spirit proprie anului 1941; până și răniții dispuneau de un bun tonus moral, unul dintre tovarășii de “garnitură feroviară” ai lui Muguraș, sedus de farmecul, cu rezonanțe din Esenin, al muzicii ruse, declarând: *Să mă fac eu bine și le arat eu ciolovecilor!, după care fredonează: Petrușca, hai, să zboare troica iară!! Că mi-este dor de-o față de pe Don!! Hai, să zburăm cât noapte mai e afară/ Căci până' n lună nu s'o duce svon!* Era încă faza “romantică” a războiului din răsărit, cea anterioară bătăliei Stalingradului.

Realizarea “artistică” a cărții este modestă, cea documentară pasabilă, meritul fiind acela de a constitui una din “fișele de temperatură” ale epocii.

Anumite pasaje, din care decupăm numai un fragment din delirul unuia dintre cei internați (*Să piară Staalin!...Nu vă lăsați!...Uuuu! Stingeți jidoviții!*), cu anume accente antibolșevice și xenofobe, au făcut ca, după 23 august 1944, autorul să-și fi dorit, poate, să retragă tirajul integral din librării și de la potențialii proprietari, spre a nu nimeri în tagma instigatorilor la război contra U.R.S.S. și a defăimătorilor “tătucului popoarelor”. Cert este că, după “eliberare”, Constantin Mogoș nu va mai reuși să scrie decât “pentru ser-tar”; au rămas în manuscris alte patru romane, din care, spre a respecta “comanda socială”, vreo două haiducești, culegeri de folclor netrucat, pentru care editurile, până în 1989, din “lipsă de fonduri”, s-au declarat dezarmate. Poate că această inedită moștenire culturală ar merita, măcar parțial, valorificată.

Bibliotecar

Delimitarea și securizarea frontierelor naționale și a spațiilor maritime-modalitate de afirmare a intereselor de securitate ale României în Zona Extinsă a Mării Negre

Comandor Costel Avramescu, Comandamentul Operațional Întrunit

Poziția României, în imediata vecinătate a unor zone active de insecuritate, chiar dacă (nu) ne îngrijorează, trebuie să ne oblige la asumarea responsabilităților individuale și colective de contribuitor de securitate în Regiunea Extinsă a Mării Negre.

În planul securității, se poate aprecia că, în această zonă, există un cumul de riscuri, pericole, amenințări și vulnerabilități la adresa securității și stabilității regionale.

Analizând prolema din această perspectivă, putem aprecia că afirmarea intereselor zonale de securitate ale României se manifestă cu deosebită acuitate în actualitate în domeniul delimitării și securizării frontierelor naționale și a spațiilor maritime cu statele vecine și, respectiv, riverane.

Procesul delimitării frontierelor de stat, fie ele pe uscat sau pe ape „este unul foarte complex și chiar foarte dinamic, întrucât, în pofida inflexibilității frontierelor, a baterii lor în cuie, cum se spune, dimensiunile reale ale frontierelor trec dincolo de ceea ce înseamnă doar linie de demarcație teritorială între două state”.¹

În dreptul internațional, termenul „frontieră” înseamnă linia care determină limita sferei teritoriale a jurisdicției statului. Ca limite ale suveranității statului, frontierele

constituie un subiect foarte sensibil, în toate țările.

Dintotdeauna, frontierele au răspuns unor legități, unor cerințe, unor necesități. Ele au fost și au rămas nu numai delimitări, ci și zone de contact, de confluență, cu funcții comunicative, economice dar și protecționiste. Astăzi, datorită procesului complex de construire a unității europene, prioritățile frontaliere sunt altele. Nu ne mai așteptăm la atacuri violente, cu forțe armate numeroase. Așa ceva pare, astăzi, puțin probabil, însă, după drama iugoslavă, nu total imposibil. Dar, de aici, nu rezultă că au dispărut toate pericolele, că frontierele noastre vor fi de acum liniștite și sigure.

„Frontiera românească continuă să fie o frontieră activă, o frontieră agresată. Nu cu tancuri, avioane, nave de luptă, ci cu alte mijloace, mult mai subtile și mai eficiente. De aceea, considerăm că, pentru statul român, problema securizării frontierei este acută, imediată, dar și de durată”.²

Organizarea frontierelor, inclusiv în cazul transformării celor administrative în internaționale, presupune două etape: delimitarea și demarcarea.

Delimitarea frontierei, prin natura sa, este mai mult un proces politic, care presupune negocieri bilaterale în vederea determinării liniei frontierei pe hărți. Deseori, aceste lucrări implică obiective de

„gestionare” eficientă a frontierelor, nu doar trasarea unor linii. Adică, pot avea loc anumite adaptări ale liniei frontierei pentru a asigura funcționarea normală a unor obiective publice sau pentru asigurarea unei paze mai eficiente a frontierei. Demarcarea, la rândul său, este un proces tehnic care constă în marcarea frontierei pe teren și amplasarea stâlpilor de frontieră (adică traducerea hărților pe teren).

Ambele etape fac parte dintr-un complex de acțiuni și măsuri pentru organizarea frontierei. Prin urmare, până la terminarea demarcării, nu putem vorbi despre locul exact prin care trece linia frontierei de stat.

Pentru înțelegerea acestui fenomen, vă prezint câteva aspecte care țin de definirea, modul de stabilire a frontierelor între România și vecinii săi, precum și de eforturile deosebite, în care continuă să fie implicată, pentru delimitarea platoului continental și a zonelor economice exclusive din Marea Neagră, cu Bulgaria.

Evenimentele politice de la finele secolului trecut au dus la schimbarea calitativă a relațiilor dintre România și statele vecine. Chiar dacă s-au semnat noi acorduri între părți, traseul frontierelor terestre nu a suferit modificări semnificative față de situația dinaintea acestor evenimente.

În conținutul acestui articol, vă prezint câteva aspecte relevante relative la stabilirea acestor frontiere, urmare firească a noului context geopolitic european.

Parlamentul Republicii Moldova, adoptând Declarația de Independență, la 27 august 1991, a condamnat anexiunea din 1940. Această condamnare, însă, nu a avut consecințe juridice semnificative asupra frontierelor Moldovei.

Cu referire la frontiera moldo-română, prin aceeași declarație, Parlamentul Republicii Moldova a confirmat adeziunea țării la principiile stabilite de Carta de la Paris pentru o Nouă Europă și Actul Final de la Helsinki. Unul din principiile de bază promovate de aceste documente este stabilitatea frontierelor și neadmiterea modificării lor cu forța. Ulterior, semnând Declarația de la Almatî, în decembrie 1991, Republica Moldova a reconfirmat voința sa de a respecta principiile de drept internațional și angajamentele internaționale asumate.

Pentru Moldova, aceasta a însemnat acceptarea necondiționată a principiului de drept „uti possidetis juris”, principiu general de drept internațional recunoscut de Curtea Internațională de Justiție. Chiar dacă n-ar fi fost așa, practica constantă de mai bine de 18 ani a Republicii Moldova de exercitare a jurisdicției sale exclusive în limitele hotarelor externe ale ex-URSS constituie o cutumă de drept internațional.

Formal, frontiera dintre România și URSS a fost stabilită și reglementată de Tratatul de pace de la Paris, semnat la 10 februarie 1947; Tratatul privind regimul de frontieră semnat la Moscova, la 25 noiembrie 1945; Convenția privind reglementarea

conflictelor și incidentelor la frontieră, din 25 noiembrie 1949 etc. Prin urmare, din punct de vedere strict juridic, la nivelul principiilor, linia frontierei de stat dintre Republica Moldova și România este relativ clar determinată. Există un cadru juridic în baza căruia poate fi determinată cu exactitate trasarea liniei de frontieră dintre Republica Moldova și România.

În același timp, frontiera de stat moldo-română este bine și clar demarcată conform documentelor de demarcare din 1948 și de redemarcare ulterioară. Dispariția URSS și preluarea angajamentelor ei de către Republica Moldova, la frontiera cu România, nu presupun neapărat nici procedura de redemarcare, iar faptul că frontiera moldo-română trece pe râu, diminuează considerabil importanța și efectele demarcării. Aceasta din urmă nu implică acțiuni de ordin politic, în principiu, ci mai mult tehnice și organizatorice comune: inspectarea semnelor de frontieră și eventual, înlocuirea lor pe teritoriul moldovenesc, cel puțin. Conform practicii internaționale, punctele de joncțiune a frontierelor Republicii Moldova, României și Ucrainei (la nord – pe Prut și la Sud – pe Dunăre) urmează să fie stabilite printr-un acord trilateral.

Problemele de colaborare la frontieră se află în atenția autorităților centrale moldovenești și române. Grupurile sectoriale în problemele de colaborare în probleme de frontieră se întrunesc periodic. În componența acestor grupuri, intră reprezentanți ai ministerelor de externe, ai serviciilor vamale și grănicerești, respectiv ai poliției de frontieră, precum și ai administrațiilor publice din regiunile (județele) de frontieră. Această formă de colaborare dintre 2 țări marchează gradul înaintat de dezvoltare a relațiilor lor.

În acest context, trebuie să menționăm că în raporturile de succesiune la tratatele ex-URSS, Republica Moldova a adoptat linia succesiunii selective. Aceste acorduri se pun în aplicare prin înțelegeri bilaterale exprese.

În concluzie, se poate afirma că, deși frontiera moldo-română funcționează normal, mai sunt probleme nesoluționate.

*„Frontiera de stat a României delimitează teritoriul statului român de teritoriul fiecăruia dintre statele vecine, și marea teritorială a României de zona contiguă. La Marea Neagră, frontiera de stat trece pe la limita exterioară și limitele laterale ale mării teritoriale a României”.*³

*„Marea teritorială a României cuprinde fâșia de mare adiacentă țărmului ori, după caz, apelor maritime interioare, având lățimea de 12 mile marine (22.224 m) măsurată de la liniile de bază”.*⁴ *„Marea teritorială a României se delimitează de marea teritorială a statelor vecine prin înțelegeri cu fiecare dintre aceste state, în conformitate cu principiile și normele dreptului internațional”.*⁵

Apele maritime interioare, marea teritorială, solul și subsolul acestora, precum și spațiul aerian de deasupra lor fac parte din teritoriul României. „În aceste spații, România își exercită suveranitatea, în conformitate cu legislația sa internă, cu prevederile convențiilor internaționale la care este parte și ținând seama de principiile și normele dreptului internațional”.⁶

Raportate la situația concretă a frontierelor actuale ale României, elementele prezentate anterior sunt reliefate, în continuare, în corelație cu interesele naționale de securitate.

Modificările morfologice ale albiei Dunării au dus la implicații majore asupra traseului frontierei fluviale dintre România, pe de o parte, și Iugoslavia, Bulgaria, Ucraina și Moldova, pe de altă parte. Lungimea frontierei fluviale a țării noastre însumează 874 km, partajați astfel:

- cu Serbia și Muntenegu-233 km;
- cu Bulgaria-471 km;
- cu Moldova-680 m;
- cu Ucraina-169 km.

Prima consemnare modernă a frontierei fluviale dintre România și Serbia-Muntenegu datează din 24 noiembrie 1923, când, reprezentantul României, ministrul plenipotențiar Teodor Emandi a semnat, la Belgrad, în numele Guvernului României, „Protocolul privind stabilirea liniei definitive a frontierei între Statul Serbo-Croato-Sloven și Regatul României”.⁷

Construirea celor două sisteme hidroenergetice și de navigație de la „Porțile de Fier”, în decadele a șaptea și a opta ale secolului al XX-lea, a impus, inevitabil, măsuri politice care să ducă la rectificarea traseului frontierei fluviale în acord cu noua geografie a zonei. Astfel, prin „Protocolul între Guvernul Republicii Socialiste România și Guvernul Republicii Socialiste Federative Iugoslavia privind rectificarea frontierei de stat româno-iugoslave în zona obiectivului principal al sistemului hidroenergetic și de navigație <<Porțile de Fier>>, pe fluviul Dunăre”, semnat la Belgrad, la 8 februarie 1975, cele două părți convin ca, în conformitate cu prevederile art. 9 din „Acordul dintre Republica Populară Română și Republica Socialistă Federativă Iugoslavia privind realizarea și exploatarea Sistemului Hidroenergetic și de Navigație <<Porțile de Fier>>”, din 30 noiembrie 1963, în zona centrală a obiectivului, frontiera să fie reconstruită și marcată prin trei segmente de linie dreaptă.⁸ Prin această rectificare, România beneficia de o suprafață suplimentară de 241.584 m², care avea să fie compensată ulterior printr-un acord bilateral.

Rectificarea frontierei din zona celor două noduri hidroenergetice rămâne în vigoare pe toată durata existenței celor două obiective hidroenergetice și de navigație, după care se va restabili frontiera dintre cele două țări, care a existat înainte de 1964.

Putem concluziona că traseul frontierei fluviale dintre România și Serbia-Muntenegu a fost, inițial, stabilit pe baza unui singur principiu, cel al „liniei talvegului”, după care, din considerații economice și de echitate istorică, frontiera a fost rectificată, pe anumite zone, în conformitate cu principiul „șenalului navigabil” sau al „liniei convenționale”. Merită a fi consemnat că orice rectificare s-a făcut cu o compensare adiacentă, astfel încât părțile implicate să beneficieze echitabil de avantajele riveranității lor la Dunăre.

Modul de trasare inițială a frontierei dintre cele două țări ca și rectificările ulterioare pot fi considerate ca un exemplu de bună înțelegere între două state riverane și de parteneriat strategic în exploatarea, în comun, a resurselor inepuizabile ale fluviului.

Prima atestare documentară a actualei frontiere româno-bulgare a fost consemnată în anul 1829, când, potrivit Tratatului de pace de la Adrianopole, frontiera dintre Imperiul Otoman și Valahia se fixa pe talvegul Dunării. Insulele aflate în stânga fluviului reveneau Țării Românești, iar cele situate la dreapta acestuia, turcilor.

Convenția de la Sofia, din 1/14 ianuarie 1908, a stabilit că „frontiera fluvială dintre România și Bulgaria urmează mijlocul fluviului, la ape mici, când acestea curg într-o singură albie, și mijlocul brațului care conține talvegul fluviului, când fluviul este despărțit prin insule în două sau mai multe brațe”.⁹ Cu toate că această convenție prevedea revizuirea traseului frontierei la fiecare 10 ani, din cauza părții bulgare, acest lucru nu s-a întâmplat, astfel încât problema a rămas „înghețată” pentru multe decenii.

Schimbările geopolitice care au avut loc după anul 1989, în Europa de Est, au făcut posibilă reluarea „tatonărilor” dintre România și Bulgaria privind restabilirea traseului frontierei fluviale. În cursul negocierilor, desfășurate în perioada 1999-2000, partea bulgară a evitat diplomatic abordarea rectificării frontierei în conformitate cu prevederile Convenției din 1908, ale principiilor moderne de delimitare și în consens cu modificările geomorfologice ale albiei fluviului, petrecute timp de aproape 100 de ani.

Aproape jumătate din insulele și ostroavele existente, la această dată, pe frontiera comună româno-bulgară, se găsesc în situația de a li se modifica apartenența statală. Astfel, din cele 79 de insule, existente la nivelul anului 1908, 12 au dispărut în decursul anilor, în timp ce alte aproape 60 au apărut, fără ca cele două părți să fi negociat, pe baza principiilor echitabile, apartenența lor.¹⁰

Prin fenomenul reconfigurativ de eroziune-depunere, fluviul a făcut ca, în mod natural, unele insule românești să treacă sau chiar să se alipească de partea bulgară, în timp ce alte insule, de data aceasta bulgărești, să se apropie de malul românesc. Așa, de exemplu, ostrovul românesc Ciocănești, cu o

suprafață de peste 200 de ha, ar trebui să aparțină Bulgariei, iar insula bulgărească Sredneak (165 ha), să fie cedată României.

Cu toate că traseul mereu schimbător al talvegului Dunării a făcut ca o bună parte din insule să-și schimbe, fizic, poziția față de malurile fluviului, și că, din punct de vedere juridic, există baza legală privind transferul apartenenței acestora, în conformitate cu poziția lor reală față de șenalul navigabil și interesele comunităților umane de pe cele două maluri, acest transfer de terenuri, care ar duce la o mai facilă exploatare economică a insulelor, nu a avut loc. Poate, apartenența celor două state la comunitatea europeană va duce, într-un timp foarte scurt, la o abordare mai înțeleaptă și mai bine fundamentată economic a problemei, în singurul scop real, și anume accesul neîngrădit al celor două comunități la beneficiile oferite de cea mai importantă arteră fluvială a Europei.

Frontiera fluvială, situată în aval de gura Prutului, a avut, în decursul timpului, trasee, motivații și istorii zburcinate. Fostă frontieră între Moldova și Imperiul Otoman până în anul 1812, apoi graniță între Rusia și Imperiul Otoman între 1812 și 1829, între România și Rusia în perioadele 1856-1918 și 1940-1990, după destrămarea Uniunii Sovietice, porțiunea de fluviu, situată în aval de gura Prutului, a devenit frontieră cu Republica Moldova, pe o porțiune de 680 m, și, în continuare, cu Ucraina (care se consideră moștenitoarea URSS), până la Ceatal Ismail și, pe Brațul Chilia, până la Marea Neagră, prin gârla Musura.

Primul document de demarcare a frontierei dintre România și fosta URSS, încheiat după terminarea celui de-al Doilea Război Mondial, stipulează că frontiera fluvială „pe Dunăre până la localitatea Padina trece astfel cum este convenit și descris în Protocolurile nr. 7 din 16 septembrie și nr. 8 din 19 septembrie 1940 ale Comisiei Centrale Mixte Sovieto-Române”¹¹ și „de-a lungul râului Dunărea, de la Padina la Marea Neagră, lăsând insulele Tătaru Mic, Daleru Mic și Mare, Maican și Limba de partea Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste, iar insulele Tătaru Mare, Cernovca și Babina, de partea româniei; Insula Șerpilor, situată în Marea Neagră, la răsărit de gurile Dunării, intră în cadrul Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste”¹².

Protocolul din 1948, Tratatul din 1961, Protocoalele din 1962 și 1974 nu au reușit să schimbe esențial ceea ce s-a convenit prin Tratatul de pace, intrat în vigoare la 15 septembrie 1947.

Orice încercare a părții române de a pune în practică prevederile fixării frontierei fluviale pe mijlocul șenalului navigabil al Brațului Chilia s-a lovit de refuzul îndărătnic al partenerului sovietic și, apoi, ucrainean, ca și cum aplicarea acestui principiu ar fi constituit

atentat la siguranța națională. Merită a fi subliniată opinia membrilor delegației sovietice, preluată, în anii 2000-2002, și de către cei ucraineni, că „dacă ar fi să stabilim frontiera pe șenalul navigabil principal, atunci aceasta ar trebui fixată pe brațul Sulina”. Comentariile ulterioare, credem, nu-și mai găsesc rostul!

După negocieri de peste cinci ani, încheierea Tratatului privind regimul frontierei de stat româno-ucrainene, colaborarea și asistența mutuală în probleme de frontieră, semnat la Cernăuți, la 17 iunie 2003, de către președinții României și Ucrainei, intrat în vigoare, în urma schimbului instrumentelor de ratificare, realizat la Mamaia, la data de 27 mai 2004,¹³ lasă nerezolvată delimitarea frontierei terestre pe un „nou pământ”, apărut la nord de gura canalului Sulina, la est de golful Musura. Acesta se construiește din adâncirea artificială a canalului de navigație Bâstroe, care va duce la micșorarea debitului de apă pe gârla Musura și, implicit, la colmatarea golfului acesteia, determinând, astfel, unirea ostrovului Limba cu partea românească a Deltei Dunării.

Cercetările hidrologice, efectuate în anul 2002, pe gârla și în baia Musura, au reliefat faptul că adâncimile maxime ale gârlei Musura scad continuu de la difluența acesteia cu brațul Chilia, unde ele sunt de 4-5 m, și până la vărsare. Astfel, de la debușeul gârlei în baia Musura, foarte aproape de locul semnelui de frontieră nr. 1348, adâncimile maxime nu depășesc 1,3-1,5 m și tendința de închidere a gârlei, prin depunerea aluviunilor, este evidentă. Va apărea, în acest fel, un nou traseu de frontieră terestră cu toate implicațiile ce decurg din această situație.

„Accederea României în Alianța Nord - Atlantică și Uniunea Europeană a translatat mult frontierele acestora spre Marea Neagră. Problema Canalului Chilia - Bâstroe, care este plasat chiar la granița NATO și UE, se adaugă, ca un element perturbator, ca o sursă de instabilitate, la noile provocări la care este supusă zona, în actualul mediu geopolitic și geostrategic și care se vor amplifica dacă „proiectul” va fi dus până la capăt”¹⁴.

Zona unde se construiește canalul este, în cea mai mare parte, o zonă de frontieră între România și Ucraina, iar „proiectul” va avea cu siguranță un impact transfrontalier negativ semnificativ. Acest impact, coroborat cu faptul că lucrările se fac în dispreț al tuturor reglementărilor internaționale, constituie elemente suficiente pentru organismele internaționale, la care Ucraina este afiliată sau cu care dezvoltă relații partenariale, să aprecieze că amenajarea Canalului Chilia - Bâstroe reprezintă și pentru acestea o problemă prin periclitarea intereselor politice, economice, strategice, de securitate și stabilitate în zonă, dar și prin neîndeplinirea obligațiilor ce-i revin marelui vecin de la răsărit ca subiect de drept al vieții internaționale.

Această zonă este în dispută din 1997, când s-a semnat tratatul bilateral de bază dintre România și Ucraina, în discuție fiind elemente de ordin politico-strategic, economic, tehnic și ecologic. Alături de problema stabilirii statutului Insulei Șerpilor, construirea canalului complică negocierile privind delimitarea spațiului maritim dintre cele două state. Astfel, fiind vorba de o zonă morfologică în mișcare, schimbarea debitului de apă generează modificări în privința țărmului și, prin aceasta, și a liniilor de bază, reperul tehnic al operațiunilor de delimitare a frontierei.

Conflictul (latent) dintre Ucraina și România constituie deopotrivă un litigiu bilateral privind utilizarea echitabilă și durabilă a unui curs de apă de frontieră (resursă partajabilă), cât și unul internațional legal de conservarea și protejarea unui bun comun al patrimoniului natural european și mondial.

Insula Șerpilor constituie un alt exemplu elocvent de încălcare a dreptului internațional de către cei care au stăpânit sau stăpânesc pe nedrept acest teritoriu românesc. „*Atât timp cât, juridic, Insula Șerpilor s-a aflat între granițele României - ținând seama că ea a fost, din totdeauna, un teritoriu românesc - a funcționat forța dreptului, iar atunci când ea s-a aflat sub turci, ruși sau, ca în prezent, sub stăpânire ucraineană, a funcționat dreptul forței*”.¹⁵

Din punct de vedere al istoriei României, care, la 1 Decembrie 1918 și, ulterior, prin Tratatul de Pace de la Paris (1919-1920), și-a recăpătat vatra sa firească și a devenit - nu mare sau mică - ci stăpână pe integritatea sa teritorială, rapturile ulterioare, inclusiv al Insulei Șerpilor, constituie o încălcare flagrantă a dreptului internațional, a dreptului natural și istoric al poporului român.

Economic, Insula Șerpilor nu a avut, în trecut, o importanță deosebită. Ea constituia un masiv calcaros stâncos, o serie de roci marine și o bună bază de pescuit. Importanța sa economică a crescut odată cu descoperirea unor importante rezerve de petrol și gaze naturale în subsolul platoului continental din jurul insulei. Conducerea politică ucraineană apreciază că rezervele de petrol și gaze naturale existente în subsolul platoului continental din jurul insulei constituie rezerve strategice importante pentru suportul energetic al țării.

Insula Șerpilor nu trebuie să constituie un obstacol în dezvoltarea în spirit european a relațiilor româno-ucrainene, a declarat ministrul afacerilor externe al Ucrainei, Kostantin GRIȘCENKO. Potrivit acestuia, problema statutului acestei insule se rezumă, în cele din urmă, la dreptul de a exploata petrol în anumite zone ale Mării Negre și, în consecință, la banii care pot rezulta de pe urma acestor activități economice.

Odată cu trecerea timpului, a crescut și importanța strategico-militară a insulei. După ocuparea ei de către U.R.S.S., în 1948, aici s-a dezvoltat o puternică bază

militară, de control naval și aerian, de apărare antiaeriană și maritimă, aparținând ulterior Ucrainei.

Litigiul (diferendul) asupra Insulei Șerpilor nu se referă la retrocedarea ei României, ci la împărțirea spațiilor maritime ce revin celor două state.

Delimitarea platoului continental și a zonelor economice exclusive în sectorul nordic-vestic al bazinului de vest al Mării Negre a făcut obiectul unui proces îndelungat de negocieri, desfășurat în perioada 1967-1987, între România și Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice, fără ca cele două părți să ajungă la un acord. După destrămarea URSS, această problemă a fost abordată în relația cu partea ucraineană.

La data de 2 iunie 1997, a fost semnat, în stațiunea Neptun, *Tratatul cu privire la relațiile de bună vecinătate și cooperare dintre România și Ucraina (Tratatul politic de bază)*. Tot cu această ocazie, a fost semnat *Acordul conex* Tratatului politic de bază, încheiat prin schimb de scrisori între miniștrii afacerilor externe ai celor două țări. Acest ultim document conține prevederi referitoare la obligația părților de a începe negocieri în vederea încheierii unui *Tratat privind regimul frontierei de stat* și a unui *Acord pentru delimitarea platoului continental și a zonelor economice exclusive ale României și Ucrainei în Marea Neagră*. Totodată, Acordul conex conține o serie de principii în funcție de care cele două părți au convenit să realizeze delimitarea.

Astfel, în 1998, a început negocierea, în paralel, a Tratatului privind regimul frontierei comune și a Acordului privind delimitarea spațiilor maritime.

Negocierile bilaterale referitoare la *Acordul privind delimitarea platoului continental și a zonelor economice exclusive ale României și Ucrainei în Marea Neagră*, desfășurate în perioada 1998-2004, nu au condus la rezultate concrete, textul acestui document nefiind convenit.

În această situație, având în vedere faptul că ambele condiții, prevăzute în Acordul conex, privind sesizarea Curții Internaționale de Justiție erau îndeplinite și lipsa de progrese în negocierile bilaterale (24 de runde, completate de 10 alte runde la nivel de experți), la data de 16 septembrie 2004, România a transmis către Curtea Internațională de Justiție de la Haga cererea de inițiere a procedurilor în vederea soluționării problematicei delimitării platoului continental și a zonelor economice exclusive ale României și Ucrainei în Marea Neagră.¹⁶

„Hotărârea pe care a pronunțat-o Curtea în această speță recunoaște jurisdicția și drepturile suverane ale României pentru o suprafață de platou continental și zonă economică exclusivă de 9. 700 de kilometri pătrați, adică 79,34 % din zona în dispută cu Ucraina”, a declarat agentul României la Haga, Bogdan Aurescu, după anunțarea verdictului. Acest verdict ar

putea aduce încasări din redevențe de circa 1 mld. euro, iar cantitățile de petrol și gaze naturale extrase ar putea reduce dependența pieței locale față de importuri.

Cele mai importante elemente despre avanscena și culisele procesului de la Haga vor fi prezentate detaliat într-un articol din numărul următor al revistei.

Aceeași problemă a delimitării spațiilor maritime se pune și în relația cu Bulgaria. Spre deosebire de „chestiunea” ucraineană, unde „bătălia” se dă pentru controlul și exploatarea resurselor de hidrocarburi descoperite în subsolul zonei în dispută, aspectul principal al acesteia ține de împărțirea echitabilă a unor suprafețe de apă, în conformitate cu legislația în domeniu și jurisprudența internațională.

Desigur, Uniunea Europeană este interesată să elimine sau, cel puțin, să limiteze efectele riscurilor și amenințărilor din zona frontierelor sale. În acest context, granița sa răsăriteană nu poate face excepție.

Intrarea României, în ianuarie 2007, în rândul statelor membre ale Uniunii Europene, printre alte urmări imediate, are și faptul că frontiera sa de est devine granița răsăriteană a acestei organizații cu caracteristici și competențe statale. „Acest statut implică asumarea unor responsabilități în ceea ce privește diminuarea și/sau eliminarea efectelor pe care le pot genera riscurile și amenințărilor din spațiul aflat în vecinătatea frontierei sale estice. O primă obligație constă în securizarea frontierei sale răsăritene”.¹⁷

România trebuie să acorde o atenție sporită și să aloce resurse adecvate pentru protecția eficientă a frontierelor sale, pornind de la premisa că, pe de o parte, aceasta constituie o responsabilitate majoră de securitate națională și, pe de altă parte, îndeplinirea unei obligații importante față de Alianța Nord-Atlantică și Uniunea Europeană.

Controlul eficient, sistematic și supravegherea permanentă a celor 3.147 km de frontieră, în special a sectoarelor care reprezintă frontiera actuală externă a Uniunii Europene, ce însumează circa 2.050 km, reprezintă priorități de primă însemnătate pentru România. Frontiera orientală a UE, pe Prut, la Dunăre și Marea Neagră, nu trebuie însă să se constituie într-o nouă cortină fie ea și de catifea. A evita transformarea viitorului val de extindere într-un generator de noi linii de fractură și a face din această zonă una de cooperare și nu de confruntare, reprezintă provocări majore în perioada post-aderare a României la Uniunea Europeană.

În acest context, Ministerul Internelor și Reformei Administrative și-a stabilit ca obiectiv prioritar managementul integrat al securizării frontierei externe a UE, obiectiv ce include nu doar aspecte legate de controlul frontierelor, ci și aspecte privitoare la azil, migrație, respectarea drepturilor omului în general.

Pentru un management mai eficient al securizării frontierei, România își propune să intensifice colaborarea cu statele membre ale UE și statele vecine, la frontierele interne (Bulgaria, Ungaria) și externe (Republica Moldova, Ucraina) ale Uniunii.

În îndeplinirea obligațiilor privind securizarea frontierei, țara noastră urmărește atât creșterea gradului de securitate al cetățenilor săi și cei ai Europei, cât și transformarea granițelor sale într-o punte activă de cooperare și comunicare cu noile democrații din vecinătatea estică a Uniunii Europene.

Note:

¹ Gheorghe VĂDUVA, *Securizarea frontierei*, Strategii de apărare și securitate la frontiera răsăriteană a NATO și UE, lucrări prezentate în cadrul sesiunii internaționale de comunicări științifice organizate de centrul de studii strategice de apărare și securitate, 23-24 noiembrie 2006, volumul 2, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I” București, 2006, p. 324.

² Ibidem, p. 326.

³ Ordonanța de Urgență nr. 105 din 27 iunie 2001 privind frontiera de stat a României, publicată în Monitorul Oficial nr. 352, din 30 iunie 2001.

⁴ Legea nr. 17 din 7 august 1990 privind regimul juridic al apelor maritime interioare, al mării teritoriale și al zonei contigue ale României, publicată în Monitorul Oficial nr. 99, din 9 august 1990, art. 1.

⁵ Ibidem, art. 2.

⁶ Ibidem, art. 5.

⁷ Protocolul privind delimitarea frontierei între Regatul Sârbilor, Croaților și Slovenilor și Regatul României, semnat la Belgrad, la 24 noiembrie 1923, preambul.

⁸ *Protocol între Guvernul Republicii Socialiste România și Guvernul Republicii Socialiste Federative Iugoslavia privind rectificarea frontierei de stat româno-iugoslave în zona obiectivului principal al sistemului hidroenergetic și de navigație „Porțile de Fier”, pe fluviul Dunăre*, semnat la Belgrad, la 8 februarie 1975, art. 1.

⁹ Convenția dintre România și Bulgaria pentru delimitarea fruntării fluviale pe Dunăre, Sofia, 1/14 ianuarie 1908, art. 1, al. 1.

¹⁰ Grigore STAMATE, *Frontiera de stat a României*, Editura Militară, București 1997, tabele.

¹¹ Protocol referitor la precizarea parcursului liniei de stat între Republica populară Română și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, Moscova, 04 februarie 1948, pct. 1, a).

¹² Ibidem, pct. 1, b).

¹³ http://www.mae.ro/poze_editare/Tratat_Rom_Ucarina_ro.pdf.

¹⁴ Costel AVRĂMESCU, *Implicațiile realizării, de către Ucraina, a canalului Chilia-Băstroe asupra securității bazinului dunărean și a zonei Mării Negre*, studiu publicat în „Importanța Dunării pentru NATO și Uniunea Europeană”, Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei, București, 2005.

¹⁵ Aurelian Teodorescu, *Insula Șerpilor, Între forța dreptului și dreptul forței*, p. 3.

¹⁶ http://www.mae.ro/poze_editare/Curtea_Justiție_DRUM_ro.pdf.

¹⁷ Mirela ATANASIU, Petre DUȚU, *Potențiale riscuri și amenințări la frontiera de est a NATO și UE, Strategii de apărare și securitate la frontiera răsăriteană a NATO și UE*, lucrări prezentate în cadrul sesiunii internaționale de comunicări științifice organizate de centrul de studii strategice de apărare și securitate, 23-24 noiembrie 2006, volumul 2, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I” București, 2006, p. 379.

Războiul continuu și războiul asimetric, din perspectiva statelor europene

Căpităn comandor Alfred Vasilescu, Comandamentul Operațional Întrunit

1. Europa într-o lume a amenințărilor asimetrice

Cele șapte tendințe care vor influența securitatea națională a statelor de-a lungul secolului XXI, susține cercetătorul australian Xiaomohan Malike vor fi: economia globalizată; răspândirea globală a tehnologiei; valul global al democratizării; polarizarea politicii internaționale; schimbări în natura sistemului internațional; schimbări ale conceptelor de securitate și schimbări ale punctelor focale ale conflictelor. Efectele combinate ale acestor tendințe generează sursele a două categorii de conflicte ce amenință securitatea în lume. Prima categorie o reprezintă sursa *conflictelor tradiționale*: lupta pentru hegemonie dintre marile puteri; expansiunea naționalismului statelor de succes; dispute asupra drepturilor și intereselor teritoriale și maritime; competiția economică și proliferarea pe scară largă a armelor de distrugere în masă. Cea de a doua categorie o reprezintă *noua sursă a conflictelor viitoare*: naționalismul (rasismul) națiunilor în declin; conflictele culturale și religioase; răspândirea armelor mici; dispute asupra petrolului, pescuitului și a resurselor de apă; creșterea fluxurilor de populație și de refugiați; dezastrele ecologice și terorismul. Toate acestea vor reprezenta amenințări multiple pentru națiunile secolului XXI.

În aceste conflicte confruntările pot fi: simetrice, disimetrice (non – simetrice, disproporționate), asimetrice (cu exploatarea reciprocă a efectelor disproporționate, slăbiciunilor și vulnerabilităților) și violente, altele decât lupta armată.

Conceptul modern al “statului națiune”, originat în Pacea de la Westfalia din 1648, nu mai este singurul reprezentant de top al organizării sociale, politice, economice și culturale. Apariția unui mare număr de meta-

națiuni, organizații trans-naționale și non-naționale, alături de inerentele contradicții dintre o națiune și alta, reprezintă o provocare fără precedent la adresa autorităților naționale, a intereselor naționale și a voințelor naționale.

Lumea de astăzi este amenințată de multe pericole: explozia demografică, terorismul, crima organizată, proliferarea nucleară, fundamentalismul etnic și religios, bolile transmisibile, încălzirea globală, fluxurile de refugiați, poluarea și alte amenințări contopite într-o multitudine de combinații. Atunci când vorbim despre Războiul Informațional, de exemplu, ca formă a războiului continuu, categoriile de amenințări pot fi identificate cu ușurință: actori non-statali (criminali, indivizi izolați, hackeri, intruși, utilizatori neautorizați, grupări de crimă organizată, dizidenți politici, teroriști) și actori statali (teroriști, servicii secrete, unități tactice și unități strategice).

Pentru moment, amenințarea cea mai proeminentă pare a fi terorismul, unul din avatarurile cele mai puternice ale războiului asimetric. În ultima perioadă formele sub care terorismul se prezintă s-au diversificat exponențial. Ne confruntăm astăzi cu: terorismul informațional, economic, politic, antisocial, etnic, religios, cultural, distructiv, criminal, psiho-patologic, de tip guerillă, infrațional, contra-patrimonial, CBRN, genetic, anti-identitar, aleatoriu, spațial, mediatic, în domeniul artistic, comunicațional și cibernetic.¹ În 2003 Statele Unite identificaseră 36 de organizații și 38 de grupări teroriste internaționale. Numărul lor se află într-o continuă creștere.² Comparativ cu acest tip de adversari, armatele profesioniste ale statelor sunt în acest nou context de securitate precum niște dinozauri gigantici, cărora le lipsește o forță proporțională dimensiunii lor. Mai mult, manevra militară în

mediul urban aduce complicații noi și neașteptate. Populația este și va fi mai concentrată și mai vulnerabilă în marile orașe europene, precum Londra, Paris, Roma, Madrid sau Moscova. Cetățenii au tentația înțoarcerii la irational, la superstiție, la ezoterism, la droguri, alcool, jocuri de noroc, milenarism, au tendința de a se refugia în lumea virtuală ori în entertainmentul asigurat de către show-business și sport. Toate aceste comportamente, împreună cu oportunitățile conjuncturale, politice, economice sau sociale, sunt exploatate de către noile tipuri de războinici. Atacurile din gara Atocha din Madrid, din 11 martie 2004 sau cele din metroul londonez, din 7 iulie 2005 sunt doar vârful observabil al aisbergului terorist. Ne putem, de aceea, întreba, pe bună dreptate, cât de pregătite sunt armatele naționale clasice și forțele de securitate pentru a lupta în asemenea condiții speciale, în care frontul se află pretutindeni și nicăieri?

Astăzi, rațiunea începerii unui război o poate reprezenta orice, de la o dispută asupra teritoriilor sau a resurselor, la dispute privind credințele religioase, de la ura stărnită de diferențele tribale sau rivalitățile ideologice, până la neînțelegeri privind cotele de piață, de la conflicte privind modul de distribuire a puterii și autorității, până la contestări privind sancțiunile comerciale sau reacții vizând turbulențe financiare. Însă diferența cea mai importantă dintre războiul contemporan și războaiele trecutului este aceea că în războiul contemporan scopul declarat și cel acoperit sunt adesea două lucruri diferite.³

Pentru mult timp, atât militarii cât și politicienii au fost obișnuiți să dezvolte un anumit mod de gândire. Acesta poate fi considerat un factor major, care poate reprezenta o amenințare mai mare la adresa securității naționale chiar și decât puterea militară a unui stat inamic, sau a unui potențial adversar. Se conturează un nou pattern care amenință securitatea politică, economică și militară a unei națiuni sau a națiunilor în ansamblu. Acest model este posibil să nu aibă un profil militar distinct atunci când este privit din exterior, el fiind numit de către unii observatori "război secundar" sau "război analog". Oricum, nivelul distrugerilor pe care acesta le provoacă în arile atacate este deloc inferior războiului pur militar, înțeles ca luptă armată. Sub acest aspect trebuie menționate numele unor bin-Laden, George Sörös sau Kevin Mitnick,⁴ mafia italiană sau rusă, organizațiile teroriste extremiste musulmane, cartelurile drogurilor, alături de figuri obscure cu intenții distructive, finanțști puternici și speculatori financiari, indivizi instabili psihic care și-au fixat anumite ținte, au personalități obsesive și caractere încăpățânate, toți aceia care pot deveni creatorii unui război militar sau non-militar. Armele pe care aceștia le utilizează pot fi avioane, tunuri, gaze otrăvitoare, bombe, agenți bio-chimici, dar la fel de bine pot fi: viruși de computer, programe de căutare a informațiilor

în rețea sau instrumente financiare derivate. Aceste arme, nerecunoscute încă în mod oficial, ca atare, în teoriile și doctrinele militare, au produs deja amenințări serioase, deosebite de cele din trecut, în mod multidirecțional, diferit față de înțelegerea securității naționale a statelor.

Încărcătura crescută a acestui tip de interpretare în sens larg a viziunii privind securitatea, aduce cu sine implicații asupra scopului, dar și asupra mijloacelor și metodelor utilizate pentru atingerea obiectivelor vizate. Ca rezultat, strategia națională ce asigură realizarea obiectivelor de securitate națională (numită și marea strategie în SUA) necesită ajustări care să depășească strategiile militare și chiar strategiile politice.⁵

Amenințările de securitate non-statale, utilizând ca vector tehnologia modernă, care le oferă capacități similare cu acelea ale statelor naționale, devin tot mai vizibile, provocând mediul politico-militar tradițional al statului-națiune. În funcție de scopul urmărit, acestea se pot împărți în trei categorii: amenințări sub-naționale (incluzând conflicte politice, rasiale, religioase, culturale și etnice care provoacă autoritățile statului național din interiorul său), amenințări a-naționale (cum ar fi crima organizată la nivel regional, pirateria și activitățile teroriste care nu sunt legate de țările cărora le aparțin, nu sunt parte a unui stat național și nici nu intenționează obținerea unui asemenea statut) și amenințări meta-naționale (care includ mișcări religioase, organizații criminale internaționale și organizații economice informale, care facilitează proliferarea armamentului, transgresând granițele statului național și operând la scară interregională sau chiar globală).⁶ Fiecare stat, slab sau puternic, inclusiv statele europene, încearcă să găsească o soluție sigură și să se acomodeze rapid cu aceste noi invenții "diavolești" ale omului contemporan. Până acum însă, rezultatele sunt sub așteptări.

2. Răspunsuri instituționale: coaliții, alianțe, parteneriate, uniuni

Un răspuns logic la întrebarea: "Cum să gestionezi ca stat suveran aceste numeroase amenințări moderne, care îți pot "ciocăni la ușă" în orice zi, de unul singur?" este: prin a fi parte a unei structuri mai largi și mai puternice, a unui complex de securitate sau a unei alianțe. Dar deasupra învelișului lor diplomatic, alianțele manipulează distribuția puterii, prin însumarea inegală a politicilor naționale de securitate individuale ale statelor. Ele reprezintă mai degrabă o extensie a liniilor strategice ale securității naționale a statelor puternice, decât reducerea vulnerabilităților și creșterea forței tuturor membrilor lor și decât parte a unei strategii internaționale coerente. NATO este adesea prizonierul tensiunilor generate între politicile de

securitate națională și interesele statelor sale componente. NATO este subminat de natura disensiunii transatlantice: politică (în conexiune cu reacția diferitelor state europene după evenimentele din 9.11), militară (determinată de presiunea RMA-ului american asupra statelor europene), bugetară (bazată pe discrepanța dintre resursele alocate pentru apărare de diferitele guverne), tehnologică (generată de imensul avans al SUA în sfera nomologică), legală (adusă de tensiunile dintre multilateralismul Uniunii Europene și al ONU pe de o parte și de unilateralismul american, pe de altă parte), și legată de interesul național, sprijinul opiniei publice și sistemului de valori culturale al fiecărui stat membru NATO.⁷ Aceasta este cauza reală a vitezei scăzute a NATO în a-și adapta politicile, doctrinele și structurile la noile amenințări asimetrice și ale câmpului de luptă. Dificultățile Alianței de a menține sprijinul membrilor săi pentru constituirea și operaționalizarea NRF-urilor, sau pentru a identifica contributori militari combatanți pentru misiunea ISAF din Afganistan, sunt exemple puternice ce demonstrează nevoia de transformare a NATO în concordanță cu coordonatele războiului asimetric și a războiului continuu.

Utilizând, de fapt, același pachet de forțe militare pentru NATO, Uniunea Europeană are probleme evidente în a vorbi pe o singură voce în politica sa externă și de apărare, și în a deveni o putere monolitică.⁸ Instituțiile UE, slabe și fragile, și fără a se sprijini încă pe un fundament constituțional comun, se dovedesc incapabile să reacționeze într-o manieră coerentă împotriva atacurilor neconvenționale a unor competitori de genul Rusiei⁹, fiecare stat membru acționând mai ales ghidat de propriul său interes național. Pe aceste coordonate, Politica Europeană de Securitate și Apărare (PESA) reprezintă doar un start palid pentru UE în apărarea securității statelor sale membre.¹⁰ Misiunile Petersberg, încorporate în articolul 17 al Tratatului Uniunii, sub prevederile Tratatului de la Amsterdam din 1999, ca element central al PESA, este deja un document învechit, pentru a răspunde provocărilor războiului asimetric și războiului continuu. În iunie 2002, Consiliul European reunit la Sevilla a decis să crească implicarea Uniunii în războiul împotriva terorismului, printr-o abordare coordonată, interdisciplinară, care să includă toate politicile Uniunii, inclusiv prin dezvoltarea CFSP/PESC¹¹ și prin operaționalizarea PESA. Însă nici mecanismul curent de cooperare formală în managementul crizelor între NATO și UE (Acordul "Berlin Plus"), semnat în martie 2003, nici "Obiectivul Fundamental 2010", adoptat de Consiliul European în iulie 2004, nu includ soluții satisfăcătoare în acest sens.¹²

În cadrul coalițiilor și alianțelor, toate părțile (statele naționale) joacă același joc. Nici o prietenie nu este

asa de apropiată, pentru a oferi încredere absolută. Diplomația și "realpolitik" au ajuns la concluzia esențială care proclamă că nimeni nu este de încredere, indiferent cât de strânse par a fi legăturile alianței, aliatul de astăzi putând deveni inamicul de mâine.¹³ Aceasta poate fi apreciată ca o perspectivă nerezonabilă și excesiv de sceptică, asupra cooperării internaționale, dar într-un mediu în care competiția dintre state evoluează spre forme de confruntare "soft", interesul ultim rămâne deocamdată interesul național, prevalent întotdeauna în fața interesului coaliției sau alianței. De asemenea, Qiao și Wang consideră și ei că, în ultimă instanță, "caleidoscopul războiului se întoarce în mâinile interesului propriu" și că "toate prietenii sunt variabile, numai interesul propriu este singura constantă."¹⁴

3. Fizionomia războiului continuu

Se manifestă o percepție deja clasică, că relațiile internaționale se ocupă de două mari sfere, cooperarea și conflictul. Începând cu conceptul de Război Continu, conflictul nu mai este însă văzut ca un război întrerupt de perioade de pace, ci el tinde să devină un conflict permanent dus sub diferite forme. Cooperarea și conflictul pot chiar să conviețuiască. Până acum, războiul nu a putut fi susținut într-o manieră permanentă, deoarece el consuma sau distrugea resursele naturale, materiale și umane, care aveau să se regenereze pe timp de pace, în scopul declanșării unui nou război. Astăzi, fiind bazat pe informație, (o resursă neconsumabilă datorită transmisibilității, exploatării și multiplicării ei) războiul tinde să devină un fenomen continuu¹⁵. Mai mult, cooperarea și conflictul/competiția între aceeași actori politici internaționali pot funcționa în paralel. Două state pot aparține unui același sistem de valori, unei aceeași alianțe, uniunii sau coaliții de voință, dar simultan, ele se pot găsi într-o formă de conflict "soft" între ele (informațional, imagologic, media sau economic). În același timp, aceste două state pot coopera în sprijinul unora dintre interesele lor comune.¹⁶

La început, cooperarea dintre diferite state a fost continuă datorită imposibilității de a stabili un contact (de exemplu Lumea Nouă a fost descoperită abia în 1492, până atunci orice formă de cooperare sau conflict fiind imposibilă) datorită distanțelor mari și absenței unor mijloace de transport și comunicație eficiente. Dar în timp, cooperarea între state s-a dezvoltat, ajutată de curiozitatea și progresul științific al omenirii, de goana după resurse în era colonială, de bumul revoluției industriale de la sfârșitul secolului al XIX-lea și de dezvoltarea extraordinară a tehnologiei informației, a mijloacelor de comunicare în masă, a sateliților și comunicațiilor după cel de al doilea război

mondial. Practic, cooperarea dintre națiuni în zilele noastre a devenit un fenomen quasi-continuu, întrerupt doar când statele se află în război. În restul timpului relațiile internaționale înseamnă consolidarea păcii, contacte diplomatice și o lume ce tinde spre globalizare.

Pacea fără cooperare poate exista. O cooperare continuă între unii actori politici internaționali este de asemenea posibilă. Dar se naște o întrebare complementară, logică: războiul este o necesitate, o lege naturală, un mecanism de progres al umanității în sens hobbesian, sau este, dimpotrivă, un fenomen ce poate fi evitat, ne-necesar, doar o "boală de creștere" a civilizației noastre? Răspunsul la această întrebare este crucial, deoarece stabilește dacă războiul este doar o discontinuitate, un accident în armonia universală, sau din contră, dacă confruntarea este elementul polar al unei legi dialectice de dezvoltare, singura cale de supraviețuire și evoluție a rasei umane. Gânditorii realiști și cei idealști oferă soluții divergente la această dilemă. Idealștii cred că pacea poate învinge și într-un final, ea va deveni o stare socială eternă, acompaniată de o cooperare globală permanentă. Realistii și neo-realiștii însă, acceptă competiția între actorii internaționali, războiul, ca pe o necesitate. Ceea ce ei doresc este să descopere o modalitate de reglementare a conflictelor și tensiunilor inerente protejând viețile oamenilor, și prin care să se obțină victoria, de preferință utilizând arme neletale. Căci, dacă războiul este un dat, atunci el trebuie să devină din ce în ce mai eficient, dar în același timp, din ce în ce mai sigur pentru viața umană. Mai eficient înseamnă a-și atinge scopurile într-un timp mai scurt (deoarece astăzi, accentul războiului s-a deplasat de la spațialitate spre temporalitate) iar mai sigur semnifică a nu expune viețile luptătorilor proprii, a evita masacrarea forțelor inamice și a proteja populația civilă.

Răspunsurile doctrinei militare la aceste neliniști filosofice constau într-o permanentă încercare de a integra resursele, de a obține și a păstra inițiativa și superioritatea informațională, de a configura un "război mai curat" (protejarea necombatantilor) și, într-un fel, de a "virtualiza" lupta, obținând victoria cu mai puțin sânge și mai multă inteligență, transferând câmpul de luptă în alte zone ale societății. Deoarece se află oricum deasupra moralei, competiția ontologică dintre state, dacă nu poate fi oprită, cel puțin poate fi disipată de la nivelul frontului, în interiorul întregii societăți. În această logică, este mai bine a fi înfrânt dar a supraviețui, decât a fi "ucid în acțiune", chiar dacă distincția dintre combatanți și civili devine irelevantă. Acest tip nou de război "soft", în care întreaga societate este atacată sub forme variate și în care frontul este pretutindeni, pare a nu fi așa onorabil, dar cel puțin respectă și protejează viața umană într-o manieră fără precedent. Americanii au fost primii care

au înțeles cu adevărat marele avantaj al purtării războiului total (chiar dacă termenul a fost utilizat anterior de naziști cu un alt sens și într-un fel, compromis) și faptul că acest fel complex de război trebuie să se bazeze pe tehnologie de înalt nivel și pe doctrine vizionare. Scăpați de pericolul comunist la sfârșitul anilor 80 ai secolului trecut, SUA a început o revoluție în afacerile internaționale, experimentând cu succes cuceririle teoretice ale RMA pe timpul primului război din Golf.

Există o singură cale spre utilizarea unui tip de război permanent, aceea de a fi planificat și condus, de a fi dezvoltat în același timp cu strategiile de cooperare și vizând aceleași state. Astfel vom avea un război continuu care va menține echilibrul între cooperare și conflict, având ca rezultat atingerea obiectivelor politico-militare cu un număr minim de victime. Din această perspectivă, viitorul rol al alianțelor și uniunilor ar putea intra în declin în secolul XXI, sau acestea ar putea deveni doar un instrument de sprijin, mai degrabă merit pentru dezvoltarea cooperării și păcii între state, decât pentru purtarea războiului sau a altor forme conflictuale ale confruntării, adoptate pentru a regla interesele naționale.

4. Adecvarea soluțiilor RMA la realitățile politico-militare europene

În virtutea excepționalismului declarat și a credinței mesianice în destinul lor unic ca popor, americanii, imediat după colapsul sistemului comunist, rămânând unica superputere globală, au început un nou proiect grandios: de a-și menține dominația mondială utilizând metode bazate pe colosalul lor avantaj tehnologic. Investind bugete enorme în cercetarea pentru apărare și cea din științele sociale, ei au înfăptuit o Revoluție Militară, exprimată într-o revoluție a tehnologiei militare și o revoluție a gândirii militare. Nu se poate nega că revoluția în tehnologia militară este piatra unghiulară a revoluției militare și totodată este greșit a fi considerată ca reprezentând revoluția militară în integralitatea sa. Personificarea cea mai înaltă și desăvârșirea revoluției militare este exprimată prin revoluția în gândirea militară. Revoluția în gândirea militară este, la o analiză finală, o revoluție în ceea ce privește formele și metodele de luptă. Doar desăvârșirea acestei schimbări va reprezenta maturizarea revoluției militare. Pe lângă punctele de vedere care asimilează revoluția tehnologică militară cu revoluția militară în sine, mulți specialiști percep revoluția militară ca un produs al combinației noilor tehnologii, al noii organizări militare și al noii gândiri militare. Cel mai cunoscut concept care exprimă acest efort cognitiv este "Revoluția în Afacerile Militare" (RMA).

O revoluție militară are loc numai atunci când se dezvoltă o nouă civilizație, forțând categoriile de arme

să se schimbe simultan, la toate nivelurile – de la tehnologie și cultură la organizare, strategie, tactică, instruire, doctrină și logistică.¹⁷

Revoluția armamentului precede invariabil RMA cu un pas și este urmată de apariția unui armament revoluționar, după care apariția RMA este doar o problemă de timp. Istoria războiului oferă permanent astfel de dovezi: sulițele de bronz sau fier au generat falanșele infanteriei, arcurile și săgețile au inspirat noi tactici pentru cavalerie. Revoluția armamentului este un preludiv al revoluției în afacerile militare. Diferit față de trecut este că revoluția militară contemporană nu va mai fi condusă de apariția a una sau două noi tipuri de arme individuale. Astăzi aproape 100 de noi tipuri de arme sunt necesare pentru a construi un sistem de armament, înainte de a putea avea un efect generalizat asupra ducerii războiului.¹⁸

RMA reprezintă deci un progres substanțial în natura războiului, care îi schimbă caracterul și conducerea, prin aplicarea noilor tehnologii, doctrine, concepte operative și organizatorice. Deasemenea, este important a se afirma că RMA și globalizarea merg “mână în mână”.

În aceste noi condiții, bătălia are loc nu doar pe front, dar și în adâncimea dispozitivului inamic, fiind purtată întrunit și cu forțe combinate. Frontul aproape dispare sau este pretutindeni, iar războiul începe procesul de „demasificare”.¹⁹ Precizia ia locul tonelor de muniție iar informația înlocuiește volumul puterii de foc. Acum sunt create unități mici, flexibile, modulare și mult mai mobile, care posedă o viteză de execuție a misiunilor fără precedent.

Se poate constata în evoluția armatelor contemporane o tendință pentru: profesionalizare, reducere cantitativă, supertehnologizare, integrare (vezi conceptul CJTF), modernizarea comenzii și controlului (a se observa aglutinarea C4ISR²⁰), creșterea rolului sistemelor aerospațiale, sublinierea importanței reacției rapide și a forțelor speciale, modernizarea capacităților nucleare, inventarea a noi armamente neconvenționale, dezvoltarea mijloacelor militare artisanale de către actorii politici lipsiți de puterea militară clasică și nu în cele din urmă, dezvoltarea războiului informațional.²¹ Războiul informațional, operațiile informaționale, sau acum, războiul combinațiilor sunt “neo-războaie” care se opun “paleo - războaielor” deoarece în primele “cine ucide mai mult este cel care pierde în ochii opiniei publice”, fiindcă realitatea “războiului real” este diferită de realitatea “războiului mediatic” în care se diseminează doar iluzia realității.²²

Ultimii 35 de ani au reprezentat un timp al unui excepțional ferment intelectual în interiorul Armatei SUA (și într-o măsură mult mai limitată și pentru partenerii săi europeni din NATO). De-a lungul acestei perioade au fost dezvoltate teorii precum:

- Războiul de generația a 4-a

- Războiul Asimetric
- Războiul Centrat pe Rețea
- Dominarea Ciclului Decizional
- Dominarea Rapidă
- Manevra Dominantă
- Evitarea Strategică
- Strategia Anticipativă
- Războiul Paralel
- Oprirea Rapidă
- Hiper-războiul
- Controlul Strategic
- Șoc și Groază
- Războiul Litoral
- Forța 21
- Armata de După
- Tactica Escaladării
- Dominația Întregului Spectru
- Operații Rapide Decisive
- Concepții Combinate ale Operației Forței Întrunite (CONOPS)
- Războiul Combinațiilor

Aceste teorii și doctrine deschid o nouă perspectivă asupra războiului, un nivel fără precedent al integrării, și în opinia mea, acestea sunt punctele cheie care vor schimba perspectiva atât asupra păcii, cât și a competiției, a confruntării, dar și a neutralității actorilor internaționali. Ele vor aduce o relativitate post-modernă asupra sferei conservatoare a războiului, transfigurând concomitent etica relațiilor internaționale și sistemul legislativ internațional.

O parte din aceste teorii și-au găsit acceptarea, sprijinul, și aplicabilitatea în cadrul statelor Uniunii Europene. Războiul de generația a 4-a, războiul asimetric, războiul bazat pe rețea, dominarea ciclului decizional, războiul paralel, concepțiile combinate ale operației forței întrunite, au fost adoptate și incluse, cel puțin parțial, în doctrinele naționale, strategiile și procedurile lor, de către cele mai dezvoltate state europene membre NATO. Deasemenea UE, ca organizație, a integrat în PESA concepte precum: războiul asimetric, războiul bazat pe rețea sau operațiile rapide decisive (sub forma doctrinei Grupurilor de Luptă), în măsură să adapteze capacitățile militare ale UE la realitățile provocatoare ale amenințărilor secolului nostru.

În mod firesc, nu toate dezvoltările științifice și militare ale RMA sunt potrivite pentru a fi preluate de către statele europene, datorită lipsei resurselor, obiectivului global politic și militar diferit de cel al SUA, modului diferit de gândire al factorilor lor de decizie, sau a poziției divergente privind sistemul legislativ al relațiilor internaționale. Teorii precum strategia anticipativă, hiper-războiul, “Șoc și Groază” sau “războiul combinațiilor” nu au succes în Europa pentru moment. Dar evoluția impredictibilă a războiului asimetric și a războiului continuu, varietatea războiului de generația

a 4-a, trendul expansiunii agresive a Rusiei și a Chinei, a proiectării intereselor lor politice și economice la nivel mondial, ambiția Uniunii Europene de a deveni un actor global în următoarea decadă, pot produce o schimbare în abordarea UE asupra conceptelor propuse de RMA și a adoptării metodelor sale subsecvente.

5. Aspecte morale și legale ale noilor tipuri de război

Relația dintre morală și război²³ devine astăzi una foarte delicată. Ea cuprinde concepte precum “cauză justă”, “război sanitar” sau “pagube colaterale” și are de a face cu Operațiile Informaționale încă din timp de pace.

Ce înseamnă de fapt pacea și războiul? Uneori, în antichitate, se războiau numai conducătorii militari sau reprezentanții armatelor; altădată femeile și copiii erau cruțați, ca și solii, de altfel; în unele cazuri erau protejate locuri (cum ar fi catedralele) ori intervale de timp (pe durata ceremoniilor religioase ori a Jocurilor Olimpice). În întreaga istorie au existat limite etice ale comportamentului, ale codurilor și legilor de conduită ale militarilor, iar acestea au fost transformate, în timp, în tratate, convenții, norme și instituții. Acum, delimitările dintre război și pace se pot face cu mult mai multă dificultate. Cine nu este potențial inamic, sau cel puțin competitor pentru națiunile zilelor noastre? Și cât de mult din suveranitatea fiecărui popor poate fi cedată alianțelor sau organizațiilor supranaționale fără a periclita securitatea națională? Acestea sunt astăzi întrebări importante pentru oricare stat european și nu numai.

În prezent, domeniile noului tip de război nu sunt reglementate juridic nici prin dreptul public internațional, nici de legile războiului.²⁴

Legislația internațională suferă deopotrivă atât datorită inamicilor, cât și datorită prietenilor săi. Geopoliticienii, “inamicii”, adoptă atitudini critice bazate pe trei argumente: absența unui izvor sau a unui corp legislativ central, lipsa unui mecanism independent de arbitraj a disputelor între părți și inexistența unor sancțiuni eficiente împotriva celor ce încalcă legea.²⁵ Pe de altă parte, “prietanii” dreptului internațional, liderii statelor lipsite de putere, acuză dublul standard în aplicarea legii, indiferent dacă fiecare națiune recunoaște regulile sau chiar dacă națiunile beneficiază sau nu de aplicarea legii. Națiunile mici speră să utilizeze legea pentru a-și proteja propriile interese, în timp ce națiunile mari încearcă să folosească regulile comune pentru a controla alte națiuni. Atunci când legile nu corespund intereselor propriei națiuni, în general vorbind, încălcarea legii de către țările mici poate fi corectată de către țările mari în numele întăririi legii. Pe de altă parte, atunci când națiunile puternice în-

calcă legea, chiar dacă o altă națiune are de suferit, chiar dacă marea națiune e adusă în fața instanței, comunitatea internațională pare a pierde din vedere ce are de făcut.²⁶

În comunitatea internațională, participarea națiunilor mari, atunci când au de înfruntat pe cei slabi și lipsiți de putere, la formularea și utilizarea regulilor, sau la fel de bine la nerespectarea sau chiar distrugerea normelor, atunci când acestea le dezavantajează, formează un contrast evident față de apariția acelor forțe non-statale care nu recunosc nici o regulă și se specializează în considerarea ordinii internaționale existente ca țel al distrugerii lor. Cu alte cuvinte, aceste forțe non-statale servesc ca un tip de forțe sociale distructive, care dinamitează atât ordinea internațională normală, dar și restrâng distrugerea comunității de către marile națiuni. Rezultatul direct al nimicirii regulilor este că domeniile despărțite prin granițe vizibile sau invizibile, care au recunoașterea comunității internaționale formal sau informal, își pierd eficacitatea. La limită, acest fenomen ar însemna ca toți actorii lipsiți de putere națională care angajează acțiuni de război non-militare, să declare război comunității internaționale și ar însemna că toate mijloacele utilizate sunt dincolo de nivelul național, regional, măsurabil. Frontierele naționale efective, spațiul virtual al internetului, dreptul internațional, legile naționale, normele de comportament și principiile etice nu ar avea absolut nici un efect restrictiv asupra lor. Ei nu răspund în fața nimănui, nu sunt limitați de nici o regulă și nu au nici un fel de rețineră când își selectează țintele și își aleg metodele de acțiune. Și, reamintesc, distrugerile și pierderile cauzate comunității internaționale nu sunt în nici un caz mai mici decât cele produse de un război purtat cu mijloace militare.²⁷

Ca răspuns la aceste tendințe, vedem astăzi o “revoluție a suveranității” internaționalizată, deoarece suveranitatea nu oferă nu numai legitimitatea ultimă, dar și responsabilitatea ultimă. În același timp, avem de a face cu o “revoluție de protejare a status-quo-ului”, care face posibilă rescrierea prevederilor ne-intervenției și a jurisdicției naționale, în interesul păcii și securității internaționale. Și nu în cele din urmă asistăm la o “revoluție a autoapărării” în care suveranitatea nu mai poate însemna impunitate iar apărarea nu mai înseamnă strict apărare împotriva atacului armat al altui stat. Doctrina loviturii anticipative se fundamentează pe combinația celor trei noi tipuri de revoluții mai sus amintite.²⁸

Câteodată, un război continuu, permanent, total, înseamnă și renunțarea la unele drepturi și libertăți civile. “Patriot Act” în Statele Unite reprezintă un exemplu clasic în acest sens. Câteodată, în situații critice, singura metodă posibilă de operare pentru a face față unui inamic care nu acordă nici o importanță regulilor este cu siguranță doar aceea de a fi capabil

de a încălca tu însuși regulile. În încercarea de a rezista unui adversar care apare și dispăre în câmpul războiului non-militar, americanii au utilizat rachete de croazieră în lovituri anticipative și mijloace INFOOPS pe scară largă. Rușii încearcă rezolvarea problemei terorismului utilizând asasinarea liderilor inamici sau gazele neuro-paralizante iar guvernul britanic permite serviciilor sale secrete să ia în considerare asasinarea "legală" a liderilor statelor străine pe care ei îi consideră a fi teroriști. Această viziune ne arată o schimbare a regulilor și a metodelor de operare și dezvăluie totodată slăbiciunile obtuzității în gândire și a rigidității în metodele folosite anterior.

Chiar dacă noua abordare în dreptul internațional, proiectată de către marile puteri în încercarea lor de a-și adapta strategiile militare la noul tip de război, are și o parte întunecată, impunerea acestor "standarde" pentru viitorul război va produce și efecte secundare benefice, deoarece, "influențată de drepturile omului și de alte noi concepte politice, de trendul integrator al economiei internaționale, de interesele diverselor forțe sociale și politice, de propunerea conceptului de "îngrijorare supremă" pentru mediul ecologic și în particular a valorii vieții umane, proiectatul cadru juridic are ca rezultat punerea sub semnul întrebării a uciderii și distrugerii, conferind o nouă valoare noțiunii de război și o nouă etică a războiului."²⁹ Pentru a atinge acest deziderat, pentru a face războiul mai eficient, dar în același timp mai uman, generații de militari, politicieni și oameni de știință au muncit din greu în ultimii 35 de ani.

În cele ce urmează voi încerca să argumentez care va fi calea pe care statele europene ar trebui să o urmeze în această privință, în viitorul apropiat.

6. Soluțiile statelor europene

În scopul de a deveni mai pregătite și mai eficiente în confruntarea războiului asimetric și a războiului continuu, statele europene vor trebui să își adapteze instituțiile, politicile, elementele securității lor naționale, armatele și sistemele legislative, într-o manieră coerentă și vizionară, dar mai întâi, ele trebuie să își modifice mentalitățile referitoare la percepția inamicului/competitorului de azi (deoarece terorismul sau Islamul sunt adesea ținte false), asupra naturii reale a amenințărilor și să ia în considerație posibilitatea întoarcerii rapide la pace și liniște în Europa.³⁰

Mai mult ca niciodată, statele europene trebuie să accelereze procesul de unificare în interiorul Uniunii Europene, la nivel politic și instituțional, nu doar în domeniile militar, economic sau juridic. Dacă este necesar oricum națiunilor europene să renunțe la o parte a suveranității lor în contextul procesului inevitabil de globalizare, atunci este preferabil, cel puțin, să fie cedat acest privilegiu și această responsabilitate

organizației care poate apăra mai bine interesele lor naționale și care poate împărtăși aceleași valori politice și morale, și nu în folosul oricărui investitor străin care își utilizează profitul economic pentru promovarea scopurilor politice ascunse. Aceasta impune o ieșire rapidă din criza instituțională generată de respingerea Tratatului Constituțional în Franța, Olanda și Irlanda și găsirea unor soluții negociate pe termen lung, în favoarea unui nou document fundamental al UE, pentru redesenarea instituțiilor comunitare, a mecanismelor sale funcționale și a corpusului său legislativ.

Mai mult, statele europene vor trebui să aibă o poziție comună în fața terțelor părți, chiar dacă discutăm despre Rusia, Israel, Turcia, fosta Iugoslavie sau Statele Unite, la nivel politic, diplomatic, economic sau militar. Forța și credibilitatea Uniunii Europene nu pot fi amplificate fără utilizarea unei voci unice.

Dar înaintea construirii unei structuri puternice în exterior este necesară începerea reformelor interne în organizație. Statele europene trebuie să regândească paradigma democratică, pe care să o adapteze noilor realități. Clasa politică europeană este percepută, în multe cazuri, de către propriii cetățeni, ca fiind coruptă, auto-suficientă, populistă, fără o ideologie clară, manipulând mass-media, dependentă de marele capital, situație care generează radicalism emergent, șovinism, neîncredere și pasivitate civică, făcând mediul social mai penetrabil și mai fragil în fața strategiilor și instrumentelor războiului continuu.

Pe de altă parte, statele europene trebuie să investească mai mult în securitate și apărare, luând în considerație că armatele europene și agențiile lor complementare de securitate nu sunt pregătite, la nivelul capacităților, să lupte împotriva metodelor neconvenționale, altele decât terorismul, pe timpul războiului asimetric și continuu.

Statele europene trebuie să dezvolte capacitățile lor INFOOPS și de Război Electronic, să revadă întregul proces de configurare a potențialului defensiv și resurselor administrative, inclusiv pentru forțele destinate structurilor de apărare comune ale NATO și UE, în concordanță cu noile cerințe și provocări ale războiului continuu.

Apoi, statele europene trebuie să își ajusteze sistemele militare educaționale și de antrenament în conformitate cu noile cerințe strategice, operative și tactice necesitate de importanța operațiilor informaționale în război (pentru început într-o manieră militară întrunită clasică) iar mai apoi, într-o a doua etapă, implicând în instruirea comună diferite agenții, militare și non-militare.

Uniunea Europeană trebuie să constituie, de asemenea, o puternică comunitate de informații, interdisciplinară și combinată, destinată manageriei întregului câmp informațional și imagologic al războiului

continuu, ce poate afecta interesul național al statelor membre, într-o modalitate integrată și bine articulată.

În fine, statele europene trebuie să își abandoneze statutul de “imperiu obosit”, de “civilizație decrepită” și să se reinventeze ca întreg. Opinia publică europeană trebuie să fie convinsă că, chiar și sub umbrela comună instituțională formală a Uniunii Europene, fără a avea o conștiință a cetățeniei europene, și urmând aceleași bătrâne modele naționaliste, orice țară membră va deveni mai vulnerabilă la pericolele războiului continuu, iar unitatea Uniunii va rămâne doar o iluzie elitistă.

Nu este suficient pentru Europa să identifice riscurile și amenințările, să observe că lumea se schimbă, că natura, complexitatea și caracteristicile războiului se modifică, și că competitorii folosesc reguli alternative și distorsionate. Esențial este ca Europa să reacționeze, să inițieze progrese în gândire, în interiorul instituțiilor sale și să își promoveze rezultatele, cu o voce distinctă, în arena internațională. Pentru simplul motiv că altfel, fără a prelua inițiativa, Europa, așa cum o cunoaștem noi, va dispărea.

NOTE:

1. Mureșan, Mircea, Văduva, Gheorghe, *Războiul viitorului, viitorul războiului*, București, Universitatea Națională de Apărare, 2004, pp. 453 – 455.

2. Idem, pp. 491 – 494. În 2006, Departamentul de Stat al SUA, în al său *Country Reports on Terrorism*, elaborat de Biroul Coordonatorului pentru Contraterorism, a nominalizat 42 de organizații teroriste internaționale.

3. Vezi Qiao, Liang, Wang, Xiangsui, *Unrestricted Warfare*, Beijing, PLA Literature and Arts Publishing House, February, 1999, pp. 34-59.

4. Kevin Mitnick este unul dintre cei mai renumiți hackeri de computere.

5. În Qiao and Wang, idem, pp. 121-131.

6. Idem, pp. 253 – 254.

7. Vasilescu, Alfred, *Originea și perspectivele disensiunii transatlantice*, Impact Strategic, nr.1/ 2005, pp. 68-78.

8. Charles Grant și Mark Leonard, au identificat cinci mari probleme ale politicii externe a Uniunii Europene: *lipsa unei strategii comune*, în special pentru prevenirea crizelor, prin combinarea diferitelor capacități naționale; *slaba reprezentare*, bazată pe o lipsă de continuitate a leadershipului; *lipsa sensului proprietății*, marile țări precum Marea Britanie, Franța sau Germania fiind îngrijorate că acțiunile lor vor fi constrânse de către alte state sau instituții UE, care pot avea propria lor agendă; *lipsa de coerență* adusă de contradicțiile dintre politicile statelor membre și UE, dintre viziunile Comisiei și a Consiliului de Miniștri și cele între diferitele departamente ale Comisiei și Consiliului; *Reglementările financiare restrictive* cu proceduri birocratice prea inflexibile. În *How to Strengthen EU Foreign Policy*, Research paper, Centre for European Reform, July 2006.

9. Pentru a înțelege poziția Rusiei față de CFSP/ESDP a UE, a se vedea Nikitin, Alexander, *Russian Perceptions and Approaches to Cooperation in ESDP*, Research paper, pe siteul European Union Institute for Security Studies, la www.iss-eu.org, Primăvara 2006. Pentru o listă a neînțelegerilor dintre Rusia și UE, vezi Barysch, Katinka, *Russia, realism and EU unity*, Research paper, Centre for European Reform website, la www.cer.org.uk, July 2007.

10. Politica Europeană de Securitate și Apărare (ESDP) a fost

lansată la Consiliul European de la Köln, în iunie 1999, ca parte integrantă a Politicii Externe și de Securitate Comune a UE (PESA/CFSP).

11. Politicia Externă și de Securitate Comună, a fost definită în prevederile Tratatului de la Maastricht ca fiind al doilea pilon al Uniunii Europene.

12. Pentru evaluarea relației NATO –UE privind securitatea comună vezi Frances G. Burwell, David C. Gompert, Leslie S. Lebl, Jan M. Lodal și Walter B. Slocombe, *Transatlantic Transformation: Building a NATO-EU Security Architecture*, Policy Paper, the Atlantic Council of the United States, Washington, March 2006.

13. Adams, James, *Următorul – ultimul război mondial. Arme inteligente și front pretutindeni*, ANTET, 1998, p.316.

14. Qiao and Wang, în idem, p.32.

15. A se vedea și Văduva, Gheorghe, *Războiul continuu, continuitatea războiului*, Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate, sesiunea anuală de comunicări, București, 2003.

16. Relația Rusiei cu țările UE reprezintă deasemenea un puternic exemplu: pe de o parte, aceste două entități politice colaborează cu bune rezultate în unele proiecte economice, cum ar fi programul spațial sau investițiile comune, dar în același timp, ele se află într-un război “soft”, privind politica de șantaj privind resursele energetice sau influența geostrategică în zona extinsă a Mării Negre.

17. Toffler, Alvin și Heidi, *Război și antirăzboi. Supraviețuirea în zorii secolului XXI*, p. 45.

18. Qiao and Wang, în idem, pp.10 - 33.

19. Toffler, Alvin și Heidi, în idem, pp. 90 – 92.

20. Conceptul C4ISR reprezintă: comandă, control, comunicații, computere, intelligence, supraveghere și cercetare, toate funcționând într-un sistem integrat. Termenul cel mai nou este însă cel de C4 ISTAR, în care “TA” exprimă conceptul adăugat de “Achiziție a Țintelor”.

21. Vezi Mureșan, Mircea și Văduva, Gheorghe, *Războiul viitorului, viitorul războiului*, pp. 194 – 195.

22. Umberto Eco, citat în Hentea, Călin, *Arme care nuucid*, Nemira, 2004, p.70.

23. Această relație este prezentată pe larg în Tran, Vasile și Vasilescu, Alfred, *Tratat despre minciună. Repoziționarea etică a conceptului de minciună*, București, comunicare.ro, 2003, pp.102 – 108.

24. Cicero a observat, cu mult timp în urmă că “În timp de război, legile tac.” Dar dacă războiul devine continuu, înseamnă că și legile vor tăcea permanent?

25. Conform Robertson, Horace B. Jr., *Contemporary International Law. Relevant to Today's World?*, în *Naval War College Review*.

26. Qiao and Wang, în idem, pp.132 - 163.

27. Ibidem.

28. A se vedea James Gow, *A Revolution in International Affairs?*, în *Security Dialogue*, Sage Publication, September 2000, vol. 31 (3), pp. 293 – 306.

29. Qiao and Wang, în idem, pp.10 - 33.

30. Douglas Bland, profesor și conducător al programului de Studii de Management al Apărării la Școala de Studii Politice a Universității Queens susține: “Războaiele în care noi luptăm astăzi nu sunt asimetrice sau neregulate – ele sunt noile războaie regulate (...) Prin definiție, nu există o strategie de ieșire din războiul continuu” (...) nu, în orice caz, până când inamicii (și aceștia sunt mai mulți decât unul) acceptă înfrângerea. Aceasta este munca unei generații, cel puțin, și trebuie să ne obișnuim mințile cu acest fapt. În Bland, Douglas, *Adjusting to the new regular warfare*, Canadian magazine Calgary Herald, May 15, 2007.

Legiunea a XI-a Claudia în contextul descoperirilor de la Pietroasele

----- Cercetător arheolog Gabriel Stăicuț, Muzeul Județean Buzău

De-a lungul existenței sale, în evoluția de la un mic regat din Latium la un imperiu cu veleități universaliste, Roma și-a adaptat cu abilitate mijloacele de cucerire, ajungând principala forță politică și militară a lumii antice între sec. I-V d. Hr. Nucleul acestei redutabile armate a constituit-o legiunea, unitate militară cu efective numeroase, variabile în timp (5600 de militari, în timpul lui Augustus, 7000, în vremea lui Hadrian, 1000 după reformele militare ale lui Constantin cel Mare), condusă de un ofițer superior de rang senatorial (*legatus legionis*) sau din cadrul ordinului ecvestru cu gradul de *praefectus*. Legiunile romane erau trupe permanente încă din timpul lui Iulius Caesar (60 - 44 î. Hr.), numărul și localizarea lor teritorială modificându-se de-a lungul vremii în funcție de necesitățile strategico-militare. Astfel, dacă în timpul lui Augustus (27 î. Hr. - 14 d. Hr.) numărul legiunilor se ridica la 28, în timpul lui Septimius Severus (193 - 211 d. Hr.) numărul lor crește la 33, ajungând la peste 100 după reformele lui Dioclețian (284-305 d. Hr.) (*Enciclopedia civilizației romane*, 1982, p.421). În ceea ce privește locul de amplasare al legiunilor, acesta s-a modificat permanent, mișcările de trupe fiind determinate, fie de purtarea războaielor de cucerire, fie de necesitățile de consolidare a noilor teritorii înglobate Imperiului. Această politică militară a Imperiului roman poate fi urmărită și în cazul legiunii a XI-a Claudia, legiune de numele căreia se leagă în mare parte prezența romană din Muntenia de-a lungul sec. II - III d. Hr.

Existența legiunii coboară până în timpul lui Augustus, însă prima mențiune exactă a locului unde aceasta era cantonată o avem din timpul lui Tiberius (14 - 37 d. Hr.), din anul 23 d. Hr., când Tacitus o menționează în provincia Dalmația, mărturiile epigrafice confirmând prezența sa în castrul de la Burnum (astăzi Kistanje, Croația) (Parker, 1928, p. 123). Mai târziu, în anul 42 d. Hr., în timpul răscoalei guvernatorului Dalmației, Camilus Scriborianus, împotriva împăratului Claudius (41 - 54 d. Hr.), legiunea rămâne fidelă împăratului, acesta răsplătind-o, după înfrângerea guvernatorului rebel, cu cognomenul de *Claudia Pia Fidelis*. Legiunea era

staționată în Dalmația, la sfârșitul domniei lui Nero (54 - 68 d. Hr.), tot de aici, în anul 70 d. Hr., plecând sub comanda generalului Petilius Cerialis pentru a participa la înăbușirea revoltei antiromane a triburilor germanice conduse de Iulius Civilis, în regiunea Rinului. După încheierea ostilităților, trupele legiunii a XI-a *Claudia* rămân în provincia Germania Superior, cantonate în castrul de la Moguntiacum (astăzi Mainz, Germania), asigurând apărarea acestei provincii de graniță alături de legiunile I *Adiutrix*, VIII *Augusta* și XIV *Gemina* (Parker, 1928, p. 145-146). Prezența legiunii în Germania Superior este atestată până la începutul domniei lui Traian (98 - 117 d. Hr.), când, în contextul pregătirilor pentru atacarea Daciei, este adusă în provincia Pannonia Superior și așezată în castrul de la Brigetio (Parker, 1928, p. 156). De aici, alături de alte opt legiuni, se va deplasa spre Dacia la începutul anului 101, participând atât la confruntările armate din cele două războaie (101 - 102 și 105 - 106 d. Hr.), cât și la construcția de drumuri și caste necesare consolidării pozițiilor cucerite. Trupele legiunii sunt atestate pe baza materialului tegular (cărămizi și țigle) ca luând parte la diferite lucrări de construcție în castele și termele de la Slăveni (Tudor, 1978, p. 101 și 154; Bogdan Cătănicu, 1997, p. 63), Romula (Tudor, 1978, p. 98; Mușețeanu, Zahariade, Elefterescu, 1980, p. 87), Buridava (Tudor, 1978, p. 33-34), pe valea Oltului, și în partea de nord a Munteniei la Voinești (Bădescu, 1981, p. 291), Târgșorul Vechi (Tudor, 1978, p. 163), Drajna de Sus (Ștefan, 1948) sau Pietroasele (Diaconu et alii, 1977, p. 206; Bogdan Cătănicu, 1997, p. 49), în perioada conflictului și în anii imediat următori. După anul 102 (Christescu, 1937, p. 23) sau după terminarea războaielor daco-romane, cel mai târziu în anul 107 (Aricescu, 1977, p. 31), legiunii a XI-a *Claudia* i se fixează sediul la Durustorum (Silistra, Bulgaria). De aici, alături de legiunile I *Italica* cu sediul la Novae (Șiștov, Bulgaria) și V *Macedonica* campată la Troesmis, va asigura apărarea provinciei Moesia Inferior (ulterior Moesia Secunda) și, de asemenea, va exercita, în anumite perioade, controlul asupra Munteniei până la sfârșitul antichității. Începând cu

anul 167, când legiunea a V-a *Macedonica* este mutată în Dacia Porolissensis la Potaissa, celelalte două legiuni rămase își vor lărgi ariile de acțiune, legiunii a XI-a *Claudia* revenindu-i regiunea de sud-est a Dobrogei, inclusiv zona de litoral. În secolul al IV-lea, *Notitia Dignitatum* menționa alături de sediul principal de la Durustorum, unde se afla *pedatura superior* și reședința prefectului legiunii, și Transmarisca (Tutrakan, Bulgaria) ca sediu secundar, loc unde se afla *pedatura inferior*. Prezența pe parcursul a mai bine de două secole a legiunii a XI-a *Claudia* în cadrul sistemului defensiv al provinciei Moesia Inferior a fost confirmată și printr-o numeroasă serie de inscripții și o mare cantitate de material tegular, măturii provenite atât din figlinele de la Durustorum, Transmarisca și Candidiana (Zahariade, 1988, p. 58-61), cât și din locurile unde vexilații ale legiunii au fost prezente, precum la Capidava, Tropaeum Traiani, Noviodunum, Tyras, Olbia, Chersones sau Charax (Aricescu, 1977, p. 37-41).

În Muntenia, prezența trupelor din cadrul legiunii a XI-a *Claudia* este confirmată prin relativ puține exemplare de cărămizi și țigle, purtând ștampila acesteia. În acest context, descoperirile din cadrul Edificiului cu hypocaust de la Pietroasele (vezi foto) aduc precizări noi cu privire la acțiunile militare romane la nordul Dunării și la situația acestei zone aflată în afara granițelor provinciei Dacia pe parcursul sec. II – III d. Hr. Dacă în cazul celorlalte descoperiri de pe teritoriul Munteniei tipurile de ștampile se reduc la unul (în cazul descoperirilor de la Cuza-Vodă, Târgșorul Vechi și Voinești) sau două (în cazul castrului de al Drajna de Sus), databile în prima parte a secolului II d. Hr. (în timpul împăraților Traian – Hadrian), situația de la Pietroasele este diferită. În urma cercetărilor dintre anii 1976 – 1989 și din anul 2009 în cadrul Edificiului cu Hypocaust (construcție folosită probabil ca edificiu thermal pentru soldații din castrul aflat în apropiere), au fost descoperite *in situ* și în umplutura încăperilor 18 cărămizi și țigle romane, 11 putând fi determinate ca având indicativul legiunii a XI-a *Claudia*. Importanța materialului tegular ștampilat,

relativ numeros în condițiile în care cercetările nu au fost încă încheiate, în cadrul unui edificiu cu elemente arhitectonice singulare până în prezent pe teritoriul Munteniei - pardoseli placate cu marmură, pereți decorați cu frescă multicoloră, vitralii pentru închiderea gurilor ferestrelor - , este sporită și de numărul mare de tipuri de ștampile datate în perioade diferite. Astfel, dacă în cazul celorlalte descoperiri din Muntenia s-au identificat doar ștampile de tipurile LEG XI CPF (la Târgșorul Vechi, Drajna de Sus și Voinești) și LEG XI CL (la Cuza-Vodă și Drajna de Sus), la Pietroasele au fost găsite până acum cinci tipuri: LEG XI CPF, LEG XI CL, LEGIONIS XI CL, LE XI CL și LEG XI CL ANT (vezi planșa 3). Primele două tipuri de ștampile se regăsesc și în celelalte localități din Muntenia unde prezența legiunii a XI-a *Claudia* a fost pusă în legătură cu ridicarea fortificațiilor necesare înaintării trupelor romane spre Munții Orăștiei, ștampilele încadrându-se la începutul sec. II d. Hr. Însă existența celorlalte tipuri de ștampile descoperite în Muntenia doar la Pietroasele, databile între a doua jumătate a sec. II și începutul sec. III d. Hr., ne poate sugera prezența unor trupe ale legiunii a XI-a *Claudia* aici pe o perioadă mai lungă de timp, poate și ulterior începutului sec. III d. Hr., prezență necesară în contextul atacurilor tot mai intense venite din partea carpilor în această perioadă. De asemenea, asocierea a cinci tipuri de ștampile în cadrul aceleiași construcții ar putea să ne ofere indicii și pentru existența unor faze de construcție diferite (refaceri, adăugiri ?), care nu au putut fi sesizate încă prin cercetarea arheologică. Cercetările ulterioare, care se vor desfășura atât în perimetrul castrului, cât și în porțiunea de nord a Edificiului cu hypocaust, vor putea aduce informații noi în legătură cu datarea mai exactă a sitului arheologic de la Pietroasele și, totodată, ar putea completa informațiile referitoare la prezența unor vexilații ale legiunii a XI-a *Claudia* pe teritoriul Munteniei în contextul sec. II-III d. Hr.

BIBLIOGRAFIE

- *** - *Enciclopedia civilizației romane*, București, 1982;
 Aricescu, Andrei – *Armata în Dobrogea romană*, București, 1977;
 Bădescu, I. Marin – *Ștampilele tegulare de la Voinești-Muscel (com. Lerești, jud. Argeș)*, în **SCIVA**, 2/1981, p. 291-296;
 Bogdan Cătănciu, Ioana – *Muntenia în sistemul defensiv al Imperiului roman sec. I-III p. Chr.*, Alexandria, 1997;
 Christescu, Vasile – *Istoria militară a Daciei romane*, București, 1937;
 Diaconu, Gh., Tzony, M., Constantinescu, Marius și Drâmbocianu, V. – *L'ensemble archéologique de Pietroasele*, în **DACIA**, N.S., tome XXI, 1977, p. 199-220;
 Mușețeanu, Crișan, Zahariade, Mihail și Elefterescu, Dan – *Spre o tipologie a ștampilelor legiunii a XI-a Claudia în Moesia Inferior*, în **Studii i materiale de muzeografie i istorie militar** 13/1980, p. 85-105;
 Parker, H. – *The Roman Legions*, Oxford, 1928;
 Ștefan, Gh. – *Le camp romain de Drajna de Sus*, în **DACIA**, XI-XII/1948, p. 115-144;
 Tudor, D. – *Olfenia romană*, ed. IV, București, 1978;
 Zahariade, Mihail – *Moesia Secunda, Scythia și Notitia Dignitatum*, București, 1988.

Comandamentul Operațional Întrunit „Mareșal Alexandru Averescu” a planificat și condus exercițiul multinațional

„BALKAN GUARD 09”

La exercițiul multinațional de instruire prin simulare asistată de calculator „BALKAN GUARD 09”, care s-a desfășurat în perioada 22 - 27 iunie, la Complexul Militar de Instruire al Armatei Bulgariei, de la Charalitzza, au participat militari din Bulgaria, România și Serbia, precum și observatori din Muntenegru, Bosnia și Herțegovina.

Pentru Armata României, acest exercițiu reprezintă o continuare a colaborării cu Armatele Bulgariei și Serbiei în domeniul instruirii în comun. Comandamentul Operațional Întrunit „Mareșal Alexandru Averescu” nu este la primul exercițiu de acest fel, pe care l-a planificat și condus.

Împreună cu Armata Bulgariei, au fost organizate trei exerciții de comandament pe hartă „BLUE DANUBE”, care s-au desfășurat, atât în România, la Buzău, cât și în Bulgaria, la Charalitzza.

Cele mai ample exerciții organizate în comun de România, Bulgaria și Serbia au fost „BLUE ROAD 2004” și „DANUBE GUARD 2007”. Acestea au cuprins și secvențe practice în teren, în sectorul fluviului Dunărea, la Porțile de Fier I și II, la care au participat toate categoriile de forțe armate ale celor trei țări, forțe terestre, navale și aeriene, dar și instituții cu responsabilități în domeniul securității și ordinii publice în caz de criză. Au avut ca scop antrenarea acestor instituții pentru gestionarea unor situații de criză și contracararea acțiunilor teroriste.

Revenind la exercițiul „BALKAN GUARD 09”, putem afirma că și-a

atins principalele obiective propuse.

S-a folosit experiența militarilor români și bulgari pentru a instrui ofițerii din țările PfP Serbia, Bosnia-Herțegovina și Muntenegru, aceștia familiarizându-se cu standardele și procedurile NATO, iar instruirea lor, în cadrul exercițiului, constituie o etapă în obținerea, de către țările pe care le reprezintă, a statutului de partener al Alianței Nord Atlantice.

Pentru militarii români și bulgari, care participă împreună la misiuni NATO, în Afganistan, a fost un prilej de perfecționare a deprinderilor în folosirea procedurilor standard, în conducerea operațiilor, prin simularea unor incidente cu ajutorul platformei JCATS (Joint Combat and Tactical Simulation).

Armata României a participat cu 25 de militari din Comandamentul Operațional Întrunit „Mareșal Alexandru Averescu” - Buzău, Brigada 2 Infanterie „Rovine” - Craiova, Brigada 2 Vânători de Munte „Sarmisegetuza” – Brașov și din cadrul Centrului de Instruire prin Simulare.

Scenariul exercițiului a fost unul fictiv și a constat în conducerea, de către Alianța Nord-Atlantică, a unei operații în sprijinul păcii, sub mandat ONU, prin intermediul unei Brigăzi Multinaționale.

Spiritul de echipă al militarilor români, colaborarea eficientă cu cei bulgari și sârbi au dus la reușita acțiunilor celor patru batalioane din cadrul brigăzii. Românii care au încadrat comandamentul brigăzii, dar și

▲ Briefing-ul de prezentare al exercitiului.

celulele de răspuns ale batalioanelor, sunt militari cu experiență, dobândită atât în țară, cât și în teatrele de operații. Amintesc pe șeful de stat major al brigăzii - locotenent colonelul Marian Cojocaru, comandantul batalionului mecanizat - locotenent colonelul dr. Ovidiu Pop, comandantul batalionului logistic - locotenent colonelul Vasile Crisbășan, șeful echipei de evaluare locotenent colonelul Mihai Popa, dar și pe subordonații acestora, maiorul Decebal Niculescu, căpitanul Adrian Jianu și locotenentul Alexandru Dobra-Olteanu, toți tineri ofițeri cu misiuni în teatrele de operații.

În data de 25 iunie, s-a desfășurat Ziua Distinșilor Vizitatori, la care au participat generali și ofițeri din conducerea celor cinci armate participante la exercițiu, Armata României fiind reprezentată de generalul de brigadă doctor Visarion Neagoe, comandantul Comandamentului Operațional Întrunit.

Oaspeților le-au fost prezentate

▲ Colonelul Alexandru Poșircă, directorul român al exercițiului.

principalele date ale exercițiului și funcționarea sistemului de instruire prin simulare asistată de calculator. Au vizitat spațiile de lucru, unde au putut observa, în timp real, desfășurarea acțiunilor de luptă ale subunităților aflate în zona de

operații.

Generalul Neagoe a apreciat: "experiența acumulată de militarii români, bulgari și sârbi, în cadrul exercițiilor desfășurate anterior, a fost un factor important în reușita exercițiului BALKAN GUARD 09".

Rezultatele pozitive ale exercițiului se datorează, în mare parte, planificării operaționale executate de echipa Comandamentului Operațional Întrunit, condusă de către colonelul Alexandru Poșircă. Timp de șase luni, s-au desfășurat trei conferințe și un atelier de lucru la Charalitză și Buzău.

Ofițerii buzoieni, cu experiență în planificarea și conducerea exercițiilor multinaționale și de tip întrunit, au dat dovadă încă odată de profesionalism și spirit de echipă.

Exercițiul "BALKAN GUARD 09" reprezintă un nou început în instruirea comună a armatelor din regiunea Europei de Sud-Est.

Maior Romeo Feraru

▲ Conducerea exercitiului.

Cel mai amplu exercițiu militar desfășurat în 2009

“ROUEX 09”

Comandamentul Operațional Întrunit “Mareșal Alexandru Averescu”, structură subordonată Statului Major General, are ca misiune principală, pe timp de pace, planificarea și conducerea exercițiilor de tip „joint”.

Planul cu principalele activități, pe anul 2009, al Statului Major General a avut programat, în perioada 28 septembrie - 3 octombrie, desfășurarea exercițiului, ROUEX 09.

Parcurgând etapele planificării operaționale, în conformitate cu instrucțiunile NATO, după desfășurarea conferințelor și atelierelor de lucru, ofițerii de stat major din Comandamentul Operațional Întrunit au transmis ordinul „STARTEX” al exercițiului, la 28 septembrie, când, aproximativ

5000 de militari, aparținând forțelor terestre, aeriene și navale, folosind aproximativ 900 de mijloace de luptă (tancuri, tab-uri, autospeciale, instalații și sisteme de artilerie, autostații de comunicații, avioane, elicoptere, nave ale marinei militare) au început acțiunile de luptă în șase poligoane din țară și în cazărmile de dislocare la pace.

Exercițiul s-a bazat pe un scenariu fictiv al unei campanii militare, cu întrebuintarea forțelor, într-o operație de apărare colectivă a teritoriului unor state membre NATO, și a avut trei etape.

Prima etapă s-a desfășurat în perioada 28-29 septembrie și a avut ca obiectiv evaluarea în vederea afirmării a forțelor destinate NATO, care au finalizat operaționalizarea în anul 2009.

Structuri de cercetare, geniu, operații psihologice și de sprijin logistic au fost evaluate de echipe mixte, formate din reprezentanți ai Comandamentului Componentei Terestre Sud - Madrid și ai Comandamentului Forței Întrunite-Napoli, precum și din ofițeri români din Statul Major General și structuri subordonate.

Etapă a doua a fost un exercițiu de comandament pe hartă, care s-a desfășurat în perioada 30 septembrie -1 octombrie, și a avut ca obiectiv perfecționarea capacității de planificare și de conducere a unităților în timpul operației. S-a urmărit antrenarea simultană a structurilor de conducere operațională de nivel operativ și tactic ale unităților și marilor unități participante (componentele operaționale ale ca-

tegoriilor de forțe, divizii, brigăzi, batalioane și structurile similare pentru forțele aeriene și navale).

Ultima etapă a „ROUEX 09” a avut loc în perioada 1 - 2 octombrie, fiind un exercițiu tactic cu trageri de luptă care s-a desfășurat în poligoanele Cincu, Vărsătura, Redea, Capu Midia, Cârțișoara și Botoșești - Paia.

Obiectivul urmărit a fost antrenarea unităților, în vederea executării unei misiuni într-un teatru de operații.

Din Garnizoana Buzău, au participat la cel mai amplu exercițiu organizat de Armata României în anul 2009, militari din Comandamentul Operațional Întrunit „Mareșal Alexandru Averescu”, Batalionul 47 Comunicații și Informatică, Batalionul 200 Stat Major, Batalionul 60 Parașutiști și Batalionul 3 Geniu.

Maior Romeo Feraru

Aripi deschise

Școala de Aplicație pentru Forțele Aeriene „Aurel Vlaicu” a organizat, în perioada 6 - 10 iulie 2009, pe aerodromul Boboc, o serie de manifestări prilejuite de acordarea brevetului de pilot militar tinerilor sublocotenenți, un preambul al sărbătoririi Zilei Aviației Române.

Activitățile au debutat cu Campionatului Național de Parașutism Militar - „Cupa Aviației Militare”, ediția 2009 - și a continuat cu desfășurarea examenului de

brevetare. De asemenea, s-au dezvelit două busturi: al căpitanului - aviator Alexandru Șerbănescu și cel al inginerului Traian Vuia, pionier al aviației române. Cu același prilej, a avut loc simpozionul cu tema „Pași prin istoria școlii românești de aviație”.

Vineri, 10 iunie, în cadrul „ZILEI PORȚILOR DESCHISE”, au fost premiați câștigătorii concursului de parașutism militar, s-au înmănat

brevetele de pilot militar și insignele de specialist aeronautic tinerilor sublocotenenți și s-au prezentat, prin zboruri demonstrative, aeronavele aflate în dotarea școlii de la Boboc;

Au participat la manifestări înalte oficialități militare și civile, reprezentanți ai autorităților locale, ai unor asociații și fundații apropiate aviatorilor militari.

Drapelul de Luptă al Comandamentului Operațional Întrunit a fost decorat

Drapelul de Luptă al Comandamentului Operațional Întrunit "Mareșal Alexandru Averescu" a fost decorat, miercuri 29 iulie a.c., cu Ordinul "Virtutea Militară", în grad de "Cavaler", cu însemne de război, cu ocazia ceremonialului prilejuit de încheierea misiunii Armatei României în Irak, pentru exercitarea permanentă a comenzi operaționale asupra personalu-

lui de stat major și contingentelor naționale participante la misiuni, în afara teritoriului statului român. Militarii participanți la operațiile militare din Irak și, care timp de șase ani, au fost sub comanda Comandamentului Operațional Întrunit, au defilat pe sub Arcul de Triumf, în timp ce aeronave ale Forțelor Aeriene Române au survolat piața.

Drapelul de Luptă al Comandamentului Operațional Întrunit "Mareșal Alexandru Averescu" a deschis defilarea, fiind urmat de reprezentanții batalioanelor de infanterie și detașamentelor de Geniu, Medicină Militară, Protecție Nucleară Bacteriologică și Chimică, Poliție Militară, Informații, Securitate ONU.

Maior Romeo Feraru

Pentru prima oară la Buzău **Ziua Armatei, sărbătorită la Monumentul Eroilor** **Regimentului 48 Infanterie din Parcul Eroilor**

Militarii din Garnizoana Buzău au organizat, de Ziua Armatei, o serie de manifestări care au debutat cu ceremonialul militar și religios desfășurat în noul Parc al Eroilor. Momentul solemn a cuprins un Te Deum, alocuțiuni rostite de generalul maior dr. Visarion Neagoe, comandantul Garnizoanei și de domnul Paul Beganu, prefectul județului Buzău, și depuneri de coroane de flori în memoria tuturor

ostașilor români care s-au jertfit pentru patrie de-a lungul timpului.

În încheiere, a defilat garda de onoare, din care au făcut parte: drapelul de luptă al Batalionului 60 Parașutiști, plutoane din Batalionul 47 Comunicații și Informatică, Batalionul 200 Stat Major și Deservire, Școala de Maiștri Militari și Subofițeri Boboc, Batalionul Război Electronic, Inspectoratul pentru Situații de Urgență Buzău și

muzica militară.

Participanții au vizitat expoziția de echipamente și elemente de tehnică militară aflate în dotarea unităților din garnizoana Buzău: autostația Harris Chevrolet Tahoe, containerul radioreleu, stația radio Panther, echipamentul complet al unei grupe de parașutiști, instalația de filtrare a apei, echipamente ale forțelor pentru operații speciale, autospaciala receptoare GPS,

echipamente de intervenție din dotarea Inspectoratului pentru Situații de Urgență, Inspectoratului Județean de Jandarmi și Serviciului Român de Informații.

Muzica militară a Garnizoanei Buzău a susținut un concert de fanfară, în repertoriu fiind incluse marșuri, arii de operă, valsuri și melodii de muzică ușoară și populară.

La sărbătoarea Armatei, au răspuns invitației reprezentanți ai autorităților locale civile și militare, precum și ai partidelor politice parlamentare și neparlamentare.

De asemenea, au fost prezenți veterani de război, militari activi, în rezervă și retragere, jurnaliști din mass-media locale și un număr mare de elevi și cetățeni din municipiul Buzău.

Cu același prilej, Fundația „Mareșal Alexandru Averescu” a organizat, în sala de conferințe „General Ștefan Gușă” a Comandamentului Operațional Întrunit, un concurs de istorie la care au participat 12 licee din județul Buzău. □

Baștaniada, la cea de-a 24-a ediție

Concursul aplicativ-militar de parașutism „Memorialul General Grigore Baștan”, din octombrie 2009, a reunit la start cele mai bune loturi de parașutiști militari din Forțele Terestre și din Forțele Aeriene.

Sub egida Statului Major Major al Forțelor Terestre, evenimentul a fost organizat de Centrul de Instruire pentru Operații Speciale și Fundația „General Grigore Baștan”, în parteneriat cu Consiliul Local al municipiului Buzău. Probele de concurs s-au desfășurat atât pe aerodromul Buzău, cât și în poligonul de la Mărăcineni și au cuprins: parașutism, aterizarea într-un raion cu laturile de 200/100 m, și probele aplicativ-militare: deplasarea rapidă, aruncarea grenadelor de mână de exercițiu, tragerea la precizie, acordarea primului ajutor în caz de rănire ș.a.

Festivitatea de premiere a avut loc în 23 octombrie, la bustul generalului Baștan, monument amplasat în fața Spitalului Județean, prilej cu care a fost readusă în memoria colectivă personalitatea celui mai cunoscut dintre parașutiștii români. Primele trei poziții ale clasamentului final au fost ocupate, în ordine, de: UM 01010, UM 01847 și UM 01835.

Se cuvine să evocăm, pe această cale, perseverența președintelui fundației, domnul Marius Baștan, care, an de an, face eforturi deosebite pentru a da curs acestei întreceri sportive, implicându-se, totodată, și în premiarea tuturor participanților. Anul trecut, domnia sa a lansat o provocare deosebită atât pentru parașutismul militar, cât și pentru municipiul Buzău: organizarea în 2010 a campionatului mondial de parașutism militar, propunere la care participanții au subscris, deși au existat și opinii sceptice. □

Colonel (r.) Constantin Dinu

**Acordați 2% din impozitul anual pe venit
Fundatiei „Mareșal Alexandru Averescu”
pentru a reda patrimoniului național o clădire istorică
CERCUL MILITAR BUZĂU**

**Detalii de completare și trimitere a formularului 230 pe site-ul
www.fundatia-averescu.ro**

CONSILIUL JUDEȚEAN BUZĂU

IZVORUL BUCURIEI
pe malul lacului de acumulare Siriu

BETA are o experienta indelungata in producerea unei largi game tipodimensionale de cuptoare si schimbatoare de caldura.

CUPTOARE

Compania noastra produce o mare diversitate de cuptoare folosite pentru:

- preincalzire • evaporare • supraincalzirea produsilor intermediari.

Din punct de vedere constructiv, cuptoarele produse de firma noastra pot fi cilindrice sau paralelipipedice, fixe sau rotative, verticale sau orizontale, cu una sau mai multe camere de combustie, cosul fiind plasat direct pe corp sau pe postament separat.

Interprinderea noastra produce toate subansamblele cuptoarelor, de asemenea captusirea acestora la BETA. Livrarea se executa in subansamble transportabile.

CARACTERISTICI TEHNICE

Temperatura de lucru (intrare/iesire) ▶ pana la 550°C

FIRED HEATERS

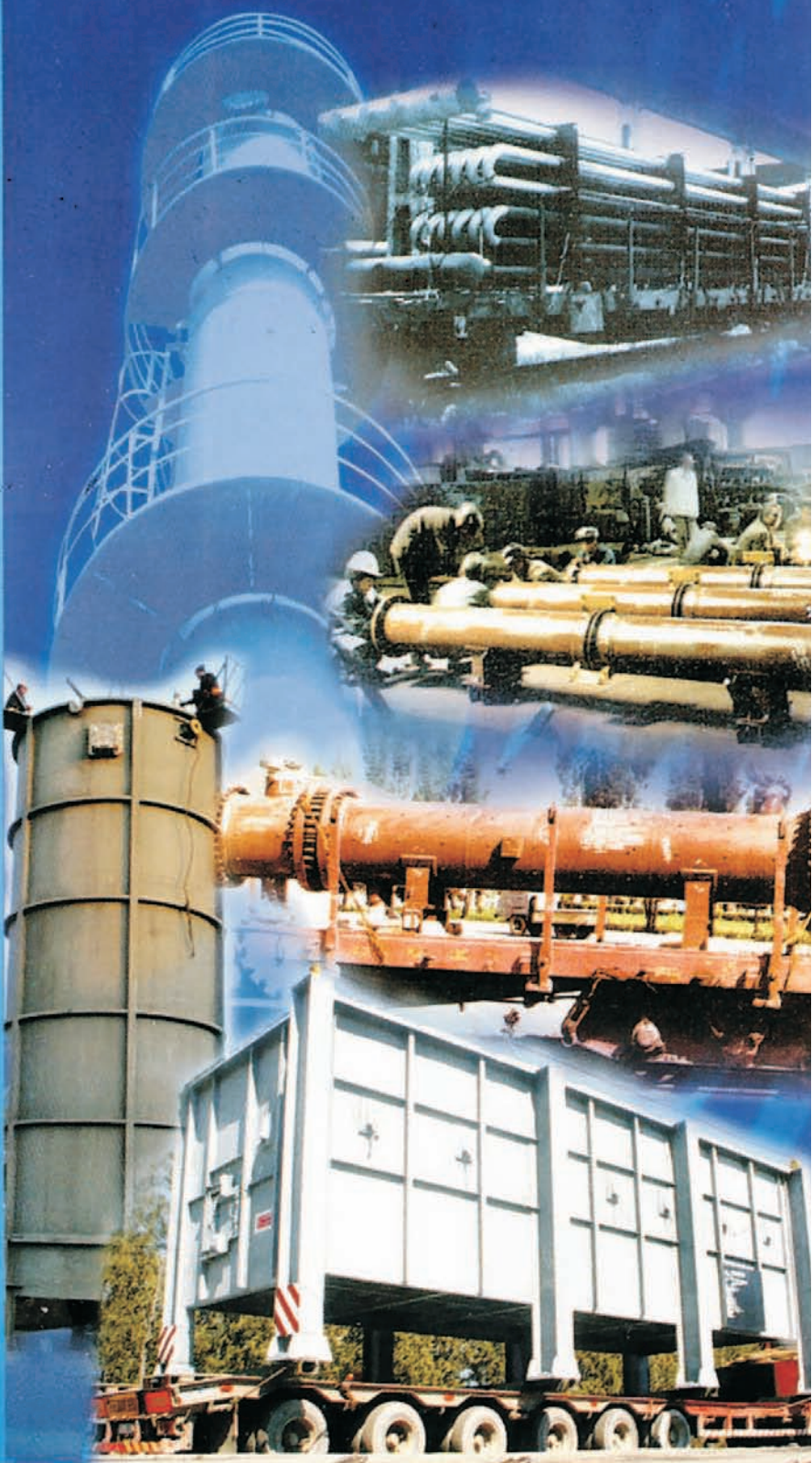
BETA S.A. manufactures a great diversity of fired heaters used for:

- preheating • CDU • VDU • reformers a.s.o.

We produce polygonal and cylindrical ovens, fixed or rotary ovens, vertical or horizontal, with a single or more combustion chambers, with chimney placed on the body of the fired heaters or on separated basement.

Our company produces all parts of the fired heaters and provide covering at BETA.

The delivery will be made in transportable subassemblies.

BETA S.A.

39 Santierului Street, 120226 Buzau - ROMANIA
 Phone: ++40 238 725 500 / ++40 238 710 555 Fax: ++40 238 710 779
 Web: <http://www.betabuzau.ro> E-mail: beta@betabuzau.ro

Fundația "Mareșal Alexandru Averescu"
Buzău, str. Independenței nr. 24
Tel. (fax) 0338117937
www.fundatia-averescu.ro
email: fundatia_maresal_averescu@yahoo.com